

"બ અવને તઆલા."

કસસુલ અંબીયા

કી

જીકરૂલ અસફિયા.

મુસન્નીફ.

મુન્શી સૈયદ મુસ્તફા સૈયદઅલી.

નવસારી.

પબ્લીશર્સ,

બુકસેલર મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે.

તીન દરવાજે—અહમદાબાદ.

આવૃત્તિ ૧ લી. પ્રત ૧૨૦૦.

સને ૧૩૩૧ હિજરી. સને ૧૯૧૩ ઇસવી.

કીમત રૂ. ૦-૧૨-૦.

૭૮૬

"બ અ‍વને તઆલા."

કસસુલ અંબીયા
ની
જીકરૂલ અસાફિયા.

મુસન્નીફ.

મુન્શી સૈયદ મુસ્તુફા સૈયદઅલી.
નવસારી.

પબ્લીશર્સ.
બુકસેલર મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે.
તીન દરવાજે—અહમદાબાદ.

આવૃત્તિ ૧ લી. પ્રત ૧૨૦૦.

સને ૧૩૩૧ હિજરી સને ૧૯૧૩ ઈસવી

કીમત રૂ. ૦-૧૨-૦.

અમદાવાદ.

શ્રી ડાયમંડ જ્યુબિલી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમેં
પરીખ દેવીદાસ છગનલાલને છાપા.

ફ઼સુસલ અંબીયા

ફી

ઝ઼િકરૂલ અસફિયા.

દીબાચએ કિતાબ.

મુસદ્દસ.

અય કિરદિગારે પાક .ખુદાવન્દે .ઝુલ જલાલ
.હ.ક઼ક઼ા કે તેરી .ઝાતમેં હય મજમએ કમાલ
ખ઼ાલિ.ક હય ઝીન્નો ઇન્સકા અય રબ્બે લા ય.ઝાલ
તેરા કોઇ શરીક ન તેરી કોઇ મિસાલ
ર.હમાન હય રહ઼ીમ હય આમર્ઝગાર હય
અદના વ અ.લા સબકાતુ પરવરદિગાર હય.—મ.કતૂલ

.હમ્દે .ગયર મ.હદુદો સતાઇશ, મુબર્રા અ.જ આલાઇશ, ઉસ દરગાહે બેનયા.જસે રાજેઅ .હય કે ઝીસ્ને એક કલ્મએ કુનસે બાલાએ .અર્શસે .જેરે ફ઼ર્શ તક પયદા ફ઼રમાયા. વ શુક્રો સિપાસ ત.કદુસ અસાસ .ઉસ મુન.અમે કરીમ કાર-સા.જકો લાય.ક હય કે ઉસ્ને ઇબતેદાસે ઇન્તેહા તક અનવા.અ વ અફ઼્ઝા.લ ન્યા.અમતોંસે મમનુનો શાકિર કીયા, નુકુસ વ અરવા.હ વ જવારે.હ વ અ.અ.ઝાએ આફ઼રીદાકો તા.કત નહીં કે અપને આફ઼રીનંદાકી સતાઇશ કરે. વ બન્દા બહ.ઝારાને હ.ઝારે ગુનાહ શરમિન્દાકો કયા લયાક.ત કે મદ.હ ગોઇ ઈ.જદે પાકમેં જ.બાં દરા.ઝ કર સકે.

ઔર દુરૂદે નામ .અદુદ અ.જલસે અબદ તક ઉસ જૌહરે પાક શહિન્શાહે સરીરે લૌલાક પરઃ—

શા.એર.

ઝીસકી સૂરત કે તઇં .ખામએ ન.ક઼ક઼ા.શે અ.જલ,
ખીંચ કર દસ્તે મુસવ્વિરમેં પડ઼ા આપ ઉછલ,

હ.ઝાર જાનસે નિસાર હો કે ઉસને ગુમગશ્તગાને બાદએ .જલાલત ઔર

બુતપરસ્તી ઔર સુસ્ત.ગરક.ાને દરયાએ ગ.વાયત ઔર બદમસ્તીકો શમ્.એ હિદાયતકે નુરસે રાહે મુસ્તક.ીમ દિખલાઇ ઔર તાલિબાને દીને .હકી.ક વ સાલે-કાને તરી.ક તૌફી.ક પર દરવા.જે નુરો સુરૂરકે શાહરાહ બનાએ કે જો ચાહે બે તકલ્લુફ મુક.ામે .કુર્બો .હુ.જુરમેં ચલા જાએ. ઔર જીસ વ.કત કોઇ ઇરાદા કરે બે તઅ.મ્મુલ મ.હલેફરહતો સુરૂરમેં મુક.ામ ફરમાવે.

કૌનવોહ જીસ્કે .કદમસે હુવા મૌજુદ .અદમ,
ઉસકે મ.કદમકી બશારતસે હુવા .ખુશ આદમ
બલ્કે આદમસે લગા તા બ મસી.હે મરિયમ,
હર નબીકો ચ્હે બશારતથી કે વોહ શાહે ઉમમ.
અન કરી.બ આતા હય અ.ાલમમેં બસદ .ઇ.જ.જો હશમ,
દેખિયો ઉસ્કી રિસાલતકી ચમકકા અ.ાલમ.
જીસ જગેહ ઉસ્કી કફે પાકા નશાં હોવેગા,
સાલહા સિજદએ સા.હબ ન.જરાં હોવેગા.

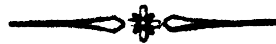
વા.જેહ હોકે ક.ાનુને .કુદરત ઇસી તર.હ મશાહદા કીયા જાતા હય કે કોઈ ત.રક.કી નહીં કર સકતી જબ તક કે ઉસકી રહનુમાઇ કે લીયે એક કામિલ પેશવા ઔર હાદી નહો. અગરચે ઇસ આ.જાદી કે .જમાનેમેં શ.ખસી .હુકુમત કો સખ્.ત નફરતસે દેખા જાતા હય, લેકીન ફિરભી જમહુરી (પાર્લામેન્ટરી) રયાસતોં મેં પ્રેઝીડન્ટકી અ.જહદ .જુરૂરત હોતી હય. ઇસી તર.હ ફૌજોં ઔર .હયવાનાત કે ગિલ્લોંમેં કોઇ ન કોઇ .જુરૂર ર.હનુમાં ઔર અફસર હોતા હય. હત્તા કે બ.અ.જ જંગલી જાનવરોં ઔર પરિંદોમેં ભી કોઈ ઇમામ .જુરૂર હુવા કરતા હય. બ.ગયર ઇસ અ.હસન ઇન્તે.જામ કે જીસમેં એક ઇમામ કા હોના અ.જ બસ .જુરૂરી હય દુનિયામેં ગુ.જારા મહ.ાલ હય. સો જાનના ચાહિયે કે જીસ્તર.હ હર એક ચન્દ રો.જા મ.હકમા ઔર કારખ.ાનેમેં એક અફસર ઔર રહનુમાકા હોના લાબીદી હય, ઉસી તર.હ બની આદમકી રૂહ.ાની હાલત કી ઇસલાહ ઔર રવાનગી કે લીયે અલ્લાહ તઅ.ાલા બ.અ.જ અયસે અફરાદે કામિલા મબઉ.સ ફરમાતા હય જો દુનિયાકે લીયે સ્ટીમ એન્જીનકા કામ દેતે હુંય. ઇનકે વુજુદકે બગયર દુનિયા દરખ્.તે બેસમર ઔર એમ.ગ.જ કુકસે બ.ઢકર નહીં હોતી. ઇન્સાનકી અસ્લ .ગર.જ ઔર મુદ્અઆ જો હય લોગ ઉસસે ભટક જાતે હુંય, ઔર લહવ લ.અબમેં ગિરફતાર હોકર અપને અસ્લ માલીકે હકી.કીકી મ.અરિફતસે ના આશના ઔર ના વા.કિફ હો જાતે હુંય સો જાનના ચાહિયે કે દુનિયાકી .હાલત જયસે કે આઇન્દા બિતતફસીલ મ.અલુમ હોગા એક ઇન્સાની બચ્ચેકી તર.હ વા.કે.અ હુઈ, જો .જો.અફસે પયદા હોકર તર.હ તર.હકી ત.અલીમ ઔર તરબીયતકા મો.હતાજ રહેતા હય. ઔર જું જું વોહ બ.ઢતા જાતા હય, ઉસ્કી તરક.કી ત.અલીમ કે

લીયે .હસ્બેલયા.કત મુખ.તલીફ કિતાબેં ઔર દિગર સામાને .જુરૂરિયાત બહમ પોંહચાયા જાતા હય, તો ઉસ્કો બ.અ.જ ઇમ્તેહાન પાસ કરનેકે બ.અદ કામિલકા.નુન ઔર હિદાયત નામા મિલતા હય, જીસ્કી દફ.આત કે મુતાબિ.ક વોહ .જીન્દગી બસર કર સકે ઇસી તર.હ .હ.જરત આદમસે લેકર જબ દુનિયાને એક .અ.જી મુશ્શાન ઇન્કી.લાબ .કુબુલ કીયા, .હ.જરત મુ.હમ્મદ (સલ.) તક બની આદમ કી રહનુમાઇકે લીયે મુખ.તલીફ કા.નુન આતે રહે. જીન સબકા મનશા ઔર ઇલ્લત ગા.ઇ યહીથી કે લોગ શિર્કસે બચેં ઔર તોહ.ીદ ઔર મ.અરિફતે ઇલાહી હા.સીલ કરેં. પસ આં .હ.જરત (સ.) કે .જમાનેમેં દુનિયા શબાબ કો પહોંચ ગઇ. ઔર જીન્કે તુફેલસે કલામે ઇલાહી ના.જીલ હુવા જીસ્સે .હાલ સબ પેગમ્બરોં કા નુમુદ હુવા ઔર અગલી ઉમ્મતકી ના ફરમાનીએં સુનકર .ઇબરત ઉઠાનેસે હમારા બહબુદ હુવા. ઔર ઉસ્કી આલો અસહાબ પર કે જીન્હોંને .હ.જરત કે ફય.જે સો.હબતસે .હાલ અમ્બીયા (.અ) કા વા.જે.હ કીયા ઔર દીનકી રાહકો રૈશન ઔર રાયજ કીયા. પય.ગમ્બરોંકે અ.હવાલ સુનનેસે ત.કવીયત દીનકી હય ઔર અગલી ઉમ્મતોં કે હાદિસે દરિયાફ્ત કરનેસે .જયાદતી યકી.નકી. અગરચે .ઉલમાએ મુત.કદ્દમીનને તવારી.ખે .અરબી ઔર ફારસીમેં ઇબ્તેદાએ .ખલ.કસે તા.કયામત કુછ બા.કી નહીં રખા લેકીન ઇસ .જમાને કે લોગોંકી હિમ્મતેં દીનકે કામમેં સુસ્ત હંય ઔર દુનિયા કે ઉમુરમે ચુસ્તે ચાલાક ઉર્દુ કિતાબેં દેખનેસે કા.સિર હોનેકી વજેહસે ગુજરાતી .હર્ફોમેં ઇસ કીતાબકો લીખી હય.

અબ ઉમ્મીદ .ખુદાસે યેહ હયકે યેહ કિતાબ મકબુલે ન.જર એહલે દીલાન ઔર મતબુ.અ ત.બ.આ તાલિબાન વ.ા.કે.અ હો. સા.હેબાને બાઇન્સાફસે ગુ.જારિશ હય કે જીસ જગેહ ન.અ.જીશે .કલમ ન.જર પ.ડે વહાં .કલમે ઇસલાહ બહેતર હય. ઔર મુજકો બદ.આએ સલામતી ઇમાન વ હુસ્ને ખા.તિમા યાદ ફરમાએં વમા તૌફીકી ઇલ્લના બિલ્લ.

નવસારી.	રાકી.મ દુઆ.ગો.
	ફકી.ર
	સૈયદ મુસ્તુફા ઇબ્ને સૈયદ.અલી
તા. ૩૦-૪-૧૩	કા.દિરી તિરમીઝી
	અલમુત.ખલ્લુસ બ મ.કબૂલ.

૭૮૬

હુવલ કુલ.

બીસમિલ્લાહ ઇર ર.હમાં નિર ર.હીમ,

ન.હમદહુ વ નુસલ્લી .અલા રસુલિહિલ કરીમ.

ક.સસુલ અંબીયા.

ફી

જીકરૂલ અસફિયા.

સબસે પહેલે કયા ચીજ પયદા હુઈ.

અલ્લાહથા ઉસ્કે સાથ કુછ નથા. .અર્શ ઉસ્કા પાની પરથા. સો વહી અવ્વલ હય, વહિ આ.ખિર. ન ઉસ્સે પહેલે કોઇ, ન ઉસ્કે બ.અદ-કોઇ. સબસે પહેલે નુરે નબવી યા .અ.કલ યા .કલમ યા લૌ.હ પયદાકી. ફિર .જમીન ફિર આસમાન બનાયા. .જમીનકો બયતુલ મુ.કદ્દસ યા ક.અબેસે ફયલાયા. .જમીન પહેલે આસમાન બ.અદ. ફિર ફરિશ્તે જીન બનાએ. છે દિનમેં એહ કામ કીયા. હર દિન હમારાસા દિન, યા હ.જાર બરસકાથા. જુમ્એ.કી આ.ખિર ઘ.ડીમેં સબસે પિછે આદમ (.અ.)કો પયદા કીયા. ઇસ સા.અતમેં દુઆ. કુ.બુલ હોતી હય. દુનિયાકે સિ-ખાનેકો ઇતની દેર લગાઇ, વર્ને એકદમમેં સબ કુછ બના સકતા હય. કીસીને કહા દિન પહેલે હય, કિસીને કહા રાત. .કુરઆનસે રાત પહેલે મ.અલુમ હોતી હય. ફરીશ્તોંકો નુરસે, જીનકો આગસે, ચારપાયોંકો પાનીસે, આદમકો મટ્ટીસે બનાયા. એહ બાતકે પહેલે કૌન દર.ખ્ત કૌન જાનવર કૌન ઘાંસ કૌન મ.અદન (કાન) બનાયા, જબ તક શુરૂ.અસે મ.અલુમ નહો કિસીકે કહેને લીખનેકી સનદ નહીં હય. .જમાના થો.ડે બહોત વ.કત દોનોંકો કહેતે હંય. .હરકતે ફલકકા નામ .જમાના હય. રાતદિન ઇસમેં દા.ખિલ હય. સુબ્.હે સાદિ.ક યા સુરજ નિકલનેસે ડુબને તકકો દિન કહેતે હંય. ડુબનેકે બ.અદસે સુ.બ્હ કા.જીબ તકકો રાત બતલાતે હંય. સાલ સાલે શમસી તીનસો પેંસઠ દિન, દિનકા

ચૌથા હિસ્સા હોતા હય. સાલે કુમરી તીનસોચૌવન દિન. ખમસયોમ વસદસ યોમ હોતા હય. દોનોંમેં દસદિન તીન યા ચાર યોમકા ફર્ક હય. સબ દરિયા આસમાનકે અંદર હંય. ઇસલીયેકે ફલક જમીનકો ઘેરે હુવે હય. એક જમાનેકે બઅદ બજાએ દરીયા જંગલ, બજાએ જંગલ દરિયા હોજાતા હય. હમને આંખસે દેખા નીલ વ ફુરાત વ દજલા વ બહેરે નજફ પહેલે દરીયાથે હિન્દસે ઇન્મેં કિશ્તીયાં આતીથીં ફિર પાની અપની જગેહસે હટ ગયા. હરબરસમેં સીતારોંકી બલન્દી બદલ જાતિ હંય. તારે બારા બુર્જોંકા એક દૌરા કરતે હંય. જબ શિમાલસે જુનુબકી તરફ જાતે હંય ઉન્કા અકસ જો જમીનપર પડતા હય ઉસ્કે સબબસે રાત, દિન, સરદી, ગરમી, જમીન દરીયા મુખત્તલિફ હોજાતા હય. આબાદી વીરાન, વિરાના આબાદ. જમીન દરીયા, દરીયા જમીન. મયદાન પહાડ, પહાડ મયદાન હોજાતા હય. મંય કહેતા હું યહે તગૈયરાત ઠીક હંય. મગર જો મુદ્દત છત્તીસ હજાર બરસકી બતાઇ હય, ઇસ્કી સનદ યા "આસમાન ઔર જમીનકી છુપી ચીજેં અલ્લાહી જાનતા હય" દુનિયાકી તાકતકો પચાસ હજાર બરસ પહેલે ખલીકેસે ઠહેરાયા. દુનિયાકી ઉમર સુરકે ફુંકને તક પચાસ હજાર બરસકી મઅલુમ હોતી હય. કયામતકા દિનભી પચાસ હજાર બરસકા હોગા. યહે સબ ડેઢ લાખ બરસ હુવે. ઇસસે જ્યાદા જો કોઇ ઉમર દુનિયાકી બતાવે વોહ સનદ સહી લાવે. ઇસ મસલેમેં કૌલ અંબીયા વ રૂસુલકા સહી હય. હકીમોંકા સહી નહીં. યહે બેચારે કયા જાનેંકે દુનિયા કબસે હય કિતની ઉસ્કી ઉમર હય બીદુને નુબુવતકે જો જમાનમેં રહેકર આસમાનકી ખબર દે વોહ સખ્ત જાહિલ અહમક હય.

જીનોંકી પયદાયશકા જીક્ર.

યહે મખલુક આંખસે છુપી હય ઇસલીયે ઇન્કો જીન કહેતે હંય. ઇન્કા જીસ્મ હવાકા હય. હર શકલમેં આસકતે હંય. અકલો સમઝ રખતે હંય. મુશ્કીલ કામ જો આદમીસે ન બને, કર સકતે હંય. હરગયબ મુતજબ્બીરકો શયતાન કહેતે હંય. જીનહો યા ઇન્સ યા ચાર પાયા. ઇબલીસ જીન હય. કુરઆનમેં ઇબલીસકો જીન કહા હય. કીસીને કહા ફરીશ્તે જીન એકહી જીન્સ હય. પાકકો ઇનમેં ફરીશ્તા

કહેતે હય. .ખબીસકો શયતાન કહેતે હંય. ઇન્કા હોના .કુરઆનસે સાબિત હય. મુન્કીર ઇન્કે વુજુદકા મુન્કીર હય કુતુબે આસમાનીકા. જબ આદમ .જમીનપર ઉતરે ઇબલીસ સમંદરમેં ઉતરા આદમ (.અ૦)ને .જમીન ઇ.ખ્તેયારસી ઉસ્ને પાનીપર ત.ખ્ત જમાયા.

.જમીન ઔર એહેલે .જમીં.

જીનસે પહેલે .જમીનમેં હિન, બિન, તમ રમથે. હ.જાર બરસ આબાદ રહે. ઇસ્કી કુછ સનદ .જાહિર નહીં. એહે કશફ મ.હૈયુદ્દીન ઇબ્ને .અરબીકા કે મંયને તવાફે ક.અબામેં એક કૌ.મ દેખી ઉનસે પુછા તુમ કૌન હો, એકને કહા મંય તેરે અજદાદમેં હું. પુછા કિતના .જમાના હુવા કબ મરે, કહા કુછ ઉપર ચાલીસ હ.જાર બરસ. કહા આદમકોતો ઇતને દિન નહીં હુવે, કહા કિસ આદમકો પુછતે હો ઇસ આદમે .કરીબકો યા ઔર કિસી આદમકો-અલ.ખ. લાય.કે .હુજ્જત નહીં ઇસ્કી કોઇ સનદ નહીં એહે .હદીસકે આદમસે પહેલે એક લાખ આદમ ઔર હુવે મૌ.જુ.અ હય.

સુરજ ચાન્દ ઔર આસમાનોંકી પયદાશકા .જીક.

જો હમારે સરપર હય વોહ આસમાન હય. જો હમારે નીચે હય વોહ .જમીન હય. આસમાનમેં ચાર ઉંગલ જગેહ નહીં જહાં કોઇ ફ-રિશ્તા સિજદેમેં ન હો. એહે બાતકે પહેલા આસમાન .જમરરૂદકા હય દુસરા ચાંદીકા તીસરા સોનેકા. કીસીને કહા આસમાનકા અસ્લી રંગ સ.બ્જ હય. કીસીને કહા નીલગું. આસમાં .કુબ્બેકી તર.હ હય અ.ાલમ કુરરેકી તર.હ હય. રાતદિન ચક્કર મારતા હય. એક .કુતુબ દખનમેં હય એક ઉતરમેં એક આસમાનસે દુસરે આસમાન તક પાનસો બરસકા રસ્તા હય. એહે મી.કદાર આદમકે ચલનેકા હય ફરિશ્તા દમ ભરમેં આતા જાતા હય, જીસ્તર.હ શયતાન .જમીનકે પરદેપર એક લ.હે.જેમે ચલતા ફિરતા હય. સુરજ એકતો દિનકા ચિરા.ગ હય, દુસરે મેવે પકાતા હય, તીસરે પુરબસે પચ્છમ દુરસ્તી બની આદમકે લીયે જાતા હય. ચૌથે એક જગેહ થમતા નહીં હય. પાંચવેં જાડેમેં નીચેકે બુર્જોંમેં ગરમીમે ઉપરકે બુર્જોંમેં રહેતા હય. ચાન્દ દુસરા ચીરા.ગ હય રાતકા, ઇસ્કી મં.જીલેં હંય. ઇસ્કા ફટ જાના મોઅ.જેઝેકે

.જમાનેમેં હુવા ય્હે મો.અજે.જાતસે હય. ઇસમેં .અયબભી હંય. ચાન્દનીમેં સોનેસે કો.ઢ હોજાતા હય. કતાનકો ફા.ડ ડાલતા હય. ઇસ્કા નુર સુરજકે નુરસે લીયા ગયા હય.

નુબુવત વ રિસાલતકા બયાન.

નબી વોહ હય જીસ્કે પાસ ફરિશતા વહી લાવે, ફિર અગર ઉસકો .ખલ્.કકી તરફ ભેજેં તો વોહ રસુલ હય. .કુરઆન શરીફસે મ.અલુમ હોતા હય કે હર ઉમ્મતમેં ન.જીર આય. ગો હમકો નામોનશાન ઉન્કા મ.અલુમ નહીં. આદમપર દસ રિસાલે બીસ વર.કમેં ઉતરે. ય્હે .હુરૂફ નુ.કતે વારથે. સબસે પહેલે દુનિયામેં યહી કિતાબ આઇ. શીસપર પચાસ રિસાલે ઉતરે. ઇદરીસપર તીસ. ઇબરાહીમપર દસ. મુસા (.અ૦) કો સાતસો બરસ બ.અદ ઇબરાહીમ (.અ૦) કે તૌરેત દી ગઇ. મુસાકે પાંચસો બરસ બ.અદ .જબુર દાઉદકો મિલી. .જબુરકે છે સો બીસ બરસ બ.અદ ઇન્જીલ .ઇસાકો મર.હમત હુઇ. ઇન્જીલકે છેસો બરસ બ.અદ .કુરઆન હમારે .હ.જરત (સલ૦) કો .ઇનાયત હુવા. અંબીયાકી તીન .જબાનેંથીં, સુરયાની .ઇબરાની .અરબી. .જબાને વ.હી યહી .અરબીથી. ઇતક.ાનમેં લિખા હય .જબાન નહીં આઇ મગર .જબાને .અરબી મુબીનમેં. ફીર હર નબીને અપની .જબાનમેં તરજુમા કિયા. આદમ (.અ૦) કો હ.જાર હુનર સિખાએથે, વોહ ઉનકી અવલાદમેં રહે. આદમ (.અ૦) કાશ્તકાર. ઇદરીસ કાતિબ વ દર.જીથે. નુ.હ બ.ઢઇથે. હુદ વ સાલે.હ તાજરથે. ઇબરાહીમ (.અ૦) કપડ.ા બેચતે ખેતીબાડ.ીભી રખતે. ઇસમા.ઇલ (.અ.) શીકારી.થે. ઇસ.હા.ક (.અ.) હાકિમથે. ય.અ.કુબ (.અ.) ભી .હુકુમત કરતે, યુસુફ (.અ.) વ.જીરે ફિર.ઔને મીસરથે. ઐયુબ (.અ.) સૌદાગરથે. શુ.એબ. નિગેહબાને કૈ.ામથે. મુસા વહારૂન (.અ.) ભી જાનવર ચરાતે. ઇલયાસ (.અ.) કપડ.ા બુનતે. દાઉદ (.અ.) .જીરહ બનાતે. સુલયમાન (.અ.) .કફ્ફ બનાકર બેચતે. .જકરીયા (.અ.) ઇંટેં બનાતે, પજાવા લગાતે. .ઇસા (.અ.) સયર કરનેવાલેથે. મુ.હુમ્મદુરરસુલુલ્લાહ (સલ.) મુજાહિદથે .ખુદાકી રાહમેં લ.ડતે. અંબીયાકે .કલમભી અલગ અલગથે. આદમ (.અ.) કા .કલમ સુરયાની થા. શીસ (.અ.) કા મુલયાની. ઇદરીસ (.અ.) કા બર-

બારી. નુ.હ (.અ.) કા જર.જમી ઇબરાહિમ (.અ.) કા બરહમી. ઇસ-હા.ક (.અ.) કા યુનાની. મુસા (.અ.) કા .ઇબરાની. દાઉદ (.અ.) કા .અ.જી-રી. સુલયમાન (.અ.) કા કાહની. .ઇસા (.અ.) કા રૂમી. શમ.ઉન (.અ.) કા અરન્જી. જરજીસ (.અ.) કા .કબ્તી. દાનિયાલ (.અ.) કા અરમની રસુલે .ખુદા (.સલ૦) કા કુફી. યહે .કલમ સબસે બહેતર હય. સબસે પહેલે નમા.જે .ઇશા મુસા (.અ.) ને પ.ઢી. નમા.જે મ.ગરીબ .ઇસા (.અ.) ને. નમા.જે .અસર યુનુસ (.અ.) ને. .જુહર ઇબરાહીમ (.અ.) ને. ફજર આદમ (.અ.) ને. પાંચોં નમા.જેં .ખાતિમે રસુલ (સલ૦) ને. આદમ (.અ.) સે તા આં.હજ.રત (સલ૦) પાંચહ.જાર પાંનસો પચોતેર બરસ, યા છે હ.જાર ઉન્નીસ સાલ હુવે. .હ.જરત (સલ૦) સે અબ તક તેરાસો તીસ બરસ હુવે. મગર યહે .હિસાબ દર અસલ યહુદકે યહાંકા હય ન ઇસલામકા. .હદીસસે ઇતના મ.અલુમ હય કે દુનિયાકી .ઉમર .ખાતીમે રસુલ (સલ૦) કે .જમાનેસે તા ફનાએ આ.લમ ઇતની બા.કી રહી હય જયસે એક દિનમેં અસરસે મ.ગરિબ તક. યહે ઉમ્મત સિત્તેર ઉમ્મ-તોંકે બ.અદ આઈ. ઇસ્કે બ.અદ ન કોઈ રસુલ હય ન કોઈ કિતાબ ન કોઈ ઉમ્મત.

.જીક્ર .હ.જરત આદમ (.અલય૦) કા.

જબ ઇરાદએ ઇલાહી વાસ્તે .હ.જરત આદમ (.અ.) કી .ખિ-લાફતકે ઔર .જુહુરે રિયાસતે બની આદમકે હુવા તબ .હ.જરત .ઇ-.જરાઇલ (.અ.) કો .હુકમ હુવા કે એક મુઠ્ઠી ખા.ક તમામ રૂએ .જમી-નસે રંગારંગી લાવે જબ મટ્ટી લાઈ ગઈ તબ ઉસ્કો દરમિયાને મક્કા ઔર તાયફકે રખી. .ખુદાવન્દાને બારિશે ર.હમત ઉસપર બરસાયા. ઔર અપની .કુદરતે કામિલાસે પુત્લા .હ.જરત આદમ (.અ.) કા બનાયા. જો ચાલીસ સાલ તક કા.લિબે બેજાન વહાં પડા રહા. જબ ઇરાદએ ઈ-લાહીને ચાહાકે સિતારએ ઈ.કબાલ .હ.જરત આદમ (.અ.) કા રૌશન, ઔર રૂત્બએ શરાફત બની આદમકા તમામ મ.ખલુ.કપર મુબીન હો. રૂ.હે પાકકો .હુકમ હુવા કે કાલબુદમેં આદમકે દર આ. તબ રૂ.હે લતી-ફને ખા.કે કસીફમેં જાનેસે ઇન્કાર કીયા. .ખિતાબ રબ્બુલ અરબાબકા રૂ.હકો પહોંચા. “ અય જાન દા.ખિલ હો ઇસ બદનમેં ” જબ રૂ.હ કા.-

લિબમેં આદમકે સરે મુબારિકકી તરફસે દાખિલ હુઈ જીસ જગેહ રૂહ પહોંચતીથી બદન ખાકી જો માનીંદ ઠીકરીકે થા ગોશતસે ઔર પોસ્તસે બદલતા જાતાથા. જબ રૂહ સીનએ મુબારક તક પહોંચી તો હજરત આદમ (અ.)ને ઇરાદા ઉઠનેકા કીયા. વહીં જમીનપર ગિર પડે. ઇસિ વાસ્તે હકતઆલાને કુરઆન શરીફમે ફરમાયા "હય ઇન્સાન જલ્દબાજ" ઇસી હાલતમેં આદમ (અ.) ને છીકા, ઔર ઇલહામે રબ્બાનીસે કહા અલહમદો લિલ્લાહ. ઉસ કરીમ ઔર રહીમને અપની રહમતસે ફરમાયા યરહમોકલ્લાહ. જબ આદમ (અ.) કો કમાલ તાહિર ઔર બાતિનસે આરાસ્તા કરકે વાસ્તે જયાદતી તાજીમ ઔર તકરીમકે મલાયકે ઉજ્જામકો આદમ (અ.) કે તખ્તકે ગિર્દાગિર્દ સફ બાંધે મોઅદ્દબ ખડેથે હુકમ કીયા "સિજદા કરો આદમકે તંઈ પસ સિજદા કીયા સબને મગર ઇબલીસ મલઉનને ઇન્કાર કીયા" ઔર કહા કે મંય આદમસે બહેતર હું કયુંકે મેરે તંઇ આગસે ઔર આદમકો મટ્ટીસે પયદા કીયા હય. ઇસિ નાફરમાનીસે શએતાન મલઉને અબદી હોકર રાદા ગયા. હજરત આદમ (અ.) બહિશ્તમેં રહેને લગે જબ તબીઅત ઉન્કી મુશતાકે જલીસે હમદમકે હુઈ, તબ હજરત આદમ (અ.) પર નીંદને ગલબા કીયા. વકતે ખ્વાબમેં અલ્લાહ તઆલાને અપની કુદરતે કામિલાસે આદમ (અ.)કી ડાબી પસલીસે હજરત હવ્વાકો પયદા કીયા. જબ આપ બેદાર હુવે અપને સામને એક ઔરત પાકિજા બયઠી હય. ઉન્કી તબીઅત મુબારિક ઔર નુરાની સુરત દેખકર નિહાયત ખુશ હુવે ઔર પુછા કે તુ કૌન હય. હજરત હવ્વા (અ.) ને કહા કે મંય તેરે બદનકા જુજ હું. હક સુબાહાનહુ તઆલાને તેરી પસલીસે મુજકો પયદા કીયા. તબ આપને સિજદએ શુક્ર કીયા. જનાબે ઇલાહીને ઉન્કા નિકાહ રૂબરૂ મલાયકોંકે બાંધા. ઔર કહાકે બહિશ્તમેં રહો ઔર સબ મેવે ઇસ્કે ખાવ મગર ઉસ દરખ્તકે યાઅની ઘીઉંકે દરખ્તકે નજદિક મત જાવ. જબ ઇબિલીસને આદમ (અ.)કો સીજદા ન કીયા ઔર રાંદા ગયા, ઔર ફરીશ્તોંસે નિકાલા ગયા, ઇસિ સબબસે આતિશે કિના ઉસ્કે દિલમેં શોઅલે મારતીથી. ઔર હમેશા ઇસિ તદબીરમેં રહેતાથા કે કિસી સુરતસે બહિશ્તમેં જાએ ઔર આદમ (અ.) કો વહાંસે નિકાલે. તબ ઉસ્ને મોરસે દોસ્તીકી. ઔર ઉસે બહોત કુછ સ-

બઝાયા મોરને ઇન્કાર કરકે કહા યહે બાત સાંપસે કહે. તબ શયતાન સાંપકે પાસ ગયા, જીસ્કો અપને ફરેબમેં લાકર, ઉસ્કે મુંહમેં બયઠ બહિશ્તમેં ગયા. આદમ(.અ.) ઔર .હવ્વા(.અ.)કે પાસ જાકર રોના શુરૂ.અ કીયા. આપનેન પહેચાનકર કહા કયું રોતા હય. ઉસ્ને કહા મુઝે તુમ્હારે .હાલ પર રોના આતા હય, કે તમામ બહેશ્તકી નિયાઅ.મતેં તુમસે છીન લીજાએંગી ઔર તુમ નિકાલે જાવગે, ઔર લજ.જ.તે .હયાતસે મોતકા દર્દ ચખોગે. યહે સુનકર આપકો અજ.હદ રંજ હુવા. મલ.ઉનને કહા મેરા કહા માનો તો તુમ્હેં એક દરખ.ત બતાદું અગર થોડા મેવા ઉસ્કા ખાવ તો હમેશા જીન્દા રહોગે. આપને દરખ.તકે લીયે પુછા. શયતાનને કહા વહી દરખ.તકે જીસ્કે ખાનેસે .ખુદાને મન્અ. કીયા હય. આપને કહા મુઝસે હરગિ.જ .ખુદાકી નાફરમાની ન હોગી. ઔર ઉઠકર ચલે ગએ. શયતાનને બીબી હ.વ્વાકે દિલમેં જાકર અયસાહી વસવિસા ડાલા. સાંપને શયતાનકે કહેને પર ગવાહીદી. બીબી .હવ્વાને આદમ (.અ.) સે કહા સાંપતો ખા.દિમ બહીશ્તકા હય ઔર વોહ ઉસ શખ.સકે કહેને પર ગવાહી દેતા હય, અબતો મંય પહેલે ઇસ દરખ.તકા ફલ ખાતીહું અગર કુછ ખ.લલ હોતો મેરે લીયે ખુદાસે મઅ.ાફી માંગનાં. ઔર નહીં તો તુમભી ખાવ કે હમ તુમ દોનોં તમામ ઉ.મ્ર બહિશ્તકી નિઅામતે ચયનસે ખાયા કરેંગે.

જનાબે ઇલાહીને તો અજ.લમે ઠહેરાહી લીયાથા કે આદમકી મુસલમાન ઔલાદ બહિશ્તમેં ઔર કાફિર દોજ.ખ.મેં જાએગી. જીસ્કાસબબ ઘીઉંકા દરખ.ત હુવા. જબ ઘીઉંકે દો તીન ફલ ખાય જીસ્કા અસર મએદેકોભી ન પહોંચાથા કે બહિશ્તી લિબાસ બદનસે ઉતર ગયા. બ નાચાર અપના સતર અંજીરકે પત્તાંસે ઢાંકા. .હુકમે ઇલાહી હુવા કે તેરે બિરહના હોનેકા સબબ કયા હય, કહા તેરે .હુકમકી નાફરમાની. સાંપ ઔર તાઉસ (મોર) કે બહેકાને ઔર ક.સમ ખાનેકા સબબ. કહેતે હંય સાંપકી અયસી .ખુબસુરત શકલથી કે અયસી શકલકા કોઇ જાનવર નથા, જીસ્કી સુરતકો બદલ દીયા ગયા. .ખુરાક ઉસ્કી ખા.ક ઠહેરાઈ. પેટ ઔર સીનેકે બલ જ.મીનકો રગડતા ઔર છાતીકો છિલતા રહે. બીબી .હવ્વાકે .અજા.બમેં ઉન્કી બેટીયોંકો જન્નેકા દર્દ ઔર હયજ.કી આલુદગી ઔર ખા.વીન્દોંકે .હુકમમેં રહેના. મોરકીભી સુરત બદલ

ગઇ, ચુનાંચે પચર ઉસ્કે જ.રબુલ મસાલ હંય. .હુકમ હુવા "ઉતરો બ-હિશ્તસે તરફ .જમીનકે ઔર આપસમે. તુમ સબ દુશમન એક દુસરેકે હો" પસ આદમ ઔર .હવ્વા (.અ.) શયતાન, સાંપ ઔર મોર, મંજી.લે દુનિયામેં નિહાયત ખ્વારી ઔર જી.લ્લતસે પહોંચે. કહેતે હંય આદમ (.અ.) સરંદીપમેં કોહે રાહુન પર ઉતરે યહાં ઉન્કે પાઉંકા નકશ એક પથ્થર પર હય. હવ્વા (.અ.) જીદ્દેમેં, શયતાન સીસતાનમેં, સાંપ ઇસ ફહાનમેં, મોર કાબુલમેં પડે. રોજે. ક.યામત તક અ.દાવત ઇબલીસ ઔર બની આદમમેં પડી. રહેગી.

કહેતે હંય કે તીનસો બરસ તક આપને ગિરયઓ જા.રી કી. બ-અ.દ જીબરીલ અમીં આએ ઔર તૌબા .કુબુલ હોનેકી ખુ.શ ખ.બરી લાય. આપને બમુજબ .હુકમે ઇલાહી તીન રો.જે. તેરહવીં, ચૌદવીં, પંદરવીં કે રખે જીસ્કી બરકતસે, બદન જો મુસીબત ઔર ગુનાહકે બ-સબબ સિયાહ હો ગયાથા, સાફ ઔર નુરાની હો ગયા. .હુકમ હુવા ક-અ.બેકી બિના કરેં. આપને જીબરીલ (.અ.) કી તઅ.લીમસે ઔર ફરી-શ્તોંકી મદદસે કઅ.બેકી બુનિયાદ રખી. ઔર .હજરે અસવદકો કે અપને સાથ બહિશ્તસે લાયથે જીસ્મેં અ.હદ નામા ઔર કૌ.લો ક.રાર રોજે. અલસ્તકા .ખુદાને રખાથા કઅ.બેમેં એક તરફ જમા દીયા. બ-અ.દ તમામ કરને કઅ.બે મનાસિકે .હજ ઔર તવાફ જીબરીલ (.અ.) ને તઅ.લીમ કીએ. ઇસ્સે ફરાગ.ત પા જીબરીલે અમીંકે ફરમાનેસે કોહે અરફાત પર ચઢે. જહાં બીબી .હવ્વા જો ઇન્કે ફિરાક.મેં ફિરતીથીં આઇ જો બસબબ ગરમીએ આફતાબકે ઔર રંગકે બદલ જાનેસે એક દુસ-રેકો ન પહેચાના. .હજ.રત જીબરીલ (.અ.) કે બતલાનેસે પહેચાન હુઇ. બઅ.દ ઇસ્કે .ખુદાએ યકતાસે રજા. લેકર સરંદીપકો આય જીબરીલ (.અ.) ને કુછ ઘીઉં ઔર રોટી ઔર લકડી. પહોંચાઇ ઔર ખેતી કરના સિખલાયા, ઔર દો બયલ ભેજે. .હજ.રત આદમ (.અ.) બહિશ્તકી નિ-અ.મતોંસે જો બગ.યર મહેનત ઔર મુશક.ક.તસે મિલતીથીં મ.હરૂમ હોકર બડી. જાંફિશાની ઔર ફિક્રસે રોટી પયદા કરને લગે.

અબ આદમ ઔર .હવ્વા (.અ.) મીલકર રહેને લગે. જબ બીબી હ.વ્વા હા.મિલ હોતીં એક બેટા ઔર એક બેટી સાથ પયદા હોતે. .હ-જ.રત આદમ (.અ.) કી શરીઅ.તમેં બમુજબે .હુકમે. ખુદા યું થાકે એક

પેટકી લડ.કી કો દુસરે પેટકે લડ.કે કે હમરાહ બ્યાહતે. કા.બીલ ઔર ઉસ્કી બહન અક.લીમીયા સાથ પયદા હુઈ ઔર ફિર હાબીલ ઔર ઉનકી બહન યહુદા મૌજુદ હુઈ. આપને ફરમાયા મંય નિકા.હ બમુજબે હુ.કમે .ખુદા કરતાહું. ઔર ચાહાકે યહુદા હાબીલકી બહનકો કા.બીલકે હવાલે કરેં, ઔર અક.લીમીયા કા.બિલકી બહનકો હાબીલકે હવાલે કીયા જાય. ચુંકે અક.લીમીયા નિહાયત .ખુબસૂરતથી કા.બીલને બાપકા હુ.કમ .કુબુલ નહીં કીયા. આપને ફરમાયા ઇસ ફેસલે પર રાજી. નહીં તો .કુરબાની કરો જીસ્કી .કુરબાની કુ.બુલહો અક.લીમીયા ઉસકે નિકાહ.મેં આય. ઉસ જ.માનેમેં .કુરબાનીકા દસ્તુરથા કે દો શખ્.સ આપસમેં ઝઘડ.ા કરતે અપની અપની .કુરબાનીએં પહાડ.પર રખતે એક આતશે સુફયદ આસમાનસે આતી ઔર .ખુદા જીસ્કી જાનિબ હોતા ઉસ્કી .કુરબાનીકો નાબુદ કરતી. જબ દોનો ભાઈ રાજી હુવે, હાબીલને એક મોટા તાજા. મેંઢા અપને ગીલ્લેસે જુદા કીયા ઔર કા.બીલ એક ટોકરા ધિઉંકા જાકર રખ આયા. .કુદરતે .ખુદાસે આગ આઈ જીસ્ને કા.બીલકી .કુરબાની પર કુછ અસર ન કીયા, ઔર હાબીલકી .કુરબાનનીકા કુછ નશાન ઔર અસર બાકી. ન રખા. ઇસ સબબસે કા.બિલકે દિલમેં .જયાદા કીના પયદા હુવા. આદમ (અ.) મકકે ગયે હુવેથે કા.બીલને બહનકે લીયે શયતાનકી તઅ.લીમસે મજ.લુમ હાબીલકે સરપર પથ્થર મારા, જીસ્સે વોહ જાંબહ.ક. તસલીમ હો શહીદે અકબર હુવા. ઔર કા.બીલકે સરપર ગુનાહે કબીરા ઔર ઇસ બિદઅ.તકા વબાલ રોજે. ક.યામત તક બાકી. રહા. કા.બીલ કઈ રોજ. તક હાબીલકી લાશકો ઇધર ઉધર ઉઠાએ લીયે ફિરતા રહા. નહીં જાનતાથા કે તદબીર કયા કરૂં, ઔર લોગોંકી નજ.રસે કયસે છુપાઉં. તબ હ.ક. તઆ.લાને દો કઉવે ભેજેકે આપસમેં લડે, એકને દુસરેકો માર જ.મીન પંજેસે ખોદ ઉસમેં મરે હુવે કઉવેકો ગાડ. દીયા. તબ કા.બીલને અફસોસ કીયા, ઔર કહા, મંય કઉવેસેભી આ.જેજ. હું, જો અપને ભાઇકા અ.યબ નહીં ઢાંક સકતા. ઉસ્ને .જમીન ખોદકર ભાઇકી લાશકો ગા.ડ દીયા. બ.અદ ઇસ્કે જનાબે ઇલાહીસે બદલા લેનેકા .હુકમ આયા કે કા.બીલકો હાબીલકે .ખુનકે .એવ.જ .કત્લ કરો. હાબીલ ઇસ .ખૌફસે ભાગકર મુલ્કે યમન ગયા જહાં આતશ પરસ્તી અ.ખ્તેયારકી.

હ.જરત આદમ (.અ.) હમેશા ક.એબેકો હજકે લીયે જાયા કરતેથે. એક રો.જ કોહે અરફાતપર સોએ જહાં અલ્લાહને ઉન્કી પુશ્તસે તમામ ઔલાદકો જો રો.જે .કયામત તક પયદા હોગી. નેક બ.ખ્તોંકો તો સીધી તરફ ઔર બદ બ.ખ્તોંકો ઉલટી તરફ કીયા, હુકમે ઇલાહી હુવા " આયા નહીં હું મંય પરવર દિગાર તુમ્હારા " "કહા સબને હાં તુ હમારા રબ હય" .હ.ક ત.આલાને ઉનકે ઇ.કરાર પર ગવાહી ફરીશ્તોંકી લિખવાકર .હજરે અસવદમેં અમાનત રખી. ઇસી લીયે .હજ.રત .અલીસે રિવાયત હય કે જો કોઈ .હજ કરેગા .હજરે અસવદ ઉસ્કી ગવાહી દેગા.

જબ આપ પર બીમારીને .ગલબા કીયા. ર.ગબત બહિશ્તકે મેવોંકી હુઈ. અવલાદકો લાનેકે લીયે ઇરશાદ કીયા. જબ બાહીર બાપકા .હુકમ બજાલાનેકે લીયે નિકલે, દેખા જીબરીલ (.અ.)ઔર કઈ ફરીશ્તે મ.એ કફન ઔર .ખુશબુ બહીશ્તસે લીયે હુવે આતે હંય. જીનકો .હ.જરત આદમ (.અ.) કી .ખ્વાહિશસે આગાહ કીયા. જીબરીલ (.અ.) ને કહા હમ ઇસી વાસ્તે આય હંયકે ઉનકી .ખ્વાહીશ પુરી કરેં. બ.અદ બીબી .હવ્વા ઔર લ.ડકોંસે કહા કે તુમ યહાંસે હઠ જાવ ઔર મુઝે .ખુદાકે ફરીશ્તોંપર છોડદો. ચુનાંચે બ.અદ ઉન્કે જાનેકે મલેકલમૌત વાસ્તે .કબ્.જે રૂ.હકે મશ.ગુલ હુવે. .હ.જરત આદમ (.અ.) તસબી.હો તહલીલમેં મસરૂફ થેકે મલેકલ મૌતને અપને કામસે ફરા.ગત પાઇ. ઔર કફનસે ફરા.ગતપા .હ.જરત શીસ (.અ.) ને બમુજબ ત.અલીમે જીબરીલકે જના.જેકી નમા.જ પઢી, ઔર .હ.જરત આદમ (.અ.) કો દફન કીયે. ઇસી લીયે નમા.જ જના.જેકી રો.જે .કયામત તક અવલાદે આદમકે લીયે મુ.કરર હુઈ. ઉસી રો.જ સુરજકો ગહન લગા. દીન જુમ્.એકો ઔર ઉસ દીન ઔર ઉસી ઘ.ડી કે જીસ રો.જ આપ પયદા હુવેથે, મરે. .હવ્વા એક સાલ બ.અદ તક .જીન્દ રહીં. ફીર આદમકે પાસ યા જીદ્દેમેં દફન હુઈ. આદમકી .ઉમર નવસો સતાવન સાલ હુઇ. તોરેતમેં નવસોતીસ બતાઇ હય. વહબને કહા હ.જાર બરસકી .ઉમર હુઇ. .હદીસમેં હય ચાલીસ બરસ અપની ઉમરમેંસે દાઉદ (.અ.) કો દીએથે ઇસ .હિસાબસે નવસો આઠ બરસકીં ઉ.મર હોતી હય. આગે .ખુદા જાને.

४७०५

ज़िक्र ह़ज़रत शीस (अलयं) का.

जब आदम (अ.)हाबीलकी मुसीबतमें बेक़रारथे ह़क़त़आलाने उन्की तसल्ली के लीये जीबरीले अमींको भेजा के ह़क़ त़आला तेरे तईं एक फ़रज़न्दे रशीद इ़नायत करेगा. के उस्की नसलसे मुह़म्मद रसुलुल्लाह (सल.) सरदार बनी आदमका होगा. चुनांचे हाबीलके मरनेसे पांच बरसबअद ह़जरत शीश पयदा हुवे ग्हे ह़ुस्नो सुरत और ख़ुबीओ सीरतमें आदम(अ.) के मुशाबह थे और तमाम औलादसे ह़जरत आदम(अ.) केनज़दीक प्यारे थे. चुनांचे ह़जरत आदम (अ.) ने अपनी वफ़ातसे पहेले इन्हें अपना जायनशीन क़ायम कीया और वसीयतन कहा के जब ह़जरत नुहके ज़मानेमें तुफ़ान बपाहो और तु उस ज़मानेको पाए. मेरी लाशको किश्तीमें रखवाना. या अपनी औलादसें वसीयत करना, जो डुबनेसे मह़फुज रहे. ह़जरत शीस (अ) बहोतसी बार आदम (अ) की ज़बानी बहेश्तकी लज़्ज़तका अह़वाल सुनते और आसमानी किताबकाभी ह़ाल दरियाफ़्त करते. इसीलीये रुबरु ह़जरत आदम (अ.)के दुनियाको तरक कीया और ख़ुदासे उलफ़त पकडी. अकसर अवक़ात दुनियाकी लज़्ज़तें छोड वज़ायफ़ और इ़बादतमें मशग़ुल रहेते. और नफ़सकी रयाज़त और ख़ुल्क़की तह़ज़ीब हमेशा उन्की नज़रोंके आगे रहेती. ह़जरत शीस (अ,) के ज़मानेमें दो किसमके आदमथे. बअ़ज़े आपकी ताबेदारी करते बअ़ज़े क़ाबीलकी अवलादकी फ़रमां बरदारी करते. जीनमेंसे ह़जरत शीसकी वसीयतसे बहोतसे तो राहे रास्तपर आय और बहोतसे ना फ़रमानीपर क़ायम रहे. आपकी उ़म्र नवसो बारा सालकी हुइ.

ज़िक्र ह़ज़रत ईदरीस (अलयं) का.

नामे मुबारिक इ़बिरीमें इन्का अख़नुज हय. जब औलादे क़ाबील अज़ाज़ीलके बहेकानेसे गुमराह हुइ, और कुफ़्रो शीर्कमें पडी और यहांतक के रस्मे निक़ाहभी मौक़ुफ़ हो गया. हरामकारी और तरह तरह की नाबकारी करने लगे ह़जरत ईदरीस (आलयं) को नुबुव-

તકી શરાફત ઇનાયત કરકે ઉનપર ભેજા. બહોત લોગતો ઉનકી હિદાયત ઔર દલાલતસે ઇન્કાર ઔર .અદાવત છો.ડ રાહે રાસ્તપર આય, ઔર જો લોગ .કસાવતે .કલબીસે શીર્કો કુફ્ર પરથે ઉનકે દિલોંપર આપકી નસી.હતને .અમલ ન કીયા. આપ .ઇબાદતમેં હરરો.જ બારા હ.જાર તસબી.હ કરતે, જબ .ઇબાદતકા વ.જન હોતા, ઉસ જ.માનેકે જમી.અ ઇબાદાતસે બરાબર હોતી, યેહે અ.હવાલ દેખ ફરીશ્તોંકો ત.અજ્જુબ હુવા. મલેકલ મૌતને મુશ્તા.કે મુલા.કાત હોકર જનાબે ઇલાહીકી ઇજા-જતસે .જમીનપર આકર બસુરતે ઇન્સાન ઇન્કી સોહબતમેં ચન્દરો.જ રહે. ચુનાંચે તીન રો.જ મુતવાતિર રો.જા ઇફ્તારીકે વ.કત .હ.જરત ઇદ-રીસ (.અ.) ને ખાનેકો પુછા. ઉન્હોંને ઇન્કારકી તબ આપને પુછા તુમ કૌન હો. બોલે મંય મલેકલમૌત હું. આપને કહા મંય ચાહતા હુ કે શરબત મૌતકા મુજકો ચખાવ. હ.જરત ઇ.જરાઇલને .ખાલી.કે અરવાહસે ઇજા.જત લેકર ઉન્કી રૂ.હકો .કબ્.જ કીયા, ઔર ફીર બ.હુકમે .ખાલી.ક જી.ન્દા કીયા. આપને ફરમાયા મુજકો બહિશ્ત ઔર દો.જ.ખ દેખનેકા શૌ.ક હય. ઇ.જરાઇલ (.અ.) ને .ખુદાકે .હુકમસે ઉન્હેં અપને પરોંપર બીઠાકર અવ્વલ દો.જ.ખકી સયર કરવાઇ. બ.અદ ઇસ્કે બહીશ્તકી નૌબત આઇ. જબ આપ સયરસે ફારિ.ગ હુવે હ.જરત ઇ.જરાઇલને કહા અબ મેરે સાથ બહિશ્તકે બાહિર ચલીયે. .હ.જરત ઇદરીસ .કાનુને ઇલાહીસે બ.ખુબી વાકિફ્થે એક તના દર.ખ્તકા પક.ડ કર ખ.ડે હો ગય. ઔર ફરમાયા જબતક પયદા કરનેવાલા. બહિશ્તો દો.જ.ખકા ઇસ મકાનસે મુજકો ન નિકાલેગા મંય હરગિ.જ બાહિર ન જાઉંગા. .હક ત.આલાને ઇન દોનોંકે ફયસલેકે લીયે એક ફરીશ્તા ભેજા. અવ્વલ .હ.જરત ઇ.જરાઇલ (.અ.) ને તમામ અ.હેવાલ .જાહિર કીયા ફિર .હજરત ઇદરીસ (.અ.) ને જવાબ દીયા કે .ખુદાવંદ માલિકે જ-ન્નત ફરમાતા હય. "હરનફસ ચખને વાલા મૌતકા હય" ઔર મંય મૌતકા તલ્.ખ મ.જા ચખ ચુકા હું. ઔર બ મુજબ "નહીં કોઇ તુમસે મગર ગુ.જરને વાલા દો.જખકા" સો મંય દો.જ.ખ પર .ગુજ.ર ચુકા હું ઔર બ મુજબ હુકમે અર.હમુરરાહેમીન કે "નહીં હય વોહ લોગ જન્નતસે નિકલને વાલે" ય.અનીજબ આદમી બહીશ્તમેં ગયા તો હમેશા રહા કભી ન નિકલેગા. ઉસ વ.કત આવા.જ આઇ કે ઇસસે કુછ

ત.અરૂ.જ ન કરના. "મેરે .હુકમસે દા.ખિલ હુવા ઔર મેરે .હુકમસે ચ્હે કામ હય." બ.અદ ઉસ્કે .હ.જરત ઇદરીસ (.અ.) બહીશ્તસે બાહિર ઔર છઠ્ઠે આસમાનમેં ફરીશ્તોંકે સાથ .ઇબાદતમેં મશ.ગુલ હુવે. ઔર વહાં મૌજુદ હંય. જબ તક ઇરાદએ .ખુદા હો.

.જીક્ર .હજરત નુ.હ (અલય૦) કા.

જબ .હજરત ઇદરીસ (.અ.) ને આસમાનપર મુ.કામ કીયા. .આલમે દુનિયાકો શયતાન બે ઇમાનને ફિસ્કો. ફસાદસે બે ઇન્તે.જામ કીયા તબ .હજરત નુ.હ (.અ.) કો ઇન્તે.જામે દુનિયાકે લીયે મબ.ઉસ કીયા આપને નવસો પચાસ બરસકી .ઉમ્ર પાઈ, તબ .વહી આસમાનસે આઇ. તમામ ઉ.મ્ર અદાએ દ.અવતમેં મસરૂફથે. આપને બહોત કુછ ઉન્હે રાહેરાસ્તપર આનેકો સમઝાયા પર વોહ સંગદિલોંકે કુછભી .ખયાલમેં ન આયા, ઔર તમામ .ઉમ્રમેં સિવાય અસ્સી આદમીઓંકે કોઇ ઇમાન ન લાયા, હમારે પય.ગમ્બરે .ખુદા મુ.હમદ મુસ્તુફા (સલ૦) કા ફરમાન હય કે કીસી પય.ગમ્બરને અપની .કૌમસે ઇતની અ.જી.યત ન ઉઠાઈ જીતની .હજરત નુ.હને અપની ઉમ્મતકે હાથોં પાઇ. વોહ કાફીર અપને બુતોંકી મહ.ભ્મત .હ.જરત નુ.હસેં સુનકર આપકો ઇ.જા દેને પર તુલે, આપકો યહાંતક મારતે કે આપ બેહુશ હોજાતે. કુફ્ફાર જબ મરજાતે અપને બેટેંકો વસીયત કરજાતે કે નુ.હ (.અ.) કે કહનેપર ન જાના, અપને .અકીદેસે હાથ ન ઉઠાના. જબ ઇસી મુસીબતમેં સાત .કરન ગુજ.રે, તબ નુ.હ (.અ.) કી તસકીનકે લીયે વ.હી ના.જીલ હુઇ કે દિલ તંગ નહો. જો ઇમાન લાયસો લાય બા.કી ન લાએંગે. આપને હુજજત કો મીટાનેકો કમાલ શફ.ક.કત કે ફરમાયા કે અય લોગો અગર ઇમાન ન લાવગે, તો સમઝો કે .ગ.જબે ઇલાહી આયા. કૈ.મને કહા તુ સચ્ચા હય તો .અ.જાબ દિખલા. .હ.જરત નુ.હને .ઇનકેસારીસે જનાબે ઇલાહીમેં પુકારા "ઔર જબ મંય ઉનકો દ.અવતે ઇસલામ કરતા હુંતા કે બખ્.શે તુ ઉનકો, તો ચ્હે ઉંગલીયા કાનોમેં ડાલતે હંય. ઔર કપ.ડે અપને ઓ.ઢ લેતે હંય. ઔર મેરી બાત નહીં સુનતે ઔર અપને કુફ્રપર સાબિત રહેતે હંય" અબતો તુ .ખુદાવન્દા .કહહાર બન્દા લાચાર હય. યા ઇલાહી ઇન્કે મુલ્કો દયાર ઔર ઇન્હેં .ગારત કર. ખિ.-

તાબ આયા કે હમ ઇસ કૌ.મકો પાની કે તુફાનસે .હલાક કરેંગે. ઔર તુઝે તેરી ઉમ્મતકે હમરા કીશ્તીમેં રખકર આફતસે બાહિર નિકાલેંગે બ.અદ ઇસકે ઉસ કૌ.મપર .કહત પડ.ા ઔર નુ.હ (.અ.)ને બહુકમે .ખુદા વન્દી દરખ.તે સા.જીજ બોયા. બીસ બરસ કે .અરસેમેં ઉસ દરખ.તકો મહકમ કીયા. જીબરીલ (.અ.) કે ફરમાનેસે આપને દરખ.તકો ચીર કિશ્તી બનાના શુરૂ.અ કીયા. કૌ.મ ગુસ્તા.ખ બાતેં સુનાતી કે તુમ નુ-બુ૦વત છોડ નજ્જાર હુવે, ઔર પૈ.ગમ્બરીકે કામસે બે.જાર હુવે. જબ આપને કિશ્તી બનાનેસે ફરા.ગત પાઈ, ઔર ત.ખ્તોંકી જોડપર રૌ.ગને .કીર લગાયા. ઔર બ મુજબે .હુકમે ઇલાહી શમશાદ કે દર.ખ્તોંકા તા-બુત બના, આદમ (.અ.) કે જીસ્મકો ઉસમેં રખા, .હજરત જીબરીલને હરજીન્સકે જાનવર જો રૂએ .જમીનમે થે .હ.જરત નુ.હ (.અ.) કે પાસ જમ્.અ કીએ. જબ ઉન્કી બેટી તનુરમેં રોટી પકાને ગઇ દેખા નીચેસે પાની નિકલતા હય, બાપકો .ખબર દી, સબ કિશ્તીમેં જા બચકે. નુ.હ (.અ.) ને હર એક જાનવરકા જોડ.ા કિશ્તીમેં ચઢાયા, ઔર આદમ (.અ.) કા તાબુતભી સાથ લીયા. જબ એહે બયાસી લોગ કિશ્તીમેં દા.ખલ હુવે, .ગ.જબે ઇલાહીકા જોશ હુવા. .હ.જરત નુ.હ (.અ.) કા બેટા ઔર આ-પકી .ઔરત કિશ્તીપર ન આય. બેટે ને કહા મંય પહા.ડપર ચ.ઢ જાઉં ગા, ઇસ .અરસેમેં મૌજને ઉસે ડુબો દીયા. .હજરત નુ.હકો ઉસકે .ગર્ક હોને પર રહમ આયા, .અ.ર્જકી એહે મેરી અહલસે હય ઔર તુ અપને વ.અદેકો વફા કરેગા. ખિતાબ હુવા અહલ વોહ હય જીસ્કે નેક અ.અ-માલ હો, વોહના એહલ હય જીસ્કે બદ અફ.આલહોં. ફિરતો ચાલીસ રો.જતક બારીશ તુફાનકા ગિરા. ઔર .જમીનસે ભી ઉબલા. તમામ કા-ફિર ઔર ઉનકી ઇમારત ઔર બા.ગાત .ગ.ર્ક હો ગય. પાની દુનિયા કે બ.ડેસે બ.ડે પહા.ડસેભી ચાલીસ ગ.જ ઉંચા હુવા. જબ તુફાન મૌ.કુફ હુવા. પાની ઉતરને લગા. .હ.જરત નુ.હને ક૦વેસે ફરમાંયા કેજલ્દ પાનીકા અ.હવાલ મ.અલુમ કર ક૦વા જાકર અપને મુરદારકે ખાનેમેં મશ.ગુલ હુવા, ઇસલીયે આપકી દુ.આએ બદસે .જલીલો .ખ્વાર હુવા. બ.અદ ઇસ્કે કબુતર બ મુજબ .હુકમેકે ઉ.ડા ઔર .જયતુનકે પતે ચોંચમેં લેકર વાપસ આયા તબ આપને જાના દર.ખ્તોં કે સર પાનીસે .જાહિર હુવે. ઇસી તર.હ જાતા ઔર પાનીકી .ખબર લાતા. એક રો.જ કબુતર કે

પયરમેં ક્રીચ.ડલગી હુઇથી, આપને કબુતરકે .હ.કમેં દુઆકી. .હ.ક ત.આ લાને .હુકમ કીયા કે મંય એક પહા.ડ પર કીશતીકો ક.રાર દુંગા. સબ પહા-ડે.ાંને અપની બલંદી પર ના.જાં હોકર સર બલન્દ કીયા, મગર કોહે જુદીને નિહાયત શકિસ્તગીસે અપને તઈં ગમગીન કીયા. .હકત.આલાને ઉસ્કી .આજે.જીપર કરમ કીયા, ઔર કીશ્તીએ નુ.હકા ઉસીકોહપર મુ.કામ કીયા. ઇસ પહા.ડકે નીચે એક ગાંવ આબાદ કીયા, જીસ્કા નામ સો.ક સમાની-ન રખા .ઉન બ્યાસી આદમીયોંને ઉસ્કી બિનાકો મ.હકમ કીયા. ફીર તો વબાને સબકો તમામ કીયા. સીવાય .હ જરતનુ.હ (.અ.) ઔર ફર-.જન્દ આપકે તીન .હામ સામ ઔર યાફસ. બાકી રહે હ.ક ત.આલાને વહી ભેજી કે મંયને તેરી કૈ.ામકો બ સબબે કુફ્રકે .હલાક કીયા અબ જો બાકી હંય ઉન્હેં .હલાક ન કરૂંગા. આપકી નસલમેં .ખુદાને અયસી બરકત રખી કે ચાલીસ બરસ કે .અરસેમેં હજારોં શહેર બિના હુવે. .હ.જરત નુહ (.અ.)ને મુલ્કે શામ ઔર ઇરાન ઔર અફગ.ાનિસ્તાન ઔર .એરાક સામકો .ઇનાયત કીયા. ઔર મુલ્કે મ.ગરીબ ઔર .હબશ ઔર હિન્દ સિન્દ હામ કો મર .હમત કીયા. ઔર ચીનો તુરકસ્તાન ઔર રૂમ યાફસકો બ.ખ્શા જબ .હ.જરત નુ.હ (.અ.) બીમાર હુવે ઔર વફાત પાઇ ફર.જન્દોંને આપકો બયતુલ મુ.કદસમેં મદફુન કીયા લ.કબ આપકા આદમે સાની ઔર શય.ખ—અલ-અમ્બીયા ઔર ન-જીઉલ્લાહ થા.

જીક્ર .હ.જરત હુદ (.અલય૦) કા.

આપકો કૈ.ામે .આદ પર ભેજા યહે કૈ.ામ દરા.જ ચૌ.ડે જીસ્મ ઔર .ખૌફનાકથી સબસે લંબા ઉનમેં સો ગ.જકા, ઔર ઠીંગના સાઠ ગ.જકા. નુ.હ (.અ.) કે તીનસો બરસ બાદ લોગ ગુમરાહ હુવે ઔર બુત પરસ્તીમેં તબાહ હુવે. સંગ તરાશીસે પહાડે.ામેં મકાન બનાતેથે. એક ફિરક.ા ઇમાન લાયાથા. પર કાફિરોં કે .ખૌફસે અપના ઇમાન છુપાયાથા. જબ આપને નસી.હત કરના અ.ખ્તેયારકી, લોગ ઇ.જાદેનેપર આમાદા હો ગય. તબ આપને જનાબે ઇલાહીમેં દુ.આએ બદ કી. વોહ કૈ.ામપર સાત બરસ .કહત આયા આપને ફરમાયા ઇમાન લાવ ઔર અપનેકો દુનિયાકી આફત ઔર .કયામતકી આગસે બચાવ. ઉસ .જમાનેમેં જબ

કિસીપર કુછ મુસીબત આતી .હરમમેં મકકે કે જાકર દુ.આ કરતે આ-
ફત ટલ જાતી. ઉનદિનોં કૈ.ામે અમાલીક.ા મકકેમે રહેતીથી. જબ કૈ.ામે
.આદ નિહાયત મુસીબતમેં ગીરફતાર હુવે તો સીતેર આદમી વહાં જા-
નેકો તૈયાર હુવે. જબ ચ્હે મકકેકો પહોંચે ઔર મ.આવિયા બિન્ને બકર
કે મકાનપર ઉતરે, વોહ ઇન સબકી દ.અવત ઔર રાગ ગાનેસે મ.હફીલેં
ઇનકી .ખુશી મેં કરને લગા. ચ્હેતો મુસીબત ભુક ઔર પ્યાસકી ભુલ
ગએ કયસી દુ.આ ઔર કહાંકી ઇસ્તેક.ામત. જબ મ.આવિયા ઉનકી
જયાફતોંસેં બે.જાર હુવે તબ ઉસ્ને એક .ગ.જલ ઇસિ મ.જમુનકી ઉન
ગાયનોંકો સીખાઇ કે તુમ અપની મુસીબતોંસે .ગાફિલ હો રહે હો, ઔર
દુ.આ માંગનેસે કાહિલ હો રહે હો. તબ ઉન્હેં હોશ આયા, ઔર રાત
દિન દુ.આમેં મશ.ગુલ હુવે ઔર અપની .કુરબાનીએં દેને લગે. મરસદ
બીન્ને મ.અદજો પોશીદા મુસલમાન થા બોલા કે જબતક .હ.જરત
હુદ પર ઇમાન ન લાવગે ઇસ બલાસે નજાત ન પાવગે. ઉન લોગોંને ઉસે
મુસલમાન સમઝ કર ઉસસે જુદાઈ કી, ઇસિ અ.ર્સેમેં તીન ટુક.ડે બાદ
લકે સુફયદ, સુ.ર્ખ ઔર સિયાહ પયદા હુવે, ઔર ઉનમેંસે અવા.જ આઇકે
એક ટુકડ.ા ઇ.ખ્તેયાર કરો. કૈ.ામ સિયાહ ટુક.ડેસે ઉમ્મીદ વારે બારાં હુવે
ઔર સુફયદો સુ.ર્ખ ના પસંદ કીયા, જનાબે બારીને વોહ સ્યાહ બાદલ
ઉસ કૈ.ામપર રવાના કીયા. જબ .આદીયોં ને દેખા બદલી સ્યાહ આઈ
લગે આપસમેં .ખુશીઆં મનાને, ઔર દોલ બજાને. જબ .હ.જરત હુદને
દેખા કે ઇસ કૈ.ામકી .ખુદાને .ખરાબીકી તો બ મુજબે .હુકમે ઇલાહી ચાર
હ.જાર એહલેઇમાં કો અપને સાથ લેકર, બાહિર નિકલ મોમીનોં કો
ઇરશાદ કીયા કે ચ્હેં .ખત જો ગોલ મયને બ મુજબે હુ.કમે ઇલાહી
બનાયા હય, ઇસ સે બાહિર ન જાના. કૈ.ામે .આદ ઉસ બાદલોંકો
દેખકર જમ્.આ હુઇ અવ્વલતો બાદે સરસને ઉનકે મરદોં ઔ-
રતોં ઔર ચાર પાયોં વ.ગયરાકો ઉ.ડાકર આવારા કીયા, ઔર નિહા-
યત .જોરો શોરસે .જમીનપર પટક પટક કર પારા પારા કીયા. .આદી
ઉસ .અજીબ બલાકો દેખકર ઘરોંમેં છુપે, બા.જે.અતો હવેલીયોં કે
ગિરને સે ઉસકે તલે દબકર મૌતમે ગિરફતાર હુવે, ઔર બા.જે બાહિર
ભાગે જીન્કે પાઉં .જાનું તક .જમીનમેં ધસ જાનેસે ફિન્નાર હુવે. સાત દિન
ઔર રાતમેં ઇસ પવનને સબકો બરબાદ કીયા. જબ કૈ.ામે .આદ મી-

સમાર હુઈ .હ.જરત હુદ અપને હમરાહિયોંકો લેકર બાહિર આય ઔર એક જાનિબકો અપને રહેનેકે મકાન બનાએ. જબ આપકા સિન ચારસો ચૌસઠ સાલકા હુવા દારૂલ બનાસે દારૂન્ન બક.ાકો અપના મસ્કન બનાયા.

.જીક્ર શદ્દાદ બદનિહાદકા.

અકસર ઉ.લમાએ તારી.ખને શદ્દાદકા .જીક્ર બ.અદ .હ.જરત હુદ (.અ.) કે કીયા હય. યેહ ભી કૈ.ામે .આદસે થા, ઇસ વાસ્તે મંયભી બ મુજબે પયરવી એહલે તારી.ખ કે ઇસ .કિસ્સેકો લીખતા હું. શદીદ ઔર શદ્દાદ દો ભાઇ સા.હેબે જાહથે. મુલ્કે સામમે રહેતે. શદીદ ઔર ઉસકે લોગ .હાલતે શીર્કમેં જીતેથે મગર ઇન્સાફસે ઉનકે, શેર ઔર બકરી એક જગેહ પાની પીતેથે. હરચંદ હ.જ.રત હુ.દને ઉન્હેં દઅ.વતે ઇમાન કીપર વોહ મુશરીકહી મરા. બઅ.દ ઇસ્કે શદ્દાદ મસનદપર બયઠા. હ.જ.રત હુદને વાસ્તે ઇમાનકે ઉસ્સે ફરમાયા, ઉસ્ને કહા મંય ઇમાન લાઉં તો કયા ફાયદા હોગા. આપને જવાબ દીયા હ.ક.તઅ.ાલા તુઝે બહિશ્તે જાવિદાની દેગા, શદ્દાદને કહા મંય ઇસ જહાનમેં બહિશ્ત બનાઉંગા. ફિર ઉસને બહીશ્તકા ઇ.જ.મ કીયા, હર વિલાયતસે સોના ચાંદી જવાહિર મોતી તલબ કીયે, ઔર એક જાં.ફિઝા. મનજી.લકી તલાશ કી, ઔર ચારોંતરફસે ઉસ્તાદ બુલવાય. દીવાર ઉસકી સોના ચાંદી કીબનાઇ. ઔર નહેરમેં સંગ રેઝે.કી જગેહ મોતી બીછાએ. ઔર દરખ.તોંકો સોનેસે બનાકે મુશ્કો અંબરસે ભરવાયા. મુશ્કો અંબર બ ઇ.વઝે. ખ.ાક બીછવાયા, ઔર બારા હજા.ર કંગુરે ઉસકે ગિર્દ બનવાય. ઉન કંગુરોંકો જ.રે સુર્ખ.સે તરતીબ દીયા. પાંચસો બરસકે અ.રસેમેં યેહ બાગે. દિલકશ તમામ હુવા. શદ્દાદ નામુરાદને ઇસ્કે દેખનેકો એક ફરસંગપર નિહાયત ફૌજ લેકે આનકર મુક.ામ કીયા. ઉસ મનજી.લમેં એક હિરન ઉસ્કી નજ.રમેં આયા કે પાઉં ઉસ્કે ચાંદીકે ઔર સીંગ સોનેકે ઔર આંખેં યાકુ.તકી થીં. શદ્દાદ ઉસ્કી જે.બાઇ દેખકર હ.યરાન હુવા, ઔર ઉસ્કે પીછે અકેલેને ઘોડ.ા ડાલા. જહાં લશકરસે અ.લાહેદા હુવા તો એક સવારે મુહીબ પયદા હુવા, જીસ્ને લલકાર કર કહા કયા .ઇમારતકે બનાનેસે તુઝે અમાન

હોગી યા:ઉસ્મેં રહેનેસે તુઝે અ.યશે જાવેદાન હોગી. શદ્દાદ .ખૌફ્સે કાંપા પુછા તુ કૌન હય. બોલા મંય મલેકલ મૌત હું. શદ્દાદને નિહાયત જા.રી ઔર બેક.રારી સે કહા કે મુજકો એક નજ.ર દેખનેકી અમાન દે. બઅ.દ ઉસ્કે ફિલફૌર મેરી જાન લે. મલેકલ મૌતને કહા એક આન તુજકો મોહલત નહીં મીલ સકતી. ઉસી વક.ત ઉસ્કી જાન મલેકલ મૌતને નિકાલી. બઅ.દ ઉસ્કી મૌતકે વોહ ઇમારત લોગોંકી નજ.રોંસે ગ.યબ હોગઈ. એક બાર જનાબે બારીસે ઇજ઼.રાઇલકો સવાલ હુવા કે કભી તુને જાન નિકાલનેમેં કીસીપર રહ.મ ખાયા. જવાબ દીયા એક રોજ. બહુ.કમેં ખુ.દા મંયને એક બહેતી કીશ્તીકો તોડ.ા મગર એક .ઔ-રત હ.ામીલાકો એક તખ.તેપર છોડ.ા. જીસ વક.ત ઉસ ઔ.રતસે એક લડ.કા પયદા હુવા, તબ હુ.જા.રસે હુકમ હુવા કે ઉસ્કી માંકી જાન નિ-કાલો. ઉસ વક.ત મુજકો રહ.મ આ ગયા, ઉસ બચ્ચેપર. ઔર દુસરી બાર શદ્દાદ પર મુજકો રહ.મ આ ગયા. ઉસ્ને કઈ સો બરસોંમેં .ઇમા-રત બનવાઈ, ઔર એક નજ.ર દેખનેકી નૌબત ન આઇ. જનાબે ઇલા-હીને ફરમાયા શદ્દાદ વહી લડ.કા હય જીસ્પર તુને રહ.મ ખા કે જીસ્કી જાન દરિયાસે બચાઇ, ઔર જ.મીનકી સલતનત જીસ્કો દિલવાઇ. ઉસ્ને ઇસ ન્યાઅ.મતકે શુક્રમેં દઅ.વા ખુ.દાઇકા કીયા.

.જીક્ર .હજરત સાલેહ. (.અલય૦) કા.

હ.ક.તઅ.ાલા કલામે મજીદમેં ફરમાતા હંય " હમને ભેજા તરફ કૌ.મે સુમુદકે ઉન્કે ભાઇ સાલેહ.કે તઇં" સુમુદ એક તાયફા બહોત આસુદા માલથા, ઔર બહોત બકરીયોં ઔર ઉંટોંસે આસુદા .હાલથા. જબ કૌ.મે અ.ાદકો ખુ.દાને ગ.ારત કીયા, ઉન્કે મિસમાર મકાનોંકો ઇસ .કૌમને .ઇમારત કીયા. યેહ લોગ માલ, ઔર ઔલાદકી કસરતસે ગુમરાહ હુવે, ઔર બુત પરસ્તી અખ.તેયારકી હ.ક.તઅ.ાલાને ઉન્કી નસીહ.તકે લીયે સાલેહ. (.અ.) કો ભેજા. હરચન્દ આપ ઉન્હેં નસીહ.ત ફરમાતે, વોહ અપની સરકશીસે બાજ. ન આતે. આખી.ર ઉસ કૌ.મને કહા ઇસ પથ્થરસે એક ઉંટની ગાભન ક.દાવર દસ મહીનકી પયદા હો, ઔર બઅ.દ ઉસ્કે, ઉસ્કા બચ્ચા ઉસી ડાલોડૌલકા હવયદા હો, તો હમ

ઉસ મોઅ.જઝેકો દેખકર ઈમાન લાએંગે. આપને દુઆ કી જીબરીલ (અ.) વહી લેકર આય કે ઇન કાફરોંસે એહદો પયમાન લેં. જબ ઉન્હોંને કૌલો કસમ કીયા, નાગાહ પથ્થરસે જયસે હામિલાદર્દે જહસે રોતી હય. આવાજ આઇ, ઔર પથ્થર દો ટુકડે હુવા, ઔર ઉસસે ઉસી કિસ્મકી ઉંટની નુમુદ હુઈ, ઔર બઅદ ઉસ્કે વયસીહી જખામતકા એક બચ્ચા ઉસસે પયદા હુવા. તમામ દેખકર તઅજ્જુબમેં આય, બહોતસોંકા દિલ દેખકર ફિર ગયા. શયતાનને કહા યહે તો બડા જાદુગર હય. વોહ ઇસ કૌલપર ગુમરાહ હુવે, ઔર ઉસ ઉંટનીકે કતલકરને પર આમાદા હુવે. તબ હજરત સાલેહ (અ.) પર ખુદાને વહી ભેજી કે અપની કૌમસે કહો કે ઇસ ઉંટનીકે કતલસે બાજ આએ, ઔર ખિલાફે હુકમે ખુદા ઇસ્કો ન સતાએ. ઇસ કૌમમેં એક બુઢિયા થી જો બહોત માલોઅસબાબ રખતીથી, ઔર ઇસ્કે સીવા બેટીએંભી ગુલએજાર રખતીથી. ઔર એક દુસરી ઔરતભી નિહાયત માલદાર કાફિરાથી, મગર ખાવિન્દ ઉસ્કા મુસલમાનથા. ઉન દોનોંને વહાંકે રઈસોંસે ઇત્તેફાક કરકે ઉસ ઉંટનીકો મારના ઠહેરાયા. ઔર કયદાર બીન્ને સાલિફ, ઔર મરકઅ બીન્ને મહદિજકો બુલાયા. ઇસ બુઢિયાને અપની બેટીસે નિકાહ કરનેકા કયદારસે ઇકિરાર કીયા. ઔર બીલફએલ કુછ નકદ ઔર જીન્સ દેકર દિલકો કરાર દીયા. ઉસ મલઉનને સાત આદમીયોંકો સાથ લેકર રાસ્તે પર બયઠે. જીસ વકત ઉંટની નિકલી પહેલે મસ્દઅને ઉસ્કો તીરકે જખમોંસે મજરૂહ કીયા. ફિર કયદાર મલઉનને ઉસ્કે પાઉં કો જખમી કીયા. ઉન સાતોંને ઉસ મજલુમાંકો જાનસે માર ડાલા. બચ્ચા ઉસ નાકેકા પહાડ પર ભાગા. જબ હજરત સાલેહ (અ.) ખબરદાર હુવે, ઇસ હરકતસે નિહાયત બેજાર હુવે. હુકમ કીયા અગર ઉસકે બચ્ચેકો પકડકર કિસીતરહ અપને દરમીયાનમેં લાવગે તો શાયદ ગજબે ઇલાહીસે નજાત પાવગે. હરચન્દ કૌમને બહોત મહેનતકી પર વોહ બચ્ચા ગાયબ હો ગયા. આપને ફરમાયા બઅદ તીન રોજ કે તુમ સબ તમામ હો જાવગે. અજાબકી અલામત યહે હય કે પહેલે દીન તુમ્હારે મુંહ જર્દ દુસરે દિન સુર્ખ, તીસરે રોજ સિયાહ હોંગે, ઔર ચોથે રોજ અજાબે ખુદામેં ગિરફતાર હોકર સબ તબાહ હોંગે. કાફિરોંને સુનકર આપકે

ક.ત્લ કરનેકા ઇરાદા કીયા. હ.જ.રત સાલેહ. યહે સુનકર અકી.લ બીન્ને નૌફીલકે હાં પનાહ લેગય. સુબહ. તમામકા ચહેરા .જઅફરાની હુવા, દુસરે રોજ. માનીંદ .ખુનકે લાલ હુવે ઔર શમ્બેકે દિન રૂખ.સારે ઉનકે માનીંદ જંગીઓંકે સીયાહ હુવે. હ.જ.રત સાલેહ ઉસી રાત મુસલમાનોંકો લેકર ફિલસ્તીન આય. એક શમ્બેકી સુબ.હકો દિન ચઢે. એક આવાજ. .હયબત નાક અ.ાલમેં બાલાસે આઇ, સબકે દિલ ટુકડે. ટુકડે. હો ગય. ગ.જ.બે ઇલાહીસે કોઈ બાકી ન રહા. .હજ.રત સાલેહ. ઈસ્કે બઅ.દ આએ ઔર બઅ.દ મકકેકી તરફ ઇન્તેકા.લ કીયા.

.જીક્ર .હ.જરત ઈબરાહીમ (.અલય૦) કા.

આપકે બાપકા નામ આજ.રથા. ઉસ જ.માનેમેં નમરૂદ બાદશાહે કાફિરકી બાદશાહીથી, જીસ્ને દઅ.વા ખુ દાઇકા કીયા. અપની સુરત કે બુત બનવા કર હર બુત ખાનેમેં ભિજવાય, ઔર મખ.લુક.સે સીજદે કરવાતાથા. નુજુમીયોંને કહા ઇસ સાલ એક લડ.કા પયદા હોગા, જીસ્કે સબબસે તેરા મુલ્ક ઔર દીન નાબુદ હોગા. ઉસને કહા જોલડ.કા ઇસ સાલ પયદા હો ક.ત્લ કીયા જાય. જબ હ.જ.રત ઇબરાહી.મ (.અ.) કીમાં પર નશાનીએં .હમલકી જા.હિર હુઇ, વોહ મારે ખૌ.ફકે જંગલકી તરફ ગઇ, જહાં એક સુખી નહરકે નજ.દીક એક ગ.ારથા, જહાં લોગોંકી આમદો રફ્ત નથી. વહાં આપ પયદા હુવે આપકી વાલિદાને કપડે.મેં લપેટ કર આપકો વહાં ડાલ દીયા. ઔર વાલિદા રોતીં ઘરકી તરફ ચલીં આઇં. બઅ.દ જબ આપકે દેખનેકો આઇં બચ્ચેકો જી.ન્દા પાયા, દેખા આપકે એક અંગુઠેસે શહદ દુસરેસે દુધ પયદા હુવા હય. જીસ્કો ચૂસ્તે હંય. આપનેભી દુધ પીલા રોતીં વાપસ ઘર આઇ. ઇસી તરહ. હરરોજ. જાકર આપકો મુલાહિ.જા કર આતીં. આપ એક રોજ.મેં ઇતના બઢ.તેથે જયસે ઔર લડ.કે એક હફ્તેમેં, ઔર એક હફ્તેમેં એક મહીને જીતને બઢતે, ઔર એક મહીનેમેં ઇતની નશોનુમાં પાતે જયસે એક સાલમેં. જબ આપકે દુધ પીનેકે ઐયામ ખ.ત્મ હુવે, એક રોજ. આપકી વાલીદા આઇં, આપને સલામ કીયા કે ઇસ અંધેરે મકાનકે સીવા ઔર જહાંભી હય. વાલીદાને કહા. દુશમનોંકે ખૌ.ફસે યહાં છુપાયા હય.

આપને કહા અબતો મુઝે યહાં આરામ નહીં આતા. જબ આપ બાહિર આય તો જ.હરા સિતારેકો દેખા. ફરમાયા કે યહી મેરા રબ હય. જબ વોહ છુપા ફરમાયા. " મીટ જાને વાલે રબ પર ન મુ.હબ્બત કરૂં નયકી.ન." ફિર નજ.રે અનવરસે ચાંદકો દેખા, તો ફરમાયા યહે રબ હય મેરા જબ ચાંદભી છુપા. ઉસ્કી .ખુદાઇસે ઇન્કાર કીયા. જબ સુબ્.હે નમુદાર હુ આફતાબ નિકલા. આપને કહા યહે મેરા .ખુદા હય. જબ આફતાબભી .ગુરૂબ હુવા, આપને ફરમાયા. " ઉસ .ખુદાકે જો બેમીસાલ ઔર બે જ.વાલ હય. નહીં કરતા મંય કીસી પર યકી.ન " જબ આપને .ખુદાકી તહ.કી.ક. માંરો કી. પુછા મેરા રબ કૌન હય. કહા મંય હું કહા તેરા રબ કૌન હય. કહા તેરા બાપ, પુછા ઉસ્કા રબ કૌન હય. કહા નમરૂદ. ફરમાયા નમરૂદકા રબ કૌન હય. માંને તમાચા મારા. કહા ચુપ. ઔર આપકો ઘરમેં લાઇ, ઔર બાપસે સબ બાતેં કહે સુનાઇ. જબ આપને બુતોંકી મજ.મ્મત શુરૂઅ.કી આપકો નમરૂદને બુલાયા. આપ બે ખૌ.ફ ગય, ઔર નમરૂદકો સિજદાભી ન કીયા. નમરૂદને ગુ.સ્સેસે કહા તુ મુજકો સિજદા કયું નહીં કરતા. બોલે અપને પરવરદિગારકે સીવા મંય કીસીકો નહીં સીજદા કરતા. નમરૂદને કહા તેરા પરવરદિગાર કયસા હય, ઔર કયા ખાતા હય. બોલેકે વોહ સબકા માલીક. હય, ઔર મારતા હય, ઔર જીલાતા હય. વોહ બોલા મંયભી મારને જીલાનેકા ઇખ્.તેયાર રખતા હું. ચુંનાંચે ઉસ્ને દો ક.યદી વાજી બુલ ક.ત્લકો બુલાયા, એકકો ક.ત્લ કીયા, દુસરેકો છોડ. દીયા. હ.જ.રતને ફરમાયા મેરા પરવરદિગાર આફતાબકો મશરીક.સે નિકાલતા હય. તુ મગ.રીબસે નિકાલ. નમરૂદ ઔર ઉસ્કે મુસાહિ.બ જવાબસે સાકિત હુવે. અકસર ઇસિ મ.આમિલેકો દેખકર ઇમાન લાય.

આપને હુજ્જત કા.યમ કરનેકે લીયે એક ઔર પહેલુ અખ્તે.યાર કીયા કે અપને મુંહસે આપ કા.યલ હોજાએં. એક તહેવારકે રોજ. જબ સબ ઇ.દ (ખુ.શી) મનાનેકો મયદાનમેં આય, હ.જ.રત ઇબરાહીમસેભી સાથ ચલનેકો કહા. આપને ઉન્કે .અકી.દેકે મવાફિક. જવાબ દીયા, " ભઇ કયસે ચલું, દેખોસીતારા મુવાફિક. નહીં નહીં, મઅા.લુમ કયાસે કયા હો જાય " જબ આપ તનહા રહે ગયે, મન્દરકો ખા.લી પા કર અંદર ઘુસ ગએ. દેખાકે કી.સ્મ કી.સ્મકે લજી.જ. ખાને બુતોંકે

સામને ચુને હંય. ઇસ હીમાક઼તકો દેખ, આપને જ઼રીફ઼ાના તૌર પર ફ઼રમાયા બીસમીલ્લાહ નોશ જાન ફ઼રમાઇએ. અએં આપતો હાથ ખીંચે બયઠે હંય, જુંબ્બીશભી નહીં કરતે, આખ઼ીર કયા બાત હય કુછ બતાઇએ ? અચ્છા ન બતાએં ન સ઼હી લીજીએ તબરૂકન એક જ઼ખ઼મતો ખા લીજીએ. યું કહેકર દુનિયાકે ઇસ પહેલે બુત શીકનને જ઼ાતે વાહીદકી મુહ઼બ્બતકે જોશમેં બુતોંકો પાશ પાશ કર ડાલા. બડે઼ બુતકો કોરા છોડ઼ દીયા. ઔર તબર ઉસકે કાંધે પર રખ દીયા. ઔર બાહિર ચલે આય. જીસ વકત઼ લોગ બાહિરસે આનકર મન્દરમેં ઘુસે દેખા બુતોંકી ગત બની હુઇ હય. કહા હો ન હો યહે ઇબરાહીમ (અ) કી દસ્તદરાજીયાં હ઼ય. યહે નમરૂદકો ખ઼બર હુઇ નમરૂદભી વહાં આયા ઔર આપસે બુલાકર પુછા, યહે કયા હરકત હય. આપને તનજ઼કે તૌર પર કહા બજા હય, મુજસે પુછતે હો ! ઔર યહે નહીં દેખતે કે બડે઼ બુત કે કાંધે પર તબર રખા હય. ઠાકરજીકો શાયદ આજ ગુ઼સ્સા આ ગયા પેટતો જા઼લીમ હોતાહી હય. કુછ ખાને પર તકરાર હુઇ હોગી, જીસ્સે યહે નૌબત પહોંચી. જ઼રા પુછીએ તો કે યહે આપ બીગડ઼ કયુ ગએ, કે ઇન બે ચારોંકી હડ્ડીયાં તોડ઼ ડાલીં. યહે ઇલજા઼મી જવાબ સુન લોગ બ઼ગલેં ઝાંકને લગે જબ કુછ ન બન પડા઼ સર ખુજલા કર કહા, “ તુમ જાનતે હો કે યહે બોલતે નહીં હમ ઇનસે પુછેં કયા. ” ઉસી-વકત઼ આપકો જલાલ આ ગયા, ફ઼રમાયા “ કહા કયા તુમ ખુ઼દાકે સીવાય અયસી ચીજોંકો પુજતે હો કે જો ન તુમકો કુછ ફ઼ાયદાહી પહોંચા-એ ઔર ન નુ઼કસાન, બેજા઼ર હું મંય તુમસે, આર જીનકો તુમ પુજતે હો અલ્લાહ કે સીવા.” ઇસકા જવાબહી કયાથા બદ બખ઼તોંને જહા-લતસે હટ ધરમી, હટ ધરમીસે અ઼દાવત, અદાવતસે અજી઼યત દેને પર આમાદા હો ગય. ઔર આગમેં ઝોંકને કો તૈયાર હુવે. ફ઼િરતો દામને કો હમેં એકસો સાઠ ગ઼જકા, ખડા ખુદાવાયાડ ઔર મુલ્ક મુલ્કસે લકડી઼યાં મંગવાકર ઉસકો સુલગાયા. શો઼અલા ઇસ દરજા બલન્દ હુવા, કે પરી-ન્દોં કે ઉડ઼નેકા રાસ્તા બન્દ હુવા. આપકો ઉસમેં ડાલનેકે લીએ કોઇ બઢ઼ સકતા નથા. શયતાન઼કી તઅ઼લીમસે ઝુલા બનાકર આપકો આ-ગમેં ઝોંક દીયા. મગર અપકા નુર નાર પર ગા઼લિબ આયા, હા઼ફ઼િજ઼ હ઼કી઼કી઼ને ઇસ આગસે નજાત દી. મલાયકને બાજુ઼ પકડ઼ કર જ઼મીન

પર બિઠાયા. આપકો આગમેં નંગા કરકે ડાલાથા જીબરીલ (અ.)ને જન્નતસે લીબાસે ફાખીરા લાકર પહેનાયા. ખુદાકી રાહમેં જ્હી પહેલે નંગે ગએ. ઇસી લીયે હશ્રમેં કપડે પહેને હુવે ઉઠેંગે. હજરત ઇસરાફીલકો હુકમ હુવા, કે સુબ્હો ઔર શામ તઆમે લજીજ પહોંચાયા કરે, જો કમાલ ખુશી ઔર બેગમીસે મેરા અજીજ ખાયા કરે. એક હફ્તે બઅદ નમરૂદને વજીરોંસે કહા ખુબ દેખો ઇબરાહિમ (અ.) જલા યા નહીં ? વજીરોને કહા કે જ્હે આગમેં અગર પથ્થર પડતા તો પીગલ જાતા જ્હે તો ઇન્સાનથા. નમરૂદ બોલા કે મંયને ખ્વાબ દેખા હય, કે ઇબરાહીમ (અ.)સહી વતન્દરૂસ્ત બંરઆમદા હુવા. આખીર ખુદ નમરૂદ ગએ એક ખવાસ, એક બલન્દ મુકામ પર ચઢા. દેખતા હય કે હજરત ઇબિરાહીમ (અ.) ખુશોખુર્રમ બયઠે બાતેં કર રહે હેય. આગ અલાહેદા શોઅલાજન હય. ઉસ્ને પુકારા કે અય ઇબરાહીમ તેરા ખુદા બડા હય, કે તુજમે ઔર આગમેં હાયલ હો ગયા. અય ઇબિરાહીમ તુ બાહિર આ સકતા હય. ફરમાયા હાં અગર અલ્લાહ ચાહે. ફિર આપ આગસે બાહિર તશરીફ લાય. ઉસ્ને પુછા દુસરા આદમી કૌન બાતેં કર રહાથા, ફરમાયા જ્હે સાથકા ફરીશ્તા હય. નમરૂદને કહા મંય તેરે ખુદાકી કુછ નજર કરૂંગા. ચુનાંચે ચાલીસ હજાર ગાએં કુરબાનીકીં. હજરત ઇબરાહીમ (અ.)ને કહા જ્હે નજર કુબુલ ન હોગી, જબ તક તુ ઇમાન ન લાય. નમરૂદને કહા મંય મુલ્કો સિપાહ નહીં છોડ સકતા તબ હજરત સારહ જ્હે કહે કર કે મંય ઇમાન લાઇં ઉસ ખુદાકા જીસ્ને આગકો સર્દ કરદીયા, ઇમાનલાઇં. નમરૂદસે આપને હરચન્દ તૌબાકે લીયે કહા. ઔર કહા કે એક ઉસ્કા અદના લશકર તમામ દુનિયાકે તબાહ કરનેકો કિફાયત હય. ઉસ્ને કહા અગર આસમાનકે બાદશાહકે પાસ ફોજ હો તો કહો કે મુજપર ભેજે, ઔર મેરા મુકાબિલા કરે. જીબરીલ (અ) બઅદ દુઆ અ ખલીલ નાજીલ હુવે, ઔર કહા નમરૂદસે કહો હમારી ફોજ આતી હય, તુ તૈયાર રહે. નમરૂદને તીન રોજકી મોહલતમેં લાખો ફોજ મીલાઈ તીસરે રોજ હજરત ઇબરાહીમ (અ.) તને તનહા ઉસ્કે મુકાબિલ હુવે. ઉસ્ને કહા કહાં હય વોહ ફોજે નાગહાની, ઇસ ગુફતગુમેંથે કે નાગાહ મચ્છરોંકી ફોજ આસમાનસે નુમુદ હુઇ કે આફતાબભી છુપ ગયા. જબ મચ્છરોંકી આ-

વાજ. નમરૂદકે કાનમેં આઈ. કહા નક્કારા બજાવેં, ઔર ઇન્કો ડરાવેં. પર એક એક આદમી પર લાખોં મચ્છર લીપટ ગએ હજારોં આદમી ઔર હયવાન મરે. નમરૂદ ભાગ કર ઔરતોંમેં છુપા. ઉસી અરસેમેં એક લંગડા મચ્છર આયા. નમરૂદને અપની ઔરતોંકો દિખાયા. ફિલ ફૌર વોહ મચ્છર નાકમેં ધુસ કર દીમાગમેં ચઢ ગયા. ઉસી વકતસે ઉસકા આરામો ચયન નાબુદ હો ગયા. જબ તક ઉસ્કે સરકો કુટતે દર્દ કમ હોતા જો કોઇ ઇસ મજલીસમે આતા, બઇવજ જમીનકો બોસા દેનેકે ઇસકે સર પર ધપ્પ લગાતા ઇસી તરહ ચાલીસ રોજમેં ઇસી દર્દસે ફિન્નાર હુવા. આપને બહુકમે ખુદા હિજરત ફરમા કર ફીલસતીનમેં (palastine) મુકામ કીયા.

આપકો સબ તરહસે આરામ હુવા દિલમેં એક ગમ દેખ બીબી સારાને જાના કે આપકો ઔલાદકા ગમ સતાતા હય, તબ બીબી હાજીરાસે નિકાહ કરવાયા. જબ બીબી હાજીરાકો હમલ રહા હજરત ઇસમાઇલ (અ.) પયદા હુવે, તબ આપ બહોત ખુશ હુવે જબ સારાકો રશક પયદા હુવા. ખુદાને હુકમ ફરમાયા કે સારા કુઢતી હય, વાસ્તે સારાકી ખાતીર બચ્ચેકો મએ હાજીરા જંગલમેં છોડ આ. ઔર કીસીકા ખૌફ ન કર. જબ આપ જંગલમેં છોડ આય બીબી હાજીરા બહોત રોઇ. જબ પાનીકી શીદ્દતને આપકો બે આરામ કીયા, તબ ઉસ હાફીજે હકીકીને ઇસમાઇલ (અ) કે પયરોંકે નિચેસે. આબે જમ જમ જારી કીયા. ઉસ વકત કબીલએ જરહમ યમનમેં રહેતેથે. ઉનકે કઈ લોગ ઇસ્તરફકો નિકલ આય. જબ પાની દેખા. વહીં આનકર ઉસ કબીલેને મુકામ કીયા. ઉસ કબીલમેં આપ બડે હુવે, આપકી ખબર હજરત ઇબ્રિાહીમ (અ.) સાલ ભરમેં એક વકત આનકર લે જાયા કરતેથે.

જબ હજરત ઇસિમાઇલ (અ) ઇસ લાયક હુવે કે અપને બાપકે સાથ ચલ સકે. તબ હજરત ઇબરાહીમ (અ.) ને ખ્વાબ દેખાકે ઉઠ ઔર ખુદાકી રાહમેં કુરબાની કર. આપ ઉઠે ઔર સો ઉંટોંકો કુરબાન કીયા. દુસરે રોજ ફિર ઇસી તરહ દેખા, ફિર આપને દુસરે રોજ ઇસી તરહ સો શુતર કુરબાન કીયે. ફીર આપને દેખાકે ઉઠ ઔર કુરબાની કર તબ આપને કહા મુજકો ઇસિરાર નહીં ખુલતા કે ઉસ્તરહ મંય

બજા લાઉં. તબ ઇરિશાદ હુવા કે અપને ફરજન્દકી .કુરબાની કરેં આપને અપને ફરજ.ન્દકો કહા ઉન્હોંનેભી .ખુશી જતલાઈ. તબ આપ હ.જ.રત ઇસમાઇલ (.અ.) કો કુ.રબાન કરનેકે લીયે લે ગએ. જહાં શયતાનને બહોત કુછ ફરેબ દીયે, પર આપ વહી .ખુદાકી રાહમેં જાન દેનેકે લીયે તૈયારથે. હ.ાસીલ કલામ આપકે ગલે પર છુરી ચલાઇ છુરીને અસર ન કીયા, ફરમાયા કયું અસર નહીં કરતી, છુરીને કહા જીસ્ને આગ આપપર ગુલજા.રકી ઉસ્કા .હુકમ નહીં હય. તબ જીબરીલ (.અ.) એક બહિશ્તકા દુંબા લાય જો ઇસમાઈ.લ (.અ.) કો બાજુ. કરકે ઉનકી જગેહ લિટા દીયા. હ.જ.રત ઇબ્રાહીમ (.અ.)ને દુંબેકે ગલે પર છુરી ચલાઈ, ઔર ઇસતરહ. હ.જ.રત ઇસમાઇ.લ (.અ.) કી જાન બચાઇ.

જબ હ.જ.રત ઇસિમાઇ.લ (.અ.) પંદરા સાલકે હુવે, બીબી હાજી-રાને દુનિયાએ ફાનીસે મુલ્કે જાવેદાનીકો ઇન્તેકા.લ કીયા. બઅ.દ ઉસ ક.બીલેકી એક શરીફ ઔ.રતસે ઉન ક.બીલેવાલોંને ઉ.ક.દ કરવાયા. જબ. .હ.જરત સારાહને ફરજ.ન્દકી હ.ાજત કી તબ ફ્રીશ્તે .હસીન જવા-નોંકી સુરત બનાકર હ.જ.રત ઇબરાહીમ (.અ.) કે હાં આય. આપને ઉન્કી મહેમાની કી ઔર ગોસાલા ભુનકર લાએ. હરચન્દ આપને સમ-ઝાયા પર ઉન્હોંને ન ખાયા. ઉસ જ.માનેમેં દસ્તુર થા કે જબ કોઈ કીસીકો ઇજા. પહોંચાયા ચાહતા તો ઉસ્કા ખાના ન ખાતા. હ.જ.રત ઇબરાહીમ (.અ.) કા ચહેરા માયુસ દેખકર કહા હમ મલાયક હંય ઔરલુત (.અ.) કી કૈ.ામકો સ.જાદે ને આય હંય. ઔર આપકે લીયે .ખુશ .ખબર દો લ.ડકે પયદા હોનેકી લાએ હંય. એકકા નામ ઇસહ.ાક ઔર દુસરેકા નામ યઅ.કુબ. બીબી સારાહને ત.અજ્જુબસે ફરમાયા બાંઝ ઔ.રત ઔર બુ.ઢે મર્દસે કયસે ઔ.લાદ હોગી. મલાયકને ફરમાયા જીસ કા.દીરે પુર કમાલને આદમકો બે માંબાપકે પયદા કીયા ઉસકે .કુદ-રતમેં કયા .અજબ હય. .હ.જરત સારા.હકો .હમલ રહા ઔર .હ.જરત ઇસકા.ાક પયદા હુવે તબ .હ.જરત ઇબરાહીમકી .ઉમ્ર સો બરસકીથી ઔર બીબી સારાહકી .ઉમ્ર એકસોમેં એક એક સાલ કમ.

.હ.જરત જીબરીલ (.અ.) આપકે પાસ આય ઔર ફરમાયા તુમ ઔર ઇસમાઇલ (.અ.) ખા.ન.એ ક.અબાકો મુસ્તકી.મ કરો તબ આપ શહેર મક્કાકો ગએ. .હ.જરત ઇસમાઇલસે .જીબરીલને અંદા.જ બતાયા

જહાં બાપ બેટેને મીલકર ક.સબા બનાયા. જહાં રો.જે .કયામત તક હર સાલ લોક ફેરા કરેંગે. જબ આપકી .જીન્દગી આ.ખીર હુઈ ઔર મલેકલ મૌત આય, તો આપને કહા કે રબ્બુલ જલીલસે પુછોકે કીસીને અપને દોસ્તકા જી લીયા હય. હુકમ હુવા મેરે .ખલીલસે કહો કે તુને સુના હય કે કીસીને દોસ્તકી મુલાકા.તસે ઇન્કાર કીયા હય. .હ.જરતને .હુકમ ફરમાયા મલેકલ મૌત અપના કામ બજા લાયા.

.જીક્ર .હ.જરત લુત (.અલય૦) કા.

અકસર એહલે તારી.ખને .હ.જરત લુત (.અ.) કા .કિસ્સા .હ.જરત ઇબરાહીમ (.અ.) કે દરમીયાનમેં બયાન કીયા હય લેકીન મીલના એક .કિસ્સેકા દુસરે .કિસ્સેમેં બે રબ્ત હોજાતા હય, ઇસિ વાસ્તે .અલાહેદા લીખા જાતા હય. એહલે તફસીરને લીખા હય કે મોઅતફકાત પાંચ શહેરથે બીલાદે શામકે, ઔર હર એકમેં લાખલાખ મર્દથે. મુલ્ક ઇનકા નિહાયત આબાદ થા. યેહ કૌ.મ બુત પરસ્તી કે સીવા લ.ડકોંસે ફ.એલે બદ કરતેથે. યેહ કામકા આગા.જ અયસે હુવા કે શયતાન એક .હસીન લ.ડકેકી સુરત બનકર એક બા.ગમે આતા, ઔર હમેશા ઉસકે ફુલ ઔર ફલકા નુ.કસાન કરજાતા. જબ બા.ગકા માલી ઉસકે પક.ડનેકો જાતા વોહ ભાગ જાતા. જબ શયતાનને કહા કે તુ અગર ચાહતા હય કે મંય તેરે બા.ગમેં ન આઉં, તો તુ મુજકો તસરરૂફમેં લાકર યેહ કામ કર. સા.હબે બા.ગને મન.જુર કીયા. .ગર.જ વોહ અપને તસરરૂફમે લાયા, ઔર શયતાનને ઇસી તર.હ હરએક બા.ગમેં યેહ કામ પહોંચાયા. યેહ ફ.એલ ઉનમે રીવાજ પા ગયા. .હ.જરત લુત (.અ.) ઉનકી હિદાયત કે લીયે મુ.કરર હુવે. વોહ જનાબ જીતના ઇસિ ફ.એલે બદસે મન.અ કરતે વોહ જ.યાદા ઇસિ કામમેં ઇસરાર કરતે. આ.ખીર વોહ બોલે "અગર તુ સચ્ચા હય તો .અ.જાબ હમપર લા. હમકો તેરી સિદ.કપર યકી.ન નહીં." .હ.જરત લુત (.અ.) અપને ચચા ઇબરાહીમ (.અ.) કે મીસ્લ મહેમાનદારી કરતે થે. જબ કાફીરોંને લુત (.અ.) કે મહેમાનોકો સતાના શુરૂ.અ કીયા, ઔર ઉન્કા આના જાના ઉન ઘરોંસે મન્.અકરવાયા, તબ ઉસ જનાબને નાચાર હોકર દરબારે જબ્બારો

.કહારમેં દુઆ.એ બદકી. તબ .હુકમે ઇલાહીસે જીબરીલ (.અ.) ફરી-શ્તોંકી ફૌજ લેકર .હસીન લ.ડકોંકી સુરતમેં આપકે મકાનપર આય. .હ.જરત લુત (.અ.) કૈ.ામકે ખૌ.ફસે ઉનકી મેહમાનીમેં તા.ખીર કરતેથે ઔર બાર હા કહે તે કે કૈ.ામકે હાથોંસે નાચાર હું. જબ દેખા મહેમાન મેરે ઘર રહા ચાહતે હંય. તબ શામકે વ.કત લાકર અપને ઘર છુપાયા, ઔર અપની બીબીકો જ.યાફતકે લીયે ફરમાયા. ઔર કહાકે મહેમા-નોકા હ.ાલ કીસીસે ન કહેના. બીબી કાફીરાને બહાનેસે નિકલકર કૈ.ામકો .ખબરદાર કીયા, ઔર કહા ઉન્કે .હુસ્નકી ત.અરીફ કર નહીં સકતી. કાફીર ઇસ .ખબર કો સુનતેહી આપકે ઘર આય, આપને નિહા-યત અ.ાજે.જીસે ફરમાયા મુજકો ઇનકે સામને ફ.જી.હત ન કરો, અગર ચાહો તો મેરી બેટીયોંકો નિકા.હમેં લાવ. કાફીરોંને કહા તેરી બેટીએં હમેં દરકાર નહીં. ઔર ઉન લ.ડકોંકે સીવા કીસીસે હમેં સરોકાર નહીં. જબ જીબરીલ (.અ.) ને લુત (.અ.) કો બે.કરાર પાયા, તો બાહિર નિકલકર અપને પરોંકી હવા લગાઈ. વોહ કાફીર અંધે હોકર અપને મકાનોકી તરફ ભાગે. જીબરીલ (.અ.) કે ફરમાનેસે સબ મુસલમાનોને નિકલનેકી તૈયારીકી, કહા તુમ્હારેમેંસે કોઇભી પીછે ન દેખે. સબ મુસલમાનોને .કુબુલ કીયા પર ઔ.રત ઉન્કી પીછે દેખતીથી. નાગાહ એક પત્થર ઉસકે સરપર લગા ઔર ઉસ નાફરમાનને .અદમકા રાસ્તા લીયા. જીબરીલ (.અ.) ને ઉસ .જમીનકે સાતવેં તબ.ક તક અપને પરોંકો પહોંચાયા, ઉનચારોં શહરોંકો આસમાન તક લેજા ઉંધા કર દીયા. યહાંતક ઉપર લે ગએ કે મલાયકને મુર્ગો.ાંકી આવા.જેં સુનીં. એક આનમેં સબકો હલાક કીયા. લુતા (.અ.) ને ઇબરાહીમ (.અ.) કે પાસ મુક.ામ કીયા, ઔર ઇસ વા.ક.એ કે સાત સાલ બ.અદ લુત (.અ.) કા ઇન્તેક.ાલ હુવા.

.જીક્ર .હ.જરત ઈસમા.ઈલ (.અલય૦) કા.

આપકા .જીક્ર .હ.જરત ઇબરાહીમ (.અ.) કે બયાનમેં આ ચુકા હય. .હ.જરત ઇસમાઇલ મુલ્કે શામમેં પયદા હુવે. બચપનસે બાપકે હિજ્રમેં મુબતિલાથે. જબ .કબીલએ જરહમને બીબી હાજીરાસે આબે .જમ.જકે નજદીક રહેનેકી ઇજા.જત લી. તબ સાત બકરીએં ઉસ

બીબીકો ગુ.જરાનકે લીએ દીં. .હ.જરત ઇસમાઇલ (.અ.) કે તુફયલસે ઉન બકરીઓમેં અયસી બરકત હુઇ. કે અંદા.જેસે બ.ઢ ગઈ. બ.અદ તમામ હોને બયતુલ્લાહ શરીફ્કે, ઔર .હ.જરત ઇબરાહીમ (.અ.) કે તશરીફ લે જાને કે .હ.જરત ઇસમાઇલ (.અ.) કો નિહાયત ફરા.ગત હા.સિલ હુઇ. દુનિયાકી ન્યામતોંકે સાથ ન્યા.અમતે નુબુત વાસીલ હુઇ. ઔર પીદરે બુ.જુર્ગવારકી વફાતકે બ.અદ મુલ્કે શામમેં તશરીફ લે ગય, ઔર કુફ્ફારોંકો દ.અવતે ઇસ્લામકી. જબ આપ .જઇ.ફ હુવે બ.ડે બેટેકો અપના વલીઅહદ બનાયા, બ.અદ ચન્દરો.જકે જન્નત બસાયા. ઇબરાહીમ (.અ.) કી ફૌતકે બ.અદ ઇસમા.ઇલ (.અ.) કી ઔલાદ બે શુમાર હુઇ, ઇસ લીયે મક્કેમેં રહેના દુશવાર હુવા. અકસર દયારે .અરબમેં આય. જો વહાંસે સફર કરતા વોહ એક પથ્થર .હરમકા લે જાતા. ઔર ઉસ્કા તવાફ કરતા. યહાંતકકે જહાલતસે ઉસકી પરસ્તીશ શુરૂ.અ હો ગઇ ઔર વોહ યહાંતક પહોંચાકે જબ .હ.જરત મુ.હમ્મદ મુસ્તુફા (સલ.) કા .જાુહુર હુવા, ઔર દુનિયાસે કુફ્રો શીર્ક નાબુદ હુવા, ઔર લોગોંકા દિલ .ખુદા પરસ્તીમેં મસરૂફ હુવા.

.જીક્ર .હ.જરત ઈસ.હા.ક (.અલયહ) કા.

ઇસ.હા.ક કે મ.અની હંય .જા.હક તેવીસ બરસ ઇસમા.ઇલ (.અ.) સે છોટેથે. અપની મા કા સારા .હુસ્ન લાયથે, ઇન્કે દો બેટે હુવેથે, .અયસ ઔર ય.અ.કુબ (.અ.) .અયસ બ.ડે ઔર ય.અ.કુબ છોટેથે. .હ.જરત ઇસ.હા.ક (.અ.) કી દુઆ.સે શાહી .અયસકો મીલી ઔર નુબુવત ય.અ.કુબ (.અ.) કો મીલી. .અયસ .અબુરે રૂમ હંય. જદ્દે બનીઉલ અસફર. બાદશાહે યુનાન .અયસકી ઔલાદસે હંય. ઇસ.હા.ક એકસો અસ્સી બરસ જીએ, બાપકે પાસ દફન હુવે.

.જીક્ર .હ.જરત ય.અ.કુબ (.અલયહ) કા.

.ખુદાને ઇન્કા ઇમ્તેહાન લીયા, આંખેં જાતી રહીં. સબ્ર ઔર શુક્ર કરતે રહે. યે અબુલ અસબાત હંય. દાદાકે .જમાનેમેં નબીથે. કિન્આનકી .જમીન દો પહાડોંકે બીચમેંથી ઇન્કે મો.અજી.જેસે પહા.ડ

ફૂટ ગયા. યુસુફકે પાસ મીસ્રમેં સતરાહ બરસ રહે. એકસો સેંતાલીસ બરસકી ,ઉમર હુઇ. એહલે તારી.ખને કહા સબ નબી ઇનકી અવલાદ હંય. મગર ગ્યારહ પયગમ્બર નુ.હ (.અ) હુદ (.અ.) લુત (અ.) ઐયુબ (.અ.) શો.એબ (.અ.) ઇબરાહીમ (.અ.) ઇસ્માઇલ (.અ.) ઇસ.હા.ક (.અ.) ય.અ.કુબ (.અ.) મુ.હમ્મદ (સલ.)

.જીક્ર .હ.જરત યુસુફ (.અલયo) કા.

જાનના ચાહિયે કે યુસુફ (.અ.) કા ,કિસ્સા .અજીબ હય. જીસ્કો ખુદાત.આલાને એ.હસનુલ .કસસ કહા હય. યુસુફ સીદ્દી.કકે જીન્કે બાપ ય.અ.કુબ ઔર દાદા ઇસ.હા.ક ઔર પર દાદા ઇબરાહીમ (.અ.) જીન્કી શાનમેં રસુલે .ખુદાને ફરમાયા કરી મ બ નિલ કરી મબં નીલ કરીમ.હુસ્નમે ચૌદવીં રાતકે ચાન્દકે માનીંદથે. તીન હિ.સ્સે .ખુબસુરતી ઇન્હીકો મીલી. આપ એક શબ અપને બાપ ય.અકુબ (.અ.) કી ગોદમેં સોતેથે જબ આંખ ખુલી. ચહેરા આફતાબકે માનીંદ ચમકને લગા બાપકે પુછનેસે જવાબ દીયા કે મંયને એક .અ.જીબ .ખ્યાલ દેખા કે મય એક પહા.ડ પર હું ગિર્દ ઉસ્કે આબેરવાં ઔર બહોત સબ્.જા ઔર ફુલોંકે સબબસે ગોયા બોસ્તાન હય. નાગહાં ગ્યારા સીતારે મ.એ ચાંદ સુરજ આસમાનસે ઉતરે ઔર મુજકો સીજદા કીયા. ઇસિ લીયે મંય ઘભરાકર જાગ ઉઠા. બાપને જાના કે પહા.ડ ઉંચા ઉન્કા બખ્.તે બુલન્દ ઔર ચશ્મએ આબેશીરીં ઉસ્કા બખ્.તે આર.જુમન્દ ઔર સબ્.જએ બા.ગ નશાનએ સ.આદત હય. ઔર આફતાબ મહતાબ મએ ગ્યારા સીતારે બાપ ઔર માં ઔર ગ્યારા ભાઇ હય. કે ઇસ સુલતાને દુનિયા વ દીનકે ફરમાં બરદાર હોંગે, બાપને ભાઇયોકે .હસદકે અનદેશેસે :ફરમાયા કે અગર .ખ્વાબકા એ .હવાલ તેરે ભાઇયોંપર રૌશન હોગા તો હરએક તેરા દુશ્મન હોગા. થો.ડેહી દીનોંમેં ભાઇ ઇસ .ખ્વાબસે ખબરદાર હોગય. ઔર રોઇલકે પાસકે જો સબસે બ.ડા ભાઇ થા આયકે ફ.ઇલકા બેટા ઝુંઠી .ખ્વાબેં બના બાપકો સુનાતા હય. ઔર અયસે ફરેબોંસે બાપકા દિલ લુભાતા હય. રોઇલને કહા અયસી સુરત ઝુઠ બોલનેકી નહીં. બ.ઇદ હય દે ઉસ્કે ઇ.ક બાલકા સિતારા હવયદા હો. પરદએ

.ગયબસે .અલામતે સ.આદત પયદા હો. સબ ભાઇ રોઇલકી બાતસે ઔર યુસુફકે .ખ્વાબસે બે ખૌફ ન રહેતે. .જબ .જ્યાદા મહેરબાની બાપકી દેખી. તો ઉન્કે .કત્લ પર કમર બાંધી. બ.અદ મસલેહતકે આપકો સયરકે બહાને લે જાનેકો બાપસે ઇજા.જત લેને આય. બાપને કહા અગર ગાફિલ રહેંગે ભે.ડીયા ખાજાએગા ઉન્હોંને કહા અગર શેરભી હો ગ્યારા ભાઇઓકે આગેસે ભાગ જાએ. .ગર.જ હ.જરત ય.અ.કુબને ઇન્કાર કરદીયા. નાઉમ્મીદ હોકર ફિર બાપકી ર.જામન્દીકી તદબીરેં સોચને લગે અયસેમેં શયતાન બસુરતે પીરમર્દ ઇન્કે ન.જદીક આયા ઔર ઇન્હેં બહેકાયા કે જબ ઐયામે બહાર હો. જંગલ હરા ઔર ખુશ ગવાર હો તો અંવલ યુસુફકો રા.જી કરકે બાપ કે પાસ જાવ ઔર ઉસ્કો સાથ લેજાકર અપની અર્જ સુનાવ. સબકો યેહે રાય પસંદ આઇ. જબ મોસમે બહાર આઇ. યુસુફ (.અ) કો સાથ લેકર બાપસે રૂ.ખસત ચાહી. મજબુરન બાપને ર.જા દી ઔર યહુદાસે કહા યુસુફ તુઝે સોંપા. ન.કલ હય કે .હકત.આલાસે ય.અ.કુબ (.અ.) કો સવાલ હુવા કે તુ જાનતા હય કિસ વાસ્તે તુજસે યુસુફકો જુદા કીયા કહા નહી ફરમાયા તુને ભે.ડીએસે .ખૌફ કીયા ઔર યહુદાકી હિફા.જતપર એઅતેબાર કીયા જાતે વ.કત આપને યુસુફ (.અ.) કો છાતીસે લગાયા. ઔર જબ તક ય.અકુબ (.અ) કી ન.જર પડતીથી ભાઇ .ઇ.જ.જત હુરમતસે લીએ જાતેથે જબ ન.જરોંસે .ગાયબ હુવે તો વોહ આ.જાર દેને લગે. કભી .જીલ્લતસે અપને આગે દો.ડાતેથે જબ નિહાયત ગુલાબસા ચહેરા .હ.જરત યુસુફ (.અ.) કા પસીના પસીના હુવા ઔર પ્યાસકી શીદ્દત બ.ઢી તબ બ.ડી .આજે.જીસે પાની માંગા. ઉન્હોંને બે મુરંવતીસે પાની ન દીયા. નિહાયત ભુકસે ખાના માંગા તો જવાબભી ન દીયા. એક ભાઇને કહા અય ઝુંઠે .ખ્વાબ વાલે વોહ સીતારે જો .ખ્વાબમેં તેરી .ખિદમતમેં .હા.જીર થે ઉનસે મદદ માંગ. યુસુફ (.અ.) કો જબ મારનેકી ધમકી દી આપ કાંપગએ ઔર .ખુદાસે મુનાજાતકી કે અય ફરીઆદકે પહોંચને વાલે મેરી .આજે.જી ઔર નાચારીપર ર.હમ કર. ઔર મુજકો હલાકતસે .ખલાસી બ.ખ્શ. આપને હરએકસે મદદ તલબકી સબને કડવે જવાબ દીએ. તબ આપને યહુદાકે દામનમેં હાથ મારકર કહા કે બાપને મુજકો તેરે ભરોંસેપર સોંપા ભલા તુહી કહે

મેરી કયા તક઼સીર હય. યહુદાકો રહ઼મ આયા ઔર ભાઇયોંકો મન્અ કીયા. ભાઇયોને પુછા તુમ યુસુફકે મુકદમેમેં કયા સલાહ દેતે હો. યહુદાને કહા મંય યુસુફકે ક઼ત્લસે રાઝ઼ી નહીં. બહેતર યહે હય કે ફિર ચલકર બાપકી અમાનત સોંપ દો. ભાઇયોને કહા કે બાપ પાસ લેજાએંગે તો ઝ઼ુલ્મ બયાન હોંગે. તબ યહુદાને ફિકર કર કહા કે ઇસ્કો કુંએમેં ડાલદો. યાતો મરજાયગા યા કોઇ નિકાલકર ઇસ્કો લેજાયગા. સબકો યહે બાત પસંદ આઇ ઔર કિન્આનસે તીન ફરસંગપર ક઼ુંવાં તલાસ કીયા યુસુફ (અ઼.) કભી તો ભાઇયોંકો શફ઼ીઅ઼ લાતે કભી અપની ખ઼ુર્દસાલી બયાન કરતે ઉન્હોંને મુતલક઼ પરવાહ ન કી ઔર પયરહન ઉસ તને નાઝ઼નીંસે ખીંચા. ઔર હાથ પાઉં બાંધ કુંએંમેં લટકા દીયા ઔર આધી રાહસે રસ્સી કાટી. ખ઼ુદાકી ક઼ુદરત દેખો કે યુસુફ (અ઼.) તેહ કો ન પહોંચેથે કે જીબરીલ (અ઼.) બહ઼ુકમે ઇલાહી સદરતુલ મુન્તહાસે પહોંચે ઔર ઇન્હેં મોઅલ્લક઼ ઉઠા એક પથ્થરપર લિટા દીયા. કુએકે હશરાતને એક દુસરેસે હરગિઝ઼ બાહિર ન નિકલના એક માસુમ બેગુનાહ હમારે યહાં આયા હય. આપને અંદર એક નઅરા મારા જીબરીલે અમીં આએ ઔર વોહ કુરતા જો હ઼ઝ઼રત ઇબરાહીમ (અ઼.) ને નમરૂદકી આગમેં ખ઼ુદાકે હ઼ુકમસે પહેનાથા ઔર હ઼ઝ઼રત યઅ઼કુબને ઉસ્કો તાવીઝ઼ બનાકર યુસુફ (અ઼.) કે ગલેમેં ડાલાથા. નિકાલકર બદને મુબારકપર પહેનાયા. જબ ભાઇયોંને આપકો કુંએમેં ડાલા એક પથ્થર કુએકે મુંહપર રખ ચલે ઔર એક બકરીકે બચ્ચેકો ઝ઼ુબ્હેકર આપકા કુરતા ઉસમેંતર કીયા. ઔર શામકે વક઼્ત મકાનકી જાનીબ રવાના હુવે. જબ આફ઼તાબ ગુરૂબ હુવા તો હ઼ઝ઼રત યઅ઼કુબકી ખ઼ાતિર નિહાયત બેક઼રાર હુઇ તો સુફ઼રા નામી લોંડીકો હમરાહ લેકર બેટોંકે ઇસ્તેક઼બાલકો ગએ જબ ઇન્તેઝ઼ાર હદસે ગુઝ઼રા ઔર અંધેરા હોગયા તબ હ઼જરતને સુફ઼રાકો ફ઼રઝ઼ન્દોંકે પુકારનેકો કહા. જબ ઉન્હોને પુકારા સબ ભાઇ દૌડે ઔર સુબ્હ઼કે મુરગોંકી તરહ શોર કીયા માનીંદ સુબ્હે કાઝ઼ીબકે અપને ગિરેબાનકો ચીરા યઅ઼કુબ (અ઼.) યહ દેખ બેહુશ હોગએ. બાપકો ખ઼ાકપરસે ઉઠા મકાનમેં લાએ આપ સુબ્હ઼તક બેહુશ રહે જબ હોશ આયા કહા મેરા યુસુફ કહાં હય જવાબ દીયા હમતો અસબાબ પર છોડ ગએથે ઉસ્કો ભેંડીયા ખા ગયા. આપ

ફિર બેહુશ હોગએ હોશમેં આ પયરહન યુસુફ (.અ.) કા ખુન આલુદા તલબ કીયા દેખ ફરમાયા .અજબ ભે.ડીયાથાકે યુસુફકો ખાયા ઔર પયરહનકો ન ચીરા ઔર કહા જાવ ભે.ડીયેકો તલાસ કરકર લાવ ભાઇ ગએ ઔર ભે.ડીયકો તલાશ કર ઉસ્કા મું હ .ખુન આલુદા કરકે લાય. આપને મુ.ખાતિબ હોકર પુછા તુને મેરે દિલબન્દકો ખાયા, ઉસ્ને બ-.જાબાને ફસીહ કહા "સલામ હો તુમપર યા નબી. પનાહ .ખુદાકી હય કે મુજસે એ્હે ફએલ સાદિર હુવા હો હમારી મજાલ નહીં કે તુમ્હારી બકરીઓમેં તસરરૂફ કરેં આપકે ફ્ર.જન્દે .અ.જી.જકા કયું કર .કસ્દ કરેંગે હમપર તો ગોશ્ત પય.ગમ્બરોંકા .હરામ હય" તબ આપને લ-.ડકોંસે ફરમાયા તુમ્હારે નફસે અમ્મારાને એ્હે કામ કીયા હય. ફિર વ-હાંસે આપ જંગલકી જાનીબ ગએ ઔર ફરીયાદ કી કે અય યુસુફ તુ-જકો કૌન કુંએમેં ડાલા. કૌનસે દરિયામેં .ગર્ક કીયા. યા કીસ તલવારસેં કત્લ કીયા ઔર કીસ .જમીનમેં ગા.ડા. ઇસ બેકરારીકી હાલતમેં જીબરીલે અમીં ના.જીલ હુવે ઔર કહા અય નબીઅલ્લાહ આસમાનકે ફરીશ્તોંકો તુમને રૂલાયા ઔર મલાયકે મુ.કદ્દસકો બે સબ્ર બનાયા. સબ કામ સબ્રસે દુરસ્ત હોતે હંય. બે સબ્રી અંબીયાઓં કે .હાલમેં મુનાસીબ નહીં. અલ .કિસ્સા .હ.જરત યુસુફ તીન દિન રાત કુંએમેં રહે ઇતેફા-.કન એક કા.ફિલા મીસરકો જાતાથા. જબ કુએપર પહોંચે માલીકકી ર.જાસે કુંએંપર .કયામ કયા ઔર દો ગુલામોંકો વાસ્તે પાનીકે લીએ ભેજા એકકા નામ બશીર ઔર દુસરેકા બુશરા થા. જબ બશીરને ડોલ કુંએમેં ડાલા .હજરત યુસુફ (.અ.) ને જાના ભાઈ મુજકો નિકાલા ચાહતે હંય. જીબરીલ (.અ.) આસમાનસે ફૌરન ના.જીલ હુવે ઔર આપકો ડોલમેં બયઠ જાનેકો કહા, જબ બશીરને ડોલ ખીંચા યુસુફ (.અ.) કો દેખ અ.જહદ મુસરરતમેં આ ગયા. કહેતે હંય .હ.જરત યુસુફકે ભાઇયોંને એક .ખબરદાર કુંએકે પાસ રખાથા, જબ કોઈ ઉન્હેં નિકાલે હમે .ખબર દેના. ભાઈ ઇસ .ખબર કે સુનતેહી બદ.હવાસહો દૌ.ડતે આય, ઔર કહા ચન્દરો.જસે એ્હે હમારા .ગુલામ ભાગા હુવા હય. માલીકને કહા મ.આ.જલ્લાહ એ્હે .ગુલામ હો એ્હે તો કાને શરાફતકા મોતી મા.અલુમ હોતા હય. બોલે ઇસ્ને .ખાન્દાને પય.ગમ્બરીમે તરબીયત પાઈ હય. એ્હે બાતેં આપ સુનતેથે પર .ખૌફસે કુછ કહે ન સકતે થે

ભાઇયોંને કહા હમ ઇસ .ગુલામકો .અયબસે બેચના ચાહતે હંય. .ખરી-દના હોતો .ખરીદો. તબ .કાફીલે વાલેને કઇ ખોટે દીરમ દેકર ઉન્હે લે લીયા જબ માલીકને બયનામા તલબ કીયા તો શમ.ઉનને બયનામા લીખ દીયા. ઔર યેહ શર્તે લગાઇ કે ઇસ્કો મીસર તક .કયદસે ન છો-.ડના. આપ હયરાન હોકર ભાઇયોંકો દેખતેથે. માલીકને આપકો ઉંટ-પર બીઠાયા ઔર મીસરકા રાસ્તા લીયા. જબ મીસરકે ન.જદીક પ-હોંચે એક ચશ્મેપર ઉતરે જહાં આપને .ગુસલ કીયા ઔર આપકો નયા લીબાસ પહેનાયા કારવાન વાલે વોહ ચહેરએ મુબારક દેખ હયરાન હુવે કહેતેં હય કાફીલેકે મીસરમેં પહોંચનેકે પહેલે યુસુફકે .હુસ્નો જમા-લકા શોહરા હો ગયા. જબ યુસુફકી ખરીદારીકા .જીક્ર આયા. ચુનાંચે મહોરમકી દસવીં તારી.ખકો આપકો એક કુરસીપર બીઠાયા. .જુલ-ય.ખા .અ.જી.જે મીસ્રકી બીબી જોકે તેહમુરસકી બેટીથી .ગાયબાના .આશક હો ચુકીથી. આપકો બેશુમાર .જરોમાલ દેકર .ખરીદ લીયા. લેકીન માલીકકો બ.ખ્ત આપકા .ખબર હોચુકાથા. પયરોં પ.ડ મઆફી કુબુલ કરવાલી. ઔર વોહ બયનામા જો ભાઇયોંસે માલીકે કા.ફી-લાને લીયાથા. ઉસસે લે લીયા. કે હુજ્જતકે વ.કત કામ આય. .અ.જી.જે મીસર આપકો મકાનપર લેગય ઔર આપકી .ઇ.જ.જતો ત.અ.જીમકે લીયે .જુલય.ખાસે તાકીદ કી. પર .જુલય.ખાને તો અપને દિલમેં જગેહ દી કયું કે દિલસે બ.ઢકર કોઇ ચી.જ નહીં. .અજીબ માજરા હય ભાઇયોંને તો મટ્ટી ઔર પાનીમેં ડાલા ઔર .ગયરોંને દિલમેં જગેહ દી. જીસ્કા નતીજા આગે ચલકર મ.અ-લુમ હોગા. આપ જવાની પર પહોંચે તો .ખુદાવન્દાને .જેવરે .ઇલ્મો-હિકમત વ હિલ્મો .ઇસમતસે આરાસ્તા કીયા. .જુલય.ખા તો આ-શિકથીહી, દાઇસે અપના .ઇશ્.ક જતાયા. દાઇને કહા તમામ એહલે શહેર આપકા દીદાર દેખનેકો મુશ્તા.ક ઔર યુસુફ કનારા કરે ? .જુલ-ય.ખાને કહા ઇસ .ખુબસુરતી ઔર ચાંદકે જયસા ચહેરા હોનેપરભી વોહ મુજપર ન.જર તક નહીં કરતા. આ.ખીર દા.ઇકી ત.અલીમસે .જુલય.ખાને એક મહેલ બનવાયા ઔર યુસુફ (.અ.) કો કીસી બહાનેસે તલબ કીયા. ઔર એક ત.ખ્તપર અપને પાસ બીઠાકર નિહાયત બે .કકારીસે બ મુ.કત.જીએ બશરીયત જમી.અત ચાહી. કહેતે હંય આ-

પછી ન.જર એક પરદેપર પડી કહા ઇસમે કયા હય. .ઝુલય.ખાને કહા યહાં મેરા મ.અબુદ હય. ઇસ લીએ પરદા કીયા હય. આપને કહા સુ-બહાનલ્લાહ તુ બુતસે શરમાતી હય ઔર મંય .ખુદાસે .હય ન કરૂં. ઔર હાથ છુ.ડાકર ભાગે છે દરવા.જોંસે બાહિર હુવે. .ઝુલય.ખા બેતા-બાના પીછે દૌ.ડી. સાતમેં દરવા.જેપર યુસુફ (.અ.) કા પયરહન આ ગયા. પીછેસે ખીંચા ફટ ગયા. દરવા.જેસે નિકલતેહી .અ.ઝીઝ મીસર સામને આયા. .ઝુલય.ખાને ખીસયાની હોકર શોર કીયા. કહા કયા સ.ઝી હય ઉસ્કી જો તેરી .ઔરતસે ઇરાદા બદીકા રખે .હ.જરત યુસુફ (.અ.) નાચાર અપની બેગુનાહી ઔર .ઝુલય.ખાકી ર.ગબત ઔર .જ્યા-દતી બયાનકી .અ.ઝી.જને શમશીરપર હાથ રખકર ચાહાકે બેગુનાહકો .ઝીન્દાને .અદમમેં પહોંચાય કે યકાયક .કુદરતે ઇલાહીસે સાતમાહકા બચ્ચા બોલા. ગવાહીદીકે અગર પયરહન યુસુફકા આગેસે ફટા હય તો .ઝુલય.ખા સચ્ચી હય. ઔર અગર પીછેસે ચાક હય તો .ઝુલય.ખા ઝુંઠી હય. બ.અદ ઇતિમીનાનકે યુસુફ (.અ.)કી સચ્ચાઇ .જાહિર હુઇ તો કમાલ શફ.ક.કતસે નસી.હતકીકે ઇસ .ઔરતસે કિનારા કરેં. .ઝુલયખ.ાકો તન-બીયાહ કીલેકીન .ઇશ.ક ઔર મુશ્ક.છુપ નહીં સકતા, ચન્દહી રો.જમે. યહે બાત ફયલ ગઈ. .ઔરતેં આપસ આપસમેં કહેને લગીં કે .ઝુલય-ખ.ાને .ગુલામકે સાથ દિલ લગાયા. જબ. ઝુલયખ.ાને સુના .ઔરતોંકી દ.અવત.કી. ઔર હરએક હાથમેં એક એક તુરંજ .ખુશરંગ ઔર એક એક હાથમેં છુરી દી. ઔર યુસુફકે બુલવાનેકા .હુકમ દીયા જબ યુસુફ (.અ.) આય હરએકકી ન.જર આપ પર પ.ડી. સબ બેહુશ હો ગઇ. ઝુલયખ.ાને તુરંજકે કાટનેકા .હુકમ દીયા .આલમે બે ઇ.ખ્તેયા-રીમે તુરંજતો હાથોંસે ગીરગએ ઔર સબને અપને હાથ કાટ ડાલે તબ .ઝુલય.ખા બોલી કે જીસ્કે લીએ મુજકો મલામત કરતીથી વોહ યહે ફિત્ના હય. જબ આપકો કિસી તર.હ ક.ાબુમેં ના લાસકી તો ઔર-તોંકી સલાહસે આપકો .કયદમેં ડલવાયા. યહાં .કયદીયોંકે .ખ્વાબકી ત.અબીર કરતેથે ઔર અચ્છી બાતોંમેં સબકો .ખુશ રખતેથે ઇત્તેફા-.કસે બાદશાહે રૂમને એક એલચી મીસરકો ભેજા. કે જો મુસાફિરોંકો માલો અસબાબકી લાલચ દે બાદશાહકો .જહર ખિલવાદે. યહે બાત શાહકો .ખબર હુઇ દોનોંકો .કયદ કરલીયા, ઉન્હોંને મન ઘ.ડત દો

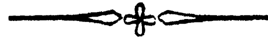
ખ.વાબ દિલમેં જમાકર .હ.જરત યુસુફકે સામને બયાન કીએ. એકને કહા મંય કયા દેખતાહું કે બાદશાહકે લીએ શીરએ અંગુર નિચોડ.તા હું, દુસરેને .અ.ર્જ કી કે મંયને દેખા કે મેરે સરપર રોટીઓંકા ખ.વાન હય ઔર કવ્વે પંજે મારકર ખાતે હંય. યુસુફ (.અ.) ને બ.અદ નસી-.હત ફરમાયા કે સા.કી બ.અદ તીન રો.જકે છુટકર અપને ઉલા દરજે-પર પહોંચેગા. ઔર .ખ્વાન સાલાર બ.અદ તીન રો.જકે સુલી ચઢ.ાયા જાયગા, ઔર પરીંદે હવાકે ઉસ્કે સરકા મ.ગ.જ ખાએંગે. ઉન્હોંને કહા હમને તો બનાઇ હુઇ બાત કહી. કહા યેહ ત.અબીર તુમ્હારી હોચુકી ચુનાંચે વયસાહી હુવા તીન રો.જકે બ.અદ એકને સુલી પાઇ. દુસરેકે મન સબ હાથ આઇ. આપને ઉસસે કહે દીયા થા કે તુજકો મનસબે અ.ાલા મીલે તો બાદશાહસે મેરા .જીક્ર કરના. મગર .ખુદાવન્દકો યુસુ-ફકા .ગયરસે મદદ ચાહના પસંદ ન આયા જીસ્કે લીએ આપકો ઔરભી ચંદ સાલ .કયદકી મુસીબત બરદાસ્ત કરની પડી. જબ મુદ્દત તમામ હુઇ બાદશાહે મીસરને ખ.વાબ દેખાકે સાત ગાએં ફરબા દરિ-યાએ નીલસે બાહિર નિકલીં. પીછે ઉન્કે સાત ગાએં દુબલી પયદા હુઈ ઔર ઉન મોટી ગાયોંકો નિગલ ગઈ ઔર દુબલીઓંકે પેટ ઉનકે ખાનેસે .જયાદા ન હુવે. ફિર સાત .ખોશે સબ.જ દાનાદાર દેખે કે સાત ખો.શે .ખુશ્ક ઉન્કો લીપટે યહાં તકકે ઉન્કા સબ.જ રંગ છુડ.ા દીયા શાહ ચોંક કર ઉઠા ઔર નિહાયત .હયરાન હુવા. બહોતસે મનજ્જુમ ઔર સાહિરો કાહિનોંકો બુલવાયા. પર કોઇ ઇસ્કી ત.અબીર હલ ન કરસકા. આખિર ઉસી સા.કીકો યુસુફ (.અ.) યાદ આય ઔર શાહસે જી.ક્ર કીયા. શાહને ઉસ્કો યુસુફ (.અ.) કે ન.જદીક ભેજા આપને ત.અ-બીરમેં ફરમાયા સાત ગાએ મોટી ઔર સાતદાને સબ.જ .ઇબારત સાત બરસ પુર નિયા.અમત .જરા.અતસે હંય કે મ.ખલુ.કકો આસુદગી હોગી ઔર સાત ગાએં દુબલી ઔર સાત ખો.શે સુખે ઇશારા હય તરફ બરસોંકે કે ઉનમેં તંગી ઔર .ઉસરત હોગી. બાદશાહને જબ યેહ ત.અબીર સુની જાના .હ.ક હય, .હ.જરતકી મુ.ખલીસીકા .હુકમ .હ.જરત યુસુફ (.અ.) ને .કુબુલ નહીં કીયા ઔર .જુલય.ખા વાલે .કિસ્સેકા .ખુલાસા ચાહા, તબ .અ.જી.જે મીસરકો શાહને બુલવાયા પુછ ઉન્હેં કયું .કયદ કીયા કહા મેરા .ખરીદા .ગુલામ થા મુજસે

.ખયાનતકી, ફિર શાહને આપ કે બુલાને કે લીએ સાકી.કો ભેજા આ-પને કહા મંય જબ આઉંગા .અ.જી.જ રા.જી હો. બાદશાહને હાથકટી ઔરતોં કો જમ્મ.અ કીયા ઔર સબ.જુલય.ખાકા કિસ્સા દરિયાફ્ત કીયા, ઔર .અ.જી.જનેભી કહા .ખયાનત નહીં કી હય તબ આપ .કયદખા-નેસે નિકલ હમ્મામ કરકે લીબાસે ફા.ખીરા પહેને બાદશાહ કે ઘો.ડેપર બયઠ દરબારમેં આય, બાદશાહકી ન.જર પડી તો મુત.અજ્જીબ હોકર કહા એહે રૂ.હ મુકર્રમ હય. બાદશાહને ફિર ત.અબીર આપકી .જબાને મુબારકસે સુનનેકા શૌક દિખલાયા. આપને ફરમાયા તમામ અ.ાલી-મોંકો .હુકમ દો કે મીસરકે સબ દેહકાનોંકો વાસ્તે .જરાઅત બે નિહાયત કે તાકીદ કરે, ઔર સાત સાલકી .જરા.અતમેં .કુતે લાયમુતકે .ખર્ચમેં લાવેં બાકી .ગલ્લા અંબાર કરેં બાદશાહ ફિકરમંદ હુવાકે અયસા કૌન કર સકેગા આપને અપને .જીમ્મેલીયા બાદશાહને તમામ .ખજાના આપકે તસર્રૂફમેં દીયા બ.અદ .અ.જી.જે મીસરકી વફાતકે આપકો વ.જીરે .આ.જમ બનાયા. આપને માનીંદસદ્દે સીકંદરકે મુકામ બનાયા. ઔર .ગલ્લા અખફા કીયા. જબ .કહત સાલી શુરૂ.અ હુઇ બા-દશાહ રાત કોહી પુકાર ઉઠા યા યુસુફ અલજુ.અ અલજુ.અ. આપ દિનમેં એક બાર બાદશાહ ઔર નોકરોંકો ખાના ખીલાતે ઔર આપ પેટ-ભરકર ન ખાતે કે દુસરોંકી ભુક યાદ રહે. ઇસ મુદ્દતમેં .ક.હતકી આગ અયસી રૌશન હુઇ કે અમીર .ગરીબ સબ દુબલે હો ગએ .ખલાય.કને જો હિસ્સા મ.હસુલકા જમ્મ.અ કર રખા થા, અપને એહલો .અયાલ પર ન ફ.કા કીયા, દુસરે સાલ સોના ચાંદી ન.કદ બેચકર. તીસરે સાલ .જેવર ઔર ફર્શ ઔર બાસન ગલ્લેકી કિમતમેં દીયે. ચૌથે સાલ .ગુલામ ઔર ચાર પાયે બેચે. પાંચવેં સાલ .જમીનો હવેલી દેકર ઇસી તર.હ સાતવેં સાલ સબને અપને તર્ફસે નફીસકો માનીંદ માલકે યુસુફ કે હાથ બેચ.કર .ખતે .ગુલામી લિખ દીયા જબ ક.હતકી મુદ્દત ગુ.જરી આપને એ.હસાન કે તોરપર સબકો આ.જાદ કરદીયા. ઔર .ખ.જાના તો અ.જહદ ભરગયાથા. ઔર જ.મીન હવેલીસેં ઉન્હેં અ-પની તરફસે હરેક એ.હસાનકા બાર ઉનપર રખદીયા ઔર અયસા કીયા કે .કયામત તક સફએ .જમીનપર બાકી રહેગા.

જબ ચારોં તરફ .કહતકી હવા ફયલી .હ.જરત યુસુફ (.અ.) કે

ભાઇ ભી બાપકી ઇજા.જતસે મીસર જાનેકો તૈયાર હુવે. ય.અ.કુબ ફ.ર.જનોંસે અલાહેદા એક તંગો તારીક ઘરમેં રહેતે થે, આપને ઉન્હે કુછ માલોમ.ત.અ દીયા. ઔર શીવા નબીઆ (.અ.) કે જો યુસુફકે .હ.કી.કી ભાઇથે ઉનકે સિવા સબકો એક એક ઉંટ દેકર રવાના કીયા સબ સફરકોતય કરકે મીસર પહોંચે. ઔર .હ.જરત યુસુફ (.અ.) કી મુલાક.ાતકી ભાઇયોંને ઉન્હે ન પહેચાના આપને સુરત શમાયલસે પહેચાન લીયા આપને ઉન ભાઇયોંકી દ.અવતકી ઔર આઇન્દા છોટે ભાઇકો હમરાહ બુલવાયા, ઔર કહા પુંજી કયા લાય હંય ઉન્હોંને પુંજી આગે ધરી આપને કહા પુંજી .ખ.જાનેકે લાય.ક નહીં તુમ બા.જારમેં ક.ીમત કરો ઉસ્સે દો ચંદ ગલ્લા દેંગે. ઉનકી તમામ પુંજી દોસો દીનારકી હુઇ. આપને હરએક ભાઇકો એક એક ઉંટ ધીઉંકા ભર-દીયા ઔર .જ્યાદા ક.ીમત ઉનકો મ.આફકી આપને કહા તુમ્હારેમેંસે એકકો રખ જાવ ઔર વહાંસે આતે વ.કત સાથ અપને બાપકા રૂ.ક.આ લાના ભાઇયોંને .કુર.આ ડાલા ઔર શમઉનકો વહાં રખકર ચલે આપને ઉનકી પુંજી .ખુફીયા તૌરપર ઉન્કે ધીઉંમેં દબાદીથી જબ મકાનપર પહોંચે બાપને શમ.ઉનકો ન દેખ પુછા ઉન્હોંને સબ .ખુલાસા કીયા. જબ ધીઉં ખોલેતો પુંજીભી વાપસ નિકલી .આ.ખીર દુસરે બાર નિકલે બાપકો બહોત સમઝાકર હરચન્દ ન માનતેથે છોટે ભાઇકો અપને સાથ લીયા. ઔર રવાનગીકે વ.ક્ત .હ.જરત ય.અ.કુબને એકરૂ.ક.આ લીખ દીયા. .હ.જરત ય.અ.કુબને નસી.હતકીથી કે હરએક ભાઈ અલગ અલગ દરવા.જેસે શહરમેં દા.ખીલ હો. ઔર એક દસ્તારે મુબારક કેજો .હ.જરત ઇબરાહીમસે વિરાસતમેં પહોંચાથા બતૌર હદીએ કે રવાના કીયા. જબ વહાં પહોંચે .હ.જરત યુસુફ નિહાયત ત.અ.જી-મસે પેશ આય ઔર સબ ભાઇઓંકી દ.અવત બજાલાય. સબકો દો દો સાથ કરકે ખાનેપર બયઠનેકા .હુકમ દીયા. છોટા અકેલા બયઠા તબ ઉસ્કો અપના ભાઇ યુસુફ યાદ આયા ઔર આંસુ ભર આય. .હ.જરત યુસુફ (.અ.) ઉન્કો અપને હમરાહ બીઠાકર ખીલાયા. બવ.કતે રવાનગી સબકો અનાજ દેકર રવાના કીયા પર છોટેકે ઉંટપર અનાજમેં એક જવાહિરતકા ડબ્બા દબા દીયા, ઔર ચોરી હોજાનેકા આવા.જ કરકે સબકો અટકાયા તલાશ કરતે છોટે કે ઉંટસે વોહ ડબ્બા બરઆ-

મદદ હુવા. છોટે ભાઈકો રોક લીયા. જબ સબ છોટે ભાઈકે બ.ગયર ય.અ.કુબ (.અ.) કે પાસ ગએ આપ બહોત રોએ યહાંતકેકે આંખેં જાતી રહી. .હ.જરત યુસુફ (.અ.) ને અપના પયરહન કે જો .હ.જરત ઇબરાહીમ (.અ.) શે વિરસેમેં મીલાથા બાપકે તરફ રવાના કીયા ઔર .હ.જરત ય.અ.કુબ કો મ.એ સબ બચ્ચોંકે મીસરકો બુલવાયા જહાં બાપ બેટે મીલે બ.અદ ય.અ.કુબ (.અ.) ને યુસુફ (.અ) કો અપના વલી.અહદ બનાકર ઇન્તેક.લ કીયા બ.અદમેં બ.દશાહકે ગુ.જરનેસે એક કાફીર બાદશાહ હુવા જીસ્સે તંગ આકર .ખુદાસે મૌત ચાહી દુઆ. કુબુલ હુઈ ઔર આપકી રૂ.હ .કફસે અનસરીસે પરવા.જ કર ગઈ.

.જીક્ર .હ.જરત મુસા બિન્ને મીશા (.અલય૦) કા.

યુસુફ (.અ.) કે પોતે હંય. મુસા બિન્ને .ઇમરાન ઔર થે યહે ઉન્કે દોસો બરસ બ.અદ આએ એહલે તારેતને કહા સા.હબે .ખિ.જર યહી હંય .ઉલ્માને કહા સા.હબે .ખિ.જર મુસા બિન્ને .ઇમરાન હય.

.જીક્ર .હ.જરત ઐયુબ (.અલય૦) કા.

આપ નિહાયત આસુદા .હાલ ઔર સા.હબે માલથે સાત બેટીયાં, તીન હ.જાર ઉંટ, ઔર હ.જાર બકરીયાં, પાંચસો હલ, ઔર પાંચસો .ગુલામ, ઔર ઇન સબકા .કબીલા, ઔર ઔલાદથા. અગલે .જમાનેમેં શયતાન આસમાન પર જાકર મલાયકસે બાતેં કરતાથા ઔર કભી દરગાહે બે નિયા.જમેં બા.જે.અ .અ.ર્જ ઉસકી .કુબુલ હોતીથી. જબ ઐયુબ (.અ.) ને મરતબા પય.ગમ્બરીકા પાયા અગલે પયગમ્બરોંસે બન્દગી ઔર .ખયરાત .જ્યાદાથી ઔર શયતાનકો વસ વસેકી મજાલ નથી ઇસિ લીયે .હસદકા શો.અલા ઉસ્કે બાતિને નાપાકેમેં ભ.ડકા. જનાબે કીબ્રીયાસે નિદા હુઈ ઐયુબ હમારા બન્દા સાલે.હ વ શાકિર હય. શયતાનને કહા .ખુદાવન્દા તુને ઉસે સબ બાતસે આસુદા રખા હય. ઇસ લીયે ઇતની તા.અતો .ઇબાદત હય. અગર તુ ઉસસે નિયા.અમત લેલે તો તુઝે સુજદાભી ન કરેગા. ઔર શયતાન ને ઐયુબ (.અ.) કે

માલ પર તસલ્લુત ચાહા. જબ તસલ્લુત પાયા તો .ખુશ હોકર અપની .જુરીયાત ઔર તાઅ.લ્લુકીનકો બુલાકર .જાહિર કીયા. બ.અ.જોંને ઉસ્કે .હુકમસે બકરીયાં ઔર મવાશી .હ.જરત ઐયુબકી પાનીમેં .ગર્ક કરદી શયતાનને ગવાલેકી સુરત બનકર આપકો .ખબર કી આપને ઉસ જનાબે બારીકા શુક્ર કીયા. શયતાનને માયુસ હોકર પયદાવાર ઔર .ખીરમનમે આગ લગાદી ઔર ઉન્કે વકીલકી સુરત બનકર આપકો ઇતેલ્લા.અદી આપને ફિર શુક્ર કીયા ઇસી તર.હ હર અસબાબકે તલફ હોનેકા કહેતા રહા ઔર આપ શુક્ર કરતે રહે ઔર વોહ માયુસ હોતા રહા ફિર ઉસ્ને જહાં .હ.જરતકી .ઔલાદ ત.અલીમ પાતીથી વોહ મકાન તમામ ઉનપર ગિરા દીયા સબ ઉસમેં દબ ગએ આપકો .ખબર કી ફિર શુક્ર બજાલાય. તબ ઉસ લ.ઇનને જનાબે બારીસે આપકે બદને મુબારકપર તસલ્લુત ચાહા. વોહભી ઉસ્કો દીયા ગયા. તબ એક મર્દેસાહિરકી સુરત બના આપકી ખિદમતમેં આયા આપકી નાકમેં ફુંક મારી. જીસ્સે તમામ બદનકા પોસ્ત ફટતા ગયા ઔર ગોશત નિકલ ઉસ્મે કીડે પ.ડતે ગએ. શહેર વાલોને આપકો શહેર .બાહિર કર દીયા. ફ.કત આપકી બીબી ર.હમત જો લુત (.અ.) કી બેટીથી આપકી .ખીદમત કરતીં. મ.જદુરી કરતીં આધા તો આપકે લીએ .ખર્ચ કરતી આધા .ખયરાત દેતી. ઉનકો શયતાનને ફરેબ દેના શુરૂ.અ કીયા પર વોહ ફરેબમેં ન આઈ એક રો.જ શયતાનને ઉનસે કહા શરાબ ઔર સુવરકા ગોશત ખિલાએ તો અચ્છે હોજાએં. બીબી વોહ લાઇ આપને કહા તું નહીં જાનતી યહે .હરામ હય. અગર અચ્છા હોગયા તો સો લક.ડીએં તુજકો સ.જાકે તૌર પર મારૂંગા. જબ શયતાનકા કોઇ ફરેબ ન ચલા ઔર મુસીબતકા .જમાના .ગુ.જરા જીબરીલ (.અ.) તશરીફ લાએ ઉન્કે કહેનેસે અપના સીધા પયર .જમીનપર મારનેસે એક ચશ્મા પયદા હુવા જહાં નહાતેહી તમામ બદનકી .ગિલા.જત જાતી રહી ઔર બદન બીલકુલ સ.હી વસાલીમ હોગયા. બ.અદમેં દુસરા પયર .જમીન પર મારા એક દુસરા ચશ્મા પયદા હુવા જીસ્કે પીનેસે આપકે અન્દરકે બીમારીએં દુર હોગઇં જબ બીબી આઇ ઔર દોનોંકો સ.હી વ સાલિમ દેખકર કહા યહાં મેરા બીમારથા કહાં હય. હ.જરત ઐયુબ (.અ.) હંસે, બીબીને પ.હેચાના. જીબરીલ (.અ.) ને આપકી .કસમ પુરી કર-

નેકો સો હરી ખજુરીકી શા.ખે દી જો આપને અપની બીબીકો એક બારમેં મારી. .ખુદાવન્દાને ઇન્હે પેહેલેસે દુના દીયા ઔર રૂમ તરફ દ.અવતકે લીએ ગય. ઔર ઉસી જગેહ વફાત પાઈ.

.જીક્ર .હ.જરત શુ.એબ (.અયલ્ર૦) કા.

લ.કબ ઇન્કા .ખતીબુલ્ર અંબીયા હય આપ પહેલે એહલે મદીયન ઔર અસ.હાબે અક્કાકી તરફ ઉતરે. યેહે લોગ બાપુ-જુદ બુત પરસ્તીકે કીલ ઔર વ.જનમેં ઇન્સાફ ન કરતે ઔર ખોટે રૂપય ઔર અશરફીયાં ચલાતે. આપને હર ચન્દ મન.અ કીયા. બહોતસે આપ પર ઇમાન લાએ જબ ચારોં તરફ આપકા શોહરા હુવા ઔર લોગ જો.ક જો.ક આને લગે કુફ્ફાર રાસ્તેમેં બયઠતે કોઈ આતા ઉન્હે અટકાતે આપને બહોત મન.અ કીયા કુફ્ફારોંને ન માના આ.ખિર .અ.જાબે ઇલાહી ના.જીલ્ર હુવા. સાત રો.જ તક ઇસ્તર.હકી ગરમી હુઇ કે લોગ ઘરોં ઔર પથ્થરોકી તાબ ન લાસકે બાગોંમેં ગએ. .હકત.આ-લાને જહન્નમકી તરફસે અયસી બાદે ગર્મ ઉન ગુમરાહોંપર ભેજી કે બદનકા .ખુન ઔર નદ્દી ઔર કુવોંકા પાની જોશ ખાને લગા ઇસ .અ-રસેમે અબ્રે સિયાહને ઉસ જમીન પર સાયા ડાલા. સભોને ઉસ સાએકે તલે .કરાર પક.ડા એક આગ ઉસ સબ્રસે ના.જીલ્ર હુઇ સબકો જલાકર .ખાક કીયા બા.કી શહેરમેં જોકોઇ બચેથે ઉન્હેભી જલા દીયા. શુ.એબ (.અ.) મુસલમાનોકો લેકર બ.હુકમે ઇલાહી મદીનમેં રહે ઔર અતરાફકે લોગોંકા દીને .હક સિખાને લગે કે જબ મુસા (.અ) ઉનકી .ખદમતમેં પહોંચે. મુસા (.અ.) કે તશરીફ લેજાને બ.અદ સાત બરસ કઇ મહીને કે વફાત પાઇ.

.જીક્ર .હ.જરત .ખિ.જર (.અલયં૦) કા.

ઇન્કા નામ ઇલ્રીયા બીન્ને મલકાન હય, સામકી ઔલાદ હંય જહાં બયઠતે વોહ જગેહ હરી ભરી હોજાતી ઇસ લીએ .ખી.જર લ.કબ પાયા. કીસીને કહા .ખી.જર બીન્ને મીશા બીન્ને અફરાઇમ

બીન્ને યુસુફ સીદ્દી.ક હંય. કીસીને કહા બ.અદ શુ.એબકે બની ઇસ્રા-
ઇલકે નબી હુવે. .ગયબકી બાતેં કરતે, સા.હબે મુસા (.અ.) થે. મસ.ઉ-
દીને કહા સીકંદરકે .ખાલા.જાદ ભાઈ હંય. .જુલ.કરનેનકે લશકરકે
અફસરથે. .જમાનએ ઇ.બરાહીમમેં આબે.હયાત પી ગએ. અબ તક
.જીન્દા હંય. કીસીને કહા અવલાદે ફારીસ વ ઇલિયાસસે હંય. યેહ દો
.કબીલેથે બની ઇસરાઇલકે, કીસીને કહા ઇલયાસ .ખુશકીમેં, .ખી.જર
દરીયામેં રહેતે હંય.

.જીક્ર .હ.જરત મુસા વ હારૂન (.અલયહ) કા.

જબ ફિર .ઔનને કે જો શાહે મીસ્ર ઔર જા.લીમથા. .જુલ્મો
સીતમ .જ્યાદા કીયા. ઔર .ખુદકો .ખુદા કહેકર પુજવાના શુરૂ.અ કીયા.
તબ એક રો.જ ઉસે .ખ્વાબ આયા કે આગ શામકી તરફસે પયદા હુઇ
ઔર તમામ .કિલ.એ ઔર હવેલીયાં હમારી .કૌમ ય.અની .કબ્તીયોંકી
જલાઈ ગઇ. યહાંતકકે શહર ઔર ગાંવકા અસર બા.કી ન રખા. ઇસ
.ખ્વાબકી .હયબતસે કાંપ ઉઠા, કાહિનોંકો તલબ કીયા. ઉન્હોંને ત.અબી-
રકી કે એક શ.ખ્સ બની ઇસરાઇલમે પયદા હોગા કે બે.ખો બુનિયાદ
.કબતીઓંકી ઉખા.ડેગા. તબ ફિર.ઔન બની ઇસરાઇલકી ઔરતોંપર
એક એક દાઇ મુ.કરર કી. ઔર જો લ.ડકા પયદા હોતાથા ઉસે.કત્લ
કરતે. પાંચ સાલ તક ઇસી .જુલ્મસે હ.જારોં લ.ડકે કત્લ હોગય. ઔર
એક તાઉન બની ઇસરાઇલિમે પયેદા હુવા કે હ.જારોં ઉસસે .હલાક .હુવે.
તબ .કબ્તી ફીર .ઔનકે પાસ ફરીયાદ લેગએ કે યેહ લોગતો ઇસ્તરહ
મારે જાતે હંય તો હમારે મુશ્કિલ કામ કૌન કરેગા. તબ ફિર .ઔનને
એક સાલ મ.આફીકા ઔર દુસરા .કત્લકા મુ.કરર કીયા ચુનાંચે .હજરત
હારૂન મ.આફીકે સાલમેં પયદા હુવે. એક રો.જ નુજુમીયોને .અ.ર્જકી
કે આજ રાતકો નુતફા ઉસ શ.ખ્સકા જો તુમ્હારા દુશમન હય માં કે ર-
.હમમેં .કરાર પાયગા. ઉસ્કે હુકમસે શહેરમેં મનાદીકીકે તમામ મર્દ
બની ઇસરાઇલકે આજ શહેરસે બાહિર જમ્.અ હો, પાદશાહ ઉન્કા
કુસુર મ.આફ કરેગા. ઔર બહોત મહેરબાની ઔર .ઇનાયત ફરમાય
ગા. બનીઇસરાઇલ .ખુશીસે બાહિર નિકલે. ફિર .ઔનને .ખયાલ કીયા

કે શહેરમેં રહીએ, ઔર અપની મનકુ .હાસે જો નામ ઉસ્કા આસીયા જોબેરે મ.જાહમકી કૈ.મે બની ઇસરાઇલસે હય. સો.હબત કરીયે ઇસ ઉમ્મીદપરકે વોહ લ.ડકા હમારેહી ઘરમેં આય. ઇસ .ઇ.જમપર .ઇમરાનકો જો .હ.જરત મુસાકે બાપ થે ઔર ફિર .ઔનકે બડે મુ.કરરબથે હમ રાહ લેકર શહેરમેં આય. .હ.જરત .ઇમરાનકો મ.હલકી નિગેહબાનીકે લીએ મુકરર કીયા. શબકો જો .ઔરતે મહેલકા તવાફ કરનેકે લીયે આઈ. .હ.જરત મુસાકી વાલિદાભી ઉન ઔરતોંમેં આઇ. .ઇમરાનપર શહવતને .ગલ્બા કીયા ઔર અપની .ઔરતકો અપને પાસ રખા. ઔર .હ.જરત મુસાસે .હામિલા હુઈ નુજુમીયોંને શોર મચાયા ફીર .ઔનને સુનકર .ઇમરાનસે દરિયાફ્ત કીયા. .ઇમિરાનને કહા મેરા ગુમાન હય કે બની ઇસરાઇલ આપકે એ .અ.જા.જ ઔર .ઇકરામસે .ખુશ હોકર નિહાયત સુરૂરસે શોર મચાતે હંય. જબ .હ.જરત મુસા પયદા હુવે. આપકી વાલીદાને આપકો એક તાબુતમેં સુરમા લગાકર રૂઇ બીછાકર લિટાદીયા. ઔર રૌ.ગને .કીર મ.જબુત કરકે દરીઆએ નિલમેં બહા દીયા. ન.કલહયકે ફિર .ઔનકી બેટી મ.ર્જે બરસમેં મુબતિલાથી. તબીબ ઉસ્કે .ઇલાજસે .આજી.જ આગયથે. કહેતેથે કે તંદુરસ્તી ઇસ્કી એક જાનદારકે મુંહકા લુ.આબ હય. તુમ્હારે .ઓહદે દૌલતમેં દરિયાસે નિકલેગા. .હ.જરત મુસાકા સં.દુ.ક પાનીમે ડાલા. પાનીને ઉસ્કો બહાકર ફિર .ઔનકે મહેલકે દરમીયાન દર.ખ્તોંકે પહોંચાયા. લોંડીઓને દેખતેહી નિકાલા ઔર ફિર .ઔન વ આસીયાકે પાસ લેગય. જબ સર તાબુતકા ખોલા, એક લ.ડકા સા.હબે જમાલ દેખા કે અપને અંગુઠોંસે દુધ પીતાથા ફિર .ઔનકી બેટીને થો.ડા લુ.આબ ઉસ્કા અપને કો.ઢપર લગાયા, ફિલ.હાલ મ.ર્જ જાતા રહા. નામ મુસા રખા કે ઉન્કી .જબાનમેં મુસા પાની વ દર.ખ્તકો કહેતે હંય. .ખુદાવન્દાને મુસા (.અ.) કી મુહબ્બત ફિર .ઔન ઔર આસીયાકે દિલોંમેં ડાલી. અરકાને દૌલતને અ.ર્જ કી કે યહે વહી લ.ડકા હય. ઇસ્કો .કત્લ કરના ચાહિયે. ફિર .ઔનકી .ઔરતને નિહાયત મિન્નતસે ઉસે રોકા. આસીયાને દાઇયોંકો દુધ પીલવાનેકે લીએ બુલાયા જબ આપકી વાલી દા આઇકમાલ ર.ગ બતસે દુધ પીયા. બ.અદ એક સાલકે આપકો ફિર .ઔનકે પાસ લેગઇ ફિર ઔનને ગોદમેં લીયા. ઔર પ્યાર કરને લગા .હ.જરત મુસાને દા.ઢી

પક.ડકર ખીંચી ઔર કઇ બાલ ઉખે.ડ નિહાયત હંસે. ફિર .ઔનને .કત્લકા .હુકમ દીયા. બીબી આસીયાને બચપના બતાકર મન.અ કીયા. ઔર ઇમ્તેહાન લેનેકે લીએ કહા. તબ એક તશ્તમેં યા.કુત ઔર એક તશ્તમેં આગ રખકર લાય. આપને યા.કુતકી તરફ આગ બ.ઢાયા. જી-બરીલ (.અ.) ને ઉન્કા હાથ આગમેં ડાલા જો અંગારા ઉઠાકર અપને મુંહમેં રખલીયા. ચુનાંચે થો.ડીસી .જબાન જલ ગઇ. જબ આપ સ-તરા સાલકે હુવે જહાં કહીં નિકલતે લોક ગુમાન કરતે કે ફીર .ઔ-નકા બેટા હય.

એક બાર આપ સયર કરતે હુવે જા રહેથે દેખા એક .કબ્તી કે સાથ બની ઇસરાઇલ લ.ઢ રહાથા. આપ ગુસ્સેમેં આ ગય ઔર .કબ્તી કો તમાચા મારતેહી વોહ મલ્ઉ.ઉન જહન્નમકો સિધાર, જબ. ગુસ્સા ઉતરા પશેમાન હુવે કે યહે કામ શયતાનકા હય. દુસરે રો.જ ફિર સય-રકો નિકલે વહી બની ઇસરાઇલ દુસરે .કબ્તીસે લ.ડ રહા થા. આપ-કો દેખકર .કબ્તી ભાગા ફિર.ઔનકો .ખબર હુઇ, .કસાસકે લીએ .હા.જીર કરનેકા .હુકમ ક્ષીયા આપકો વહીનજ્જારકે જીસ્ને આપકા સન્દુ.ક બનાયા થા. .ખબરક્ષી આપ તને તનહા શહેરસે ચલે, સાત રો.જતક જંગલકે પતોંપર ગુ.જારા ક્ષીયા જબ આપ મદીનેકે કુએંપર પહોંચે દેખા ગવાલે .બકરીઓંકે લેકર પાની પિલાનેકો આય. મગર દો લ.ડક્ષીયાં અપની બકરીઓંકો લે .અલાહેદા ખડ.ીથી ગવાલોંને પાની પીલાકર કુંએંપર પથ્થર રખ દીયા ઔ લ.ડક્ષીઓંક્ષી તરફ મુતવજ્જા-હ ન હુવે. .હ.જરત મુસ.ાકો ઉનપર ર.હમ આયા. .હ.જરત મુસા (.અ.)ને પુછા તુમ કૌન હો. કહા હમ શુ.એબ પયગ.મ્બરક્ષી બેટીએં હંય, બાપ હમારા .જઇફ ઔર અંધા હય. ઉન લોગોંક્ષી બકરીઓંકે પીનેસે જો બચતા હય સો હમ પીલાકર ચલે જાતે હંય. .હ.જરત મુસાને ઉસ પથ્થરકો કે જો બહોત ગિરાંથા દુર ક્ષીયા. ઔર ડોલ, કે ચાલીસ જવાન બ મુશ્કીલ ખીંચતેથે અકેલે ખીંચકર ઉનક્ષી બકરીઓંકો સયરાબ કરકે રૂ.ખસત ક્ષીયા. જબ સા.હબ.જાદીઓંને .હ.જરત શુ.એબ (.અ.)સે મુ.સા (.અ.) ક્ષી .કુવત ઔર ફુતુવતકા એ.હવાલ બયાન ક્ષીયા. શુ.એબ (.અ.) ને ઉનક્ષી મુલાકાતકે મુશ્તા.ક હોકર એક સા.હબ.જાદીકે હમ-રાહ બુલવાયા .જબ મુસા (.અ.) તશરીફ લાએ તબ .હ.જરત શુ.એ-

બને નિહાયત ત.અ.જીમકી, ઔર એહવાલ દરિયાફ્ત કીયા. આપને ઉસ .જાલીમકે પંજેસે નજાત પાનેકી .ખુશ .ખબરીદી. ઔર .જ્યાફ્-તકી. ઔર અપની દુખ્.તરનેક અખ્.તરસે મુસા (.અ.) કા નિકા.હ કીયા. મુસા (.અ.) ને આપકી ખ઼િદમત શબાનીકી. ઉન્કે .જીમ્મે બ.ઇવ.જે-મુહર મુ.કરર કરકે ફરમાયા અગર દર બરસ પુરે કરોંગે તો તુમ્હારી તરફસેં એ.હસાન હય. .હ.જરત મુસા (.અ.) ને બ.ખુબી કુબુલ કીયા .હ.જરત શુ.એબ (.અ.)ને ફરમાયા ઘરમેં જાવ ઔર એક લાઠી ઉન લા-ઠીયોંમેંસે જો પય.ગમ્બરોંસે હમકો મીરાસમેં મિલી હંય. લે આવ, જબ .હ.જરત મુસા (.અ.) ઘરમેં ગએ અંધેરેમેં લાઠી આદમ (.અ.) કી જો બહિશ્તસે લાયથે .ખુદ બ.ખુદ .હ.જરત મુસાકે હાથ આઈ. જબ .હ.જ-રત શુ.એબ (.અ.)ને બસબબે .જોઅફે બસારત હાથસે છુવા તો ફરમાયા દુસરી લાઠી લાવ. .ગર.જ સાત બાર ગએ હરબારવહી લાઠી હાથમેં આઇ .હ.જરત શુ.એબ (.અ.) ને જાના યેહ શખ્.સ ખ઼િલ.અતે નુબુવ-તસેં સરફરા.જ હોગા. ફરમાયા ઇસ લાઠીસે .ગાફિલ નહોના .હ.જરત મુસાને આઠ બરસ ખ઼િદમતકી ઔર દો બરસ અપની જાનિબસેકી બ.અદ ઉસ્કે રૂ.ખસત ચાહી .હ.જરત શુ.એબને ઉન્કો ઔર બીબી સફુરાકો કેજો ઉન્કા .કબીલાથા રૂ.ખસતદી મુસા મએં એ.હલો અ.યાલ અપની બકરીઓં કે રૂ.ખસત હુવે ઔર પાંચ મન.જીલે. તય કી, છઠ્ઠે રો.જ વાદીએ સીનામેં પહોંચે ઔર એક અબ્ર ઔર નિહાયત સર્દી .જાહિર હુઇ. આપને ચ.કમ.ક ઝાડ.ી આગ ન હુઈ. બ.અદ એક લ.હે.જેકે જો જંગલકી તરફ નિગાહકી તુરેસીનાકી તરફસે રોશની ન.જર આઇ. લાઠી હાથમેં લેકર આગ લેનેકો રવાના હુવે. અપની ઔ.રતસે કહા તુમ યહાં ઠહેરો. શાયદમંય આગલેકર આઉંગા. કહેતે હંય વોહ આગ .હ.જ.રત મુસાકે મુક.ામસે બારા ફરસંગથી .હ.જરત મુસા અપની .કુવતે રૂ.હાનીસે જલ્દ ઉસ્કે પાસ પહોંચે. દેખતે કયા હંય કે આતશે શફ્ફાફ બેહુદ સબ્.જ દરખ્.તોંકી શાખે.ાંસે નિકલકર આસમાનકી તરફ બલન્દ હોતી હય. ઔર લ.હે.જા બલહે.જા આગકી રોશની ઔર દર-ખ્.તોંકી સબ્.જી જ.યાદા હોતી જાતી હય. .હ.જરત મુસા (.અ.) .હયરાન ખ.ડે દેખતે હંયકે મંય કયસે થોડ.ી આગલું. આખ઼િર કઇ લકડ.ીએં સુખી પયદા કરકે ઉન્હેં બાંધ ઔર દર.ખ્ત કે પાસ સુલગાનેકો સુત-

વજ્જાહ હુવે આગ ઉપર ચલી ગઇ. ઇસી તર.હ કઈ બાર મ.આમીલા હુવા. આપ નિહાયત મુતફક્કીર હુવે, ઇસી .અરસેમેં એક આવા.જ અયસી સુની, કે કભી ન સુનીથી કોઇ કહેતા હય, અય મુસા (.અ.) .હ.જરત કલીમને જવાબ દીયા લબ્બયક લબ્બયક. હરચન્દ ઇધર ઉધર દેખા પર કોઇ ન.જર ન આયા. જબ તીન બાર આવા.જ સુની ફરમાયા અયમનાદીએ .અ.હસાન તુ કૌન હય. જો આવા.જ તેરી સુનતાહું ઔર તુજકો નહીં દેખતાહું. ઉસમેંસે એક નિદા સુની "ઇન્ની અનલ્લાહો રબ્બુલ .આલમીન વઅના રબ્બુકા યા મુસા" .હ.જરત મુસા સિજદેમેં ગિરે. .અ.ર્જકી .ખુદાવન્દા યેહે કલામ તેરા હય યા તેરે રસુલકા. ખિતાબ હુવા યેહેકલામ, કલામ મેરા હય. ઔર યેહે નુર, નુર મેરા હય. ઔર મંય પરવર દિગારે આ.લમ હું અય મુસા આગે આવ. ઇસ બાતકે સુન્નેસે .ખૌફ હુવા ઔર સબ એ.અ.જા કાંપને લગે. હોશ જાતે રહે બહ.જારે હિલા લાઠી હાથમેં લેકર ખ.ડે હુવે. ઔર એક ફરીશ્તેને બમુજબે .હુકમે ઇલાહી કે મુસાકી મદદ કરકે દરખ.ત તક પહોંચાયા. જબ ન.જદીક દર.ખ્તકા ઇરાદા કીયા. .હુકમ .હુવા. "મંય તેરા રબહું અપની જુતીયાં નિકાલ ત.હકી.ક તુ વાદીએ મુ.કદસમેં હંય. જીસકા નામ તુવા હય." .હ.જરત મુસાપર .ઇનાયતે ઇલાહી હુઈ ઔર ખિલ.અતનુબુવતકા પહેનાયા ઔર ઇલ્મેં મ.અરેફતકે નુરસે ઉનકે દિલકો આરાસ્તા કીયા.

જબ .ખુદાવન્દાને ચાહાકે .હ.જરત મુસા (.અ.) કો સાથ મો.અજ.જાતે રૌશન ઔર કરામાતે. ઇનાયતકીં. અલ્લાહ ત.આલાને પુછા કયા તેરે હાથમેં હય? .અ.ર્જકી લાઠી હય. ખિતાબ હુવા ફેંકદે જબ ફેંકી એક મુહીબ અ.જદહા બન ગયા. આપ .ખૌફસે ભાગે ખિતાબ હુવા પક.ડલે આપને પક.ડ લીયા બદસ્તુર લાઠી હોગઇ. ફરમાયા અપના હાથ જેબમેં ડાલ ઔર નિકાલ, આપને વયસા કીયા દેખા રૌશની આફતાબકે નુરપર .ગાલીબ આઇ. .હ.જરત મુસાકો ઉન મો.અજે.જોં કે દેખનેસે ઇતમીનાન .ખાતિર હુવા. તબ .હુકમ કીયા ફીર .ઔનકે પાસ જાવ. કહા મેરી .જબામેં લુકનત હય ઔર મેરા ભાઈ હારૂન ફસી.હુલ્લીસાન હય. ઉસ્કો મેરે સાથ શરીક કર ઔર ગિરહ મેરી .જબાનકી ખોલદે. .હુકમ હુવા .અ.ર્જ તેરી .કુ.બુલ હુઇ. મુસા (.અ.) ને કહા મંયને

ઉન્કા એક આદમી .કત્લ કીયા હય. .ડરતા હું કે ઉસ્કે .એવ.જમેં મુજકો .કત્લ કરેંગે. નિદા હુઇ તુજકો હમને અપના રસુલ બનાયા હય. .ખાતિર જમ્.અ રખકે ફિર.ઔન ઔર ઉસ્કે લોગ તુજપર .જફરયાબ ન હોંગે. તુમ દોનો .ભાઇ જાવ ઔર રિસાલતકા કામ બજાલાવ. તબ આપ મીસરકો રવાના હુવે .ખુદાત.આલાને ઉનકે એહલો .અયાલકો બહુરમત ઉનકે પાસ પહોંચા દીયા.

જબ આપ મીસરકે .કરીબ પહોંચે હારૂન (.અ.) કો વહી હુઈ વોહ રસ્તેમેં લેને આય ઔર દોનોં સાથ મિલકર ફિર .ઔનકે દરબારમેં ગએ કીસીકો મ.કદુર નથી કે દરબારમેં .ખબર કરે તીન રો.જ બઅદ ફિર .ઔનકે મસ.ખરેને ઉસ્કો ખબર કી. ફિર .ઔનને તલબ કીએ દેખતેહી પહેચાના. પુછા નામ તેરા કયા હય? કહા મુસા (.અ.) ઔર મંય બન્દા હું બન્દગાને .ખુદાસે. ફિર .ઔનને કહા મુનાસિબ તો યહે હય કે તુ કહે મંય ફીર .ઔનકે બન્દોંમેંસે હું. અય મુસા (.અ.) મયને તુઝે પાલા. ઔર યહે મનસબ પાયા કે મુઝે નસી.હત કરને આયા. તુને મેરે એક આદમીકો મારા ઔર ભાગા. કહા મંયને એક ઘુંસા મારાથા ઇસ તરહપર બદલા નહીં આસકતા. મંયને એક કાફરકો મારા જીસ્કે લીએ મુજકો સર.જનશ કરતા હય. ઔર ચારસો બરસસે બની ઇસરાઇલકે ફર.જન્દોંકો .કત્લ કરતા હય. જબ મુબાહિસા બ.ઢા ફિર .ઔનને કહા દલીલ બતા. આપને .અસાફેંકા અ.જદહા હયબતનાક હોગયા. ફિર ઔન .ખૌફ ખાકર ત.ખ્તસે ગિરપડા ઔર પાયા પક.ડ ફરીયાદ કરને લગા અગર તુ ઇસ બલાકો દફે.અ કરેગા મંય તેરી નુબુવત કબુલ કરૂંગા. આપને હાથ રખદીયા બદસ્તુર .અસા હોગયા. મુસાને દુસરી હુજ્જત રૌશન રખી જેબમેં હાથ ડાલા ઔર નિકાલા. શુ.આ ઉસ્કી આફતાબપર ફૌક રખતીથી. ફિર .ઔનને કહા આજ અપને મકાન જાવ કલ તુમ્હારે મુકદ્દમેંમે તજવી.જ કરેંગે. ફીર .ઔનને આસીયાસે દરીયાફ્ત કીયા કહા ફૌરન ઇમાન લાવ. બાહિર નિકલા હામાનને બા.જ રખા. તમામ સા.હિરોંકો બુલાકર મુકા.બલેકે લીએ ઉન્હે કહા. ઉન્હોંને પારા ભરકે સાંપ તૈયાર કીએ. મુસા વ હારૂન (.અ.) આય. ધુપકી ગરમીસે સાંપ હરકત કરને લગે આપને .અસાફેંકા, મુહીબ અ.જદહાહો સબ સાંપોકો નિગલ ગયા ફીર .ઔન મકાનમેં ભાગા. સા.હિર ઇમાન લાય. જબ ફિર .ઔન

.ખબરદાર હુવા ઉન્હે બુલાકર ડરાયા વોહનમાને. બની ઇસરાઇલપર સ.ખ્તીએં .જાયદકીં. આખી.ર .કબ્તીયોંકી ખેતીઓંપર તી.ડ પ.ડે તમામ ખાગએ. તા.ઉન સાત રો.જતક આયા સીત્તેર હ.જાર ફ઼િરઔ.ની (.કબતી) .હ.લાક હુવે. બ.અદ ઉન્કે ચચરીકી બલામેં ફંસે. બીસતરોંપર આંખમેં સબ ચચરી ભરી હુઇ. ઇસ્કે બ.અદ પાની ઉન્કે લીએ .ખુન હો ગયા. યહાંતક કે અગર બની ઇસરાઇલસેભી પાની માંગકરલે ઉનકે બરતનમેં ગીરતેહી .ખુન હો જાય. અયસી આફ઼તેં દેખતે ઇમાન ન લાતે. જબ બની ઇસરાઇલોંકો ઇ.જાએં .જયાદા દેની શુરૂ.અકીં .હુકમે .ખુદાવન્દી હુવા દરિયાએ નીલપર મુક.ામ કરો. બની ઇસરાઇલને સફ઼રકી તૈયારીકી .કબ્તીયોંસે .જેવરાત શાદીકે બહાને લાય. જો કસીરમાલ બે મુસ.ક.કત હાથ આયા લેકર રાતકો ચલદી. સુબ.હે .કબ્તીએ.ાંને બની ઇસરાઇલકા નશાન ન પાયા. ફ઼િરઔ.નને લશકર લેકર ઉન્કા તઅ.કકુબ કીયા. મુસા (.અ.) દરીયાએ નીલપર આય, ઔર .અસાસે પાનીકો મારા જીસ્કે બારા રાસ્તે હો ગયે. ઔર બીચમેં હરએકકે જાલી અયસી બની કે હરએક ચલનેવાલા એક દુસરે રાસ્તે વાલેસે બ.ખુબી બાતેં કરે. ઔર દેખતા હુવા ચલે. જબ બારા હ.જાર બની ઇસરાઇલ દરીયાસે પાર હુવે. ફ઼િર .ઔાન અપને તમામ આદમીઓંકે સાથ આ પહોંચા. દેખા દરીઆમેં બારા રાસ્તે હો ગએ હ'ય. ડર ગયા પર હામાનકે કહેનેસે દરીયામેં ઘોડ.ા ડાલા. જબ સબ ઉસ્મેં આગય. બાક.ી કોઇ ન રહા. દરીયાએ નીલ જોશમેં આયા. સબકો બહાલે ગયા. જબ .કબતીઓંકી લાશેં ઉપર આઇ બની ઇસરાઇલ લુટનેકો દૌ.ડે .હ.જરત મુસાને મન્.અ કીયા. વોહ બા.જ ન આય. ઇસ ના ફ઼રમાનીસે ગૌસાલા પરસ્તીમેં મુબતીલા હુવા જીસ્કા અંજામ આગે ચલકર આયગા. આપને યુશે.અ બીન્ને નુનકો ચોવીસ હ.જાર આદમીયોંકો લેકર મીસર રવાના કીયા. વોહ જાકર વહાંસે તમામ .ખ.જાના લેકર આય.

જબ આપ નઇ શરી.અત લેનેકો કોહેતુરપર ગએ. ઔર હમરાહ સીત્તેર આદમી લીયે કૌમપર હારૂન (.અ.) કો .ખલીફ઼ા કીયા. આપને કોહેતુરપર જાકર તીસ રો.જે રખે. ફ઼િર જીબરીલ (.અ.) કે કહેનેસે દસ ઔર રખે. જબ વ.અદેસે જ.યાદા દિન ગુ.જરે. સામીરીને કહા મુસા (.અ.) તુમસે રજીંદા હોકર ચલે ગય. તુમને બની ઇસરાઇલકા માલ

ઉન્કે મન્.અકરને પરભીલુટા વાસ્તે તૌબા કરો ઉન્હોને જો જલાનેકે લાય.ક થા. જલાયા ગલાને કે લાય.ક થા સામીરીકે હવાલે કીયા. સામીરીને ઉસ માલકો ગલાકર ગાય બનાઈ ઔરજીબરીલ (.અ.) કે ઘો.ડેકે .કદમકી ખ.ાક જો ફિરઔ.નકે ડુબતે વ.કત ઉસ્ને લીથી ઉસ્મેં ફુંકી, વોહ બોલાને લગા. સામીરીને કહા એહે તુમ્હારા ઔર મુસા (.અ.) કા .ખુદા હય. વોહ બેવ.કુફ ધોકા ખાકર ઉસે પુજને લગે. હરચન્દ હારૂન (.અ.) વ દીગર આદમીઓંને મન્.અ કીયા, બા.જ ન આય. મુસા (.અ.) કો .ખબર નથી. જબ ચાલીસ રો.જ પુરે હુવે તૌરેતકે દસ તખ.તે આપકો .ઇનાયત હુવે. જબ આપ કૈ.ામમેં આય સબકો ઇસ .હાલતમેં દેખ નિહાયત .ગુસ્સે હુવે. લ.અનત મલામતકી. ઔર ના ફરમાનોંકો .કત્લ કીયા.

કહેતે હંય કા.રૂન .હ.જરત મુસા (.અ.) કે ચચાકા લ.ડકાથા. નિહાયત દૌલતથી જીસ્કે .ખ.જાનેકી કુંજીએં ચાલીસ ઉંટ ઉઠાતે થે. દૌલતસે મ.ગરૂર હુવા. આપને .જકાત દેનેકે લીએ ઉસસે કહા ના ફરમાનીકી આપપર બહોતાન ધરને લગા. આપને બદદુ.આકી. જમીન ઉસ્કો મ.એ ઉસ્કે .ખ.જાનેકે ગલ ગઇ.

.ખુદાકે .હુકમસે બયતુલ મુ.કદ્દસ છુડ.ાનેકે લીએ નિકલે. ઐ.ાજ બીન્ને ઉ.નુ.ક ક.હાલ સુનકર સબ ડર ગએ. મુસા (.અ.) વ યુશે.અ ગએ ઔર ઉન ના ફરમાનોંકો .કત્લ કીયા. .કૌમને ના ફરમાની કી ઉન્હે જંગલમેં હયરાનો સરગરદાન રહેના પડ.ા.

જબ આપકો .ખિ.જર (.અ.) સે ત.અલીમ લીનેકા .હુકમ હુવા. આપને અપને સાથ યુશે.અકો લીયા ઔર મજમઉલ બહેરેનપર તશરીફ લેગએ. નદી.પર પહોંચે યુશે.અને વુ.જુ કીયા મછલીપર પાની ટપકા મછલી. જીન્દા હોકર દરીયામે ચલી ગઇ. રાસ્તા એક હોગયા. જબ વહાં ગએ એક બુ.જુર્ગકો દેખા. ઉન્કે સાથ હુવે. .ખી.જર (.અ.) ને કહા હર .જાહિરકા એક બાતિન હય. આપકો .હ.કી.કતકે .જાહિર હોને અવ્વલ અફસોસ ન કરના ચાહિયે. આગે ચલે નદી આઇ જહાં કિશતીમેં સવાર હુવે કીસ્તીવાલા નિહાયત ત.અ.જીમસે પેશ આયા કિનારેપર પહોંચતે હી .ખી.જર (.અ.) ને કીશતી તો.ડદી. મુસા (.અ.) ને કહા એહે તો .જુલ્મ હુવા .ખી.જર (.અ.) ને કહા તુમસે નકહાથા કે સબ્ર ન

હો સકેગા. મુસા (.અ.) ને .ઉ.જ્ર કીયા. શહેરકે .કરીબ પહોંચે દેખા લ.ડકે ખેલ રહેથે. .ખી.જર (.અ) ને એક નિહાયત .ખુબસુરત લ.ડકેકો બુલાકર .જુબ્.હ કર ડાલા. મુસા (.અ.) .જયાદા નારા.જ હુવે. ઔર જ.જા ફ.જા કરને લગે, .ખી.જર (.અ.) ને ફિર અપના .ઓહદ યાદ દિલાયા. મુસા (.અ.) ને દુબારા .ઉ.જ્ર કર લીયા. ફિર એક ગાંવમેં પહોંચે ગાંવ વાલેને દ.અવ.ત ન કી રાતભર ભુકે પ.ડ રહે. સુબ્.હે વહાંકી દીવાર ટુટી હુઇથી .ખી.જર (.અ.) ને મુસા (.અ.) કે સાથ બનાઇ મુસા (.અ.) ને કહા બે મુરાવ્વતોંસે મુરાવત કરના મુનાસિબ નહીં. તબ .ખિજર (.અ.) ને કહા અબ જુદાઇકા વ.ક્ત આગયા. મગર ઉસ્સે પહેલે ઇન બાતોંકા રા.જ બતાઉં. કીશ્તીકા રાસ્તા એક .જાલીમ બાદશાહકે શહેરમેંથા. વોહ મ.જબુત કીશ્તીઓંકો છીન લેતાથા. મયને તોડ.કે એહે ટુટી ફુટી રહે કે જીસ્સે બાદશાહ હાથ ન લગાય. ઔર સબકી કિશ્તીઓંકી ગ.યર .હા.જરીમેં એહે .ખુબ કમાય. ઉસ બચ્ચેકો .કત્લ ઇસ લીયે કીયા કે જવાનીમેં નિહાયત બદ નિકલતા. ઇસકે માંબાપ નિહાયત નેકથે ઇસ લ.ડકેકા ગુન.હ ઉસ્કે માંબાપકો .અ.જાબમેં શામીલ કરતા, ઇસ લીયે ઉસ્કો .કત્લ કીયા. ઇસ્કે બદલેમેં .ખુદાવન્દા ઉસ્કે માં બાપકો ફર.જન્દે સાલે.હ .ઇનાયત કરેગા. વોહ દીવાર ઇસ લીએ દુરસ્ત કી કે ઉસમેં યતીમોંકા માલ થા. કે ઉનકા બાપ મરતે દમ. .ખુદાકો સોંપ ગય.થા. દિવાર ગિર જાતી તો .ખ.જાના લોગ લેજાતે. ઇસ લાયે ઉસ્કો દુરસ્ત કીયા ઇસ ખુ.લાસેકે બ.અદ દોનો એક દુસરેસે રૂ.ખસત હુવે.

જબ આપકી ર.હલતકા વ.કત આયા તૌરેતકે નુસ.ખે લીખવાય ઔર યુશે.અ બીન્ને નુનકો ખ.લીફા કીયા. ઔર વફાત પાઇ .હ.જરત હારૂનને ઇસ્કે તીસ બરસ બ.અદ વફાત પાઇ.

.જીક્ર .હ.જરત યુશે.અ બિન્ને નુન (અલય૦)કા.

યુસુફ સી.દી.કકે પોતેકે બેટેથે. મુસા (.અ.) કે રફીક.થે. જબ .ખીજર (.અ.) કી તલાસમેં નિકલે બ.અદ મુસા અરીહાકે નબી હુવે. જબ્બારીનકી લડ.ાઇમેં સુરજ ડુબને લગા, ઇન્કી દુ.આસે ફિર આયા. ફિર સારા મુલ્કે શામ ઇન્હોંને લીયા. નૉબલ્સ તક .આમિલ ભેજ દીયે

અઠ્ઠાઇસિ બરસ તક અમીર રહે એકસોબીસ બરસ જીએ. જબસે અ-ફરાસીમમેં યા.કદસે સફદલાકે ગાઉમેં યા મ.અરતુલ ના.અમાનમેં દફ્ન હુવે.

.જીક્ર .હ.જરત હિ.જ.કીલ (અલય૦) કા.

ઇબ્ને લુ.જી યુશે.અકે બ.અદ કાલિબકે બ.અદ શાનુસ બેટા ઉનકા બચેઠા, ઇસકે બ.અદ હિજ.કીલ નબી. બની ઇસરાઇલ હુવે. ઇ-ન્હોંને કૈ.ામકે .ખુદા પાકકે ફરમાનેસે જીહાદમેં જાનેકા કહા. ઉન્હોને મૌતકે .ખૌફસે .કુબુલ ન કીયા. .ખુદાકે .ગજબસે ઇનપર તાઉન આયા. અકસર મર ગ.એ. સીત્તેર હ.જાર મારે ડરકે નિકલ ભાગે. એક જંગ-લમેં જો દા પહા.ડકે બિચમેં હય. પહોંચે એક મોહલેક અવા.જકે આ-નેસે સબકે સબ મરગએ, ઇતરાફકે લોગ સુનકર દફ્ન કરને આય. પર મુરદોંકી કસરતસે દફ્ન નકરસે. નાચાર એક દીવાર ઇસ્તિરફ ઔાર દુ-સરી ઉસ્તરફ હિફા.જતકે લીએ બાંધ દી. એક મુદ્દત દરા.જકે .હ.જરત હિ.જ.કીલકા. વહાં ગુ.જારા હોગયા. હફ્રીયોંકા અંબાર દેખા, ફરમાયા યા ઇલાહી જીસ્તર.હ તુને ઇન્હેં .જહરે મૌત ચખાયા ઉસી તરહ શ-રબતે હયાત પિલા. .ખાલી.કે .હ.કી.કીને સબકો .જીન્દા કીઆ. શહેરમેં ગએ જબતક .ખુદાને ચાહા .જીંદા રહે. ફિર ઉન્કી મૌતસે મરે. ઉન્કે મુંહપર નિશાને મૌત થા. ઉન્કી ઔલાદકે પસીનેસે મુરદેકી બુ આ-તીથી. આપને એક મુદત ઉનમેં બસર ફરમાઇ. કૈ.ામકા .હાલ ગાહે મુ-વાફિક ગાહે મુ.ખાલિફ રહા, નાચાર હિજરત ફરમાકર બાબલ તશરીફ લેગએ. ચન્દ રો.જકે બ.અદ વફાત પાઇ.મદફ્ન શરીફ દરમીયાને હલ્લઓ કુફા વા.કે.અ હય. ત.અદાદે .ઉમર કીસી કિતાબમેં ન.જર ન.આઇ.

.જીક્ર .હ.જરત ઈલયાસ (.અલય૦) કા.

યહે .ઇજા.ર બીન્ને હારૂન (.અ.) કે પોતે હંય. બઅ.લબકકે પયગ.-મ્બરથે યહે લોગ બઅ.દ નામ બુતકો પુજતેથ. યહે બુત બીસ ગજ.કા લંબાથા. શયતાન ઇસ્કે પેટમેં જાકર લોગોંકો અમરો નહીં કરતાથા

ખ.ાલીક.ને ઇન્કી હિદાયતકે લીયે આપકો ભેજા, સીવાય એક કે જો વ-જી.રથા. કોઇ ઇમાન ન લાયા. લોગ મારનેકે દરપય હુવે. આપ ઉન્કે .ખૌફસે પહાડે.ાંમેં તશરીફ લે ગએ. આઠ સાલ તક પોશીદા રહે. બાદ-શાહકા લડ.કા બીમાર હુવા. બુતકે પાસ ફરીઆદ લે ગએ, બુતને જ-વાબ ન દીયા .લોગોને કહા બુત ગુ.સ્સે હો ગયા હય, ઇલયાસ (.અ.) કો ક.ત્લ કરોગે તબ માનેગા. દુસરે બુતોંસે અ.ાજેજી. કરનેકો ચારસો શખ્.સ નિકલે, .પહાડ.પર મુક.ામ કીયા. બહુ.કમે ખ.ાલિક. ઇલયાસ(.અ.) આય, દઅ.વતકી ઔર .ખુદાકે ગ.જ.બસે ડરાયા. સબ ખૈ.ાફસે ડરે ઔર ચલે ગએ. બાદશાહને પચાસ આદમીકો આપકે ક.ત્લકે લીએ ભેજા, આસમાની આગ ઉન્હેં ખા ગઇ. દુસરોંકો ભેજા ઉન્હેંભી ખા ગઈ. ફિર એક જમાઅ.તે અ.જી.મ તૈયારકી ઔર આપકો સમઝા મના કર લાય. અરબીલ નામ અજબ બાદશાહકી બીબી કાફિરાથી અંબીઆ-ઓંકો ક.ત્લ કરવાતીથી. યહયા બીન્ને જ.કરીયાકોભી ક.ત્લ કરવાયાથા. બહોત જી.ન્દા રહી, સાત બાદશાહકી જોરૂ બની, હર બાદશાહકો ધોકેસે ક.ત્લ કરતી. સીત્તેર બચ્ચે જને, આખી.રકો ઇલયાસ (.અ.) ને બદ દુઆ.ાકી. તીન બરસ કાલ પડ.ા મવેશી દવાબ આદમી હલાક હોને લગે, ઉસ્પરભી ઇમાન ન લાઇ. ફીરતો ઇલિયાસ (.અ.) મએ. શાગીર્દે .ખુદ અલ-યસઅ.ા (.અ.) કે વહાંસે નિકલ ખડે. હુવે. અલ-યસઅ.ા (.અ.) કો ખ.લીફા કીયા. .ખુદ નજરસે ગ.ાયબ હોગય. ચુનાંચે મો અ.-તબીર કિતાબોંમેં સાબિત હય કે ચાર પયગ.મ્બર બક.યદે .હયાત હંય. ઈ.સા (.અ.) ઔર ઇદરીસ (.અ.) તો આસમાનમેં ઔર .ખિજર (.અ.) વ ઇલયાસ (.અ.) જ.મીનમેં.

જીક્ર .હ.જરત અલ-યસઅ.ા (.અલયહ૦) કા.

.હ.જરત અલ-યસઅ.ા બીન્ને મખ.તુબ, ઇલિયાસ (.અ.) કે બ-અ.દ નબી બનીઇસરાઇલકે હુવે. મોઅ.જજે. બહોત રખતેથે. ઇન્કી દુઆ.ાસે ખારા પાની મીઠા હો ગયા, ઔ.ારત ક.ર્જ.દાર ક.ર્જસે સબક-દોશ હુઇ. બની ઇસરાઇલ પર દુશમન લડાઇકે લીએ આતે, આપ પ-હેલેસે ખ.બર કરદેતે. બાદશાહકો કોઢ. હુવાથા, આપકે ફરમાનેસે પા-

નીમેં ગુસલ કીયા સબ બીમારી જાતી રહી. શાહને તોહ્.ફા ભેજા, આપને ન લીયા. આપકે એક ખ્.ાદિમને ચોરીસે લીયા. આપકી બદ દુઆ.સે બાદશાહકી .ઇલ્લતમેં ગિરફ્તાર હુવા. ક્.હત પડ્.ા, ગ.લ્લા ગિરાં હુવા આપને કહા કલ સસતા હોજાએગા. એકને તમસ.ખુર કીયા, કહા કયા આસમાનસે બરસેગા. આપને કહા તુ ખાને ન પાયગા રાતકો દુશ-મનોકે ઘોંડોંકી હિનહિનાનેકી આવાજ. આઇ. બનીઇસરાઇલને ઉન્કો ક્.ત્લકીએ. બહોતસાગલ્લા રખ કર ભાગ ગએ. તમસખુર કરને વાલેકો બની ઇસરાઇલને ક્.ત્લ કીયા. કુતુબે તવારિખ.મેં બહોત મોઅ.જીજે લીખે હંય, બની ઇસરાઇલ કભી તાએદારી કરને, કભી ના ફરમાની. આપને .જુલકફ્લ (અ.) કો ગાદીપર બિઠાયા, ચારસો -સાલકી ઉ.મર પાઇ, તસ્તરમેં દફ્ન હુવે.

.જીક્ર .હ.જરત .જુલકફ્લ (.અલયહ્) કા.

.હ.જરત .જુલકફ્લ (.અ.) બઅ્.દ હજ.રત અલ-યસઅ્.ા (.અ.) કે નબી હુવે. એહકામ તૌરેતકે અપને જી.મ્મેપર લીએ. બઅ્.જે કહેતે હંય શામકે બાદશાહકે મુક.રબથે. વોહ હમેશા બની ઇસિરાઇકે મુલ્કમેં ફૌજ ભેજતા, ઔર એક જમાઅ.તકો ક્.ત્લ કરતા. એક બાર બડી. ફૌજ ભેજી. યહુદકે સૌ આદમી ઉ.લમા સુલ.હા ક્.યદ કરકે બાદશાહકે પાસ રવાના કીયે. બાદશાહને ક્.ત્લ કરના ચાહા. .હ.જરત .જુલકફ્લ (.અ.) સુનકર બાદશાહકે પાસ ગએ, કહા અબ વક્.ત બે વક્.ત હો ગયા. જ.-માના સયાસતકા ગુજ.ર ગયા, ઉન્કો મેરે સુપર્દ કરો મંય ઉન્કા કફીલ હું કલ સુબ્હે. સયાસત ગાહમે. હ્.ાજી.ર કરૂંગા. બાદશાહને સબકો ઉન્કે સુપુર્દ કીએ. આપને ઉન્કે તૌકો જ.ન્જીર દુર કીએ, ઔર ખાના ખી-લાકર આધી રાતકો છોડ. દીયા. .હ.જરત .જુલકફ્લ (.અ.) કોભી .ખુ-દાને બાદશાહકે શરસે મહ.ફુજ રખા. બઅ્.દ ઉસ દિનકે યહુદમેં ઉન-કાલક્.બ .જુલકફ્લ ક્.રાર પાયા. પચ્ચોતેર બરસ જીએ. કફ્લમેં અઅ્.-માલે નોબલસસે દફ્ન હુવે.

ઝીક્ર હ.જરત અશમુઈલ (અ.લય૦) કા.

અશમુઇલ (.અ.) અવલાદે લાવી બીન્ને ય.અ.કુબ (.અ.) સે થે, અમાલકા.કી તરફ મ.બ.ઉસ હુવે. એહે લોગ .ગ.જ.જએ અસકલાન સા-.હિલે બહરપ દરમિયાને મીસર ફલસ્તીન બસ્તેથે બીસ બરસ ઇનમે રહે. અમ લકા.કા બાદશાહ જાલુતથા બની ઇસરાઇલપર ગા.લિબ આ ગયાથા. બની ઇસરાઇલને કહા "હમારે લીએ કોઇ બાદશાહ મુ.કરર કર તાકે હમ .ખુદાકી રાહમેં લ.ડેં." હુકમ હુવા તાલુતકો તુમ્હારા બાદશાહ મુ.કરર કીયા ગયા. ઇસકે .કુબુલ કરનેમેં બની ઇસિરાઇલકો બ.હસ રહી, .હ.જરત અશમુઇલ (.અ.)ને કહા વોહ જાકર તાબુતે સકીના લાયગા ઉન્હોંને કહા વોહ અગર તાબુતે સકીના લાયગા હમ .જુરૂર ઉસ્કી બાદશાહત .કુબુલ કરેંગે. તાબુતે સકીનાકી હ.કી-.કત એહે હય, કે જબ મુસા (.અ.) કો રહલતકા વ.કત કરીબ આયા. .દુ.આ માંગીકે મેરે બ.અદ બની ઇસરાઇલિકો .જફર ઔર નુસરત દુ-શમનપર હો. હ.કત.આલાને કહા એક તાબુત બનાવ. તબ .હ.જરત મુસા (.અ.) ને શમશાદકે તખ્તોંકા એક તાબુત બનાયા. જીસ્મે તૌરેતકે લૌ.હકે ટુકડે ઔર વોહ તશ્ત જીસમે અંબીઆઓંકે .કુલુબ ધોએ જા-તેથે. ઔર .હ.જરત હારૂન કાલિબાસ ઔર જામે ઔર ન.અલયન અપની એહે સબબ તરી.કે તબરરૂક ઉસ્મેં રખે. વોહ તાબુત કભી બાદશાહકે .ખ.જાનેમેં, કભી અયવાને બની ઇસરાઇલિકે પાસ રહેતાથા. યહાંતકકે અમાલકા ઉસ્પર .ગાલિબ હુવે. જો તાબુતે સકીનાકો લુટકર લેગએ. ઔર બુત .ખાનેમેં બુતોંકે પથરોંકે તલે રખા. સુબ્.હકો દેખા બુતોંકે સર પર ધરા હય. આગમેં ડાલદીયા વોહ ન જલા, તો.ડને લગે ન ટુટા, ફિર ઉસ્કો પલીદ જગેહમેં દફન કીયા. ઔર ઉસપર મુતના મુ.કરર કીયા. જો શ.ખ્સ વહાં પેશાબ કરતા નાસુરકી ઇ.લ્લતમેં ગીરફતાર હો મર જાતા. નાચાર હોકર એક ગા.ડીપર લાદ કર દો બયલ જો.ડ ગા-.ડીકો અપની હદસે એકલી છો.ડદી. મલાયકને ઉસ ગા.ડીકો સીધા બની ઇસરાઇલિકે મુલ્કમેં પહોંચાયા. તાલુત બ .હુકમે .હ.જરત અશ-મુઇલ (.અ.) તાબુત કીતલાશમેં નિકલે. દેખા એક ગા.ડીકો દો બયલ ખીંચલાતે હંય, .અલામતોંસે પહેચાના ઔર લેકર .હ.જરત અશમુઇ-

લકે પાસ હા.જીર હુવે. સબ મુત .અ.જ્જીબ હુવે, ઔર તાલુતકો સબને બાદશાહ ગરદાના, ઔર ઇન્તે કામકે લીએ બ મુજબે .હુકમ .હ.જરત અશમુઇલ (.અ.) અસ્સીહ.જાર મર્દે જંગી તાલુતકે સાથ હુવે. જાલુત .ખબર સુનકર મુક.ાબિલેકો આયા. જબ બયાબાનમેં પહોંચા અપને લશકરસે તાલુતને ફરમાયા રસ્તેમેં એક નહર હય. જો કોઇ પાની ઉસમેંસે પીએગા .ગ.જબે ઇલાહીમેં ગીરફતાર હોગા. ઔર પ્યાસ ઉસકી ન બુઝેગી, ઔર એક ચુલ્લુપર સબ્ર કરેગા, વોહ સલામત રહેગા જબ ય્હે લોગ નહરપર પહોંચે. બહોતસે બેઇખ.તેયાર હો પાની પર ગીરે. હર ચન્દ પાની પીયા સયરાબ ન હુવે. પેટ ઉનકે ફુલ ગએ, ફ.કત ચાર હ.જાર આદમી જો ફરમાંબરદારથે હમરાહ તાલુતકે હુવે છોતેર હ.જાર આદમી રહે ગએ. જાલુત એક લાખ મર્દે તે .ગ.જન લેકર મુક.ાબિલેકો આયા. ઇન ચાર હ.જારસેભી સીર્ફ તીનસો તેરહ આદમી બા.કી રહે ગએ. જાલુત અબલ.ક ઘો.ડેપર સવાર હો મયદાનમેં આયા, ઔર મુક.ાબિલેકો તાલુત યા ઔર કીસીકો તલબ કીયા. કોઈ નિકલ ન સકા. તાલુતને કહા જો જાલુતકે મુક.ાબિલેકો જાયગા ઉસ્કો આધી સલતનત ઔર મેરી બેટી દુંગા. દાઉદ (.અ.) ને કહા તુ અપના વ.અદા પુરા કરે તો મંય જાતા હું. આપને કોઇ હથીયાર ન લીયા ઔર મુકાબીલેકો ગએ. જબ મુક.ાબીલ હુવા ગોફનમેં પથ્થર રખકર મારા. પથ્થરકે તીન ટુકડે. હુવે એક ટુકડ.ા જાકર જાલુતકે સરપર લગા ઉસ્કા સર ટુકડે. હોકર ઉડ. ગયા, દુસરે ટુકડે.ાંકે રેજે. રેજે. હોકર જીસ્કો લગા મર ગયા. ઔર ફતહ. પાઈ. બઅ.દ અપની લડ.ાઇકે હમ રાહ તાલુતને દાઉદ (.અ.) કીશાદી કરદી. જબ .હ.જરત અશમુલઇ (.અ.) કી વફાત હુઇ લોગ દાઉદ (.અ.) કે ગીરવીદા હોગય. તાલુતકો ય્હે બાત નાગવાર ગુજ.રી, દાઉ.દ (.અ) કે ક.તલકા ઇરાદા કીયા. આપ અપની ઔ.ારતકોં લે કર પહાડ.પર ચલે ગએ, જહાં આપકે હમરાહ અસ્સી જા.હિદ રહે. તાલુતસે કીસીને કહા દાઉદ (.અ.) તુમ્હારે .હક.મેં અસ્સી આદમીઓંકે સાથ બદ દુઆ.ા કરતે હંય. વોહ લશકર લેકર ગયા. હ.ાફીજે. .હકી.કી.ને ઇન્કે લશકર પર .ખ્વાબકો મુસલ્લતકીયા. તમામ મએ. તાલુત સો ગએ દાઉદ (.અ.) ને તાલુતકી તલવાર લે એક પથ્થરકો દો ટુકડે. કીયા. ઔર એક ખ.ત લીખકર

રખા કે ઇસ પથ્થરકો જીસ્તરહ. ટુકડે. કીયા. ઇસી તરહ. તેરે ટુકડે. કરૂંગા. ઔર તલવાર ઉસ્કે સીને પર રખ ઇ.બાદતમેં મશ.ગુલ હુવે. તાલુત નીંદસે હુશીયાર હો .ખૌફ ખાકર ભાગા, બ.અદમેં લશકર ભેજા .ખુદ ન ગયા અસ્સી જા.હિદોંકો ક.ત્લ કરવાયા, મગર દાઉદ (.અ.) મહ ફુજ. રહે. તાલુતને .ખબર સુની પશેમાન હુવા, નાચાર .હ.જરત દાઉદ (.અ.) કી ખ.દમતમેં એલચી રવાના કીએ કે આપ તશરીફ લાવેં. આપને કહા જબ તક તાલુત કાફીરોંસે જહાદ ન કરેગા ઔર સીત્તેર કાફિર ક.ત્લ ન કરે તબ તક યહાંસે જુમ્બીશ ન કરૂંગા. તાલુત જહાદ પર ગયા જહાં એક તીર સીને પર લગા મર ગયા. .હ.જરત દાઉદ ખ.-બર પાકર તશરીફ લાએ, ઔર તખ.તે સલતનત પર બયઠે.

.જીક્ર .હ.જરત દાઉદ (.અલય૦) કા.

દાઉદ (.અ.) ઔલાદે યહુદાસે હંય. પસ્તા ક.દ અજ.રક. ચશ્મ જ.ર્દ રંગ દુબલે સીધે બાલ લંબી દાઢ.ી .ખુશ આવાજ. પાકદિલ પાક .ખુલ્કથે. .ખુદાને ઇન્હેં .કુવતદી. જ.મીનકા ખ.લીફા કીયા, મુલ્ક બ-ખ.શા .હિકમત અ.તા ફરમાઇ. બયતુલ્લ મુક.દ્દસ ઇન્કા દારૂલ મુ.કામ હય. ઇનપર .જુબુર ઉતરી જીસ્કે પચાસ સહી.ફે હંય. ઇ.બરાની જ.-બાનમેંથી, યહ બહોતેર આવાજ.સે ઉસ્કો પઢ.તે, ઇન્સ જીન વુ.હુશ તુયુર સુન્નેકો જમ્અ. હો જાતે. પાની બહેનેસે હવા ચલનેસે રૂક જાતી. .હુક-માને કહા હય યહ બાહેં યહ નગ.મે ઇન્હીકી ઇલહ.ાનો સૌતસે નિકાલે ગએ હંય. અકસર ઔક.ાત લિબાસ બદલકર આને જાને વાલોંસે દ-રિયાફ્ત કરતેકે દાઉદ કયસા આદમી હય. લોગ ઉસસે રાજી. હંય યા નહીં. એક રોજ. ફરીશ્તા મુસાફિરકી સુરત જા.હિર હુવા. ઉસ્ને કહા દાઉદમેં એક .ખસલત ન હોતી તો બહેતરીને મખ.લુક.ાતથા પુછા વોહ કયા હય, કહા ખૈ.ારાક. ઉસ્કી બયતુલ્લ માલસે હય. .હ.જરત દા-ઉદને .ખુદાસે ઇલ્તેજાકી .હ.કત અ.ાલાને જી.ર.હ બનાનેકા હુનર ઉન્કો સીખાયા લોહા ઉન્કે હાથમેં માનીંદ મુમકે નર્મ બનાયા. અપની અ-વક.ાત ચાર કિ.સ્મપર તક.સીમકીથી. એક રોજ ઉ.લમા ઔર એહલે દાનીશસે મુલાક.ાત રહેગી એક રોજ. મસનદપર બયઠ અ.દાલત કરતે

ઔર એક રોજ. ઇ.બાદત ઔર મુનાજાતમેં શામિલ્ર રહેતે. ઔર એક રોજ, અપને એહલો અ.યાલકે સાથ. અયશો .હલ.લમેં રહેતે એક રોજ, અપની મહેરાબમેં બયઠે .જુબર પઢ. રહેથે. કે નાગાહ એક મુર્ગ, માનીંદ કબુતરકે જા.હિર હુવા કે જીસ્મ ઉસ્કા સોનેકા બાજુ, માનીંદ દેબાએ મરસ્સ.અકે ઔર મનક.ર યાકુતકી, આંખે માનીંદ જમરૂદકી ઔર પાઉં ફીરો.જકે થે. .હ.જરત દાઉદકે સામને આ બયઠા. આપને અપના પ.ઢના છો.ડ ઉસ્કો પક.ડનેકો હાથ ડાલા. વોહ નીકલ ભાગી. આપ ઉસ્કો ખનેકો બ.ઢે, નાગાહ એક બા.ગપર નિગાહ પ.ડી, જહાં એક સા.હબે જમાલકો દેખ આપકે દિલમેં ઉસ્કે નિકા.હકા .ખયાલ આયા. કે અવરીહા (ઉસ ઓરતકા શૌહર) કત્લ હોજાએ તો મંય ઇસે નિકા.હમેં લા.ઉં. ઉસ્કે શૌહરસે યઅ.ની અવરીહાસે તલ્લાક.કે લીએ આપને કહા. ઉસ્ને ઇનિકાર કીયા. જહાંપર રવાના કીયા વહાં .ખુશીસે ગયા. વહાં શહીદ હુવા. .હ.જરત દાઉદ (.અ.) ઉસ .ઔરતકો નિકા.હમે લાય. જીન્સે .હજરત સુલયમાન (.અ.) પયદા હુવે. .ખુદાવન્દાને .હ.જરત દાઉદકો તંબીયા દીયા વોહ ઇસ્તર.હ પરકે આપ જબ .જુબુર પઢતે વહાં કોઇભી જા ન સકતા નાગાહ આપને દો શખ્સોંકો દેખે આપ ડરે શાયદ દુશમન હંય. ઉન્હોને કહા ડરો મત હમ દોનોંમેં તકરાર હય. હમારા ફયસલા કરદો. કહા કયા હય. એકને જવાબ દીયા કે ઇસ ભાઇકી નન્નાનુવે બકરીયાં હય, ઔર મેરી એક ઇસ્નેમેરી વેહ બકરીભી જ.બરદસ્તી લેલી. આપને ફરમાયા ઇસ્ને તુજપર જુ.લ્મ કીયા. જબ આપ .હુકમસે ફારીગ. હુવે દોનોં એક દુસરેકી તરફ દેખકર હંસે ઔર કહા "ઇસ શખ્.સને અપને નફ્સ પર .હુકમ કીયા" ઔર નજ.રોંસે ગ.યબ હો આસમાન પર ચલે ગએ .હજરત દાઉદને જાના યેહ ફરીશ્તે મુજકો તંબીય દેને આયથે. આપને ચાલીસ રોજ.તક સીવાય નમાજ, ઔર વુજુ.કે સિજદેસે સર ન ઉઠાયા. ઔર ઇતના રોએકે ઉન્કે આંખે ચશ્મસે ઘાસ જમ ગઇ. જબ ખિ.તાબ આયા હમને તેરા ગુનાહ મઅ.ફ કીયા. લેકિન અવરીહાકી ક.બ્રપર જા. ઔર ઉસસે મઅ.ફી ચાહ ઉસ્કો તેરી ખા.તિરસે જી.ન્દા કરૂંગા. જબ ઉસ્કી ક.બ્રપર ગએ ઉસ્કા નામ લેકર પુકારા, વોહ બોલા. યા નબીઅલ્લાહ તુમ કિસ વાસ્તે તશરીફ લાએ આપને કહા જો કુછ મુજસે તેરે .હક.મેં ગુનાહ હુવા તુ મુજકો

બખ્.શદે અવરીહાને કહા આપકી બદૌલત મંયને બહિશ્તે બરીંપાઇ મંયને મઅ.ાફ કીયા. જબ આપ .ખુશ હોકર ફિરે .ખિતાબ આયા દાઉદ (.અ.) મંય હ.ાકિમ અ.ાદિલહું. ઔર મઅ.ાફ કરવાનેમેં કૈ.ાલે મુજમીલ કાફી નહીં. તફ્સીલે .હાલ અવરીહાસે કરકે મઅ.ાફી માંગ. જબ દો-બારા કબ્રપર ગએ. ઔર તફ્સીલન પુકારા કે મંયને ચાહા થા કે તુ શહીદ હોગા. તો તેરી ઔ.ારતકો નિકા.હ મેં લાઉંગા. જબ તુ શહીદ હુવા મંયને નિકા.હ કીયા. આપને તીન બાર પુકારા અવરીહાને જ-વાબ ન દીયા. આપ વાવયલા કરતે ઔર કહેતે જબ દાદ મ.જલુમોંકી .જાલીમસે દિલવાઇ જાયગી તો મેરા કયા .હાલ હોગા. હુકમ હુવા મં-યને તેરા ગુનાહ બખ્.શા .હ.જરત દાઉદ (.અ.) ને કહા તુતો કરીમ રહીમ હય. લેકિન અવરિહા મ.આફ નહીં કરતા, .ખિતાબ હુવા રો.જે .કયામતમેં અવરીહાકો ઇતની નિઅ.ામતેં ઔર .હુરો કુસુર દુંગા કે વોહ .ખુશ હોકર તેરા .કુસુર મ.આફ કરેગા. .હ.જરત દાઉદ (.અ.) .ખુશ હુવે. બ.અદ ઇસ મ.આમિલેકે આપ તીસ બરસ .જીન્દા રહે આ.ખીર આપને .હ.જરત સુલયમાનકો વસી કીયા. લુ.કમાન આપકે શાગિર્દ હંય. નાવવાનું બીબીયાંથી. ચાલીસ બરસ સલતનકી એકસો સાલ ઔર છે માહકે હોકર દુનિઆએ ફાનીસે મુલ્કે જાવેદાનીકો કુચ કીયા. ઇન્કે જના.જેપર ચાલીસ હ.જાર રાહિબથે ાસવા ઔર લોગોંકે.

.જીક્ર .હ.જરત સુલયમાન (.અલય૦) કા.

આપકી વિલાદત અવરીહાકી મનકુ.હાસે બ.અદ તૌબા .કુબુલ હોનેકે હુઇ. બચપનમેંહી પેશાની મુબારકસે આસારે બુ.જુર્ગી .જાહિરથે મ્યાના.કદ જસીમ જમીલ સ્યાહ ચશ્મથે. સુફયદ લિબાસ પહેનતે .અ.કલ.ઇલ્મ બહોતથા. દાઉદ (.અ.) બહોત કામોંમેં ઇન્સે મશવિરત લેતે. દો શખ્.સ થે એકકા નામ યુ.હન્ના દુસરેકા .ઇલીયા. યુ.હન્નાકી બકરીઓંને ઇલીયાકા ખેત ખાયા. દાઉદ (.અ.) કે .હુ.જુરમેં યેહ મુ.ક-દમા આયા, .કીમત ખેતકે નુ.કસાનકે બરાબર બકરીઓંકી હુઇ બક-રીઓંકો ખેતકે નુ.કસાનમેં દીલવાઇ. યુ.હન્ના .અદાલતસે રોતા બા.હિર આયા. સુલયમાન (.અ.) ને .હુકમ સુના. કહા ઇન્સાફ અચ્છા ફરમાયા. પર મેરી રાય લેતે તો દોનો રા.જી રહેતે દાઉદ (.અ.) કો .ખબર પહોં-

ચી આપકો તલબ કીએ આપને ફરમાયા નુ.કસાન મુદ્દ.ઈકે માલકા દિલવાના .અયન ઈન્સાફ હય. લેકિન અગર ખેત વાલેકો બકરીઆં સોંપકર .હુક.મ હોતા કે તુઈન બકરીઓંકે દુધ પશ્મ ઔર બચ્ચોંસે નફ.આ .હાસીલ કર ઔર બકરી વાલેકો ઇરશાદ હોતા, કે તુ ઇસ્કે ખેતકો પાનીદે ઔર પરવરીશ કર. જબ .હાલત અવ્વલકો પહોંચે તો મુદ્દ.ઈકા ખેત દેકર અપની બકરીયોંકો લેના, તો. જ્યાદા મુનાસિબ થા. આપને યહી ઇન્સાફ કીઆ દોનો દુ.આ દેતે ચલે ગએ. દાઉદ (.અ.) ભી .ખુશ હો ગએ. જબ આપકે હાથમેં સલતનત આઇ .હ.કત.આલાને જીન્નોઇન્સ વુહુશોતુયુર ઔર હવાકો ઉન્કામુસ.ખ.ખર ઔર ફરમા બ-રદાર દીયા. .હ.જરત સુલયમાનને જન્નાતકો .હુકમ કરકે એક ફર્શ બનવાયા જબ .હુકમ કરતે જન્નાત બ.ગયર નશેબોફરા.જ મ.એ લશ-કર ઉસ્કો લેકર ઉ.ડતે ઔર મન્.જીલે મ.કસુદપર પહોંચા દેતે.

.હ.જરત દાઉદ (.અ.) ને બુનિયાદ બયતુલ મુ.કદ્દસકી ડાલીથી લેકિન તમામ હોના બમુજ બે.વ.હી .હ.જરત સુલયમાન પર મૌ.કુફ થા ઇસલીએ .હ.જરત સુલયમાનને અપની .ઓ.હદે સલતનતમેં ઉસ્તા-દોંકો જમ્.અ કીયા, ઔર બુનિયાદ એક શહેરકી ડાલી. જીસ્કી બીના સંગે સુફયદસેકી ઔર બારા બુર્જ બનાએ ફિર દેવોંકો જવાહિરકી કાનોંમેં ભેજકર લ.અલો યા.કુતો ફીરો.જે જમરૂદ ઔર ચાંદી ઔર સોના નિકલવાના શુરૂ.અ કીયા ઔર બા.જે.અ જીન્નોંકો દરિયામેં મો-તી નિકાલનેકો મુ.કરર કીયા ઔર એક ફૌજ ઉન્કી પથ્થરલાનેપર મો.અયન કી. જબ સબ તૈયાર હુવા તબ શહેરકો બનાયા ઔર તમામ લ.અલો જવાહીરાત લગાય. જો બખ્.તે નસર લુટકર લે ગયા થા.

આપને હરએક પરીદોંકો એક એક મહમકે લીએ મુ.કરર કીયા થા. હુદ હુદ પાની દેખતા. એક રો.જ આપ નમા.જમેં મશ.ગુલથે ફા-રિ.ગ હોકર દેખા હુદ હુદ ગ.ાયબ હય. પાનીકી સબકો પ્યાસ લગી હુઇથી આપ નિહાયત ગુસ્સે હવે. .ઉકાબ ઉસ્કી તલાસમેં ગયા. ઔર પક.ડ કર .હા.જીર કીયા. આપનેપુછા, જવાબ દીયા કે એક .ખબર લાયા હું મંય શહેરે સબા ગયાથા વહાંકી બાદશાહ એક .ઔરત હય જીસ્કા નામ બીલ.કીસ હય. ઔર બારા સરદાર હંય હર સરદારકે હા-

હાથમેં એક લાખ મર્દ જંગ આ.જમા હંય. .હ.કત.આલાને તમામ અ-સબાબે .હશમત બીલ.કીસકો દીયા હય. ઔરતીલાએ અ.હમરકા તખ્ત જ.ડાવ જવાહિરાતકા હય. કે પાએ ઉસ્કે યા.કુત ઔર .જબરજદેક હંય. ઔર તીસ ગ.જકા તુલ ઔર તીસ ગ.જકા ઇરતેફા.અ હય. આપને હુદહુદસે કહા દેખેં તુ સચ્ચા હય યા જુઠા .આપને એક .ખત લીખવાયા ઉસ્કા મ.જમુન યહે થા "યહે .ખત સુલયમાનકી તરફસે ઔર શુરૂ.અ હય સાથ નામ અલ્લાહકે જો બ.ડા મહેરબાન હય. નિહાયત ર.હમવાલા કે બલન્દી મત કરો મુજપર ઔર મેરે પાસ મુસલમાન હોકર" મહોર લગાકર હુદહુદકો દેકર રવાના કીયા. ઉસ્ને લેજાકર બીલ.કીસ જીસ મહેલમેં આરામ કરતીથી વહાં જા ઉસ્કી છાતીપર ધરા જબ બિલ.કીસ જાગી .ખત દેખા દરવા.જે બન્દથે હુદહુદપર નિગા.હ પ.ડી .ખતકો પ.ઢકર .અયમાને દૌલતકો બુલવાયા મસલેહત પુછી. બોલે લ-શકર તૈયાર હય ઔર હમ હુકમકે તાબે હંય. કહા સુલયમાન કયસા હય. જવાબ દીયા બાદશાહે .આલીજાહ હય લોગોંકો મુસાકે દીનકી તરફ બુલાતા હય. કહા મંય ઉસ્કે સાથ મુ.કાબીલા ન કરૂંગી ઔ.ર હદીયા રવાના કીયા. સૌ ગુલામ બલીબાસે .જનાના ઔર સૌ લોંડીઆ બલીબાસે મરદાના ઔર એક યા.કુતના સુફતા એક .હુકકેમેં રખકર .કુફલે .જરરીં લગાયા. ઔર દોઇંટેં સોને ઔર ચાંદીકી તૈયારકી ઔર કહાકે સુલયમાન (.અ.) સે કહો ઔરતોંકો મરદોંસે જુદા કરે ઔર પુછોકે ઇસ .હુ.ક.કેમે કયા હય. ઔર અગર બતાવે તો જીનકી મદદ બ.ગયર ઇસ્કો પીરોનેકી દરખાસ્ત કરના. .હ.જરત સુલયમાન (.અ.) કો પહેલેસે જીબરીલ (.અ.) ને .ખબર કરદી જબ યહે પહોંચે આપને એક વસી.અ મયદાનમેં સોને ઔર ચાંદીકી ઇંટેં બી-છાદી ઔર ચાર ઇંટોંકી જગેહ .ખાલી રખી. ઔર બની આદમ ઔર જન્નાત સફ બાંધે ખ.ડે હુવે ઔર ઉન્હેં આનેકી ઇજા.જત દી વોહ દેખકર અપને તો.હફેકો નાચી.જ સમઝને લગે. અપની ઇંટે જહાં જ-ગેહ .ખાલીથી રખદી. આપને મરદોંકો ઔર .ઔરતોંકો જુદા કીયા. ઔર કી.ડેકો હુકમ કીયા. જીસ્ને વોહ નાસુફતા મોતીકો છેદ કરદીયા. જબ યહે લોગ ગએ ઔર મુફસ્સીલ કયફીયત બયાનકી તબ .હુ.જુ-રમેં ચલનેકી બીલ.કીસકી .ખ્વાહીશ હુઇ ત.ખ્તકો સાતવેં મ.હલમેં

રખકર સબકે દરવા.જે મુ.કફ્લ કીએ ઔર જમા.અત કસીરકો ઉસ્કી હિફા.જતમેં મો.અયન કરકે નિહાયત .હશમત ઔર તજમ્મુલસે રવાના હુઇ. જબ .હ.જરત સુલયમાનને બીલકીસકે આનેકી .ખબર પાઇ એહલે મજલીસસે કહા કૌન હય તુમમેંસે જો ત.ખ્ત બીલકીસકા ઉઠાકર ઉસ્કે આનેસે પહેલે લાએ. એક દેવ ઇ.રીતને .અ.ર્જ કીયા. આગે ઉસસે જો .હુ.જુર ઉસ મુકામસે ઉઠેં આપ સુબ્.હસે .જવાલતકમજલીસમેં બયઠતેથે. આપને કહા મંય ચાહતાહું ઇસ્સેભી જલ્દી પહોંચે. વ.જીરે .આ.જમ બર.ખીયાથા. ઉસકો ઇ.સમે.આ.જમ યાદથા. બોલે મય લાઉંગા આપ આંખ બંધ કરેં આંખ ખોલી દેખતે હંય સામને તખ્ત ધરા હય. આપકે .હુકમસે ઉસ્કે જવાહિરાતોંકી જગેહ બદલદી. જીસ રો.જ બીલ.કીસકી મુલાકાત ઠહેરી આપને અયસી મજલીસ બનાઇ કે કીસી .જમાનેમેં કોઇ અયસી મજલીસકા નશાન નહીં દેતા જબ ખિદમતમેં આઇ અપને ત.ખ્તપર બીઠાયા. વોહ દમબદમ અપને ત.ખ્તકો દેખતીથી આપને પુછા યહે ત.ખ્ત તુમ્હારા હય ? કહા ગોયાકે મેરા હય !! ઇસ જવાબસે આપ .ખુશ .હુવે ઔર અપની હમશીરાકે પાસ મુક.ામ દીયા. જબ બીબીઓંકો .ખબર હુઇ કે સુલયમાન (.અ.) બીલ.કીસસે શાદી કરના ચાહતે હંય. સબને રશ્કસે કહા ઉસ્કે પયરોંપર સિયાહબાલ હંય આપને દેવોંસે મકાનકી સહન ખુદવા પાની ભરવા કાચ જ.ડવા દીએ. ગોયા અયસા દીખાઇદેતા કે પાની હય. જબ બીલ.કીસ આઇ કપ.ડે ઉપરકો ચ.ઢાએ. આપને કહા પાની નહીં હય શરમા ગઇ .હુ.જુરમેં આનકર ઇમાન લાઇ. આપને ઉસ્કે સાથ નિકા.હ કીયા. આપ .ઇબાદત.ખાનેમેં રહેતે હરરો.જ એક દર.ખ્ત પયદા હોતા જો અપની .ખાસીયતેં બયાન કરતા આપ લીખવાલેતે. એક રોજ એક દર.ખ્ત પયદા હુવા ઔર કહા મેરી .ખાસીયત યહે હય કે તેરે મુલ્ક ઔર સલતનતકી .ખરાબી હોગી. આપને જાનાકે મેરી રહલતકા વ.કત .કરીબ આયા આપને સબ દેવોંકો કામ સોંપદીએ ઔર દુઆકી .હક.ત.આલાસે કે ઇનપર એક સાલ તક મેરી મૌત .જાહિર નહો. આપ બીમારીકી હાલતમેં અસા ટેકે ખ.ડે હુવે. આપકી અરવાહ પરવા.જ કર ગઇ. આપ વયસેહી ખ.ડે રહે ગએ. જબ સબ કામ સોંપા હુવા દેવ ઔર જીન પુરા કરચુકે આપ જીસ .અસાકો ટેકે ખ.ડેથે દીમક ખા

ગઇ જબ આપ ગીરપ.ડે તબ સબને જાનાકે આપ ગુ.જર ગએ હંય. દર-અસલ આપકી મૌત છુપાઈ ઇસ લીએ ગઇ કે આદમીઓંકો શયતાનકે .દઅવેસે એહે ગુમાનથા કે વોહ .ગયબ જાનતે હંય. જબ એહે બાત હુઇ સબને જાનાકે .ગયબ દાનીકા દ.અવા ઇન્કા જુઠા હય.

.જીક્ર .હ.જરત લુ.કમાન (.અલય૦) કા.

હરચન્દકે ઇન્કી નુબુવતમેં ઇખ્.તેલાફ હય. પર .હ.ક ત.આલાને ઇન્કા .જીક્ર .કુરઆન શરીફમેં ફરમાયા હય. ઇસીવાસ્તે ઇસી .અહ-વાલમેં જીક્ર કીયા જાતા હય. આપ મર્દે સિયાહ ફામથે. તુબા જો-.હબશકે ત.અલ્લુ.કમેં હય વહાંકે રહને વાલેથે ઔર શુ.ગ્લ બકરીયાં કે ચરાનેકા રખતે થે. જબ અલ્લાહત.આલાને ઉન્કો હિકમત ઇનાયતકી તો એક રો.જ મજમએ .આમમેં લોગોંકો અપને કલમાતે હિકમતકા ફય.જ પહોંચાતે થે. એક રો.જ રફી.કે ઇમામ શબાની (રહ.) ને પુછા કે તુમ હમારે સાથ બકરીઆં ચરાતેથે, હિકમત કહાંસે સીખી. ઔર એહે મરતબા કયસે પાયા બોલે સચ બોલનેસે ઔર બે ફાયદા બાતેં છો.ડનેસે.ઔર અમાનતમેં .ખયાનત ન કરનેસે. ઇબ્તેદામેં .હ.જરત લુ.ક-માન એક શખ્.સ કે .ગુલામથે કે તીસ મીસક.ાત તિલાકો ઉસ્ને .ખરી-દા થા. સબબ આ.જાદીકા એહે હુવા કે એક રો.જ મીયાંને .હુકમ દીયા કે એક બકરી .જુબ્.હકર ઔર જો .અ.જબ બહેતર હય ભુન કરલા. લુ.કમાન (.અ.) .જુબ્.હ કરકે દિલ ઔર .જબાન ભુનકર સામને લે ગએ. ચન્દરો.જકે બ.અદ મીયાંને .હુકમ દીયા કે એક બકરી .જુબ્.હે-કર ઔર બદતરીને અ.અ.જા ઢુંઢ કરલા. આપ ફિર દિલ ઔર .જબા-ન ભુન કર લે ગએ. મીયાંને પુછા કે અવ્વલતો બહેતરીને અ.અજા દિલ ઔર .જબાનકો સમઝકર લાયાથા. ઔર અબ બદતરીને અ.અજા જો મંયને માંગા તબભી તુ યહી લાયા. લુ.કમાન (.અ.) ને કહા જબ .જબાન બદ કૈ.લોં ઔર દિલ નાકારે વસ્ફોંસે સાફ હો તો .અ.કલમ-મન્દોંકે ન.જદીક બહેતરીને અ.અ.જા હય. વર્ને બદતરીન. ઇન્હોંને .જમાના દાઉદ (.અ.) કા પાયા. ઉનસે .ઇલ્મ સીખા. એહે અવલાદે આ.જર હંય. .હ.જાર બરસ જીએ એહે .ખયાત થે યા રા.ઇ. દુસરે લુ.ક-માન બીન્ને .આદ સા.હબે નુસુર એહે બક.ીયા .આદસેથે. કહેતે હંય સા.ઢે તીન હ.જાર બરસ જીએ બની આદમમેં ઇતની .ઉમર કીસીકી ન હુઇ.

ઝીક્ર હ.જરત શો.અયા (અલય૦) કા.

શુ.અયા બીન્ને આસિફ યા અમસીયા ઇન્હોંને આં .હ.જરત (સ-અ.) ઔર .ઇસા (.અ.) કી બશારત દી. ઇન્હોંને કહા મ'યને દો સવાર દેખે જીન્સે .જમીન રૌશન હો ગઇ. એક .ખરપર, દુસરા શુતરપર. .ખ-રપર સવાર .હ.જરત .ઇસા (.અ.) હ'ય ઔર શુતરપર સવાર રસુલે .ખુદા (સલ.) હ'ય. કૈ.મને ઇન્કો .કત્લ કરના ચાહા. યેહે ચલ દીયે એક દરખ.ત મીલા વોહ ફટ ગયા ઉસમેં છુપ રહે દામન બાહિર નિકલા રહા શયતાનને બતા દીયા ઉસ દરખ.તકો અરરેસે ચીર ડાલા યેહભી દો ટુક.ડે હો ગએ.

ઝીક્ર હ.જરત અરમીયા (અલય૦)કા.

અરમીયા બીન્ને .ખલકીયા શુ.અયાકે બ.અદ .ખલીફા હુવે, કી-સીને કહા .ખિ.જર યહી હ'ય. બની ઇસરાઇલને બિદઅ.ત નિકાલીથી ઇન્કો વ.હી આઇકે અબ યેહે .હલાક હોંગે. બખ્.તેનસર છેલાખ નેજે લેકર બાબલસે આયા. આસમાનસે બીજલી ગીરી .અરમીયા વહાંસે નિકલ ખ.ડે હુવે. બખ્.તેનસરને બયતુલ મુ.કદ્દસકો વીરાન કર દીયા. ચાલીસ હ.જાર ઉ.લ્માએ તૌરેતકો .કત્લ કીયા. સિત્તેર હ.જાર બચ્ચે કયદ કરકે .ગુલામ બનાએ. યેહે સબ ઔલાદે અ'બીયાથે. બની ઇસરા-ઇલ ઇસિ વા.ક.એમેં બીલકુલ તબાહ હોગએ. અરમીયા મીસ્રમેંથે. ઇનકો વ.હીઆઇ કે હમ બયતુલ મુ.કદ્દસકો આબાદ કરેંગે. યેહે મીસ-રસે .હિમારપર સવાર હોકર એલીઆમેં આય. યહાં વીરાના દેખકર કહા .ખુદા ઇસે કયુંકર મરનેકે બ.અદ .જીન્દા કરેગા ફિર.હીમારકો બાંધકર સોગએ. રૂ.હ .કબ્.જ હો ગઇ. સો બરસ તક મ.એ .હિમાર મુરદા રહે. ઇન્કે મરનેકે સીત્તેર બરસ બ.અદ અલ્લાહને યુશક ફારીસકે શાહ કો ભેજા. ઉસ્ને તીસ બરસમેં એલીયા કો આબાદ કીયા, જબ અર-મીયા .જીન્દા હુવે એલીયાકો .ખુબ આબાદ ઔર પુર રૌન.ક પાયા. બ.અ.જકે ન.જદીક સા.હબે .કિસ્સા .અ.જીર (.અ.) હ'ય વલ્લાહો આલમ.

ઝીક્ર હ.જરત દાનિયાલ (.અલય૦) કા.

ઇસનામ કે દો શખ.સ થે. એક દાનિયાલ અકબર દુસરે દાનિયલ અસ.ગર. (.અ.) યેહ .હ.જરત .હુદ વસાલે.હ (.અ.) કે દરમીયાનમેં થે. દજલા ઔર પુરાતકી નહર ઇન્હીને .હુકમે .ખુદાસે ખોદી ફરીશ્તોંને ઇન્કી મદદકી. યેહ બક.યાએ કૈ.મે આ.દસેથે. મુસલમાનોનેઇનકી .કબ્ર .ધરા.કમેં પાઇ. બ.જમાનએ પુતુ.હે અબીમુસા અશ.અરી, ઇન્કી નાક ગ.જ ભરકી દેખી. યેહ કિસ્સા .જમાનએ .ઉમર ઇબ્નિલ .ખત્તાબ (રદી.) મેં હુવા .બહુકમે .ઉમર (રદી.) નએ સરેસે કફન દફન કરકે નમા.જ પ.ઢકર .જમીનમેં છુપા દીયા. .જમાનએ કિસરામેં એહલે ફારીસ ઇસ્તીસકા ઇન્હીસે કરતેથે, દુસરે દાનિયાલ અસ.ગર યેહ .જમાન એ બખ.તે નસરમેંથે. યેહ મુત ફરરિ.કથે .ઇલ્મે નુજુમો રમલ મેં વોહ ઇન્કો મ.એ ઔલાદ અમ્બીયાએ બાબિલકો લે ગયા. બખ.તે નસરને એક ખ.વાબ દેખા જીસ્કી ત.અબીર કીસીસે ન હુઇ ઇન્હોંને ત.અબીર કહી. ઉસ્ને ઇન્કો સુજદા કીયા. બ.બદ મરને બખ.તે નસરકે યેહ એલીયાકો ચલે આય યાસુસ .કરીયએ .ખુરીસ્તાનમેં .ગુ.જર ગએ.

ઝીક્ર હ.જરત .અ.ઝીર (.અલય૦) કા.

જબ બખ.તે નસરને બયતુલ મુ.કદ્દસકો .ખરાબ કીયા તો .હ.જરત .અ.ઝીર (.અ.) કોભી બની ઇસરાઇલકે હમરાહ પક.ડકર બાબલકો લેગયા. ઉસ .જમાનેમેં કોઇ ઉનસે .જ્યાદા .આલીમ ઔર તૌરેતકા .હાફિ.જ ન થા જબ આપને .કયદસે રિહાઇ પાઇ અપને વતનકી તરફ રવાના હુવે ગુ.જર ઉનકા એકવીરાન ગાઉંપર હુવા. જહાં એક દર.ખ્તકે તલે મુકામ કીયા. આપકે પાસ કુછ અંજીર ઔર શીરએ અંગુર થા. અપને ગધેસે ઉતરે સામાન આગે રખા ગધેકો મ.જબુત બાંધા ઔર ઉસ ગાઉંકી ગીરી હુઇ દીવારોંપર ઔર પુરાની હડ્ડીયોંપર ન.જર કરકે કહા “ .ખુદા તઆલા ઇન્કો કયુંકર .જીન્દા કરેગા. બ.અદ મૌતકે” ઇસી .ખ્યાલમેં આપપર નીંદને .ગલબા કીયા. .ખ્વાબમેં ઇન્કી રૂ.હ .હ.કત.આલાને .કબ.જ કરકે ઇનકે જીસ્મકો ન.જરોંસે .ગાયબ કર

દીયા. ઔર વોહ ત.આમ ઔર શરાબ બદસ્તુર તાજા. રખા. ઔર વોહ ગધાભી હલાક હોગયા. સો બરસ કે બ.અદ .હ.જરત અ.જીરકો .જીન્દા કીયા. દેખા શહેર આબાદ હય. એક ફરીશ્તેને પુછા તુમ્હેં યહાં કિતની મુદ્દત હુઇ. ફરમાયા એક દિન યા કમ. ફરીશ્તેને કહા નહીં બલ્કે સૌ બરસસે .જ્યાદા અબ તુમ અપને ત.આમ ઔર શરાબકો દેખો અભી બદબુ ઔર મ.જા મુત.ગૈયર ન હુવા ઔર ન.જર કરો અપને ગધે મરે હુવેકી તરફ. દેખાકે વોહ ગલી હુઇ હડ્ડીયાં આપસમેં મીલી જાતી હંય. ગોશ્ત ઔર રગેં જમતી જાતી હંય. ફીર ઉસ કા.દિરે મુ.ખતારને ઉસ્કો .જીન્દા કીયા. ફિર અપને ચાર પાએપર બયઠકર અપને ઘર આય જબ ગાંઉમેં આએ કીસીને ન પહેચાના ઔર અપને ઘરકી વ.જ.અ તરતીબે અવ્વલપર ન પાઇ. એક બુઢિયાકો દરવા.જેપર દેખા. પુછા યહે ઘર .અ.જીરકા હય? કહા હાં તુ કૌન હય જો મુદ્દતકે બ.અદ મેરે મીયાંકા નામ લેતા હય. જવાબ દીયા મંય .અજીર હું. લૌંડીને કહા સુબ.હાનલ્લાહ સૌ બરસસે વોહ ગ.ાયબ હય. કુછ પતા નહી મિલતા તું સચ્ચા હય તો દુઆ કર મેરી આંખેંબીના હોજાવે તો મંય તુજકો પહેંચાનું ઇસ લીએકે આપકી દુ.આ .કુબુલ હોતીથી આપને દુ.આકી ઔર આંખોંપર ઉંગલી ફેરી ખુદાને ઉસ અંધી બુ.ઢીકો બીનાકીયા. દેખકર બોલી મંય ગવાહી દેતી હું કે તું .અ.જીર હય. ગ.ાયબ હોનેસે અબતક કુછ તફાવત તેરે ચહેરેપર ન હુવા. બેટા ઉનકા .ઉમરમેં એકસો દસ બરસકા ઔર પોતે પરોતેભી સુફયદરીશ હોગએથે. લૌંડીને મજલીસમેં જાકર આપકી અવલાદસે ઔર બની ઇસરાઇલસે યહે બયાન કીયા. ઔર અપની આંખોંકી શહાદતદી, લોગ દો.ડે બેટોને કહા હમારે બાપકે દોનોં શાનોમેં એક .ખાલથા. આપને પીઠ ખોલી બેટોને .અલામતસં પહેચાના કૌમને કહા હમકો જબ બાવર હોગા કે તૌરેત હમકો સુનાવે ઇસ લીયે કે બ.અદ .હ.જરત હારૂનકે કીસીકો .અ.જીરસે .જ્યાદા .હફ.જ નથી ઔર બ.ખ્તેનસરકે .હાદિસેમેં સબ નુસ.ખે તૌરેતકે .જા.એ હોગએથે. આપને તૌરેતકો સરેસે શુરૂ.અ કીયા. ઔર લોગોંને લીખના શુરૂ.અ કીયા સબ લીખલી એક નુસખા તૌરેતકા જો બા.જે .અ.ઉલમાને છુપા રખાથા ઉસ્કે હમરાહ મુકાબિલા કીયા. એક .હર્ફકાભી તફાવત ન હુવા. જબ કૌ.ામને તસદી.કકી સબ મો.અત.કીદ હુવે

.જ્યાદા એ .અતેકાદસે લોગ ગુમરાહ હુવે. કહેને લગે .અ.જીર .ખુદાકા બેટા હય. વહબને કહા જન્નતમેં ન કુત્તા હય ન ગધા. મગર અસ.હાબે કહફ્કા કુત્તા .અ.જીરકા ગધા જીસ્કો મારકર .ખુદાને ફીર જીલાયા ઇન્કે આ.ખીર ઐયામમેં .હુકુમત ફર્સકી શામસે નિકલકર યુનાન રૂમમેં આ ગઇ. બ.અદ ઇસ્કે પચાસ બરસ જીએ જબ લેતુરપર ઇન્કી .કબ્ર હય. બયતુલ મુ.કદ્દસકે મશરી.ક જાનિબ ઇન્કે બ.અદ શમ.ઉન જો નસ્લે હારૂન સેથે વાલીએ બયતુલ મુ.કદ્દસ મુતવલ્લી બની ઇસરાઇલ હુવે.

.જીક્ર .હ.જરત યુનુસ (.અલય૰) કા.

આપ મશહુર પય.ગમ્બરોંસે હંય. આપકો શહેર નેનવામેં પય.ગમ્બર બનાકે ભેજા. આપને દીને મુસાકી દ.અવતકી કીસીને ન માના .ગ.જબે .ખુદાસે ડરાયા. કોઇ ન ડરા. ઔર દસ્તો .જબાનસે આપકો રંજ દેના શુરૂ.અ કીયા. આપને દુ.આકી કે યા બારે ઇલાહ મેરી કૌ.મને મેરી તકજી.બકી તુ ઇનપર અપના .અ.જાબ ના.જીલકર બ.અદ આપ અપને એહલો .અયાલકો લેકર નિકલ ગએ. નિકલનેકે વ.ક્ત કહા તીન રો.જકે બ.અદ તુમપર .ખુદા .અ.જાબ ના.જીલ કરેગા ઔર ઉસી મુલ્કપર એક પહા.ડમેં મુકા.મ કીયા. .ખુદા ત.આલાને અતિશે જહન્નમમેંસે થોડ.ી .હરારત ઉસ શહેરપર ભેજી. જબ ગરમીસે ત.ડપને લગે તો પશેમાન હોકર .હ.જરત યુનુસ (.અ.) કો તલાશ કરને લગે જબ ન પાયા બે .કરાર હુવે. ઔર સબ .જનોમર્દ શહેરસે બાહિર એક ટિલેકે પાસ જમ્.અ હુવે ઔર લ.ડકોંસે માંઓંકો ઔર બચ્ચોંસે ચાર પાયોંકો જુદા કીયા કઇ રો.જ તક .જારી વબે.કરારીમેં મશ.ગુલ રહે. અલ્લાહ કરીમને ઉનપર ર.હમ ખાયા ઉસ .અ.જાબકો ઉઠાયા. જબ .અ.જાબસે ન જાત પાઇ. .હ.જરત યુનુસ (.અ.) શહેરકી તરફ ફિરે. શયતાન ઇન્સાનકે લીબાસમેં આયા કહા ઉનપરસે .ખુદાને .અ.જાબ ઉઠા લીયા. તુમ અગર જાવગે તુમ્હારી તક.જીબ કરેંગે. આપને કૌ.મકે ઝુઠલાનેકે .ખયાલસે. .ગુસ્સા હોકર .હુકમે ઇલાહીકા ઇન્તે.જારભી ન કીયા ઔર ફિર ગએ. કે અગર વહાં જાઉંગા મુજકો કા.જીબ કહેંગે. ઔર એહલો .અયાલકો લેકર રવાના હો ગએ. દરીયાકે કીનારે પહોંચે કીશ્તી મીલી કહા હમેં પાર કરદો. ઉન્હોંને કહા હમારી કીશ્તીપર બોઝ

.જ્યાદા હય થો.ડે ઇસમે બીઠલા વ થોડોંકો દુસરીમેં સવાર કરના. આપને બ.અ.જોકો ઉસમેં સવાર કીએ ઔર આપ દુસરીકે ઇન્તે.જારમેં બયઠે. દુસરી આઇ એક લ.ડકા ચ.ઢને લગા પયર ફિસલનેસે ડુબ ગયા ઉસ્કી ગ.ડબ.ડમેં રહે તો દુસરેકો ભે.ડીયા ઉઠા ગયા. આપને જાના યહે બલાએ આસમાની હય. ઇસ મુસીબતકે બ.અદ કિશ્તીમેં સવાર હુવે કીશ્તી દરીયાકે બીચ જાકર અટક ગઇ ન ચલ સકી. લોગોંને કહા કોઇ .ગુલામ અપને માલીકકી ના ફરમાની કરકે ભાગા હય આપને કહા મંયહી વોહ .ગુલામ હું. લોગોંને કહા આપકે .જરી.એ તો હમારી કીશ્તી ચલેગી .કુર.આ ડાલા આપકા નામ નિકલા. લોગોંને તસલીમ ન કીયા. અલ્ગ .ગર.જ તીન બાર આપહીકા નામ નિકલા ઔર એક મછલી બ.હુકમે .ખુદા મુંહ ખોલે સામને આકર ખડી રહી ના ચાર આપકો દરિયામેં ડાલા મછલી નિગલ ગઇ. મછલીપર .હુકમે .ખુદા આયા હમને તેરા .ખુરાક કરકે નહીં ભેજા, બલ્કે ઇન્હેં તેરે પેટમેં .કયદ કીયા હય. કીસી તર.હકા ગુ.જન્દ ઇન્હેં ન પહોંચાના. આપ વહાં .ખુદાકી તસબી.હ કરતેથે. જબ ચાલીસ રો.જ ગુ.જરે .ખુદા ત.આલાકે .હુકમસે જીબરીલ (.અ.) ને આનકર કહા કિનારેપર ઇન્હેં ઉગલ. મછલી તે હુકમ સુનતેહી કીનારેપર આકર આપકો ઉગલ દીયા. આપકે સાયેકે લીએ બ.હુકમે .ખુદા દુધીકા દરખ્.ત પયદા હુવા જીસ્કે તલે આપને આસાએશ પાઈ. એક જંગલકી હિરનીકો ઇલ.હામ હુવા વોહ હમેશા આનકર દુધ પીલા જાતી. જબ તવાનાઈ બદનમેં આઇ દરખ્.ત સુખ ગયા. આપને ઉસ્કે સુકનેસે બસ બએ આફતાબકી ગરમી રોએ. જીબરીલ (.અ.) ફરમાન લાયકે એક દરખ્.ત કે સુખનેસે કે ચંદાં કીમત નહીં રખતા, તુમને ઇતના .ગમ કીયા. ઔર હ.જારો મ.ખલ.ક કે હલાક હોનેકા અન્દેશા ન કીયા. ઔર બદદુ.આકી કે એક બાર મેરે .ગ.જબમેં ગિરફતાર હોજાવેં. આપને મુતનબીયા હો ઇસ્ત.ગફાર કીયા તબ વહી આઇ કે તુમ ફિર .કૌમમેં જાવ. જબ આપ શહેરકે .કરીબ પહોંચે એક ગવાલેસે પુછા તુ કૌન હય ? કહા મંય યુનુસ ઇબ્ને મિત્તીકી કૌમસેહું. આપને પુછા યુનુસકી કયા .ખબર હય. કહા વોહ બહેતરીને મ.ખલુ.કસે હય. ઉસ્કી કૌ.મ પર અ.જાબ આયા જબ લોગોંને તૌ બાકી અર.હમુર રાહેમીનને

.અ.જાબ દફ.આ કિયા. આપને ઉસસે દુધ તલબ કીયા, કહા .કસમહય યુનુસકે .ખુદાકી કે જબસે યુનુસ (અ.) .ગાયબ હુવા તબસે બરસાત નહીં ઔર ઘાસ નહીં. બકરીયાં .ખારો .ખાશા.કસે ભુકકો દફ.આ કરતી હ'ય. આપને કઇ બકરીઓંકી પીઠપર હાથ ફેરા ઉનકે થન દુધસે ભરગએ. ગવાલેને કહા વલ્લાહ અગર યુનુસ (.અ.) .જીન્દા હય તો તુ યુનુસ (અ.) હય. આપને કહા મ'ય .ખુદ યુનુસહી હું, તુ જાકર મેરી કૌમકો .ખબર પહોંચા .ગવાલેને કહા બાદશાહને મુ.કરરકીયા હય કે અગર કોઇ મુજકો યુનુસ (.અ.) કી સલામતીકી .ખબર પહોંચાવેગા ઉસ્કો મ'ય અપના મુલ્ક દેકર .હ.જરત યુનુસ (.અ.) કી .ખીદમત ગારીકા પટકા કમરસે બાંધુંગા. અબ અગર મ'ય બ.ગયર હુજ્જતકે યહે .ખબર પહોંચાઉં તો લોગ કહેં કે યહે ગવાલા મુલ્કકી લાલચસે ઝુઠ બોલતા હય, બલ્કે મારા ડાલેંગે. આપને ફરમાયા કે તુ ઉન્કો .ખબર કર ઔર બકરીયાં ઔર પથ્થરકે જીસ્પર મ'ય બયઠા હું તેરે કલામકે સીદ.કપર ગવાહી દેંગે. એહલે શહેરકો ગવાલેને .ખબરદી. એક દુનિયા ઉસકો ઝુઠલાને લગી. જબ ઉન્હેં જ'ગલમેં લાયા બકરીઓંને ઔર પથ્થરને ગવાહીદી લોગ મુત.અજ્જીબ હુવે. તલાશ કરનેસે આપકો નમા.જમેં પાયા, .કદમોંપર ગિરે. હાથ પાઉં ચુમને લગે ઔર નિહાયત .ઇ.જ.જત વ એ.હતેરામસે અપને સાથ લાય. આપકે .કદમકી બરકતસે આસુદગી .હાસીલ હુઇ, ઔર દીનો શરી.અત સિખાનેમેં મશ.ગુલ હુવે. આ.ખીર .ઉમ્રતક હિદાયતે હક. કરતે રહે. ફિર રાહી .આલમે બકા.હુવે. ઇન્કી.કબ્ર જબલે.સયફુન યા અર.જે મુસલ યા.કુરયએ .હલ.હુલ યા કુફેમેં હય.

.જીક્ર .હ.જરત .જકરીયા (અ.લય.) કા.

આપકે વાલિદકા નામ બા.જાનથા ઔર બીબી મરીયમકે બાપકા નામ .ઇમરાનથા. .ઇમિરાનકી એક બેટી હોકર ફીર કુછ બચ્ચા ન હુવાથા. બીબી બસબબ બુઢા.પેકે ઔલાદસે ના ઉમ્મીદથી. એક રો.જ બીબીને એક મુ.ર્ગેકો દેખા કે ઉસ્ને બચ.જાતો.ડ અન્દરસે બચ્ચા નિકાલા. તબ ઉન્કો તમનના અવલાદકી હુઇ. .ખુદાસે દુ.આ ચાહી કુદરતે કામિલાસે .હમલ રહા, તબ ન.જરકી કે.ખુદા મુજકો બેટાદે તો મ'ય

ઉસ્કો દુનિયાકે કામોંસે બચાકર બયતુલ મુક.દ્દસકી મુજાવરીમેં રખુંગી, જબ .હ.જરત મરીયમ પયદા હુઇ વાલીદા .ગમગીન હુઇં દુ.આ માંગી ઇલાહી ચ્હેતો બેટી હય ઔર લડ.કી બય.તુલ મુ.કદ્દસકી ,િખદમતકે લાય.ક નહીં. મંયને ઇસ્કા નામ મરીયમ રખા તુ ઇસ્કો ઔર ઇસ્કી અ-વલાદકો શયતાનસે બચા. ઉન્કી વાલિદા ઉનકો કપ.ડેંમેં લપેટ બય-તુલ મુ.કદ્દસકે .ઉલ્માઓંકે પાસ લે ગઇં ઉસ.જમાનેમેં મુ.કતદા ઔર પય.ગમ્બર સબકે .જકરીયાથે. બીબી મરીયમકી કફ઼ાલતકે લીયે સબ-ને.કુર.આ ડાલા. ય.અની લોહેકે .કલમ જીસ્સે તૌરેત લિખી જાતીથી પાનીમેં ડાલે, .હ.જરત .જકરીયાકા. કલમ પાનીમેં ન બયઠા. તબબીબી મરીયમકી કફ઼ાલત આપને અપને હાથમેંલી. .જબ બીબી મરીયમ બ.ડી હુઇં ફ઼રમાયા મંય મસ્જીદકી ,િખદમત ઔર ઇબાદતકે લાય.ક હું. .જબ .હ.જરત ઉન્હેં મસ્જીદમેં લાએ એક હુજરેમેં રખા કે જહાં બ.ગયર .જીનેકે કોઇ જા ન સકતાથા. જબ .હ.જરત જ.કરીયા (.અ.) બાહિર જાતે બીબી મરીયમ .જીના ઉપર ખીંચલેતી આપ હુજરેકો મુ.કદ્દફ઼ીલ કરદેતે. જબ આપ આતે બીબી મરીયમકે પાસ મેવા ગરમીકા મોસમેં સરદીમેં ઔર ફ઼લ સરદીકા ગરમીમેં દેખતે, આપ ફ઼રમાતે "ચ્હે કહાંસે આયા" કહેતી "ચ્હે અલ્લાહકે પાસસે આયા અલ્લાહ જીસ્કો ચાહતા હય બે ,િહસાબ રો.જી દેતા હય." જબ .જકરીયા (.અ.) ને ચ્હે સુરત દેખી દુ.આ માંગી .ખુદાવન્દા તુ કા.દિર હય મરીયમકો .ગયર મોસ-મમેં મેવા પયદા કર દેતા હય, તુ મુજકોભી બુઢાપેમેં ફ઼રજન્દ દે સકતા હય, એક રો.જ મ.હેરાબમેં ઇબાદત કરતેથે મલાયકને પુકારા અય .જકરીયા (.અ.) અલ્લા ત.આલા તુમકો મજ.દહ દેતા હય બેટેકા, જીસ્કા નામ ય.હયા હય. ઉન્હોંને કહા કયું કર મેરે બેટા હોગા ઔરત મેરી બાંઝ ઔર મંય બુઢા. મલાયકને કહા વોહ કા.દિર હય ઇસ્કે હ-માલકી .અલામત ચ્હે હય કે તુ તીન રો.જતક લોગોંસે બાતેં ન કર સકેગા મગર રમ.જ ઔર ઇશારસે. અલ,િકસ્સા .હ.જરત ય.હયા તવ-લ્લદ હુવે. .હ.કતઆલાને ય.હયા (.અ.) કો ઐંયામેં તફ઼ુલીયતમેં નુબુવત બખ.શી.

જબ બીબી મરીયમકો .હમલ રહા ઔર સીવાય .જકરીયા (.અ.) કે ઉનકે ન.જદીક કોઇ ન જાતાથા યહુદ નાબહેઉદને કે ઉનકી તબી-

અતોંમેં અફતરા ઔર બહોતાન ભરા હય હ.જરત જકરીયા (અ.) કો .જીનાકી તો.હમતદી. ઔર આપકે .કત્લકા ઇરાદા કીયા. ઉસ વ.ક્ત આપ .ખબર પાકર ભાગે. રાસ્તેમેં એક બડ.ા દરખ.્ત આયા બોલા યા નબીઅલ્લાહ મુજમેં આવ. જબ આપને ઉધર તવજ્જહકી દરખ.્ત ફટા ઔર આપ સમાગએ. દરખ.્તકે ઇજ.જા બદસ્તુર ક.ાયમ હોગય. શયતાને લઇ.નને આપકી ચાદરકા કોના પક.ડલીયા જો બાહિર રહે ગયા. જબ બની ઇસિરાઇલ ઢુંઢને આય શયતાન બસુરતે ઇન્સાન હોકર કહા મંયને અયસા બડ.ા જાદુગર નહીં દેખા કે અપને જાદુકે .જોરસે દરખ.્તકો ચીર અન્દર છુપ ગયા, દામન ઉસ્કા બાહિર હય યે મેરી સચ્ચાઇકી દલીલ હય. કૈ.ામને ચાહા દરખ.્તકો આગ લગાવે ઉસ મલઉ.નને સલા.હદીકે આરેસે ચીર ડાલો. જબ આરા આપકે સરે મુબારીક પર પહોંચા સાકિનાને .અરશેબરી ઔર મલાયકે આસમાનો .જમીંમેં ખલબલી પડ ગઈ. મગર ઉસ બાદશાહે બે પરવાકી બે નયા.જીકો દેખકર લબ ન ખોલતેથે. આપને ચાહા આહ કરૂં. .હુકમ હુવા અગર આહકી તો નામ તેરા દફતરે નુબુવતસે મિટા દુંગા. સુબહાનલ્લાહ દોસ્તોંકે સરપર આરે ચલતે હંય ઔર દમ નહીં મારતે હંય ઔર દુશમન દરખ.્તે ઉમ્મીદસે ફલ ચુનતે હંય, ઔર કુફરાને નિ.આમત કરતે હંય, .કીસીકો મજાલ ચુનો ચરાકી નહીં. ઇસ ઇસ્તેક.ામતસે ઉસનબીએ .આલી હિમ્મતને જાને શીરીંકો જાને આફરીંકે સુપર્દ કીયા. ઔર ગિરોહે ઇનલ્લાહ મ.અસ્સાબિરનમેં પહોંચા. ઇસવ.ક્ત ઉન્કી .ઉમર એકસોબરસકીથી બ.અદ વિલાદતે મસીહ ક.ત્લ હુવે મ.ગારહ અરવાહમેં નીચે સ.ખરાહ એલીયાકે દફન હુવે.

.જીક્ર હ.જરત ય.હયા (અલયહ૦) કા.

આપકે .જમાનેમેં એક બાદશાહથા. ઉસ્કી .ઔરતકે બાતિનમેં અમ્બીયા ઔર .ઉલ્માસે બુ.ગ.જ રહેતાથા. ઉસ્કી એક બેટી અગલે .ખાવિન્દસે નિહાયત .ખુબસુરતથી. વોહબુઢ.ાપે કે સબબ ચાહતીથી કે શાહસે ઉસ્કી શાદી કરદે કે ઇસ મકાનમેં દુસરેકા તસલ્લુત ન હો. બાદશાહને યે ઇરાદા દરીયાફ્ત કરકે કહા ય.હયા (.અ.) સે પુછુંગા. જબ આપસે પુછા જવાબ દીયા નિકા.હબાતિલ ઔર ફાસીદ હય અ-

પની જોરૂસે કહા પય.ગમ્બરે .ખુદા હય વોહ મુજકો મન.અ કરતા હય. ઉસ નાબકારને આપસે કીના પકડ.। એક રોજ બાદશાહકે પાસ .હાલતે મસ્તીમેં અપની બેટીકો આરાસ્તા કરકે ભેજા. ઘર અ.ગીયારસે .ખાલીપા ચાહતાથા કે ફ.એલે બદકરે. લ.ડકીને ઇન્કાર કીયા ઔર કહા જબ તક મેરી હાજત ન બર લાયગા તબતક મંય તુજકો .કુદરત ન દુંગી. બાદશાહને કહા કયા હય જવાબ દીયા ય.હયા બીન્ને .જકરીકા .કત્લ, બાદશાહ નશએ .ખરોશસે ઔર શહવતકે જોશસે બેહુશ હો હી રહાથા, કહા તુ મુખ.તાર હય ઉસ દુખ.તર બદ અખ.તરને ફૌરન .હુકમ ભેજા ય.હયા (.અ.) કા સર મુબારક તને નાજનીંસે જુદા કરકે તસ્તમેં રખકર બાદશાહકી મજલીસમેં મંગવાયા. તીનબાર ઉસ સરસે આવાજ. આઇ કે અય બાદશાહ યહે તેરી બેટી હય તુજપર .હરામહય. ક.દિરે .જુલજલાલકી .કુદરતસે .જમીન ઉસ બાદશાહકો મ.એ દુ.ખ્તર કે નિગલ ગઈ. ઔર અલ્લાહત.અલ્લાને ફારીસકે બાદશાહકો બની ઇસરાઇલપર મુસલ્લત કીયા. ઉસ્ને હ.જરત .જકરીયા ઔર યહયા (.અ.) કે .ખુનકે ઇ.વજ. ઉન્કે દિમા.ગકા ભેજા નિકાલા ઔર લશકરે જરરાર લેકર તમામ મુલ્કે શામકો .જેરો .જબર કીયા ઔર બયતુલ મુ.કદ્દકે પાસે ડેરા કીયા. લશકરકે સરદારકો .હુકમ કીયા કે ઇતને યહુદ .કત્લ કરો કે .ખુનકી નહર મેરે લશ્કર તક પહોંચે ઉસ સરદારને તલવાર અપની મ્યાનસે ખીંચી ઔર શર અફશાની યહુદકી શુરૂ.અકી. .હ.જરત ય.હયાકા .ખુન જીસ રો.જસે .કત્લ હુવેથે જોશમેંથા. બન્દ ન હોતાથા જબ સિત્તેર હ.જાર યહુદ .કત્લ હુવે .ખુન બન્દ હુવા. ઉસ સરદારકો બાકી લોગોંપર ર.હમ આયા મગર બાદશાહને ફરમાયાથા કે જબતક મેરે લશકરતક નહર .ખુનકી ન પહોંચે તબતક હાથ .કત્લસે મત ઉઠાવ ફિર ઉસ સરદારને બાદશાહકી તસલ્લી .ખાતિરકે વાસ્તે ચાર પાસે .જુબ્હ કીએ જબ નહેર .ખુનકી લશકરકો પહોંચી .કત્લ મૌ.કુફ હુવા. ઉસદિનસે એલીયા વીરાન હુવા બ.અ.જ રૂમ ઉસમેં .જમાનએ ઉમ્મર બીન્ને .ખતાબતક બસ્તેથે. જબ અબુઉબયદાને ઉસ્કો ફત.હ કીયા બહુકમે.ઉમર (રદી.) આબાદ કીયા ગયા જબ જામએ દમીશ.ક બનતીથી ઉસ્મેં એક ગ.ાર નિકલા .જ્યાદ બીન્ને વા.કદને વલીદ બીન્ને અબદુલમુલકકો બતાયા ચરા.ગ લેકર અન્દર ઘુસે એક

કનીસા મિલા તીન ગ.જકા લંબા ચૌ.ડા ઉસમેં એક સંદુ.કથા ઉસ્કો ખોલા. ઉસમેં સર યહયા બીન્ને જ.કરીયાકા પાયા કુછ ત.ગૈયર નથા. ઉસકો વહીં રહેને દીયા ઉસપર એક .કબ્ર બનાદી. સર તો યહાં હય બદન બયતુલમુ.કદ્દસ યા ફલસતીનમેં મદફુન હય. જીસ્ત ર.હ જસદે ઇમામ .હુસેન કરબલામેં રહા સરમુબારક મીસરમેં દફન હુવા. યા મદીનેમેં. સા.હબે કિતાબુલ ઇન્સમેં અપની સનદસે ઇબ્ને .અબ્બાસ તક રિવાયત કીયા હય કે આં .હ.જરત (સલ૦) કો .ખુદાને વહીભેજી કે કે યહયા કે .ઇવ.જ અસ્સી હ.જાર મારે ગય. ઇત્નેહી બ ઇ.વ.જ તુમ્હારે નવાસેકે મારૂંગા.*

.જીક્ર .હ.જરત .ઈસા (.અલય૦) કા.

.હ.જરત મરીયમકા .હમલ .જકરીયાકે .કત્લકા સબબ હુવા કયફિયત .હમલકી યું હય કે એક રોજ .હ.જરત મરીયમ અપની .ખાલા યા બહનકે ઘર .ગુસલે .હય.જ કરને ગઈ ઔર પરદા લટકા દીયા ચાહતીથીંકે .ગુસલ કરે જીબરીલ (.અ.) એક બેરીશ .ખુબરૂ જવાન બનકર .જાહિર હુવે. બીબી મરીયમને નિહાયત .ખૌફ.જદા હોકર ફરમાયા મંય પનાહ માંગતી હું. તુજસે અગર તુ .જાહિદભીહો જીબરીલ (.અ.) ને કહા મંય વોહ શ.ખ્સ નહીં જીસ્સે તુ .ખૌફ ખાય મંય તુઝે પાકી.જા બેટા બ.ખ્શને આયા હું બીબી મરીયમને પુછા કયું કર મેરે બેટા હોગા. મંય બદકાર ઔરત નહીં હું. જીબરીલ (.અ.) બોલે, .ખુદાને કહા હય કે મુજપર બ.ગયર બાપકે બેટા પયદા કરના આસાન હય. બ.અદ ઇસ્કે આપને બીબી મરીયમકી આસ્તીન ઔર જેબ વ ગેરે બાનમેં .હજરત .ઇસાકી રૂ.હે મુબારક ફુંકદી. ફિલ ફૌર .હમલ રહે ગયા. કહતે હંય કે યુસુફ નજ્જાર જો બીબી મરીયમકે મામુંકા બેટા થા. બયતુલ મુક.દ્દસમેં .ઇબાદત કરતાથા. ઔર કભી કભી બીબી મરીયમકો ઉન્કી .ખાલાકે ઘર પહોંચા આતાથા જબ વોહ .હમલકે એ-

---

* .ખાકસારકી .કલમસે .ગમે હુસયન લીખી ગઇ હય. જીસ્કો સંગ દિલસા સંગ દિલભી એક વ.ક્ત દેખકર દિલપર કા.બુ નહીં રખ સકતા. ઔર ઉસ્મે મરસીએ નો.હા માતુમ વ.ગયરા દર્જ હંય કી.મત પાંચ આને હંય. મોઅલ્લફ કિતાબે .હા.જાકે પાસસે તલબ કરેં.

હવાલસે વાકિફ હુવા કહાકે અબતો મુજકો તુમ્હારી પરહેઝગારીમેં બહોત શક હય. અગર હુકમ હો પુછું. બીબી મરીયમને રજા દી. ઉસ્ને પુછા કોઇ દરખ્ત બગયર તુખ્મસે પયદા હોતા હય. યા કોઇ તુખ્મ બગયર દરખ્તકે. હજરત મરીયમ બોલી હકતઆલાને પહેલા દરખ્ત કિસ તુખ્મસે પયદા કીયા ઔર પહેલા તુખ્મ કીસ દરખ્તસે નિકાલા આખીર ઉસ્ને જાહિર હોકર પુછા કોઇ ફરજન્દ બગયર બાપકે પયદા હુવા હય. બીબી મરીયમને કહા બગયરમાં કેસી હોતા હય. આદમ વ હવ્વા કૌનસે બાપમાસે પયદા હુવે. યુસુફ નજ્જારને ઉસ્કો સચાયા. બીબી મરીયમકો નિદા હુઇ ઇસ શહેરસે બાહિર જા તબ યુસુફ નજ્જાર કો લે બયતુલમુકદ્દસકી જાનિબ રવાના હુવે જીન્કે જીબરીલ (અ.) રાહબર હુવે એક મુકામે બયતુલ લહમપર પહોંચે જહાં દર્દે શદીદ હુવા. અપને ગધેસે ઉત્તર એક સુખે હુવે. ખજુરકે દરખ્તસે પુશ્તે મુબારક લગાકર બયઠે કે હજરત ઇસા (અ.) પયદા હુવે. આપકે પયદા હોતેહી એક ચશ્મા પયદા હો ગયા. ઔર ખજુરકા દરખ્ત ખુરમોંસે સરસબ્જ હુવા એક મલાયક હુકમે જલીલસે આયા ઔર ઇસા (અ.) કો ગુસલ દીયા બીબી મરીયમને જીબરીલ(અ.)સે પુછા લોગ મુજસે પુછેંગે તો મંય કયા કહુંગી બોલે ઇશારેસે મન્અ કરના કે આજ મંયને બાત ન કરનેકી મન્નત લી હય. જયસે હમ લોગ રોજા રખતે હંય ઉસ જમાનેમે અયસીહી બાતેંસેથી રોજા રખતે થે. જબ બની ઇસરાઇલ ઇન્કી તલાશમેં આય દેખા બીબી મરીયમકે હાથમે બચ્ચા હય પુછા કહાંસે લાઈ હજરત ઇસા (અ.) જો ગોદમેંથે જવાબ દીયા મંય બન્દએ ખુદા હું ઔર ખુદાને મુજકો કિતાબદી હય ઔર મુજકો નબી દીયા હય જબ યહુદને યહે મોઅજેજા દેખા તો જાના યહે પયગમ્બર હય જીસ્કે આનેકી અગલે પયગમ્બરોને બશારત દી હય ફિર બડી તઅજીમ તવાજેસે પેશઆને લગે જબ આપ બાલિગ હુવે તબ બહુકમે ઇલાહી બનીઇસરાઇલકો અપને દીનકી દઅવત કરને લગે પરવોહ ઇમાન ન લાય આપ દિલ તંગ હો શહેરસે નિકલે એક જમાઅત ધોબીયોંકી દેખી જો કપડે ધોતેથે. આપને કહા તુમ કપડે પાકીજા કરતે હો કિસ વાસ્તે દિલોંકો પાક નહીં કરતે.

અલ.ગર.જ વોહ સબ અપને માલિકોંકે કપ.ડેકો ઇમાન લાય ઔર સાથ હુવે એકરો.જ સૈયાદોંકે પાસ કે જો મછલીયોંકા શીકાર કરતેથે દ.અવતકી. વોહભી ઇમાન લાય ફિર બની ઇસરાઇલને મો.અ.જે.જા તલબકીયા આપને કહા કૌનસા દરકાર હય. કહા લ.ડકા માંકે પેટસે નાબીના પયદા હુવા હય. આપને બુલાયા આંખોપર હાથ ધરા આંખેં હો ગઇ દુસરા મો.અજે.જા તલબ કીયા. આપને થો.ડી મટ્ટી હાથમેં લી મુ.ગ કીશકલબના ઉસમેં રૂ.હ ફુંકી જી.ન્દા હો ઉ.ડ ગયા. આપ અપને હવારીઇનકો લે શહેર નસીબનકે .કરીબ ગય. જહાંકા બાદશાહ બ.ડા .જાલીમથા. આપને કહા કૌન જીતા હય. એક શખ.સ ય.અ.કુબ નામીને કહા મંય જાઉગા ઉસ્કે હમરાહ સૌબાનભી હુવા ઔર સાથહી શમ.ઉન નેભી ઇજા.જત ચાહી. આપને સૌબાનસે કહા તુ .ગ.જબમેં ગિરફતાર હોગા જબ તીનો શહેરકે ન.જદીદ પહોંચે શમ.ઉન શહેર બાહિર રહા કે અગર તુમપર કોઇ આફત આયગી તો મંય કોઈ તદબીર કરૂંગા. ઇનકે પહોંચનેકે અવ્વલ દુશમનોંને બીબી મરીયમ ઔર .ઇસા (.અ.) કા એ.હવાલ બુરી તરહસે ફયલાયાથા. ય.અ.કુબ ઔર સૌબાનને શહેરમેં આકર આવા.જદીકે અય લોગો .ઇસા રૂ.હુલ્લાહ તુમ્હારે શહરમેં આયા ચાહતે હંય. લોગ શહેરમેં જમ.અ હુવે પુછા તુમમેંસે કિસ્ને કહા ય.અ.કુ'મ મુન્કિર હુવા. સૌબાનને ઇ.કરાર કીયા. બાદશાહકે પાસ લેગયે ઉસ્ને મન.અ કીયા. સૌબા.ન અપની બાતપર સાબિત .કદમ રહા. બાદશાહને સૌબાનકે હાથ પાઉ કાટ આંખેં ફો.ડ શહેરકે બાહિર ફેંક દીયા. શમ.ઉન યેહ સુનકર શહેરમેં આયા. ઔર શાહકી મુલા.જીમતમેં રહા. ઔર અંજાનહો સૌબાનકી યેહ .હાલત કરનેકા દરિયાફત કીયા. ઔર સૌબાનકોભી બુલવા મંગવાયા ઔર પુછા .ઇસા રૂ.હુલ્લાહ હોનેકી કયા દલીલ હય. જવાબ દીયા જ.જામ ઔર બરસ (કો.ઢ) કો અચ્છા કરતા હય શમ.ઉનને કહા યેહ બાત તબીબોંસે હોસકતી હય. ઔર કુચ્છ દલીલ હય. સૌબાનને કહા જો કુછ લોગ અપને ઘરોંમેં ખાતે હંય યા .જ.ખીરા ઔર પુંજી રખતે હંય ઉસ્કી .ખબર દેતા હય. શમ.ઉનને કહા યેહ ફ.એલ કાહિનો ઔર નુજુમીયોંકા હય કુછ ઔર કહા મટ્ટીસે મુ.ર્ગ બનાકર રૂ.હ ફુંકતા હય વોહ .જીન્દા હોજાતા હય. કહા યેહ ફ.એલ જાદુગરોંસા મ.અલુમ હોતા હય.

કોઇ ઔર ? કહા .હુકમે .ખુદાસે મુરદોંકા .જીન્દા કરતા હય. શમ.ઉનને કહા અબ યહે મીસકીન ક.બુમે આયા હય યહે અમરે .અ.જીમ સિવા .ખુદાકે યા ઉસ્કે રસુલકે દુસરેસે નહીં હોસકતા તબ .ઇસા (.અ.) કો બુલવાય ઔર શમ.ઉનસે સવાલો જવાબકા ઠહેરાયા શમ.ઉમને કહા યહે તુમ્હારા ભેજા હુવા બાદશાહકે .ગ.જબમેં ગિરફતાર હુવા હય. ગવાહી દેતા હય કે તુ રસુલ .ખુદાકા હય ઔર જી.જામ ઔર બરસકો અચ્છા કરતા હય. ઔર .કરાર પાયા હય. અગર ઇસ્કે ઇ.કરારકે મુતાબિ.ક ન કરેગા તુ ઔર તેરે સાથી .કત્લ કીએ જાએંગે આપને કહા અચ્છા તબ શમ.ઉનને કહા અપને સાથીકો અચ્છા કર આપને હાથ ઔર પયર કટે હુવે બન્દ બન્દ મીલાકર જોડદીએ. સૌબાન અચ્છા હોગયા. શમ.ઉનને કહા એક નશાની પય.ગમ્બરોંકી હય ફિર કહા ઇસ મજલીસમેંસે રાતકો કિસ્ને કયા ખાયા, ઔર કયા .જ.ખીરા કીયા આપને હરએકકો જુદા જુદા બતાદીયા. ફીર કહા તુ મુ.ર્ગ મટ્ટીકા બનાતા હય જો જાનદાર હો ઉ.ડ જાતા હય. આપને મટ્ટીકા મુ.ર્ગ બનાયા કહા બનાઉ. સબને કહા વાગુલ. તબ આપને રૂ.હ ફુંકી ઉ.ડને લગી. બ.અદ ભારી ભારી મ.ર્જ આપકે .કદમે મુબારકસે અચ્છે હુવે ફિર મુરદેકો. જીન્દા કરનેકી નૌબત આઇ તબ સામ બિન્ને નુ.હ (.અ.) કી .કબ્રપર ગયે. આપને દુઆકી .કબ્ર ફટી એક શ.ખ્સ સુફયદરીશ ઔર સુફયદસરકા બાહિર આ.યા. આપને કહા તુમ્હારે .જમાનેમેં બાલ સુફયદ હોતે નથે કયા સબબ હય ? જવાબ દીયા. મંય સમઝા .કયા મત આ ગઇ ઇસ હયબતસે બાલ સુફયદ હોગય. આપને કહા તુમ્હે અગર ચન્દ રો.જ દુનિયામેં રહેના મન.જુર હોતો મંય દુઆ કરૂ. કહા ચંદ રોજ રહેકર ભી મરનાતો હય ફીર સબકા નસી.હતકી કે યહે પય.ગમ્બર હય ઇસપર ઇમાન લાવ. કહા કબ તુમ્હારી વફાત હુઇથી જવાબ દીયા ચાર હ.જાર બરસ હુવે. ફિર આપને દુ.આકી, .કબ્ર બદસ્તુર હોગઇ ઇસિ મો.અજ્જે ઔર બરકતસે સબ ઇમાન લાય.

જબ હવારીન સાથ રહેને લગે આપસે કહા હમે આસમાની .ખ્વાન ખિલવાવ આપને મન.અ કીયા કીસીને નમાના ઇસા (.અ.) ને દો રકાત નમા.જ પ.ઢકર દુ.આકી વ.હી આઇ. ખ્વાન આસમાનસે આગયા ફિરભીલોગ દેખકર અગર ય.કીન ન કરેંગે .અ.જાબમેં ગિરફતાર

હોંગે આસમાનસે દો બાદલોંકે બીચ .ખ્વાન આયા આપને સબકી .ખુશીસે .ખ્વાન પોશ ઉઠાયા. ઉસમેં મછલીથી જીસમે કાંટે નથે રૈ.ગન ઉસસે ટપકતાથા ઔર સરકાવ નમક રખા હુવાથા. બહોતસી તરકારી એં લહસન ઔર ગંદને બ.ગયપરથી. .પાંચ ગરદે રોટીઓંકે ઔર થોડા .જયતુન ઔર પાંચ અનાર ઔર કછ .ખુરમેં આપને ફરમાયા બિસ-મિલ્લાહ કરો. સબને સયર હોકર ખાયા. મરી.જ તમામ અચ્છે હો-ગએ અંધે બીના હોગએ ત.આમ જીતનાથા વયસેહી ધરા રહા ફિર આસમાનકો ઉડ ગયા. ઇસકે બ.અદ હર સુબ.હ ઉતરતાથા. સબ સયર હોકર ખાતેથે ફિર હુકમ હુવા .ગરીબ ખાએં તવંગર લોક ન ખાએં તબ તવંગરોને કહા યેહ ખ.વાન .ખુદાઇ નહી. જબ સુબ.હે બિસ્તરેસે ઉઠે ચારસો યા સાતસો સુવરકી શકલ હોગએ જો નજાસત ખાતેથે ઔર રોતે ફીરતેથે.

આપકે .જમાનેમેં એક બાદશાહ ગરદન કરા .જાલીમથા, ઉસ્કો દ.અવતકી ઉસ્ને ઇન્કાર કીયા ઔર આપકે .કત્લકે લીએ લોગોંકો તૈયાર કીયા. તબ આય રૂ પોશ હોગય ઔર અપને હવારીયોંકો બુલા વસીયત કી કે મેરે બ.અદ એક નબી ઉમ્મી .અરબી .જમીને મક્કામેં પયદા હોગા કૈ.મે કુરયશસે કે .ઉલ્મા ઉસ્કી ઉમ્મતકે માનીંદ અંબીયાકે હોંગે. અપની અવલાદકો બતન બ.અદ બતન વસીયત કરતે જાવકે જો કોઇ ઉસ્કો પાએ ઉસ્પર ઇમાન લાય. એક .હવારી ઉનમેંસે મુના-ફિક હોગયા ઔર બાદશાહસે આપકે છુપનેકી જગેહ બતલાદી. આપકો પક.ડકર .કયદ કર લીયા. ઔર સુબ.હકે વ.કત આપકો સુલી દેનેકી ઠહેરાઇ. જીબરીલ (.અ.) રાતકો છત ફા.ડકર આય ઔર આપકો આ-સમાનપર ઉઠા લેગય. જબ આફતાબ નિકલા યહુદીયોંને એક શખ.સકો આપકે નિકાલનેકો ભેજા. વોહ તલાશ કરને ગયા. દેખા .ઇસા (.અ.) નહીં વાપસ લોટા લોગોંને ઉસકો પક.ડ લીયા કયુકે ઉસ્કી શકલ .ઇસા (.અ.) સી હોગઇથી ઉસ્ને બહોતભી પુકારાકે મંય વહી હું જીસ્કો તુમને ભેજાથા પર કીસીને ન માના. ઔર ઉસે સુલી દેદી જબ બહોત દેર ઇન્તે.જાર કીયા અપને ભે જે હુવે આદમી કાપતા ન પાયા. અન્દર જા કર દેખા વહાંભી પતા ન મિલા કહા અગર યેહ .ઇસા (.અ.) હય તો હમારા યાર કહાં હય. ઔર અગર હમારા યાર યેહ તો .ઇસા (.અ.) કહાં

હય. ગ.ર્જ.કે યહી શુબ્હે મેં ક.યામત તક રહેંગે જબ આસમાન પર પહોંચે તબી.અતે બશરી દુરસ્ત્ઝી. ઔર મલાયક સીફત ઇનાયતકી. જબ ઇમામ મહેદી (અ.) પયદા હોંગે, ઔર દજ્જાલ નીકલેગા જબ હ.જરત .ઇસા (અ.) ખુ.દાકે હુ.કમસે મક્કેમે ઉતરેંગે નમાજે. સુબ્હ.કાવક્ત. હોગા. એક મુનાદી ગ.યબસે નિંદા કરેગા "હા.જા. ઇ.સાબીન્તે મરીયમ રૂ.હુલ્લાહે કલેમ તુલ્લાહ" લોગ ઉન્કો બડી. ખુ.શીસે કઅ.બતુલ્લાસે ઉતારેંગે હ.જ.રત ઇમામમહેદી ઉનસે કહેંગે કે આપ ઇમામત કરેં. વોહ કહેંગે તુમ આગે હોવ. આજ હમ તુ.મ્હારી શરીઅ.તકી મુતાબીઅ.ત કરેંગેં બઅ.દ ઇસ્કે ચાલીસ બરસ દુનિયામેં રહેંગે શાદી કરેંગે. અવલાદ પયદા હોગી દીને મહ.મ્મદી કે દુશમનોંસે લડેં.ગે હ.દીસમેં હય કે અમ્બીયા ભાઈ હંય માએં અલગ અલગ હંય. દીન એક હય, મંય ઉલાતરહું. સાથ ઇ.સાકે ઇસલીએકે મેરે ઉન્કે બીચમેં કોઇ નબી નહીં. વોહ ઉતરેંગે તુમમેં અ.દલ કરેંગે મેરે ખ.લીફા હોગે. લોગોંસે ઇસલામ પર લડેંગે. ઇન્કે જ.માનેમેં સારે દીન મીટ જાએંગે. મગર ઇસલામ બાકી રહેગા. જબ આ.લમે બકા.કો તશરીફ લેજાએંગે. મુસલમાન ઉનકા જનાજા. તૈયાર કરકે હ.જ.રત આ.યશાકે હુજરેમેં રસુલુલ્લાહ (સલ.) ઔર શયખ.નકે સાથ મદફુન હોંગે.*

જરજીસ.

યહે એક નેક આદમી એહલે ફલસ્તીન સેથે. ઇન્હોંને બઅ.જ. હવારીયોંસે ઇ.લ્મ સીખા. યહે નબીનથે આ.બેદથે ઇન્કી દુઆ. કુ.બુલ હોતીથી. તીજારત કરતે મુસલકા એક બાદશાહ થા. ઉસ્ને શામ પર ક.બ્જા. કર લીયા. વોહ બુત પુજતાથા ઇન્હોંને ઉસે મન્અ. કીયા ઉસ્ને ન માના કઈ બાર ઇન્કો ક.ત્લ કીયા જલા દીયા ફિર જીજી કર આપ યહાં તકકે સિત્તેર બાર મારે ગય. ફિર જી ઉઠે. આખિ.રકો દુઆ.કી કે યા અલ્લાહ મુજકો અપને પાસ બુલાલે ઇનપર અપના ક.હર ઉતાર જબ દુઆ. કર ચુકે આસમાનસે આગ ઉતરી ઉસે દેખકર ઇન્હેં ક.ત્લ કર ડાલા આગને શહર જલાકર ખા.કે સ્યાહ કર ડાલા.

---

* ખા.કસારકે યહાંસે "કુઓસારે ક.યામત" મંગાકર મુલાહિ.જા. કીજીએ ચાર આને હંય. મીલનેકા પતા મોઅલ્લફ કિતાબે હા.જા.

ચોંતીસ હજાર, ઈમાન લાયથે બાકી, સબ કાફિરથે યહે માજરા ઐયા મે ફિતરત જ.માનએ તવાયફુલ મલુકમેં હુવા ઈન્કી ક.બ્ર રમ્લામેં હય. વહાં સીત્તેર નબી ઔર ભી ગંડે હંય જો એલીયાસે નીકલે ભુકસે ભાગ ગયે. કીસીને કહા કબ્ર જરજીસકી મુસલમેં યા સુસમેં હય સુસ ખિલાદે ખુ.રીસ્તાનકા ગાંવ હય.

શમસુન.

બની ઈસરાઈલમેં એક નેક આદમીથે તા.કત વર. ઈન્કો ઈનજીલ હિફ.જથી ઈનકે ગાંવ વાલે બુત પરસ્તથે યહે ઉનસે જીહાદ કીયા કરતે. લશકરકો પાની દરકાર હોતા તો જો પથ્થર સામને આતા ઉસસે આબે શીરીં નિકલતા એક હ.જાર માહ તક લડ.ા કીએ. કાફિરોંકા દાવ ઈનપર ન ચલતા. ઈન્કી બીબીકી મ.અરેફત ઈન્કા .હલાક કરના ચાહા યહાંતકકે એક ખમ પર નાક કાન કાટકર અંધા કરકે લટકા દીયા, .ખુદાસે દુઆકી મુજકો બચાલે અચ્છે હોગય. હુકમ હુવાકે શહર ખમોંપર બસ્તા હય, દો .ખમ ખાંચલો. જબ ખમ ખીંચે શહેર લોગોંપર ઢે પડ.ા સબ દબકર મરગએ ઈન્કી .ઔરતભી મરગઈ.

ફિતરત.

કવાશી .જમ.ખરીને કહા. દરમીયાન (.અ.) વ રસુલે .ખુદા (સલ.) કે ચાર નબી હુવે તીન બની ઈસરાઈલમેં એક .અરબમેં. .અરબીકા નામ .ખાલિદ બીન્ને સનાન .અબસી હય. યહે નબી બર.જ.ખથે જો તિફલીમેં મરતા ઉસકી તરફ મબ.ઉસ હુવે તિબરીને ઈનિકો નબી કહા હય, .જમીને .અરબમેં એક ગ.ારસે આગ નિકલતી આદમીં, જાનવરકો ખાજાતી .કરીબથા લોગ મજુસી હોજાવેં યહે ઉસ આગમેં ઘુસ ગએ ઉસકો બુઝાદીયા. મરતે વ.કત કહા એક જંગલી ગધોંકા ગલ્લા આવેગા એક ગધા ઉનમેંસે મેરી કબ્રકો સુમસે ઠુકરાવેગા તુમ મુજકો કબ્રસે નિકાલ લેના સારા .હાલ મૌતકે બ.અદકા વ બર.જ.ખકા તુમસે કહુંગા લોગોંને .અલામત પાકર નિકાલના ચાહા અવલાદને ન માના. ઈનકી .કબ્ર .હલબમેં હય યા ઔર જગેહ.

.હન્.જલા બિન્ને સફવાન.

ઝેહેલી .જમાનએ ફિતરતમેં'થે. અવલાદે ઈસમાઇલ (.અ.) સે એહલે રસકી તરફ મબ.ઉસ હુવે. અકબરીને શરહે મુક.ામાતે .હરીરીમેં લીખા હય, .જમીને રસ જો બીલાદે આ.જર બેજાનમેં હયોયહાં એક બહોત પડ.ા પહા.ડ મ.ખ નામથા એક મીલકા ઉંચા વહાં બહોત પરીંદે રહેતે ઉનમેં એક .ઉનકાલી હય. મુહ આદમીકા, ચાર બાજુ હરતરફ હર-એક .હયવાનકા નમુના. બ.ડી લાશ જયસે હાથીકો ઉઠા લેજાવે. ઉ.ડ-નેકી અયસી આવાજ જયસે બાદલકી ગર.જ. હ.જાર બરસકી .ઉમર. બચ્ચોં બચ્ચીયોંકો ઉચક લેજાતા. કૈ.ામને .હન્.જલાસે શિકાયતકી. ઇનકી દુ.આસે .ખુદાને ઉસકો બ.અ.જ જ.જીયરસે બહેરે મુહીતકી તરફ .ખતે અસ્તવાસે દુર જહાં આદમી ન જાસકે ભગા દીયા. ઉનક.ા ઇસ લીયે કહેતે હંય કે .ઉન.ક ય.અની ગરદન લંબી હય. મ.ગરીબ ઇસલીયે કે મ.ગરિબ શમ્સમેં રહેતા હય, ઈસ્કા અંડા કુબ્બેકે બરાબર હોતા હય. અન્ડા દેતે વ.કત .અલમે શરીંદ ખાતા હય. જબ એહલે રસને .ખાલીદ ય.અની અપને પય.ગમ્બરકો .કત્લ કીયા તબ .ખુદાને ઉનકો .હલાક કરદીયા. કીસીને કહા રસ દો હંય. એક રસ વાલે બદકુ બકરી ભે.ડવાલેથે. ઉનહોંને જબ નબીકો .કત્લ કીયા તો દુસરે આય ઉન્કોભી મારા રસે સાની એક કૈ.ામથી. રસ ઉનકી નહરકા નામથા ઝે નહર આ.જર બે જાન અરમીનીયાકે બીચમેં હય. અરમીનીયાકે લોગ બુત પરસ્તથે આ.જ ર બેજાનકે લોગ આતશ પરસ્તથે ઉનકે પાસ તીસ નબી એક મહીનેમેં આય. સબકો .કત્લ કીયા ફિર એક નબી આય. .ખુદાને ઉનકો મનસુર કીયા. નહર દરિયામેં જામિલી. .ખુશ-કીસે તબાહ હોને લગે ઉસ વ.કત એકીસ આદમી ઇમાન લાય. ઉનમેં ચાર ઔરતેં વ બચ્ચે થે બા.કી છે લાખ ભુકે પ્યાસે મરગએ. કુત્તાભી ન બચા દોસો બરસ તક ઘર .ખાલી રહે. કોઈ બસૈયા નથા. ફિર એક .કરન અયસા આયા કે ઉસમેં એક સાલે.હ કૈ.ામ આ બસી. લેકિન પીછેસે ફા.હિશામેં મુબતિલા હોગએ. બેટી બહન બીબીકો આદમી બુલાતા. દોસ્ત પડે.ાસી ઉસસે જીમ્.આ કરતે ફિર ઝે હુવાકે મર્દ મર્દસે .ઔરત ઔરતસે મશ.ગુલ હોગએ. અલ્લાહત.આલાને અ૦વલ શબમેં ઉનપર બીજલી ગીરાઇ. આ.ખિર શબમેં .જમીનમેં ધસગએ. કીસીને

કહા એહલે રસ બ.કીયા સુમુદ હય. અસ.હાબે બુરસે .કુરઆને પાકમેં યહી મુરાદ હય "બહોતસે કુ.એં બેકાર પ.ડે હુવે ઔર બલન્દ મ.હલ" યેહ .અ.ર્જે યઆમેં બસ્તેથે.

મુમીનેને .જમાનએ ફિતરત.

ઇન્કે ઇમાનમેં ઇખ.તે લાફ હય. ઇનમેં એક અસઅદ અબુ કરબ હમીરી હંય દો બરસ પહેલે મુબ.અસે રિસાલતસે .હ.જરત (સલ૦) પર ઇમાન લાય.

દુસરે કુસ બીન્ને સ.અદએ અયાદી હંય બ.ડે .હકીમ ફસી.હ .ખ-તીબથે બ.અસો હિસાબકે મુકિરથે.

તીસરે .જયદ બીન્ને .ઉમરો બીન્ને નફિલ હંય ઇબ્ને .અમ .ઉ-મર બિનીલ .ખત્તાબ ઇસલામમેં રાગિબ .ઇબાદતે ઇસ નામસે મો-.અરર.જથે. બ.અજ ગિસાનકે બાદશાહોંને ઇન્કો .જહર દીલવાયા, દમીસ્કમેં મર ગએ.

ચોથે અમીસા બીન્ને અબિસ-સલત સ.કફી. યેહ બડે શા.એરથે શામકી તિજારતમેં એહલે કિતાબસે .ઇલ્મ પઢ બ.અસતે નબી .અર-બકે કા.યલ હુવે. ઇન્કે અશ.આરમેં જીક્રે .અર.જોસમા વ બ.અસો જન્નત વ નારો તોહીદે.ખુદા બહોત હય. .હ.જરતને ઇન્કે શ.એર પઢવાકર સુને.

પાંચવેં વરકા બીન્ને નૌફીલ બીન્ને અસદ હંય. ઇબ્ને .અમ ખદીજા કુબરા ઇન્હોંને બુત પરસ્તી છોડ.દી. ખ.દીજાસે કહા યેહ ઇસ ઉમ્મતકે નબી હંય. હ.જ.રત (સલ.) સે કહા "અગર મંય આપકા જ.માના પા-ઉંગા તો બહોત બડી આપકી મદદ કરૂંગા."

છઠ્ઠા બહીરા રાહિબ હય યેહ નસરાનીથા. જબ હ.જ.રત હમરાહે અબી તાલીબ શામકો ગયે. બારા બરસકથે. ઇસ્ને હ.જ.રતકો દેખકર ઇમાન દુરસ્ત કીયા. ખા.તિમે નુબુવતસે ખા.તિમે રિસાલતકો પહેચાના.

કિ.સ્સા અસ.હાબે કહફ.

જબ બાદશાહ દકી.યાનુસને રૂમપર તસલ્લુત પાયા સબકો જ.બર દસ્તી બુત પરસ્તી કરવાતા શહેર તરસુસમેં આ પહોંચા. યહાં ચન્દ જવાન અશરાફ બાઇમાન રહે તે થે. ઉન્હે પકડ. બુલવાયા ઔર બુત

પરસ્તીકે લીયે હુ.કમ કીયા. વોહ ન માને કહા તીન રોજ.કી મોહલત દેતા હું. મંય ફિરકર આઉંગા ઔર તુમ્હારે ઇરાદે પર તુમ્હેં મુસ્તક.લ પાઉંગા ક.ત્લ કરૂંગા. બાદશાહ ઔર તરફ ગયા ઔર યહે વહાંસે એક તરફકો ભાગે રાસ્તેસે એક ચરવાયાભી સાથ હુવા. જીસકે હમરાહ એક કુત્તાભીથા. એક હ.રમ નામી ગા.રમેં છુપે ઇન્કે નામ યમલી.ખા, કમસલમીના, મરતુનસ, તબયુનસ, સારસુસ, જુન વાનસ, કસ્તી તુસ, કિ.તમીર. (કુત્તા) યમલી.ખા શહેરમેં સૌદા લેનેકો જાયા કરતા. જબ દકી.યાનુસ આયા, યમલીખા.ભી સૌદા લેને આયા હુવાથા વોહ બેચારેકો ખ.બર પડી. કુછ લીયા ન લીયા ભાગા અપને યારોંસે આનકર ખ.બરદી દકી.યાનુસ ખ.બર પાકર ઇન્કી તલાશ મેં ગા.રકે મુંહપર આયા. ઉસ હા.ફીજે હ.કી.કીરે ઇન લોગોંપર નીંદકો તસલ્લુત દીયા. દકી.યાનુસને દેખા અંદર સોતે હંય ઔર એક હ.યબતસી તારી હુઇ જા ન સકા ગા.રકે મુંહપર એક દીવાર બનાદી કે અંદર ઘુંટ કર મરજાએં. એહલે ઇમાનને ઇનકે નામ લીખકર એક સંદુક.મેં બંદ કરકે વહાં રખે, જબ ઇન્હેં તીનસો બરસ ગુજ.રે આંખ ખુલી બેદાર હુવે દેખા સુબ્હકો સોએ હુવેથે દો પહોર હો ગઇ હય. શહેરમેં યમલીખા ગએ. ઉસવકત બાદશાહત બદલ ગઇથી દકી.યાનુસસે ખૌ.ફ ખાતે હુવે શહેરમેં ક.દમ રખા. સૌદા લેકર સીક્કા તીનસો બરસકા દીયા. લોગોંને પુરાના સીક્કા દક.યાનુ.સી દેખ જાના કે ગડા. હુવા ખ.જા.ના મીલા હય બાદશાહકે પાસ લે ગએ બાદશાહને ઇન સબકો દેખનેકી આરજુ.કી સબ મિલકે વહાં ગય. યમલીખા.ને અપને યારોંસે બાદશાહકે આનેકા બયાન કાય. ઉન્હોંને .ખુદાસે દુ.આ.કી રાસ્તા બન્દ હો ગયા. બાદશાહ ન જાસકા ઔર વોહ અંદરહી સોતે રહે કહેતે હંય ઇમામ મહેદી (.અ.) કે હમરાહ યહેલી ઉઠંગે.

અસ.હાબે ર.કીમ.

ફરમાયા .હ.જરત (સલ૰) કે તીન આદમી કહીં જાતેથે રાસ્તેમેં બારીશ આયા તીનો એક ગા.રમેં છુપે તુ.ફાનકી શીદ્દતસે એક પથ્થર ઉપરસે લુ.ઢકતા હુવા ગા.રકે મુંહપર ગિરા. મુંહ બન્દ હોગયા તીનોને કહા નજાત નહોગી જબતક સચન બોલોગે. એકને કહા અય અલ્લાહ

તુ .ખુબ જાનતા હય કે એક મ.જદુર મેરે યહાં ચન્દ બીરંજપરથા સો વોહ ચલા ગયા મંયને વોહ બીરંજ બોએ ઉસ્કે બયલ .ખરીદે જબ વોહ મ.જદુરી લેને આયા મંયને બયલ દીએ ઉસ્ને લેનેસે ઇન્કાર કીયા મંયને કહા વહી તેરે બીરંજસે ખરીદે હંય. તબ લીએ અગર એહે તેરે ખૌફસે કીયા તો હમેં ન જાત દે. પથ્થર થો.ડાસા હટ ગયા. દુસરેને કહા અય અલ્લાહ તુ તો જાનતા હય મેરે માબાપ બુ.ઢે થે મંય ઉન્કે લીએ બકરીઓંકા દુધ લાતા થા. એક રો.જ લાનેમેં દેર હો ગઈ, સો ગએ, મંય લેકર બયઠા રહા. મેરે અહલો અયાલ ભુકેસોગએ મગર કીસીકો ન દીયા. અગર એહે તેરેહી .ખૌફસે કીયા તો હમેં ન જાત દે. વોહ પથ્થર ઇતના હટા કે આસમાં ન.જર આને લગા. તીસરેને કહા યુ .ખુદા તુ તો .ખુબ જાનતા હય મેરે ચચાકી બેટી નિહાયત .ખુબસુરતથી મંય ઉસ્કી ખ.વાહિશ કરતા થા. ઉસ્ને કહા સો દીનાર લાવ. મંય જબ દીનાર લાયા વોહ રા.જી હુઇ. જબ ઉસ્કે દોનો પયરોંકે બીચમેં બયઠા તબ ઉસ્ને કહા .ખુદાસે ડર ઔર મહોરે ઈફ્ફત મેરી ન તો.ડ મુઝે .ખૌફ આ ગયા. ઔર સૌ દીનાર ભી છો.ડ દીએ અગર એહે તેરે વાસ્તે હુવા તો ન જાત દે. વોહ પથ્થર બીલકુલ ખીસ ગયા ઔર .ખુદાને ઇન્હે ન જાત દેદી.

અસ.હાબે ઉ.ખદુદ.

એહે ચાર .કિસ્સે વા.કે.અ હુવે બ.ખરાનકા બાદશાહ યુસુસ .જુનુવાસ થા, જો .ખુદાઇ દ.અવા રખતા થા, જીસ્કી સલતનતકા દારોમદાર એક જાદુગર પર થા. જબ જાદુગર બુ.ઢા હુવા, એક લ.ડકેકો ઉસ્કે પાસ સીખનેકો રવાના કીયા. રાસ્તેમેં .ઇસાઇ ફ.કીર રહેતા થા. લડકા ફ.કીરકે પાસ ઠહેરકર ઉસસા.હિરકે પાસ જાતા. જાદુગર દેર કરનેકી વજેહસે મારતા. એક રો.જ રાસ્તેમેં અ.જદહા થા. દુરવેશકે નામસે તીર મારા અ.જદહા મર ગયા, ફિરતો ફ.કીરકે પાસહી રહેને લગા. ફ.કીરને કહાથા કે મેરા નામ .ખ્વાહ કુછહી હો નબતલાના જબ લ.ડકા કામિલ હુવા. સબ બીમારીયોંકો અચ્છી કરતા. એક સરદાર અંધા હો ગયાથા. જીસ્કો સલતનતસે બરતરફ કીયા. ઇસ લ.ડકેકે પાસ આયા ઔર ઈમાન લાયા અચ્છા હો ગયા. બાદશાહકે પાસ ગયા શાહને અચ્છે

હોનેકા પુછા. ઉસ્ને લ.ડકેકો બતાયા. લ.ડકેકો બુલવાકર મારા. ઉસને ઉસ ફ.કીરકો બતાયા ફ.કીર ઔર સરદારકો બાદશાહેને .કત્લ કીયા. લ.ડકેકો પહા.ડ પરસે ગિરાને લે ગએ ગિરાને વાલે ગિર ગએ વોહ સલામત રહા. કિશ્તીમેં બીઠા દરિયામેં ડીબોયા. લ.ડકા કિનારેપર આ ગયા ઔર ન ડુબા. લ.ડકેને કહા તુ મુજકો ન માર સકેગા. વહાંતકકે સબ લોગોંકો જમ્અ કરકે એક કનપટ્ટીપર મુજકો સોનેદે ફિર એક તીર મેરી તરકશસે લે ઔર કહે કે “ શુરૂ .અઉસ .ખુદાકે નામસે જીસ્કા મંય .ગુલામહુ ં” તીર માર જબ અયસા કીયા સબ ચીલ્લાએકે હમ લ.ડકેકે .ખુદાપર ઇમાન લાય કયુંકે વોહ બાદશાહ .ખુદકો .ખુદા કહેલ વાતાથા. લ.ડકા શહીદ હો ગયા ફિરતો વોહ સબકો સમઝાને લગા કોઇ નહીં માના આગકી .ખન્દક ખુદવાઇ ઔર .ખુદ કુરસીઓંપર બયઠ કર સયર દેખને લગા. ઔર આદમી ઉસ્કે ઉન સબ ઇમાનદારોંકો આગમેં ઢકેલને લગે. યહાંતકકે આગકા શો.અલા આયા ઔર બાદશાહકો ઉસ્કે પુજનેવાલોંકે સાથ જલાકર .ખાકિસ્તર કર દીયા.

.કીસ્સા દુસરા.

સહેરે નજ.રાનમેં એક શખ્.સ ઇન્જીલકા જાનનેવાલા એક અમીરકે હાં નોકર રહા જો ફિરસતકે વક.ત ઇન્જીલ પઢ.ા કરતા. એક રોજ. અમીરકી લડ.કી દરવાજે.સે છુપકર દેખને લગી. દેખતી કયા હય કે ઉસ્કે સીનેસે નુરે અજી.મ નિકલતા હય. ઉસ્ને ઉસ્કે બાપકો દિખાયા. દોનો ઇમાન લાય. યહે .ખબર મશહુર હુઇ સતાસી આદમી ઇમાન લાય. યહે .ખબર બાદશાહકો હુઇ. ઉસ્ને .ખન્દક. ખુદવાઇ ઉસ્મેં આગ ભરવાઇ ઔર એક ઔરતકી દુધ પીતા બચ્ચા ડરાનેકે લીએ આગમેં ડાલ દીયા. બચ્ચેને આવા.જ દીયા યહે બહિશ્ત હય સબ ઉસ્મે ગિર પડે. બાદશાહ કુરસીએં લગા કરેં સયર દેખ રહાથા. આગ નિકલી ઔર ઉસકો મએ. અ.યયાન કે જલાકર ખા.ક કર દીયા.

.કીસ્સા તીસરા.

જ.મીને ફારિસમેં હુવા મજુસીયોંમેં એક આસમાની કિતાબથી ઔર એક પયગ.મ્બરકે યહેલી તાબેઅ.થે. શરાબ ઉસી ક.દર .હલાલથી

કે બેહુ.શી ન લાય. એક રોજ, બાદશાહને શરાબકે નશેમેં અપની .હકી.કી. બહેનકે સાથ જી.ના કીયા જબ હોશ આયા તબ ખ.જીલ હુવા. બહેનને કહા તુમેરે .હલાલ હોનેકા દઅ.વા કર ઇસ દલીલસે કે .હ.જરત આદમ (.અ.) ભાઇકા નિકાહ. બહેનસે કરતેથે. તબ શહેરકે લોગોંકો બુલવા કર કહા. એહ લે શહેરને ન માના તબ ખ.ન્દક. ખુદવા આગ સુલગા કર સબકો ડાલા બાદશાહ .હાલતે તમાશેમેં જલ ગયા.

.કીસ્સા ચૌથા.

એક દફઅ.ા ક.હત પડ.ા એહલે ઇમાં મુલ્કે હ.બશ ભાગે. લોગ ફરી-યાદ બાદશાહ કે પાસ લે ગએ કે લોગ ભાગે હુવે આય હ‍ંય. હમકો ગ.લ્લેકી તકલીફ હોગી. બાદશાહને એક ખ.ન્દક. સામને એક હાથીકે બરાબર બુત ખડ.ા કર દીયા. ઐાર ખ.ન્દક. મેં આગ સુલ ગવાઇ. ઐાર હુકમ કીયા જો બુતકો સીજદા કરે ઉસે ન ડાલો જો ન સુજદા કરે ઉસે આગમેં ઝોંક દો. એક ઐા.રત ગ.રીબા અપના દુધ પીતા બચ્ચા લેકર આઇ બાદશાહકે લોગોંને સીજદેકે લીએ કહા ઉસ્ને નમાના. બચ્ચેકો આગમેં ડાલ દીયા વોહ મુજ.તરીબ હુઈ બ-ચ્ચેને અ‍ંદરસે આવાજ દીયા. કે યેહ આગ ગુલજા.ર હય ડરમત ઉસ વક.ત ખ.ન્દક.સે ચાલીસ ગ.જ. આગ બલન્દ હુઇ ઐાર કાફિરોંપર હુબાબકી તર.હ ફયલ ગઇ.

.હલાકત અસહ.ાબે ફીલ.

ઇસ્તરહ.કે બહોતસે કિ.સ્સે .હ.જરત (સલ.) કી વીલાદતકે .જુહુ-રમેં આય. .હબશકે બાદશાહ નીશીકી તરફસે એક શખ.સ બનામે એહરીયા વલીએ યમન હોકર આયા. ઉસ્ને દેખા .હજકે દિનોંમેં લોગ મકકેકો જાતે હ‍ંય, પુછા કિધર જાતે હ‍ંય, કહને લગે વાસ્તે .હજ્જે બય તુલ્લાહકે જાતે હ‍ંય. યેહ સુનકર હ.સદસે .હુકમ દીયાકે એક મકાન ખ.ાનએ કઅ.બાકે મુક.ાબિલેકા બનાયા જાય. જબ તૈયાર હુવા. નામ ઉસ્કા ક.લીસા રખા. જીસ્મેં બુત નસબ કીએ ગએ. ઐાર ઇ.ત્રો ગુલાબ છીડ.ક જવાહિરાતે નફીસાસે આરાસ્તા કીયા. ઇત્તેફાક.ન એક શખ.સ

યમનકા વહાં જારૂબ કશીકે લીયે મુક.રર હુવા. જબ રૂસુખ. પયદા કીયા. એક રાત ક.જ.એ હ.જત કરકે ભાગા. સુબ.હકો તવાફ કરને વાલોંને દેખા મુતનફ્ફીર હુવે. એહરીયાને ક.સમ ખાઇ કે મંય મકકેમેં જાકર કઅ.બાકો ગિરાઉંગા. ઇસ અરસેમેં મકકેકા કાફિલા જાતાથા. જીસ્ને વહાં રાત બસરકી ઔર આગ જલાઇ. વક.તે રવાનગી ઉસ્કો ડાલદી કબીસામેં આગ લગ ગઇ. તમામ .જેવરાત ઉસ્કા જલ ગયા. ઔર નક.શો નિગાર ધુંવેસે સિયાહ હોગય. તબ ઉસ્કે બદનમેં આગ લગી ઔર મુલ્કે .હબશસે મહ.મુદ નામી હાથી તલબ કીયા, ઔર બ-ડ.ાસા લશ્કર ઔર ગ્યારા હાથી લેકર મકકે પર લશકર કશીકી. બહો-તસે લોગ રાસ્તેમેં મુકાબિલેકો આય, શહીદ હુવે, જબ મક્કા છેકોસ રહા એલચીકો શરીફે મક્કાકે પાસ ભેજા. કે હમ લડ.ને નહીં આય મ-કકેકો ગિરાને આય હંય. .હ.જરત મુત્તલીબ જો શરીફે મક્કાથે કહા હમેં તાક.ત નહીં કે લડ. સકેં. ઇબરાહીમ ખ.લીલુલ્લાહને બનાયા હય. અગર માલીકે ખ.ાના .ખુદ મનઅ.ા કરે તો કરે. જબ. ક.રીબ આય ફીલ બાનને મહ.મુદ હાથીકો કઅ.બ તુલ્લાહ ગિરાનેકો બઢ.ાયા. વોહ બયઠ ગયા. હરચન્દ મારા પીટા પર ન ઉઠા. ઇસી તરહ. બહોતસે હાથી રૂક ગય. ઇસ .હસીસમેં થેકે નાગાહ જીદ્દેકી તરફસે સબ્જ. રંગકી ચિડી.યાં બરાબર જાનવર ગો.લકે ગો.લ આય જીનકે હરએક કે પાસ તીન તીન કંકરથે જો હરએકને દોતો દો પંજોંમેં લીયેથે ઔર એક એક ચોંચમેં પકડ.ા હુવાથા. મસુરસે બડે.થે જયસે બન્દુક.કી ગોલી જીસ્કો લગતા ઉસ્કો છેદતા હુવા સવારીકી પીઠસે નિકલ .જમીન પર પહોંચ જાતા. ઔર આદમી જલ જાતા. મકકે વાલે માલે ગ.નીમત લુ-ટને લગે જીસ્કે સબબસે માલદાર હોગએ. અબ રહા ભાગા. જબ ન-જ્જાશીકે દરબારમેં પહોંચા તમામ વાકિ.યા કહે સુનાયા એક જાનવર ઉસ્મેંકા ઉસ્કે પીછેહી લગા હુવાથા દેખતેહી કહા કે યહે અયસે જાન-વરથે ઉસી વક.ત ઉસ જાનવરને કંકર ઉસેભી મારા જો સીધા જહ-ન્નમકો સીધારા વોહ પથ્થર .હ.જરતકે જ.માને તક લોગોંને રખ્ખે હુવે થે જીસ્કો દેખ ઇ.બરત સીખે.

ઝીક્રે અવ્વલુલ અંબીયા વ આખિરૂર રસુલ (સલ.)

ખુદાવન્દા કરીમને જીસનુરકો અપને નુરસે પયદા કર ઉસસે તમામ દુનિયા હવયદા કીયા. જો નુર આદમ (અ.) કી પેશાનીમેં રખા ગયાથા. કે જબ ફરીશ્તોંકો સજદા કરનેકા હુકમ હુવાથા. વોહ નુરકે જીસ્કો સંભાલનેકા એહદનામા શીસ (અ.) સેલીયા ગયા થા. આખીર વોહ નુરકા જુહુર આ પહોંચા. જો ઇસમાઇલ (અ.) ઉન્કી અવલાદકી જાનીબ ઇન્તેકામ કરતે હુવે હજરત અબદુલ્લાહકી પેશાનીમેં આ ચમકા.

હજરત આદમસે રસુલે ખુદા (સલ.) તક જો પયગમ્બર હોતે થે વોહ અપની ઉમ્મતસે રસુલે ખુદા (સલ.) કી સીફતો ફજાયલ બયાન કરતેથે જબ બીબી અમીના ઉસ નુરકી હામિલ હુંઇ. ઉસ જમાનેમેં અરબમેં જમાનએ જાહિલયત છાયાથા ઘરોઘરો બુત ખુદાઇ કર રહેથે. ઇન્સાનકી જાન લેના ઉન્કે બાએં હાથકા ખેલ થા જરાસે ઝઘડેમેં કબીલેકે કબીલે કટ મરતેથે માસુમ લડકીયોંકો ઇસ ખૌફસે જીન્દા ગાડ આતેથે કે હમ કીસીકે સુસર ન કહેલાએં. ગરજ, આપકી પયદાયશ કે વક્ત અરબપર એક અયસી તારીકી ઔર જહાલત છાઇ હુઇથી કે અગર ઉસ વક્ત ઇસ મુલકકો કુલ બુરાઇયોંકા મંબેઅ કહા જાતા તો બજાથા. આપકે પરદાદા હાશિમને ખાનએ કઅબાકો દુશ્મનોંસે બચાયાથા ઇસ લીએ શરીફે મકકાકા ઓહદા બની હાશમીયોંકે ખાન્દાનમેં આયાથા. જીસ વક હુજુરે અકદસ પયદા હુવે આપકે દાદા અબદુલ મુત્તલીબ શરીફે મક્કાથે. કે જીસ ઓહદેકી એહલે મક્કા હમેશાસ કદર કરતે આય હંય.

અબદુલ્લાહ બીન અબદુલ મુત્તલીબને ૨૪ બરસકી ઉમરમેં આમીના બીન્તે વહબસે શાદીકી ઔર અભી આમીનાકા નખ્લે મુરાદસર સબ્જ ન હુવાથા કે અબદુલ્લાહકો શામમેં તીજારતકે લીએ એક કાફિલેકે હમરાહ જાના પડા. વાપસીકે વકત બીમાર હોકર મદીનેમેં રાહે બકા ઇખ્તેયારકી. ઉસ જમાનેમેં જબકે વાકયએ *ફીલકો ૪૫ રોજ હુવેથે કે ૧૨ રબીઉલ અવ્વલ મુતાબીક ૨૯ આગસ્ટ ૫૭૦ ઇ. કો આપ પયદા હુવે.

---

* દેખો ઇસ્કે અવ્વલકા અસહાબે ફીલકા બયાન.

આપકે બુ.જુર્ગ દાદા આપકી પયદાયશકી .ખુશ .ખબરી સુનતેહી દૌ.ડે ઔર મ.અસુમ બચ્ચેકો ગોદમેં ઉઠા ક.અબેકા તવાફ કરકે શુક્ર .ખુદા અદા કીયા. જબ આપ સાત રોજ.કે હુવે કુલ ક.બીલેકો દ.અ-વતકી ઔર જશન મનાયા ઔર સબકે સામને આપકા નામ મુ.હમ્મદ (સલ.) રખા. આમીનાને અપને બચ્ચેકા નામ અ.હમદ રખાથા કયું કે ફરીશતેને ઉન્હેં .ખ્વાબમેં કહાથા કે તેરે યહાં જો લ.ડકા પયદા હો ઉસ્કા નામ .ખુદા ફરમાતા હયકે અ.હમદ રખીએ.

ઇસ વ.ક્ત .અરબમેં દસ્તુર થા કે એહલે દૌલત અપને બચ્ચોંકો દુધ પિલાનેકે લીએ શરીફ .ખાન્દાનકી દિહાતી અન્નાઓંકો સુપુર્દ કરતેથે. આપકો ભી .કબીલે સ.અદકી એક .ઔરત જીસ્કા નામ હલી-માથા લે ગઇ. જો હર છઠે મહીનેકો આપકી વાલીદા ઔર દાદાસે મિલાને લાતીથીં. જબ આપ દો બરસકે હુવે, દુધ છુ.ડવાકર અપની માંકે પાસ લાએ ગએ. આપકો .ખુબ તંદરૂસ્ત દેખ વાપસ કર દીયા કે વ.ક્ત હય યહાંકી આબોહવા ના મુવાફિ.ક હો. આપને બીબી .હલી-માસે કહા મુજકો ઘરમેં ભલા મ.અલુમ નહીં દેતા મેરે ભાઈ દિનકો બકરીયાં ચરાને જાતે હંય મુજકો ભી ઉન્હે હમરાહ કરદીયા કરો. ચુનાંચે દો મહીને તક આપ જાતે રહે. એક રો.જ આપકા રિ.જાઇ ભાઇ રોતા હુવા દૌ.ડતા આ કહા મુ.હમ્મદ (સલ) કો દો આદમીયોંને પક.ડ કર .જમીનપર ગીરાયા ઔર ઉન્કે પેટકો ચીર ડાલા. .હલીમા ઔર ઉન્કે .ખાવિન્દ રોતે ચીલ્લાતે દૌ.ડે. આપકો દેખા એક દર.ખ્તકે નીચે બયઠે હુવે હંય બીબી .હલીમાકે પુછને સે આપને ફરમાયા દો મર્દ સુફયદ પોશને મુજકો ગિરાયા મેરા સીના ચીરકર દિલકો નિકાલ કર .ખુને સિયાહકે ચન્દ. કતરે બાહિર કીએ ઔર એક આદમીને બ-રફકા પાની આફતાબેમેં લેકર મેરે દિલકો ધોયા ફીર સીનેમેં રખકર મેરે પેટકો સીયા ઔર કુછ દર્દ મુજકો નહીં મઅ.લુમ હુવા. .હલીમા ઔર ઉનકે શૌહરને ખૌ.ફ ખાયા કે મુબાદા આપકો કુછ હો ન જાએ. આં .હ.જરત (સલ.) કી વાલીદા બીબી આમીનાકો સોંપ આએ જબ આપકી ઉ.મર છે બરસકી હુઈ આપકી વાલીદા મદીને મુનવ્વરા લે ગઇ. જહાંસે વાપસ હોતે અબવામેં બીબી આમીનાને ક.જા.કી ઇસ બેકસીકી હ.લતમેં અ.બદુલ મુત્તલીબને યતીમ પોતેકી પરવરીશ

અપને સરલી આપ મુશ્કિલ આઠ બરસકે હુવેથે કે અપને દાદાકોભી પયગ઼ામે અજલ આ પહોંચા. અબ અબુતાલિબ જો ,હ,જરતકે ,હકીકી ચચાથે આપકી પરવરીશકે કફીલ હુવે.

આપને આઠ બરસકી ઉ઼મરમેં અપની આ઼દત કરલીથી, કે બાહિર બયાબાનોં ઔર પહાડોંમેં ફિરા કરતે ઔર નેચર (કુ઼દરત) કા સબક઼ પઢતે વોહ એક સુનસાન ગ઼ારમેં જો તવારીખ઼મેં ગ઼ારે ,હરાકે નામસે મશહુર હય જાકર અપને વક઼તકા બહોતસા હિ઼સ્સા સર્ફ કીયા કરતેથે.

અબુતાલીબને અપને ભતીજેકો નિહાયત શફ઼ક઼ત ઔર મુહ઼બ્બતસે પાલા. રસુલે ,ખુદા (સલ.) કો અપને ચચાસે ઇસ ક઼દર મુહ઼બ્બત હો ગઇ કે ઇન દોનોંકો જ઼યાદા દેરતક એક દુસરેસે જુદા રહેના ગવારા ન થા. ચુનાંચે જબ આપકી ઉ઼મરે શરીફ બારા સાલકી હુઇ તબ અબુતાલીબકો સામકા સફર પેશ આયા. આપકો ઇસ ખ઼બરસે નિહાયત રંજ પહોંચા ઇન્કા દિલભર આયા ઔર અપને ચચાકે ઘુટનાસે લીપટ ગએ ઔર યહાંતક ઇલ્તેજાકીકે આખી઼ર કાર અબુતાલીબને ઉન્હેં અપને હમરાહ લેજાને કે સિવા કોઇ ચારા ન દેખા.

જબ ક઼ાફીલા સફર કરતા હુવા બસરેમેં આયા તો વહાં બહી઼રા નામી એક રાહિબસે આપકી ગુફતગુ હુઇ વોહ આપકી જ઼હાનત ફતાનત ,ખુશઅખાની ઔર શીરીં જ઼બાનીસે બહોત ,હયરાન હુવા ઔર આબુ તાલીબકો બચ્ચેકી ખ઼બર ગીરીકી બહોત તાકીદકી ઔર ઉન્હેં યક઼ીન દિલાયા કે એહે લડ઼કા " આફતાબે અ઼રબ " હોગા. ઔર અ઼રબસે બુત પરસ્તીકા નામો નશાન મીટાએગા. અયસા નહોકે કહીં એહે યહીદીઓંકે ફંદેમેં ફંસ જાએ ઔર વોહ ઇન્હે માર ડાલેં.

એહે વોહ શખ઼્સ હંય જીનકે આનેકી ખ઼બર મસીહ઼ ઇબને મરીયમનેદીથી ઔર બેશક એહે ,ખુદાકા રસુલ ઔર ખ઼ાતીમુન્નબી ઇન હોગા. ઇસિ લીએ મુનાસિબ હય કે તુમ ઇન્હેં લેકર ઉલટે ચલે જાવ. અબુ તાલિબને ઉસ્કી બાત માનલી ઔર વહીં પાસકે શહેરમેં અપના માલ બેચકર મક્કેકો વાપસ ચલે આય.

થો઼ડે દિનોં બ઼અદ ક઼બીલએ ક઼ુરયશ ઔર બની હવા઼જનમેં લ઼ડાઇ શુરૂ઼અ હુઇ. એહે વોહ લ઼ડાઇ હય જો ,અરબકી તારી઼ખમે

"હરબુલ ફુજ્જાર" કે નામસે મશહુર હય. ઇસ વ.કત આપકી ઉમર ચૌદા યા પંદરા સાલકીથી. આપ અબુ તાલીબકે હુમરા.હ દો લ.ડાઇ-યોંમેં શરીક હુવે. યેહ પહેલીહી દફ.આથી. આપને લ.ડાઇમેં હિસ્સા લીયા ઇસ્કે બ.અદ ફિર ક.રીબન પચ્ચીસ બરસતક આપકી જીન્દ-ગીમેં કોઇ મશહુર વાકિયા પેશ ન આયા. હાં આપને યમન વ.ગયરાકે અતરાફમેં સૌદાગરીકે લીયે સફર કીએ જીનસે આપકી દયાનતદારી વ ઇમાનદારી સચ્ચાઇ ઔર ખુશ અતવારી ઇસ દરજે જાહિર હુઇ કે લોગોંને આપકો સાદિ.ક ઔર અમીનકા ખિતાબ દીયા.

ઇસ જમાનેમેં હ.જરત ખુદયજા (રદી.) એક બ.ડી માલદાર ઔરતથીં વોહ અપના માલ લોગોંકો તીજારતકે લીએ દિયા કરતીથીં ચુનાંચે ઉન્હોંને ભી હ.જરતકી શોહરત સુની ઔર આપકોઅપને એક ગુલામકે સાથ શામકી તરફ તિજારતકે વાસ્તે ભેજા. ઇસિ સફરમેંભી એક ઔર નેકમર્દ ઇસાઈ બનામે નસ્તુરા રાહિબને વહી નશાનીયાં દેખકર આપકો પયચાન લીયા. ઔર ગુલામસે કહા કે ઇન્હેં શામમેં ન લેજા. વહાંકે યહુદી ઇનકે દુશ્મન હંય અયસા ન હો કે ઇન્હેં માર ડાલેં ઇસ્કે બ.અદ હ.જરત તીજારતકા માલ વહીં કીસી પાસકે શહે-રમેં બચકર વાપસ હુવે. આપને માલ બેચનેમેં બ.ડી અ.ક્લમંદીસે કામ લીયા. સફરસે વાપસ આને વ.કત આપસે બહોતસે મો.અજે.જાત જાહુરમેં આય. જીન્હેં દેખકર આપકે હમરાહીયોંને ત.અ.જજુબ કીયા. જબ આપ મકકેમેં વાપસ તશરીફ લાએ દો પહરકા વ.કત થા. વોહ ચમકતા આફતાબ જીસ્પર ખુદાકી ર.હમત સાયા કીયે હુવેથી અપને વતન વાપસ આ રહાથા. ઉસ વ.કત હ.જરત ખુદયજા (રદી.) ચંદ ઔરતોંકે સાથ અપને બાલા ખાનેપર જુલ્વા ફરમાથી. આપહીકા જીકે ખયરથા કે નાગાહ આપકા ના.કા ન.જર આયા. હ.જરત ખુદયજા (રદી.) નિહાયત ખુશ હુઇ ફિર જીસ વ.કત કામીઆબીએ સફર ઔર નફએ કસીરકા હાલ સુના નિહાયત મુત.અજજીબ હુઇ. ઔર સાથહી અપને ગુલામ મયસરાકી જબાની આપકી કફાયત શ.આરી, અમા-નતદારી, ખુલ્કો મુરવ્વત, જફાકશી ઔર પાકી.જા રવીકી ત.અરીફ સુનકર આપકી ગિરવીદા હો ગઇ. કુરયશકે સરદારોંને લાખ ચાહાકે ઉન્કા, શરીફ મતમુલ બેવાસે ઉ.ક.દ કરે મગર આપકા નજરમેં એક

નજચા. આપકી જૌહર શનાસ આંખોંને ઉસ દુર્રેયતીમકો પરખ લીયા ઔર દિલમેં ઠાન લીકે બસ ઇસીકો જીસકી જા.હિરી ઔર બાતિની આબો તાબ દીદઓ દિલકો રૌશન કરતી હય અપના સરતાજ બનાના ચાહિયે. ચુનાચે અપના શાદીકા પયગ.ામ આપકે .હુ.જુરમેં ભેજા. ઇસ વક.ત આપકી ઉ.મર પચ્ચીસ બરસકીથી ઔર બીબી .ખુદયજા (રદી.) કી ઉ.મર ચાલીસ બરસકી નિહાયત .ખુશી ઔર બાહમી રજા.મંદીસે શાદી હોગઇ ઔર બીબી .ખુદયજા (રદી.) ને ઇસ તક.રીબકી .ખુશીમેં ક.બીલએ .કુરયશકી બડ.ી ધામધુમસે દઅ.વત કી. શાદીસે આપકે પંદરા સોલા સાલ નિહાયત દીલી આરામસે કટે.ઇસ્કે બઅ.દ આપકી ઉ.મરમેં એક નયા જ.માના શુરૂઅ. હુવા.

આપકી શાદીકા હ.ાલ સુનકર બીબી હ.લીમા આઈ ઔર અપની મુફલસીકા એહ.વાલ બયાન કીયા આપને બીબી .ખુદયજા (રદી.) સે ઉનકી સિફ.ારીશકી ઉન્હોંને બીબી .હલીમાકો ચાલીસ ભેડેં દીં. જીસ્કો લેકર ખુશી .ખુશી અપને મકાન ચલી ગઈ.

બીબી .ખુદયજાસે આપકે હાં ચાર લડ.કીયાં હુઇ ઔર એક લ-ડ.કા જીન્કા નામ કા.સિમ રખા ગયા. મગર કાસીમને બચપનેહીમેં વફ.ાત પાઇ. .હ.જરત .ખુદયજા (રદી.) જબતક જીતી રહીં આપહીકી વફાદાર ઔર સચ્ચી મનકુહા રહીં. ઇન્કી મૌતકે બઅ.દ કભી આપ યાદ કરતે તો આહે સર્દ ભરતે જબ આપને બીબી આયશા બીન્ને અબાબકર સીદ્દીક. (રદી.) સે નિકા.હ કીયા તબ એક રોજ. આપકો હ.સરતસે બીબી .ખુદયજા (રદી.) કી યાદ કરતે દેખ કહા “ યા રસુ-લુલ્લાહ કયા ખુદયજા બુઢ.ી નથી ઔર અલ્લાહને ઉસ્કી બજાએ આપકો બહેતર ઔરત નહીં અ.તાકી હય ? ” આપને એક આહ સર્દ ભર કર કહા નહીં હરગીજ. નહીં. જબ મંય ગ.રીબ થા તો ઉસને મુજસે શાદી કરકે મુઝે દૌલત મંદ બનાયા જબ સબ લોગ મુજકો ઝુઠા કહેતેથે તો ઉસને મુઝે સચ્ચા જાના જબ કુલ અ.રબ મેરે બર-.ખિલાફથા તો ઉસને મેરા સાથ દીયા.

બીબી .ખુદયજા (રદી) સે નિકા.હ કરનેકે બ.અદ અપને મુલ્કકી બહબુદકી તરફ તવજજહકી અવ્વલહી અવ્વલ આપને ઉસ ઓ.હદો પયમાનકો કે જીસ્કી રૂસે મક્કેકી ચાર દીવારીકે અન્દર કીસી.કિસ્મકા

.ઝુલ્મ કરનેકી કીસીકો ઇજા.જત નથી. ફિરજીન્દા કીયા ઔર ઉસમે ઉન્હોંને .અરબકે ચાર ઔર કબીલોંકો ભી અપને સાથ મિલાયા ઔર જો .અમલદર આમદ ઇસ્કા હુવા વોહ ઇન્હીકી તનદહીસે હુવા.

ચંદરોજ બ.અદ .ઉસ્માન બીન્ને .હારીસને જો.ઇસાઇ હો ગયાથા અપને વતન ઔર કૈ.ામકે સાથ દ.ગાબા.જી કરકે મકકેકો એહલે યુનાનકે સુપુર્દ કરનેકી કોશીશકી મગર આપને ઇસમેં અયસેતન મન ઔર ધનસે કોશીશકી કે અપની .જાદે બુમકો .ગયર કૈ.ામકી .ગુલા-.મીમેં આનેસે બચાલીયા .ઔર યહે વાકિ.યા એહલે .અરબકી તારી.ખ મેં .આલા દરજેકી શૌહરત રખતા હય.

જબ આપકી .ઉમર ૩૫ સાલકી હુઇ ઉસવ.ક્ત મકકે મેં એક ઔર .ક.જીયા પેશ હુવા જીસ્કો અગર આપકી .અ.કલે સલીમ ફયસલા ન કરતી તો .જમીને .હરમ હ.જારોં આદમીયોં કે .ખુનસે લાલ હો-જાતી. યહે વાકિ.યા યું હુવા કે ક.અબાશરીફકી ઇ.મારત મુનહદિમ હો ચલીથી. .કુરયશને ઉસકી ત.અમીર શુરૂ.અ કી. ઇસ મ.જહબી કામ મેં સબ .કબીલોંને શર કતકી ઔર કામ .ખત્મ હો ગયા. સિર્ફ હજરે અ-સવદ રખને કે લીએ મુબાહિ.સા હોને લગા હર શખ્.સ યહી કહેતાકે મુઝે યહે ફ.ખ્ર હાસિલ હો. ઔર મેરેહી મ.હલ્લેકી તરફ ઇસ્ક રૂ.ખ રહે આ.ખીર યહે .કરાર પાયાકે અલસ્સુબ.હ જો શખ્.સ પહેલે .હરમમે દા-.ખિલ હો ઉસ્કી રાય પર .અમલ કીયા જાય દુસરે રો.જ સુબ્.હમેં સ-બસે પહેલે આપ તશરીફ લાએ. ઔર યહે મુક.દ્દમા આપકે સામને પેશ હુવા આપ ખ.ડે હો ગય ઔર અપની ચાદર ફયલાદી ઔર હજરે અ-સવદકો ઉસમેં રખકર હરહર .કબીલેકે સરદારસે ફરમાયા કે ચાદર કે કિનારે થામારે. ફિર .ખુદ હજરે અસવદકો દસ્તે મુબારકમેં લેકર નસબ કર દીયા ઇસ્તિર.હ યહે ઝઘડ.ા તય હુવા. ઔર બાત બાત પર કટ મરને વાલે .કુરશીયોંકા હર શખ્.સ રા.જી હો ગયા ઔર .ખુશ .ખુશ ઘર આય. ઔર આપકી ફર.જાનગી ઔર સુલ.હે પસંદગીકી હરહર જગેહ ત.અરીફ હોને લગી.

ઇન્હી ઐયામમેં મુલ્કમેં સખ્.ત ક.હત પ.ડા મકકે વાલે નિહાયત પરીશાન હુવે હ.જારોં જાને બે આબોદાના .જા.એ હોને લગીં. કોઇ કી-સીકો પુછતા નથા હરએકકો અપની અપની પ.ડીથી ઇસ નફસી

નફસી કે .કયામત .ખેૂજ .જમાનેમેં ર.હમતુલલી .આલમીન (સલ.) ને જો મયદાને .હશ્રમેં ઉમ્મતી ઉમ્મતી પુકારેગા, લોગોંકી હમદરદી ઔર એ.આનત ઇસ દરજાકી કે હર એકકે દિલસે દુ.આ નિકલને લગી. .હજરત .ખુદયજા (રદી.) ને અપને તમામ માલ પર આપકો પુરા અ-.ખ્તેયાર દીયાથા આપને ઉસકો અયસી તીજારતમેં લગાયા જીસ્કા બ.અઆના બહિશ્ત હય. ઔર રી.જાએ .ખુદા કી.મત હય .અ.જીજ, .ગરીબ, યતીમ, મીસકીન, મુસાફિર સબ ઇસિ ચશ્મએ ફય.જસે સય-રાબ હોને લગે. ઔર ઇસક.હતકે .જમાનેમેં આપકી દાદોદહશને બહો-તોંકી જાન બચાલી.

ઇસ્કે ચંદરો.જ બ.અદ આપને હમદર્દી એ ઇન્સાનકા એક પુરા પુરા નમુના અપને એહલે વતન બલ્કે કુલ દુનિયાકો કર દિખાયા વોહ યહેથા કે જ.યદ ઇબ્ને .હારિસ કીસી લડાઇમેં પકડ.ા ગયા ઉસ્કે દુશ્મ-નોંને ઉસ્કો બીબી .ખુદયજા (રદી.) કે ભતી જે કે હાથ ફરોખ.તકર દીયા ભતીજેને યહે .ગુલામ અપની ફુફીકે ન.જર કીયા આપને જ.ય-દકી .હાલત પરર.હમ ખાકર બીબી .ખુદયજા (રદી.) સે માંગ લીયા. ઔર આ.જાદ કર દીયા. .જયદકે બાપકો ઇસ બાતકી કુછ .ખબર નથી થોડે દીનોંકે બ.યદ વોહ કુછ રૂપીય લેકર ઉસ્કે રિહા કરનેકે લીએ આયા તબ આપને ફરમાયા યહે આ.જાદ હય. ઇસ્કી મર.જી ચાહે યહાં રહે ચાહે ચલા જાએ. ઇસિ સચ્ચે ફિદાઇને જીસ્કા દિલ બન્દએકરમ હો ચુકા થા અપને બાપકે સાથ જાના મન.જુર ન કીયા બલ્કે આપકે પાસ રહેના પસંદ કીયા .આપને અપની ફુફી.જાદ બહન જ.યનબસે જો નિહા-યત.ખુબસુરત ઔર.આલા .ખાન્દાને .અરબસેથી નિકા.હ કરવા દીયા.

ઇન તમામ વા.કિયાતકે સાથસાથહી આપકા દિલ અપને મુલ્કકો તારીકી ઔર જહાલતમેં ડુબા હુવા દેખકર બેઇન્તેહા કુ.ઢતા ઔર દુઃખતાથા. વોહ બુત પસ્તીકો દેખકર બહોત ઘભરાતેથે. .ઔરતોં કે .હાલે.જાર ઔર માસુમ લડ.કીયોંકો જીન્દા દર ગોર હોતે હુવે દેખકર આપકા જીગર પાશ પાશ હોતાથા, મગર કુછ કર ન સકતેથે. અયસે અયસે વા.કિયાતસે ઘભરાકર વોહ અકસર તનહાઇમેં રહેતે ઔર ઉનકે દફીએકી તદબીર સોચતે રહેતે. આપકા મ.અમુલ થા કે હરસાલ રમ-.જાનકા મહીના .ગારે .હરામેં રહેકર .ખુદાકી યાદમેં બસર કરતે.

ઔર જો કોઇ ભુલા ભટકા મુસાફિર ઉધર જાનિકલતા ઉસ્કી રહનુમાઇ ઔર દસ્તગીરી કરતે .ખુદાસે હમેશા યહે દુ.આ ચાહતે કે કીસી તર.હ ઇન્કા મુલ્ક ચાહે જહાલતસે નિકલે. વોહ .ખુદાકી દરગાહમેં સર બસુજુદ રોતે. આ.ખીર જો ઇન્દા યા બિન્દા ઇલહામે ઇલાહીકા ચશ્મા આપકે દિલમેં પુટા ઔર નુરે.ખુદાવન્દીકા ચમકારા ચમકા. આપકા દિલ ઉસ મુબારક દરજેકો પહોંચ ગયા, કે .ખુદાવન્દત.આલાકી મર.જી મ.અલુમ કરસકે ઔર આપકો યક.ીન હો ગયા કે બસ .ખુદાને મુજકો ઇસી મતલબકે વાસ્તે પયદા કીયા હય કે મંય અપને મુલ્કસે ઇસ જહાલતકો દુર કરૂં આપકો ઇસ બાતકાભી યક.ીન હો ગયા કે જબ ઇન્સાન બહોત ગુનહા કરતે હય ઔર દીને .હ.કકો છો.ડ દેતે હંય તો .ખુદા ઉનકોરાહે રાસ્તપર લાનેકે લીએ એક ન એક શખ્.સકો પયદા કર દેતા હય. ચુનાંચે અબ ઉસને યહે બારે અમાનત મેરે સરપર ડાલા હય. જયસેકે ઇસસે પહેલે ઉસને ઇબરાહીમ (અ.) મુસા (અ.) .ઇસા (અ.) વ.ગયરાકે સરપર ડાલાથા. યહે .ખયાલ આપકા અયનલ યક.ીનકે દરજેતક પહોંચગયાથા. આપ અકસર .ગયબી આવા.જે સુ.ના કરતે ઔર ખ્.વાબ ઔર બેદારીમેં તર.હ તર.હકે મુશાહિદાત ઔર કોયાએ સાદિક દેખા કરતે. આપ જો ખ્.વાબ દેખતે હમેશા સચ નિકલતા .આ.ખીરજબ આપકી .ઉમર ચાલીસ સાલકી હુઇ તો એક રો.જ આપ .હસ્બે મ.અમુલ .ગારે હરામેંથે, કયા દેખતે હંય કે કોઇ શખ્.સ આપકો પુકાર રહા હય ઔર કહેતા હય કે પ.ઢ. આપને કહા મુજકો પ.ઢના નહીં આતા. તબ જીબરીલ (અ.) ને કહા " પ.ઢ અપને પરવરદિગારકે નામસે જો .ખાલિ.ક હય. જીસ્ને જમે હુવે લહુસે ઇન્સાન જયસી પુર હિકમત મ.ખલુ.ક પયદાકી. પ.ઢ અપને પરવરદિગાર કે નામસે જો બહોત કરમ કરને વાલા હય. જીસ્ને .કલમકે .જરી.એ .ઇલ્મ સીખાયા આદમીકો વોહ બાતેં સિખાઇં જો વોહ નહીં જાનતાથા. " ફિર જીબરીલ (અ.) ને તીન દફ્.એ આપકો અપને જીસ્મસે લગાકર ભીંચા. જીસસે આપકો .ખુદા વન્દે ત.આલાને સબ .ઇલ્મોંસે ખબરદાર કર દીયા ઇસ્કે બ.અદ જીબરીલ (.અ.) ને વહાં પાનીકા એક ચશ્મા પયદા કીયા ઔર આં .હ.જરત (સલ.) કો વુજુ કરના બતાયા ઔર નમા.જકી દો રકઅતેં પ.ઢવાઇ.

જબ આપ પરવ.હી ના.જીલ હો ચુકી તો .ખુદયજા (રદી.) કે પાસ ગભરાએ હુવે તશરીફ લાએ ઔર સારા માજરા કહે સુનાયા. ખુદયજા (રદી.) ને આપકો તસલ્લીદી કે બેશકતુ પ.ગયમબરે .ખુદાહય. ઔર મંય તુમપર ઇમાન લાતી હું. બીવી .ખુદય જા (રદી.) ને ઉસી રો.જસે બુત પરસ્તી છોડ.દી ઔર અપને ચચાકે બેટે વરક.ા બીન્ને નૌફીલકે પાસ લે ગઇ ઔર ઉસકે રૂબરૂ સારા .હાલ બયાન કીયા. વરક.ા એક ફ.ાજીલ આદમીથા. વોહ ઉન કીતાબોંકો જો ખુદા.એ ત.આલાકી તરફસે પય.ગમ્બર પર ના.જીલ હો ચુકીથી. .ખુબ જાનતાથા ચુનાંચે તૌરતો ઇન્જીલકા તરજુમા .અરબી .જબાનમેં કીયા કરતાથા ઔર બડે. બડે. યહુદી ઔર ઇસાઇ. ફ.ાજીલોંસે .હજરતકી નુબુવતકી .ખબર સુન ચુકાથા. વોહ યહે .હાલ સુનકર બોલા કે અય મુહમ્મદ (સલ૦) તુમ્હેં મુબારિક હો જીબરીલ (.અ.) ફરીશતા જો મુસા (અ.) ઔર ઔર પય.ગમ્બરોંપર ના.જીલ હુવા કરતાથા અબ તુમ્હારે પાસ વ.હીલેકર આયા હય. યકી.ન જાનોંકે તુમ નબીએ આ.ખિરરૂ.જજ.માન હો.

ફિર .હ.જરત .અલી ઇબ્ને અબી તાલીબ (રદી.) જો અભી નિહાયત નો .ઉમ્રથે .ઇમાનદારો કે ઇસ મુખ.તેસર ગિરોહમેં શામીલ હુવે. આપ બીબી .ખુદયજા (રદી.) ઔર .હ.જરત .અલી કરમ અલ્લા હો વજહો કો સાથ લે પહાડે.ામેં ચલે જાતે ઔર યાદે ઇલાહીમેં મશ.ગુલ હોતે એક રોજ.જબ વોહ .અયન .ઇબાદતમેંથે કે .હજ.રત .અલી (રદી.) કે બાપ અબી તાલીબ વહાં આ.ન પહોંચે કહા "અય મેરે ભાઇ કે બેટે બતા તુ કિસ મ.જહબ પર ચલતા હય" આપને કહા યહે મ.જહબ .ખુદાકા હય ઉસ્કે ફરીશ્તોંકા ઔર ઉસકે પય.ગમ્બરોંકા ઔર હમારે દાદા ઇબરાહીમ (.અ.) કા. .ખુદાને મુઝે ઇસ.ગર.જ કે લીયે પયદા કીયા હય કે મંય ઉસકે બંદોંકો જો રાહે રાસ્તસે ફિર ગએ હંય રાહે .હ.ક પરલાઉં. અય ચચા જાન આપભી ઇસ કામકે લાયક. હંય મુનાસિબ હય કે આપકો ભી રાહે .હ.કપર બુલાઉં. ઔર આપ ઇસકો .કુબુલ કરકે ઉસકે ફયલાનેમેં મેરી મદદ કરેં. લેકીન અબુતાલીબને કહા કે મંય અપને આબા વ અજદાદકા દીન છોડ.ના નહીં ચાહતા, મગર અલ્લાહકી .કસમ હય કે જબ તક જીતા રહુંગા તેરા બાલ બાંકા ન હોને દુંગા, ફિર અબુ તાલીબને અપને બેટે .હ.જરત .અલી (રદી)સે પુછા કે તેરા કયા

મ.જહબ હય. જવાબ દીયા મંય .ખુદા ઔર ઉસકે પય.ગમ્બર પર ઇ-
માન લાયા હું ઔર ઉસકા સાથ દુંગા તબ અબુ તાલીબને કહા જાવ
ઇન્કે સાથ રહો વોહ હમેશા તુમકો રાહે .હ.ક્કી તરફ બુલાએગા.

ઇસકે બ.અદ આ.જાદ શુદા ગુલામ .જયદને ઇસલામ .કુબુલ કીયા
ઔર ઇસ્કે ચન્દ રો.જ બ.અદ .હ.જરત અબુબકર સીદ્દીક. (રદી.) ઇ-
માન લાય ઔર આહિસ્તા આહિસ્તા મુસલમાનોંકી ત.અદાદ બઢતી
ગઇ. ૪૩ સાલ તક આપને ચુપકે ચુપકે લોગોં કો બુત પરસ્તી સેમન્.અ
ઔર દીને બર.હ.કકી દઅવત કરને રહે આ.ખીરકાર આપને અપને
તમામ રીશતાદારોં ઔર .કબીલેકે લોગોંકો અપને ઘર બુલાયા ઔર
ઇસ જલસએ .આમમેં બરમલા દ.અવતે ઇસલામ કી ઇસતરી.કે અ-
મલસે લોગોંને બહોત બુરા માના ઔર ઇસ દિનસે દુશમનાઇકા દરવાજા
ખુલ ગયા. અબુતાલીબકી બહોત હંસી ઉડ.ાઈ ગઇ ઇસ હંસી ઔર
ત.અનોંને આપકી હિમ્મત ન તો.ડી બલ્કે આપકો ય.કીનન હો ગયા કે
.જયાદા હીમ્મતસે કામ લેનેકી .જુરૂરત હય. ચુનાંચે આપને કમરે હિ-
મ્મત બાંધ અપનેકો રાહે .ખુદામે ડાલ દીયા. ઔર હરરો.જ સરે બા.જાર
વ.અ.જો નસી.હત કરની શુરૂ.અકી. કુરેશને તંગ આકર અબુતાલીબસે
શીકાયત કી. ઔર કહાકે હમકો આપકા લિહા.જ હય વર્ન હમ ઇસ
બે.અક.લ બે દીન દીવાનેકો અલી જાનસે મારડાલતે અગર આપ ઈસ્કી
હિમાયત કરતે હો તો આવ ફિર લ.ડકર ફયસલા કરેં. અબુ તાલિબને
ઇન્હેં તો હાલદીયા મગર આં .હ.જરત (સલ૦) કો બુલાકર કહા બેટા
ઇસ કામસે બા.જ આવ. આપને જબ દેખા કે અબ મેરી મદદ કરના
નહીં ચાહતે તો નિહાયત ઇસ્તે .કલાલસે જવાબ દીયા કે ઇધરકી દુ-
નિયા ઉધર હો જાએ મગર જબ તક મેરે દમમેં દમ હય મંય ઇસ
કામકો નહીં છોડુંગા. આપને યેહ ગુફતગુ નિહાયત દર્દ ભરે દિલસેકી
ઔર આંખમેં આંસુ ભર આએ. અબુતાલીબપર ઇસ કયફીયતકા નિ-
હાયત અસર હુવા ઔર ઉસ્ને જો આપ માયુસ હોકર ચલે ગયેથે બુલા
કર કહા કે અચ્છા જો તુમ્હારી મર.જી હો સો તુમ કરો મય તુમ્હારા
સાથ હરગી.જ ન છોડુંગા. તબ આપને .જોરોશોરપર વ.અ.જો નસીહત
કર કહેની શુરૂ.અકી મગર .કુરયશપર કોઇ મુફીદ અસર ન પડ.ા ઔર
જ્યાદા મુ.ખાલિફતપર કમર બસ્તા હો ગએ. .ખુશ .કિસમતીસે

બુ તાલીઅબકા લિ.હા.જ ઔર બ.અજ .અ.જી.જદારોંકી .અ.જી.જ-દારી કામ દે ગઈ.

ઇસકે બ.અદ ઉનહોંને સોચાકે આપકો કોઇ .જબર દસ્ત દુનિયાવી લાલચ દે કર ઇસ કામસે બા.જ રખેં ચુનાચે એક શખ્.સ આપકી ખિ-દમતમેં ગયા ઔર કહા આપ બ.ડે .ખાનદાની ઔર લાય.ક મો.અ.જ-.જ.જ શખ્.સ હંય. મગર આપને હમપેં ના.હ.ક નિફા.ક ડાલ દીયા હય આપ હમારે બુતોં ઔર મઅબુદોંકી ત.જ.હી.ક કરતે હંય ઔર હમારે આબા વઅજદાદકો મુશરિક વિગુમરાહ બતાતે હંય. હમ આપકો એક ઇલ્તેજા કરતે હંય વોહ સુનિયે ઔર .ગોર કીજીએ કે વોહ કાબિલે પ-સંદગી હય યા નહીં. આપને કહા કહો. વોહ બોલાકે આપકી .ગર.જ માલ ઔર દૌલત ઔર જાઓ .હશમત જમ્અ કરનેસે હય તો હમ સબ મિલકર આપકો ઇસ .કદર.ખ.જાના જમ્.અ કરદેતે હંય કે હમારે મુ-લ્કમેં કીસીકે પાસ ઇસ.કદર દૌલત નહીં હોગી. અગર આપ અપને કો બડા ઔર સા.હબે ફત્બાબનાના ચાહતે હંયતો હમ આપકો અપના સરદાર ઔર પેશવા બના લેતે હંય ઔર આપકી મર.જી કે બ.ગયર હરગી.જ કોઇ કામ નહીં કીયા કરેંગે ઔર અગર આપકો સલતનતકી .જુરૂરત હય તો હમ આપકો અપના સુલતાન બનાનેકો તૈયાર હંય અ-ગર .ખુદા નખ્.વાસ્તા વોહ જીન જો આપકે સરપર સવાર હય કીસી તર.હી રા.જી નહીં હોતા તો હમ કો ઇજા.જત દોકે હમ કાહિનોં કો બોલવાએ કે વોહ મુનાસીબ તદબીરેં અમલમેં લાએં.

જબ વોહ અપના પય.ગામ સુના ચુકા આપને કહા " યેહે પ.યગામ .ખુદાએ ર.હમાનો ર.હીમકા હય. યેહે નવીશતા પ.ઢનેકે કા.બિલ હય. ઇસકી આયતે નિહાયત સાલિસ ઔર વા.જે.અ હંય. ઔર તુમ્હારી માદરી .અરબી.જ.બાનમેં સમઝદાર લોગોંકે લીએ બ.ખુબી બયાન કરદી ગઇ હંય યેહે નવીશતા .ખુશનુદી .ખુદાકી .ખુશ.ખબરી સુનાને ઔર .અજા બે ઇલાહીકા .ખૌફ દિલાને વાલા હય પર અફસોસ લોગ ઇસસે મુંહ મો.ડતે ઔર કાન હટાતે હંય વોહ બ.ડી શે.ખીમેં આકર કહેતે હય કે " જીસ બાતકી તરફ તુ હમેં બુલાતા હય વોહ બાત હમારે દીલોં તક હરગિ.જ નહીં પહોંચ સકતી. હમારે દિલ પરદોંકે અંદર બંદ હય ઔર હમારે કાન અયસી બાતોંસે બે બેહેરે હંય. તેરે ઔર હમારે દરમિયાન

બડા ભારી હિજાબ હય પસ તુ જોજી ચાહેકર હમ સમજ લેંગે"

"અય પયગમ્બર તુ ઇન્હેં કહે દે કે મંય તો બીલકુલ તુમ્મારી તરહ એક મઅમુલી ઇન્સાનહું. સિર્ફ યહી બાત હય કે મુઝે યહે પયામે ઇલાહી પહોંચા હંય કે વોહ તુમ્હારા મઅબુદ એક ખુદાએ બરહક હય. તુમ ઉસીકી તરફ અપના દિલ લગાવ ઔર ઉસીસે અપને ગુનાહોંકી મઆફી ચાહો બુર્દ બારી ઔર તબાહી હય ઉન લોગોંકે લીએ જો મખલુક કો મઅબુદકા રૂત્બા દેતે હંય. રાહે ખુદામેં કુછ ખર્ચ નહીં કરતે ઔર દુસરી જીન્દગીપર ઇમાન નહીં રખતે જો લોગ ઈમાન લાયહંય ઔર જીન લોગોંને પાકીજા કામોંસે નઇ જીન્દગી અખ્તેયારકી હય ઉન્હેં બેઇન્તેહા ખુશીકી જીન્દગી મીલનેવાલી હય."

જબ મકકે વાલોંકો યકીન હો ગયા કે રસુલે ખુદા (સલ૰) અપને કામસે બાજ ન આએંગે ઔર હમારે દીનકી બુરાઇયાં બયાન કરનેસે ન ટલેંગે ઔર યેહભી દેખલીયા કે બહોત લોગ આપકે દીનમેં શામીલ હોતે જાતે હંય વોહ આપકે ઔર આપકે અસહામ કે સખ્ત દુશમન હો ગએ ઔર ઉન્હોંને આપકો ઔર મુસલમાનોંકો સખ્ત તકલીફેં દેની શુરૂઅકીં. લેકીન જબતક આપકે ચચા અબુતાલીબ જીન્દા રહે ઉનકે ખૌફસે હજરત રસુલે ખુદા (સલ૰) સખ્ત તકલીફેં નહીં પહોંચા સકતે થે મગર અકસર ગરીબ ઔર બેકસ મુસલમાનોં પર સખ્ત જુલ્મ કીયા કરતેથે. ચુનાંચે કઇ મુસલમાન ઉનકે જુલ્મોસે શહીદ હો ગએ.

મુમીનીનકી યહે દર્દ નાક હાલત દેખકર. ઔર અપનેમેં હિફાજત ઔર મુકાબીલેકી તાકત ન પાકર આપને ઉન્હેં યહે સલાહ દી કે તુમને રાહે ખુદામેં કદમ રખા હય તો ઇન તકલીફોંસે ન ઘભરાવ ઔર અલ્લાહકા નામ લેકર એબીસીનીયાકી તરફ હિજરત કર જાવ ચુનાંચે ઉનકે કહેનેકે બ મુજબ ચન્દ કબીલોંકે લોગ જો અપની જાંનસે ભી તંગથે મએ અપને અયાલો અતફાલકે અપના ઘરબાર છોડકર એબીસીનીયા કો રવાના હો ગએ ઔર ઉનકે બઅદ ઔર બહોતસે લોગોંને તર્કે વતન અખ્તેયાર કીયા યહેં જીલાવતની હિજરતકે નામસે મૌસુમ હુઇ પાંચવીં સાલે નુબુવત મુતાબીક સના ૬૧૫ ઇ. વુકુઅમેં આઇ.

મકકે કે બુત પરસ્તોંને જબ યહે હાલ દેખા તો નજ્જાશી શાહે એબીસીનીયા કે પાસ અપને સરદારોંકો ભેજે ઔર યહે લોંગ જો હમારે

મુલ્કસે ભાગકર આપકે પાસ આય હુંય આપ ઇન્હેં હમારે હવાલે કરદેં મગર ઉસ મુનસિફ બાદશાહને ઉન્કે જવાબમેં લીખા કે યહે લોગ મેરી પનાહમેં આગય હુંય. સામાને હિમ્મતો જવાંમરદી નહીં કે ઇન્હે વાપસદું. તુમ ચલેજાવ મંય ઇનકો તુમ્હેં ન દુંગા. ઇસકે .બ.અદ જબ નજ્જાશી કો ઇસલામકી સદા.કત મ.અલુમ: હોગઇ તો વોહ ભી મુસલમાન હો ગયા.

ઇસ વાક.એ કે બ.અદ આપકે ચચા અમીર હમ.જા (રદી.) ઔર મક્કેકે એક મશહુર ઔર સા.હબે રૂસુ.ખ શખ્.સ જીનકા નામ હ.જરત .ઉમર (રદી.) થા, ઇમાનલાય. હ.જરત .ઉમર (રદી.) બડે બહાદુર ઔર .આલીમો ફા.જીલ આ:દમી થે. ઔર કૈ.ામે .કુરયશકે લોગ બડે. બડે. કા-મોમે ઉન્હે આપના પેશવા જાનતે થે, ચુનાંચે .હ.જરત રસુલે .ખુદા (સા.) કી મુ.ખાલિફતમેં ભી ઉન્હોંને જો કુછ આપસમેં મશવિરા કીયાથા, ઉસ્પે .હ.જરત .ઉમર (રદી.) હી કી તજવી.જકો સબસે .જયાદા વ.ક-.અત દીથી. .હ.જરત ઉમર (રદી.) કી આપસે ઇતની મુ.ખાલીફત તો થી હી મગર ફિરભી એક દિન અયસા ઇત્તફા.ક હુવા કે વોહ અપની બહન (રદી) સે સુરએ "તાહા" કી કુછ આયતેં સુનકર બેતાબસે હો ગએ ઔર કહેને લગે, જીસ પાક .જાતકા યહે કલામ હય મુનાસિબ નહીં ઉ-સ્કી ઇબાદતમેં કુ.સુર કીયા જાય. ઇસ્કે બ.અદ કલમા પઢા ઔર ઉસી વ.ક્ત સચ્ચે દિલસે મુસલમાન હો ગએ. અબ યહી .હ.જરત .ઉમર (રદી.) જો આપકે સ.ખ્ત મુ.ખાલિફથે તલવાર ગરદનમે ડાલે રસુલે-.ખુદા (સલ૦) કી ખિદમતે બા બરકતમેં આય ઇસવ.કત આપ શહેરકે બાહિર એક પહાડ.ી પર બયઠે થે જીસ્કા નામ સફા હય. આપને .હ.જરત .ઉમર (રદી.) કો અપને પાસ આતે દેખ ઉન્કા ઇસ્તે.કબાલ કીયા. ઔર ગલેસે લગાકર ફરમાયા અય .ઉમર કિસ ઇરદેસે આય હો? કયા .કયામત તક લ.ડતેહી રહોગે? .હ.જરત .ઉમર (રદી.) ને જવાબ દીયા કે યા રસુલુલ્લાહ મંય મુસલમાન હોને ઔર .ખુદા ઔર ઉસ્કે રસુલ પર ઇમાન લાનેકો આયા હું. યહે સુનકર આપ બહોત ખુશ હુવે. આપને .હજરત .ઉમર (રદી.) કો કલમા પઢાકર મુસલમાન કીયા. ઔર જો લોગ પાસ બયઠે ઉન્હાંને બઆવા.જ બલન્દ તકબીર કહી. યહે .ગુલગુલા શહેર વાલોંકે કાનોં તક પહોંચા. ઇસ્કે બ.અદ .હ.જરત .ઉમર

(રદી.) ને કહા કે યેહ બાત મુનાસીબ નહીં કે મટ્ટી ઔર પથ્થરકી ના ચી.જ મુરતાંકી પરસ્તીશ તો ખુલ્લમ ખુલ્લા હો ઔર દુનિયાકો પયદા કરને વાલે પાક .ખુદાકી બન્દગીં છુપ કર કી જાએ. ઔર યેહ સચ્ચા મ.જહબ છુપા રહે. આપ બે ખટકે બાહિર નિકલ કર નમા.જ પઢીએ. ઔર લોગોંકો હિદાયત કીજીએ. યેહ સુનકર રસુલે.ખુદા (સલ૰) અપને અ.સહાબ સમેત .ખાનએ ક.અબાકી તરફ ચલે ગય. ઔર .હ.જરત .ઉમર (રદી.) નંગી તલવાર લીએ આકે આગે હુવે જબ લોગોંને .હ.જરત .ઉમર (રદી.) કા યેહ .હાલ દેખા તો પુછા તેરે પીછે કૌન હય. ઉન્હોંને કલમા પઢા ઔર કહા .હ.જરત મુ.હમ્મદ રસુલુલ્લાહ (સલ૰) હય જો કોઇ તુમમેંસે અબ ગુસ્તાખી કરેગા તો યેહ તલવાર હય ઔર ઉસકા .ખુન ફિર આપને .જાહિર હોકર નમા.જ પ.ઢી.

કુછ દિનોં બ.અદ અબુતાલીબ ઔર બીબી .ખુદયજા(રદી.) દોનોને એક દુસરેકે બ.અદ વફાત પાઇ ઇસ વ.ક્ત આપકી નુબુવતકા દસવાં સાલ થા. આપકો ઇન દોનોંકી વફાતસે .ગમ પર .ગમ હુવા ઔર ઇસ વાસ્ને ઇસ બરસકો .આમુલહુ.જલ ય.અની .ગમકા સાલ રખા.

જબ અબુતાલીબકી વફાતકે બ.અદ .કુરયશને આપકો બહોત તંગ કીયા. ઔર આપભી ઉનકો રાહે રાસ્ત પર લાનેસે માયુસ હો ચુકે તો યેહ ઠાની કે આપ ઇસ શહેરસે તાયફમેં ચલેં. ઔર વહાંકે લોગોંકો વ.અ.જો નસી.હત કરેં ચુનાંચે આપ .જયદ ઇબ્ને.હારીસકો અપને સાથ લેકર તાયફકો ગએ. ત.કદીરકી બાત વહાંકે લોગ આપકે વ.અ.જસે અયસે બર અફરોખ.તા હુવે કે ઉન્હોંને આપકો વહાં ઠહેરને તકકી ઇ- જા.જત ન દી ઔર પથ્થર રો.ડે ઔર ઇંટેં માર માર કર ઔર લ.ડકે પીછે લગાકર ઉસી વ.કત શાહેરસે નીકાલ દીયા. આપકે પાઉં ટ.ખને પીંડલીયાં પથ્થરોંસે .જ.ખમી હો ગઇં. ઔર આપકો મક્કેમેં વાપસ આના પ.ડા. ઔર મક્કેવાલોંમેંસે એક શખ્.સ જીસકા નામ મો.અત્તમ બીન્ને .અદીથા આપકા હામી ઔર મદદગાર બના.

ઇન્હી દીનોંમેં એક અયસા વાકિ.યા પેશ આયા જો ઇસલામી તા- રી.ખમે બહોત શોહરત રખતા હય એક રોજ. હજકે ઐયામમેં આપ તાજીરોં ઔર જાત્રીયોંકો વઅ.જ. કર રહેથે, તો આપકો છે આદમી મદીનેકે રહેનેવાલે મીલે. આપને ઉનકો વઅ.જો. નસીહ.તકી. વોહ આ-

પશી શીરીં કલામી ઔર સહ.ર બયાની ઔર હ.ક.પસન્દીસે અયસે ખુ.શ હુવે કે આપપર ઇમાન લાય ઔર મદીનેમેં વાપસ આકર બડી સરગરમીસે યેહે ખ.બર ફયલાઇ કે મક્કેમેં એક પયગ.મ્બરે .ખુદા (સલ.) પયદા હુવા હય. વોહ તમામ ઝઘડે.ાં ઔર ફસાદોંકો જો સદીયોંસે યહાં બરપા હંય મીટા રહા ઔર બુત પરસ્તીકી બેખ.કની કર રહા હય. ઔર સદાક.તકા નુર ચમકાતા, ઔર .ખુદાકા નુર કુલ દુનિયામેં ફયલાતા હય. દુસરે સાલ યેહે લોગ ચન્દ ઔર આદમીઓંકો અપને હમરાહ લેકર મક્કેમેં પહોંચે. ઔર અપને ઉન આદમીયોંકોભી ઉસી જગેહ જહાં ઉનહોંને પહેલે આદમીયોંકો મુસલમાન કીયાથા દીને બરહ.ક.કા રાસ્તા દિખાયા ઔર ઉનસે યેહે એ.હદ લીયા કે હમ ઇમાનદારીસે પયગ.મ્બરે .ખુદાકા સાથ દેંગે.

ઇસકે બઅ.દ જબ વોહ મદીને ગએ તો આપને એક નકી.બ ઉનકે સાથ ભેજ દીયા તા કે વોહ ઇનહેં દીને બરહક.કી તલકી.ન કરતા રહે. નકી.બે મુહ.મ્મદી (સલ૦) કા મદીને તૈયબામેં આનાથા કે વહાં ઇસલામ પાનીકે રેલેકે મીસાલ ફયલને લગા.

ઇન્હી ઐયામમેં હ.ક.તઆ.લાને અપને રિ.સુલ અ.જ.મ.રસુલકો અપની .કુદરત અ.જ.મત આ.ર રહ.મતકા સમાં અપની આંખોંસે દીખાકર ઇક.ાને કામિલકે ઇન્તેહાઇ દરજે તક પહોંચા દીયા અશ.રફુલ મખ.લુક.તકે ગિરોહમેસે એક ખ.ાસુલ ખાસ બન્દેકો શબમેં મએ.રાજે કમાલ પર પહોંચાકર ખિ.લઅ.તે ઇન્તેફાસે સરફરાજ. ફ.રમાયા. ઔર આ.લમે શહુદમેં આ.લમે ગ.યબકે ઇસરાર આંઇના કરદીયે શરહ. મએ.રાજકે વાસ્તે "તાકે હમ ઇસે અપની નશાનીએ દિખાએ"કા ઇશારા કાફી હય.

સને ૬૨૨ મેં મદીને મુન૦વરાકે ૭૫ મુસલમાન એક ક.ાફિલે કે હમરાહ મક્કેમેં આય. એક સુનસાન રાતમેં વોહ આપસે મિલે ઉન્હોંને સીદક. દિલસે ઇસલામ .કુબુલ કીયા ઔર આપકો મદીને તશરીફ લે ચલનેકી સલાહ. દી. જબ આપકો ઉનકે આનેકી ગ.રજ. મઅ.લુમ હુઇ કહાકે ઇસલામ .કુબુલ કરને ઔર મુઝે મદીને લે ચલનેમેં તુમપર બહોત મુસીબતેં પડેંગી. મગર ઉનહોંને ઇસ અકી.દત ઔર ઇરાદતે દિલીસે યેહે દરખ.ાસ્તકી કે આં હ.જ.રત (સલ.) કો કામિયાબીકી ઉમ્મીદ બંધી. ચુનાંચે ઉસી વક.ત એક મઅ.હેદા બાહમી ક.રાર પાયા

જીસમેં ઉન્હોંને આપસે યહે દરખ્.વાસ્તકી કે અગર .ખુદા આપકો કામિ-યાબી દે તો આપ હમ ગ.રીબોં કે શહરકોહી મસકન ક.રારદેં. ઔર હમેં ઇસ ઇજ.જતસે મહ.રૂમ ન કરેં. આપને ઇસકો બ.ડી .ખુશીસે .કુ-બુલ કીયા. મકકેકા એક .કુરયશ કહીં છુપા હુવા ઇસ મઆ.મિલેકા દેખ રહાથા ઉસને ઝટ આકર કુ.રયશકો ખ.બરદી. વોહ ફૌરન મદીનેવાલોકે કા.ફિલેમેં પહોંચે ઔર ઉન આદમીયોંકો જીન્હોંને આપસે એ.હદો પ-યમાન કીએથે ઢુંઢે મગર ઉનકા કુછ પતા ન મીલા તો સર ખુજલાતે ચલે આય, ઔર કા.ફિલા મદીનેકો ચલા ગયા.

ચુંકે .કુરયશ એહલે ઇસલામ.કો બહોત તંગ કરતેથે ઇસ વાસ્તે આપને અપને મુસલમાન ભાઇયોંકો સલા.હ દી કે વોહ મદીનેકો હિજ-રત કર જાએં. ચુનાંચે ચંદહી રો.જમેં એક એક દોદો કરકે .કરીબનસો આદમી મઅ અપને અપને રિશ્તાદારોંકે ચલે ગય. ઔર સિર્ફ આપ ઔર .હ.જરત અ.લીકરમલ્લાહો વજહો. ઔર .હ.જરત અબાબકર સીદ્દી.ક (રદી.) મ.એ અપને એહલો .અયાલકે મક્કેમેં રહે. ઔર આધા મક્કા ગોયા વીરાન હો ગયા. ઇસ વ.ક્ત .કુરયશ તયશમેં આકર દારૂન-નુદવામેં કમીટી કરકે રાયશ્રીકે સબ મીલ કરકે આં .હ.જરત (સલ૦) કો .કત્લ કરેં સબને યહે રાય પસંદ કી ઔર .કુરયશ રાત હોતેહી આપકે ઘરકે આગે ડટ ગએ કે જીસ વ.ક્ત વોહ દરવા.જેસે નિકલે યહીં ઉનકા ઢેર કર દીયા જાય. આપકો .હુકમે જનાબે બારી હુવા કે .હ.જરત અ-લીકો અપને બીસ્તરે પર લિટા આપ અબુ.બકર સિદ્દી.ક (રદી.) કો સાથ લેકર નીકલ જાએં. જબ આપ ચલે ગએ ઔર .ગારે સૌરમેં પનાહ ગુ.જીન હુવે .કુરયશને સુબ્.હકો દેખા કે અપને ઇરદેમેં ના કામિયાબ રહે, તો મારે ગુસ્સેકે દીવાને હો ગએ. ઔર હર તરફ આપકી તાલાશ કરને લગે. ઉનહોને યહે ઇશ્તેહાર દીયાથા કે જો શખ્.સ આપકા સર કાટકર લાયગા સૌ ઉંટ ઇન્.આમ પાયગા. આપ જબ .ગારમેં ગએ ઉસ વ.ક્ત ઉસકે મુંહ પર મકડ઼ીને જાલા તન દીયા ઔર એક કબુતરને ઉસકે ઉપર અંડે દે દીએ. જબ .કુરયશ આપકો ઢુંઢતે હુવે ઉસ ગારકે મુંહ તક પહોંચે તો ઉન્હોંને યહે .હાલ દેખકર સમઝે કે ઇસકે અંદર કોઇ નહીં ગયા હય, બિલા ત.હકી.ક વાપસ હુવે. .ગર.જ તીન દિન તક આપ ઇસ ગારમેં રહે ઔર .હ.જરત અબુબકર સીદ્દી.ક (રદી.) કે

બેટે .અબદુલ્લાહ (રદી.) ઔર ઉનકે .ગુલામ .આમિર (રદી.) કે પાસ ખાને પીનેકી .જુરૂરી ચી.જેં પહોંચાતે, તીસરે રો.જ એક શખ્.સ જીસે .હ.જરત અબાબકર સિદ્દી.ક (રદી.) ને મુ.કરર રખાથા દો ઉંટ લાયા ઔર .હ.જરત અબાબકર સીદ્દી.ક (રદી.) કે .ગુલામ .આમિર (રદી.) ભી આ ગય એક પર આં .હ.જરત અબાબકર સીદ્દી.ક (રદી.) કે સમેત સવાર હુવે દુસરે પર બાકી દોનોં બયઠે ઔર મદીને તૈયાબાકો હિજરતકી મૌરોખાને ઇસલામ આં .હ.જરત (સલ૦) કી હિજરતસે સન હિજરીકા શુમાર કરતે હંય.

જબ આં .હ.જરત (સલ.) મદીને શરીફ્કો પહોંચે .હ.જરત અ.લી-ભી રાસ્તેકી મુસીબતેં ઝેલતે આપસે આ મીલે ૧૬ રબીઉલ અવ્વલ બરો.જે જુમ્.આ મુતાબી.ક દો જુલાઇ સને ૬૨૨ કો આપ મદીનેમેં દા.ખિલ હુવે .ખલ.કત આપકે દીદારકી ઇન્તે.જાર કોઠોં પર ખ.ડી.થી હર શ.ખ્સ આંખેં બીછાનેકો તૈયારથા કે મેરે યહાં .કયામ ફરમાએં આપ હંસતેથે ઔર ઉંટનીકી મહાર છો.ડકર ફરમાયા કે જહાં યહે .ખુદ બયઠ જાયગી વહાંહી મેરા .કયામ ગાહ હોગા આ.ખીર વોહ ઉંટની ઐયુબ અનસારી (રદી.) કે ઘરપર ઠહેરી વોહ આપકા અસબાબ ઉતાર કર અપને ઘરમેં લે ગએ ઔર અપને તંઈ અયસા .ખુશ નસીબ સમઝા ગોયા દૌલતે જહાંસે માલા માલ હો ગયા.

પહેલે પહેલ આપ અબુ ઐયુબ અનસારી (રદી) કે ઘર રહે ફિર વહાં એક મસ્જીદ બનવાઇ જીસે મસ્જીદે નબવી કહેતે હંય. ઔર અબ વહાં એક બડી .આલીશાન .ઇમારત બન ગઈ હય. જબ આપકે રહેને કે વાસ્તે ઘર ઔર વ.અ.જો નસી.હત કરને ઔર નમા.જ પ.ઢને કે વાસ્તે મસ્જીદ બન ગઇ તો આપ વહીં જા રહે ઔર અપને એહલો .અયાલ કોભી મક્કેસે મદીને બુલવા લીયા.

ઇસકે બ.અદ વફાત તક મદીને તૈયબામાં રહે ઔર અપને પાક મ.જહબે ઇસલામકો ફયલાતે રહે. યહે બાત .અરબકે બુત પરસ્તોં ઇસા-ઇયોં ઔર યહુદીયોંકો બહોત નાગવાર ગુ.જરી વોહ આપસે જંગ કરતે રહે. તવાલતકા .ખયાલ ઇસ બાતોંકે લીખનેસે .આરી રખતા હય. આ.ખીરકાર આપને મકકએ મો.અ.જ.જમા ફ.ત્હકર લીયા ઔર વહાંકે સબ લોગ આપપર ઇમાન લાય ઔર આપને ઉનસે બહોત અચ્છા

મુલુક કીયા ઇસ્કે બ.અદ .અરબકે ઔર .કબીલેસી આહિસ્તા આહિ-સ્તા ઇસલામ લાય ઔર આપકે સામનેહી સારે .અરબમેં આપકા સચ્ચા ઔર પાક મ.જહબે ઇસલામ ફયલ ગયા.

જબ .અરબમેં યહે ઇન્કીલાબે રૂ.હાની હોચુકા તો આપકો મ.અ-લુમ હો ગયા કે જીસ મતલબ કે લીએ .ખુદાને મુજકો પયદા કીયાથા વોહ હો ચુકા ઔર યક.ીન કીયા કે અબ મેરી મૌતકે દિન કરીબ હંય તબ આપને એક અલવદા.ઈ .હજકરનેકી ઠાની ચુનાંચે (૨૫) .જીલ.કદકો આપકા .કાફિલા મક્કએ મુ.અ.જ.જમાકો રવાના હુવા. મગર ના.જરીન કયા તુમ .કયાસ કર સકતે હો કે ઇસ હજમેં આપકે પીછે કિતને આદમીથે વહી આમિનાકા યતીમ બચ્ચા જીસે દાઇ .હલીમા પરવરી શકે લીયે લેનેમેંભી તઅમ્મુલ કરતીથી વહી શ.ખ્સ જીસે મકકેમેં કોઇ પનાહ ન દેતાથા ઔર જીસે ભાગતે વ.કત સિર્ફ દો જાંનિસાર રફી.ક મીલેકે એક બીસ્તર પર લેટા ઔર એકને આપકે સાથ જાન જોખોંમેં ડાલ પહાડ.કી ખોહમેં પનાહલી કુછ .ખયાલ કર સકતે હો આજ ઉનકે ઝુંડે કે નીચે કિતને આદમી હંય ? આજ આપકે સાથ એક લાખ ચોવીસ હ.જાર .ખુદા પરસ્ત મયદાને.અરફાતમેં .ખુદાએ વાહદકે .હુ.જુ-રમેં સરનંગે ખ.ડે, બિન સિલે કપ.ડે કફનકી તર.હ પહેને. અમીરી ગરી-બીકા ફ.ર્ક દુર કીએ મયદાને .હશ્રકા નમુના બનાએ ખ.ડે હંય. અલ્લા હો અકબર સદાક.તકી કામિયાબી કયસા .આલીશાન ન.જારા.

ઇસ્કે બ.અદ નમા.જે હજ અદા કીગઈ ઔર આપ મદીનેકો વાપસ આય.

અબ સના ૧૧ હિજરી શુરૂ.અ હુવા. ઇસ્કો આં .હ.જરત (સલ.) કી ર.હલતકા સાલ કહા જાતા હય ઇસીસાલ વોહ જાબ તક .જીન્દા રહે મદીનેસે બાહિર નહીં નિકલે મહમેતુબુકસે વાપસ આતે વ.કત એહલે રૌમાને એક મુસલમાનકો .કત્લ કરદીયાથા. ઇસ વ.કત ઉસ .ખુનકા ઇન્તેક.ામ લેનેકે લીએ આપને એક ફૌજ રવાના કી મગર આં .હજરત (સલ.) કે સ.ખ્ત બીમાર હો જાનેકી વજહસે વોહ ફૌજ રસ્તેહીમેંસે લૌટ આઇ. ઇન્હી દિનોં દો શખ્સોં મુસલીમા ઔર અસવદ અનસી જો ક.જ.જાબ કહે જાતે હંય પય.ગમ્બરીકા દ.અવા કીયા ઔર અપને અપને .કબીલોંમેં રૂસુ.ખ પયદા કરકે સન.આ યમનકે દારૂલ.ખિલાફે

પર .કબ્.જા કર લીયા ઇનિમેંસે .અસવદ .અનસીકો તો મુસલમાનોંને જલ્દ .કત્લ કર ડાલા ઔર મુસલીમા ક.જ.જાબ બબા.ઇસે .આં. હ.જર-તથી બીમારીકે ઇસ વ.કત સ.જાસે બચ ગયા, મગર આ.ખિરકો મુસ-લમાનોંને ઉસકોભી ન છોડા !

અબ આપકી .ઉમર તક.રીબન ૬૩ બરસકી હોગઇથી બુઢ.ાપેકી કમ.જોરી ઔર કસરત મ.હેનતસે આપકી તંદુરસ્તીમેં ફ.ર્ક આ ગયા થા આ .ખીરકાર આપકો બુ.ખાર હો ગયા ઔર રફતા રફતા ઉસને નમુનીયાકી સુરત અ.ખ્તેયાર કરલી મગર આપ અયસે મુસ્ત.કલ મી.જાજથે કે ઇસ શદીદ .અલાલતમેંભી પાંચોં વ.કત મસ્જીદમેં .હા.જીર હોતે ઔર .ખુદ ઇમામત કરતે. બીબી .આયશા (રદી) કા ઘર મસ્જીદકે બહોત .કરીબથા. બીમારી કે ઐયામમેં ઇસીમેં .કયામ પ.જીર રહે વોહ બહોત દિલી હમદર્દીસે આપકી તીમારદારી કરતીં. અપની ર.હલતસે તીન રો.જ પહેલે જબ આપ બહોત નિઢાલ હો ગએ તબ આપને અપને ચચા.જાદ ભાઇયોં .હ.જરત.અલી (રદી.) ઔર .હ.જરત ફ.જલ (રદી.) ને યહે દર.ખાસ્તકી કે વોહ આપકો સહારા દેકર મસ્જીદ તક લે ચલેં વોહ ફૌરન ઇસ હુકમકો બજાલાએ ચુંકે વોહ આપ બહોત કમ.જોરથે ઇસલીયે આપને અપની બજાએ .હ.જરત અબાબકર સીદ્દી.ક (રદી.) કો ઇમામ બનાયા ઔર .ખુદ ઉનકે પીછે ખ.ડે હોકર નમા.જ અદાકી, નમા.જસે ફારી.ગ હોકર બયઠ ગએ ઔર લોગોંસે મુખ.ાતિબ હોકર ફરમાયા અગર મુઝસે કીસી શખ્સકો કુછ ઇ.જા પહોંચી હો તો મંય ઇસ વક.ત ઉસકી મ.આફી કે લીએ .હા.જીર હું અગર કિસીકા કોઈ .કર.જા મેરે .જીમ્મે હો તો વોહ ઇસ વ.કત મુઝસે લે લે ઇસ વ.કત એક શ.ખ્સને ખ.ડે હોકર .અ.ર્જકી કે મેરે તીન દિરમ આપકે .જીમ્મે હંય વોહ. ક.ર.જા ફૌરન અદા કીયા ગયા.

ઇસ્કે બ.અદ આપને હ.ા.જીરીને મજલીસકો બહોત નસી.હતકી ફિર મકાનમેં તશરીફ લે ગએ ઔર વહાંસે ફિર બાહિર તશરીફ ન લાએ અબ રો.જ બરો.જ આપકી બીમારી ઔર બેચેની બ.ઢતી ગઇ. આ-પને પાનીકા એક પ્યાલા ભરકર પાસ રખાથા. પાનીમેં હાથ ડુબોકર બાર બાર ચહેરેપર મલતેથે આખ.ીરકાર ૧૨ રબીઉલ અવ્વલ મુતા-બિ.ક ૮ જુન સને ૬૩૨ .ઇ. બરો.જે દોશમ્બા. (પીર)બ વ.કતે દો પહર

આહિસ્તા આહિસ્તા .ખુદાકા નામ લેતે ઔર રફી.કે અ.લાકે પાસ રફી.કે આલમા કે પાસ કહેતે .આલમે ફાનીસે અ.લમેં જાવેદાનીકો સિધારે. ગોયા જીસ તારી.ખકો પયદા હુવે થે. ઉસી તારી.ખકો ઇન્તેકાલ ફરમાયા ઇન્ના લિલ્લાહે વ ઇન્ના .ઇલયહે રાજેઉ.ન.

ના.જરીન ! રસુલે પાકકે .જમાનએ સ.આદતકે અ.હવાલ અયસે મો.અ.જત અંગે.જ ઔર હિકમત આમે.જ હંય કે ઉન્કો જીસ.કદર શરહ ઔર બસ્તસે લિખા જાએ ઉસી .કદર નફ.આ પહોંચાને વાલે હંય મગર અફસોસ હય કે .જમાનએ .હાલમેં મ.જામીનકી તવાલત ના મ.કબુલ હોનેકે સબબસે ઔર દુસરે કિતાબ મુખ્.તસર કરનેકી તાકીદસે મંયને બહોતહી મુ.ખતસરન મ.જકુરા બાલા વાકિ.આત અ.ખ.જ કીએ હંય. અગર ના.જરીનકા શૌ.ક ઉમ્મીદ દિલાયગા તો આં .હં.જરત (સલ૦) કા .જીક્ર એક કિતાબી સુરતમેં ખુલાસતન છાપકર ઇ.જહાર કીયા જાયગા, લેકીન યહાં પર તવાલત હોનેકે .ખૌફસે બકીયા વાકિયાતકો જીન્કા શર.હસે બયાન કરના બહોતહી જરૂરી થા. નિહાયતહી મુખ્.તસર કર દીયા હય ય.અની સિર્ફ ચન્દ અહમ વાકિયાત તરતીબ વાર બયાન કર દીયે હંય.

અહવાલે .ખુલફાએ રાશેદીન રિદવાનુલ્લાહે અલયહિમ અજમઈન.

.જીક્ર .હ.જરત અબુબકર સીદ્દી.ક (રદી.) કી .ખિલાફતકા

પોશીદા ન રહે કે જબ .હ.જરત મહંમદ મુસ્તુફા (સલ૦) કે વિસાલકા વ.કત .કરીબ આયા; ઉસ વ.કત દીને ઇસલામ અયસી હાલતમેં થા જયસા કીસી .આલી .ખાન્દાને બરગુઝીદાકા એકલોતા ફર.જન્દ હોનદાર નાબાલી.ગ બુલુ.ગતકે .કરીબ હોતા હય. અગરચે હોનહારકા .ખુદા .ખુદ મદદગાર હોતા હય, પર .જાહિરી સબબભી ઉસકી પર વરિગકા .જુરૂર દરકાર હોતા હય. .હ.જરત અબુબકર સિદ્દીક (રદી.) આં .હ.જરત (સલ૦) કે સચ્ચે દોસ્ત જા.નિસાર કો.મે .કુરયશમેં બ.ડે સા.હબે એ.અતબાર ઔર .જી ઇ.કતેદાર થે. જબ આં .હ.જરત (સ૦) મ.ર્જે મોતસે દોચાર. ઔર જીસ્મકી કમતા.કતીસે ન.જાર હુવે, ઔર મસ્જીદમેં તશરીફ ન લા સકે તો તમામ .ખુલફાકી મૌજુદગીમેં સબસે પહેલે .હજરત અબુબકર (રદી.) કોહી પેશ ઇમામ હોકર નમા.જ પઢ.ાનેકી ઈજા.જત ફરમાઇ, જીસસે સ.હાબા કરામકો યકી.ન હો ગયા કે .ખલીફા હોના અબુબકર (રદી.) કાહી મન.જુર હુવા. જીસ રો.જ આં .હ.જરત (સલ૦) કા વિસાલ હુવા ઉસી દિન સબ અસહાબોંને આપસે બય.અત કી. ઔર મહાજરીનો અન્સારને આપકો .ખિલાફત પર મુકરર કીયા. જબ આં .હ.જરત (સલ૦) કી વફાતકી .ખબર અરબમેં મશહુર હુઈ તો અકસર .અરબ મુરતદ હો ગય, ઔર .જકાત દેના મૌ.કુફ કીયા. .હ.જરત અબુબકર સીદ્દી.કને અસ.હાબોંસે ઉન્કે .કત્લ કરનેકી મશવિરત કી. .હ.જરત .ઉમર (રદી.) ને કહા યા .ખલીફએ રસુલુલ્લાહ લોગોંસે નરમી ઔર તાલીફ કરો. ફરમાયા કે તુ જાહિલીયતમેં જબ્બાર થા ઔર ઇસલામમેં સુસ્તી કરતા હય. અય .ઉમર વ.હી મુન.કતઆ હો ગઇ, ઔર દીન તમામ ઔર કામિલ હુવા, આયા દીનમેં નુકસાન હુવા ઔર મંય .જીન્દા હું.

અલ.ગર.જ .ખલીફા અવ્વલકે .ખિલાફતમે મહદમેં સબસે પહેલે .કુરઆન શરીફકી આયાત જો ચમડે.ાં ઔર પત્તોંપર મુતફર્રિ.ક લિખી

હુઇ મૌજુદથીં ઔર લોગોંકો .હફ.જ યાદ થીં સબકો એક જા જમ.અ કરકે લિખા ગયા. ફિર .હ.જરત .ઉમર (રદી.) કે .ઓહદમેં ભી ઇસકી તકમીલ હુઇ, ફિર .હ.જરત .ઉસમાનકે વ.કતમેં કામિલ તૌર પર તરતીબ ઔર તકમીલ .અમલમેં આઇ. ઔર ન.કલેં ઇસકી ઇસલામકે .કબ્.જ કીયે હુવે મુલ્કોંમેં રવાના કી ગઇ. ઔર ઇસી તરતીબકે બ મુજબ આજ તક તમામ .આલમમં રાયજ હય. એક .હર્ફકા તફાવત નહીં હુવા. ઇન્હી .ખલીફેકે આ.ગા.જે ખિલાફતમેં સુજા.હ બીન્તેલ .હારિસ નામકી .ઔરતને પય.ગમ્બરીકા દ.અવા કીયા. ઔર બની તયમ ઔર ત.ગલબ ઉસ્કે નનીયાલકે લોગ ઉસ્કે તાબે ઔર મદદગાર હો ગય. ઔર ઇન્હી દીનોંમેં મુસલીમા ક.જ.જાબનેભી દ.અવા નુબુવતકા કીયા એક વ.કતમેં દો બનાવટી નબી એક મર્દ ઔર દુસરી ઔરત ઉઠ ખ.ડે હુવે જીસ્સે .હ.જરત અબુબકર (રદી) ને ઇનપર લશકર ભેજકર .ઔરતકી જમો.અતકો પરીશાન કર દીયા ઔર મુસલીમા ક.જ.જાબ એક વ.હશીકે હાથસે .કત્લ હુવા. યહે વ.હેશી વોહ શ.ખ્સથા જીસ્ને અપને જહલકે .જમાનેમેં .હ.જરત અમીર .હમ.જાકો શહીદ કીયા થા. ઇસી સબબ ઇસ શ.ખ્સને મુસલીમા ક.જ.જાબકો .કત્લ કરકે અપની શુજા.અતકી બાબત ફ.ખરીયા યહે બાત કહી કે વોહ શ.ખ્સ અયસા શુજાઅ. હય કે જહલકે જ.માનેમેં ઇસલામકે સરદારકો મારા. ઔર જબ ઇસલામ કુ.બુલ કીયા તો અયસે બડે. કાફિરકો મારા જીસ્ને પયગ.મ્બરીકા ઝુઠા દઅ.વા કીયાથા. અબ વોહ ગુનાહ ઔર યહે સવાબ દોનો બરાબર હોગયે. ફિર ઇન્કે ઓ.હદમે ફારિસપર ફૌજ કશી હુઇ. શામ પર લશકર ભેજા ગયા. સને ૧૩ હિજરીમેં વન.કુશ સિપેહ સાલારકો ગિરફતાર કીયા. અવ્વલ બયતુલ માલપર દારોગા ઇન્હી ખ.લીફા સાહ.બને મુક.રર કીયા. કુ.રઆન શરીફકા મુસહ.ફ કહા. ઢાઇ સાલ ખિલાફત કરકે સને ૧૩ હિજરીમેં તેંસઠ બરસકી ઉ.મર પાકર જાં બહ.ક. તસલીમ હુવે. ઔર હ.જ.રત ઉ.મરકો અપને જીતેજી ખ.લીફા મુક.રર કર ગય. યહે ખ.લીફા અવ્વલ બડે. એહલે દિલ ઔર જી.ઇ.લ્મ આં હ.જ.રત (સલ૦) કે ખુસર બીબી આ.યશા સીદ્દીકા કે બાપથે. ઇન્કે ઓ.હદમેં ઇસલામ સંભલ ગયા. ઔર અરકાને ઇસલામકી જોડ, બન્દી કા.યમ હોગઇ.

જીક્ર હ.જ.રત ઉ.મર ફારૂક. (રદી૦) કી ખિલાફતકા.

હ.જ.રત ઉ.મર ફારૂક. (રદી૦) ક.બીલ.ા બની તીમસેથે, આં હ.જ.રતકે .ખુસર બીબી રૂક્કિ.યા કે વાલિદથે. ઉનકે એ.હદમેં અવ્વલ સને ૧૪ હિ. મેં મુલ્કે બઅ.લબક હ.મસ ફત્હ. હુવા. હરકુલ શહિન્શાહે અન્તાકિયાસે છે લાખ ફૌજ લેકર આયા. ખ.ાલિદ બિન્ને વલીદ ઔર અમીર અબુ ઉબયદા ઇસલામી લશકરકે સરદારોંકે સાથ ઇસ વક.ત પંચતાલીસ હજા.ર મુસલમાનથે, જીન્હોંનેછે લાખકા મુકાબિલા કીયા. તીન પહેર તકતો મુસલમાન ડટકર લડે., ઔર અયસી સખ.ત લડાઇ હુઇ કે આડસો મુસલમાનોંકી આંખે તીરોંકી જ.રબસે ફુટ ગઇ. તીસરે પહેર મુસલમાનોંકી શકિસ્તકે આસાર જા.હિર હોગએ, કે પ્યાદે તો બદસ્તુર અડે. રહે, મગર સવાર ખ.યમા ગાહકી તરફ ભાગને લગે. ઔ.રતેં અ.રબકીં જો જ.ખમીયોંકો પાની પિલાતી ઔર ન.અશેં ઉઠાતીથી ઉન્હોંને ભાગને વાલે સવારોંકો રોકા, ઔર ઘોડે.ાંકે મુંહપર લાડીએં મારની ઔર મલામત કરની શુરૂઅ.કી. સવારોંકો ગ.યરત આઇ, જ.રા દમ લેકર ફિર મયદાનકી તરફ રૂખ. કીયા, ઔર હ.મ્લા કરકે મુખ.ાલિફ્કે લશકરમેં ઘુસ ગએ, ઔર અયસી સાબિત ક.દમીસે જાન તોડ.કર લડે. કે ક.રીબ શામ હરકુલ શકિસ્ત ખાકર કુસ્તુન તુનિયા દારૂલ ખિલાફતે રૂમકો ભાગ ગયા. લશકરે ઇસલામ ફતેહ.યાબ હોગયા, ઔર ઉસ્કે ગિર્દકે અકસર મુલ્ક ફતેહ. કર લીયે. બયતુલ મુક.દ્દમમેં જહાં તઅ.મીર હ.જ.રત સુલયમાન (અ.૦) કેથો એક મસ્જીદ અ.ાલીશાન તઅ.મીર કરાઇ. ફિર ઇસલામકી ફોજને ફારિસકી તરફ રૂખ.કીયા. એહલે ઇરાનને ઉસ વક.તમેં યજ.દે જર્દકો અપના બાદશાહ બનાયાથા. મગર એહલે ઇસલામને કાસિરાકી બાદશાહતકો હમેશા મુતવાતિર શકિસ્તપર શકિસ્ત દેકર તોડ.ડાલા. ઔર બડે. બડે. શહેર ઇરાનકે ફતેહ. કર લીયે. ઔર જો દારૂલ ખિલાફતે કિસરાથા ઉસ્કા મહ.ાસિરા હુવા. ઔર દુસરે હમલેમેં વોહભી ફતેહ. હોગયા. માલે બે તઅ.દાદ હાથ આયા, અયવાને કિસરા બરબાદ હુવા. ઔર ચુંકે ઉસવક.ત સબસે ક.રીબકા રાસ્તા ઇરાન ઔર હિન્દુસ્તાનકા ઉબ્લાકી તરફ્સેથા ઇસલીયે દરિયાસે શત્તુલ અ.રબકે કિનારે સને ૧૬ મેં

ખ.લીફએ દોમને શહેર બસરાકો આબાદ કીયાથા કે, હિન્દ ઔર ફારિસકા રાસ્તા એહલે ઇસલામકે ક.બ્જે.મેં રહે, ઔર ઇસી રાસ્તેસે ફારિસ ઔર હિન્દ ઔર રૂમકી સૌદાગરી અબતક જારી હય. સને ૧૭ મેં અહવાજ. ફત્હ. હુવા. ઔર શામ, ઔર ફારિસ, ઔર મિસ્રકી મુહમ્મમાત સર હુઇ. સને ૨૨ હિ. મેં આજ.ર બેજાન, ઔર હિરાત ઔર જુરજાત વગ.યરા ફત્હ. હોગએ. નહાવન્દ પર બડી સખ્.ત લડાઇયાં હુઇ યજ.દે જર્દ શકિસ્તખા ખા કર બલખ.મેં પહોંચા, ઔર ફિર જયહુન ઉતર તુર્કસ્તાનકો ભાગ ગયા. ઇસી ફત્હ.કા નામ મુસલમાનોને ફત્હુ.લ ફુતુહ. રખા, જીસસે ઉસ તમામ મુલ્કમેં ઇસલામકી રિસાયતકી બુનિયાદ પુખ્.તા હોગઇ. ફિર હિન્દુસ્તાનકી તરફ કીચ મકરાન કે કોહિસ્તાન તક ઇસલામકી ફૌજ ભેજી ગઇ ઔર વે મલ પર પહોંચકર એક લડા.ઇકી ઇસકે બઅ્.દ મુસા અશઅ્.રીને મુલ્કી ના વાક.ફિયતકી વજહસે ખ્.લીફેકો યહી લિખ ભેજા કે મુલ્કે હિન્દકી તસખી.રકા ક.સ્દ ન કરના ચાહિયે. ઔર ઇસ જંગમેં હિન્દીયોંસે બહોત જંગી હાથી લુટમેં આએ, જીન્કી નિસ્બત ખ્.લીફા દોમકે પેશગાહસે યહે હુ.કમ આયા કે યહે જાનપર ઇસિ મુલ્કમેં કાર આમદ નહીં. ઉસી મુલ્ક કે લેગોં કે હાથ ફરોખ્.ત કરકે ઉન્કી કામતકા [illegible] ફૌજકો તક.સીમ કરદો. ઔર ઇન્હા ખ્.લીફેને અમીરૂલમોઅમિનીનકા ખિ.તાબ ઇસ વ જહસે ઇખ્.તેયાર કીયા કે અબુબકર (રદી.) આ હ.જ.રત (સલ.) કે જાનશીન હુવા હું, ઔર ખ્.લીફેસે મેરા દરજા કમ હય ઇસ વાસ્તે મુજકો અમીરૂલ મોઅમિનીન કહેના ચાહિયે. સને ૧૭ મેં હજરત અ્.લી (રદી.)કી સલાહસે સને હિજરીકા તહ.રીર હોના જારી હુવા આબાદિયોંકી હિ.ફાજ.તકે લીયે કોતવાલ ઔર ચોકીદાર મુકરર કીયે ગયે. ખાસ શહેર મદીને કો રોન્દ ગશત યહે ખ્.લીફા ખુ.દ કીયા કરતે થે મુજરીમોંકો તંબીયા ઔર ખિ.લાફતકે નુમુદે સયાસતકે લીયે જ.બે તાજી.યાના ઇજાદકી, અવ્વલ ઇન્હી ખ્.લીફા સાહ.બને મિસ્રસે બહેરે હિન્દકે રાહ ઇસલામકે લશકરકો રસદ ભિજવાઇ ઔર ઘોડોં.કી ફરોખ્.ત પર મહ.સુલ મુક.રર કીયા ઔર બડે. બડે. શહેરોંમેં રિઆ.યા કે ક.જા. યા ફયસલા કરનેકો કા.જી. મુક.રર કરકે ભિજવાય. ઔર કુફા ઔર બસરા ઔર અબ હ.રનરા ઔર શામ ઔર મિસ્ર ઔર મોસલ વગ.-

ચરાકો શહેરે અઅ.જ.મ ક.રાર દીયા, રમજા.ન શરીફકે મહીનેમેં મસ્જી-દોંમેં ક.ન્દીલ રૌશન કરાંઇ, ઔર મક્કે મદીને કે રાસ્તોંમેં ઇસ કિ.સ્મકે મુકા.મ જીન્કો પડા.વ કહેતે હંય મુક.રર કરકે મુસાફિરોં કે વાસ્તે અ-શિયાએ ખુ.ર્દનીકે જ.ખી.રે મુક.રર કીયે. ઉનમેંસે આટા ઔર સત્તુ વગ.યરા મુસાફિરોં ઔર મસાકીનકો હરરોજ. મિલતા રહેતા. મસ્જીદે નબવીકો વસીઅ. કીયા. યહુદીયોંકો જો મુલ્ક હ.જાજ. ઔર શામમેં ફુતૂર બરપા રખતેથે નિકાલ દીયા. ઔર કઅ.બેમેં મુકા.મે ઇબ્રાહીમ ક.દીમી જગેહ પર મુક.રર કીયા. મુલ્કે તઅરેજ. વગ.યરા ફત્હ. હોનેસે જો માલેગ.નીમત બે શુમાર આયા વોહ મહાજરીન અ.શરા મુબશ્શીસ ઔર અનસાર વગ.યરા હિ.સ્સાદારાન પર તક.સીમ કર દીયા, ફિરભી બહોત કુચ્છ બચા હ.જ.રત હુ.સયન (અ.) કો બીસ હજા.ર દીનાર મસાવી દીયા. ઔર જબ ખ.લીફાકા બેટા અ.બદુલ્લા પહોંચા ઉન્કો પાંચ હજા.ર દેનેકા હુ.કમ દીયા. ઉસ્ને યહે ઉ.જ્.ર કીયા કે હુ.સનેનકો બીસ હજા.ર મુજકો પાંચ હજા.ર હ.જ.રત ઉ.મર (રદી.) ને ઉનસે યહે હુ.જ્જતકી તુમ્હારા નાના ઔર બાપ ઔર વાલિદા અયસે હંય જયસે હુ.સનયનકે ? અ.બદુલ્લાને કહાકે નહીં ખ.લીફાને ફરમાયા અગર નહીં [illegible] ફિર તુમને કયુ ઉ.જ્.ર કીયા ? ફિર અબદુલ્લાને કુછ નહીં માના ચુપકે હી પાંચ હજા.ર લેકર ચલતે હુવે. ઉનકે અહદમેં અમીર મઆ.વિયાને અપની દરબારી જી.નતકો ચમકાયા થા. હ.જ.રત ઉ.મર જો અતરાફે શામકા દવરા કરતે હુવે શામમેં પહોંચે, ફક.ત એક ઉંટ સવારીમેં ઔર એક ગુલામ હમરાહ થા. અમીરમ યા વિયાકા તકલ્લુફે દેખકર બહોત ખફા હુવે. અયસા સખ્.ત પકડા.કે અમીરકે હોશો હ.વાસ બાખ્.તા હોગય. યહે ઉ.જ્.ર પેશકીયાકે યહે સરહ.દી મુલ્ક હય, દુશમનોં પર રોઅ.બ જા.હિર કરનેકી જુ.રૂરતસે યહે સામાન. જમ્અ. કીયા હય. ચુંકે યહે ઉ.જ્.ર મઅ-કુલથા ખ.લીફેકા તસલીમ કરના પડા. ઔર આખિ.રકાર અસહા.બોંને દરમિયાન હોકર ખ.તા મઆ.ફ કરાઇ. જયસી સરકશી ઇન્હોંને હ.-જ.રત અ.લી (રદી૦) સેકી અગર અયસી હ.જ.રત ઉ.મર (રદી૦) સે કરતે તો અ.જબ નહીં કે વોહ ઉન્કી હુ.કુમતકી જડ. ઉખાડ. દેતે. કયુંકે તમામ મુલ્ક અ.રબ ઔર ફારિસ ઉન્કો દોસ્ત રખતાથા, ઔર ઉનકી રાયસે મુત્તફિક.થા. ઉન્કે અહ.દમેં એક અમીરૂલ હ.રબ યઅ.ને

ખ.લિદને કીસી શાએ.રકો જો ક.સીદા મદહ.િયા લિખકર લાયાથા સાઠ હજા.ર દીનાર ઇન્આ.મ દે દિયાથા. જબ હ.જ.રત ઉ.મરકો એહે ઇત્તિલાઅ. પહોંચી અપને એક મુસાહ.િબકો હુ.કમ દીયા કે તુ અકેલા રવાના હો ઔર અમીરૂલ બહ.રકે દરબારમેં જાકર મેરી તરફસે એહે પયામ દેકે તુને એક ઝુઠે ખુ.શામદીકો ઇસ ક.દર સિલા દીયા ઔર લશકરે ઇસલામકી હ.ક તલફીકી. તુઝપર અમીરૂલ મોઅમિનીનને બીસ હજા.ર દીનાર જુરમાના કીયા હય. સીપેહસાલારને ફૌરન અદા કરદીયા, ઔર અપની ખ.તા મઆ.ફ કરાઇ. ઇન્હોંને અપને એ.હદે િ.ખલાફતમેં છેસો મસાજીદ તઅ.મીર કરાંઇ, એક હજા.ર છત્તીસ શાહેર ફતે.હ કીએ. ઇન્કે અ.હદમેં જો મુલ્કે યુરોપકે બાદશાહ સુલ્હે મસાલિહ.ત ઔર અ.હદ નામોંકે જ.રીએ.સે બાદશાહી કરતેથે, ઉન્કા એહે કૌલથા કે િ.ખલાફત ઉ.મરકો શાયાં હય, ઔર ફત્હ. મુસલમાનોંકી તલવાર પર .કુરબાં એક દિન ઇબ્ને લુ લુ નજજાર ગુલામને શિકાયત કીકે મેરી કારીગરીકે લાયક મેરા મૌલા મજદુરી નહી દેતા. ખ.લીફેને સરસરી તૌરપર જવાબ દેદિયા કે શાયદ વોહ તેરા હ.ક. ઇસીક.દર સમઝા હોગા; જીસ ક.દર મજ.દુરી દેતા હય. એહે બાત ઉસ્કો નાગવાર ગુજરી. જબ ખ.લીફા સુબ્હકી નમાજ.મેં મશ.ગુલ હુવે, ઉસ્ને પસે પુશત પહોંચકર છુરી મારી જખ્.મ કારી લગા. ઔર કા.તિલને .ખુદાભી ઉસી વક.ત .ખુદ કુશી કી. ખ.લીફા તીન દિન જી.ન્દા રહે આિ.ખરી વક.તમેં સબ મુસલમાનોનેં જમ્આ. હોકર અ.ર્જ.કી કે અપને ફરજ.ન્દ અ.બદુલ્લાકો અપના જાનશીન કર દીજીયે. ખ.લીફેને જવાબ દીયા કે અ.બદુલ્લા એહે ગિરાન બાર ઉઠાનેકે લાયક નહી ઔર જો ઇસ કામકે લાયક. હંય ઉન્પર ઇસ્કા હ.ક. ફાયક. નહીં. મગર ઉ.સ્માન, અલી મુરતુજા, તુલ્હા, જુબયર સઅ.દ, અ.બદુર રહ.માન ઇન છેમેંસે જીનકો મુસલમાન પસંદ કરેં કસરતરાયકે જરીએ.સે વોહ ખ.લીફા હોજાએ. ઇનહોંને ગ્યારાબરસ િ.ખલાફતકી, પચપન બરસકી ઉ.મરમેં શહીદ હુવે. ઇન ખ.લીફેકે અવજા.અ. વ અતવાર નિહાયત સીધે સાદે બડે. જરરી બહાદુર જાહિદ એહલે બાતિન સાહ.બે અક.બાલ થે.

.જીક્ર .હ.જરત ઉસમાને .ગની (રદી૦) કી .ખિલાફતકા

.હ.જરત .ઉમર (રદી) કે બ.અદ .હ.જરત ઉસમાન (રદી.) કસ-રત રાયસે .ખલીફા મુ.કરર હુવે. યેહ બની ઉમ્મીયા થે, ઔર આં .હ.જરત (સલ૦) કે દામાદ થે. ચુંકે આં .હ.જરત (સલ૦) કી એક દુ-.ખ્તર નેક અ.ખ્તરકી વફાતકે બ.અદ દુસરી દુ.ખ્તરસે નિકાહ. હુવા થા. ઇસ લીયે ઇન્કા લ.કબ .જુન્નુરયન થા. ઇન્હોંને મરવાન મ.ખરૂજકો તલબ કરકે અપના વ.જીર બના લીયા થા, ઇનકી .ખિલા-ફતકે .ઓહદમેં આઠ નવ બરસ તક અચ્છી કારવાઈ ઔર ઇસલામી તર.ક્કી હોતી રહી. બહોતસે હિસ્સે મુલ્કે રૂમ ઔર શિમાલ આફ્રીકાકે મુલ્કસે અલજ.જાયર, તિબરસ ઔર ઇન્દલસ વ.ગયરાભી ઇન્કે .ઓહ-દમેં ફ.તહ હુવે. ફારિસમેંભી બ.અ.જ બ.અ.જ .જીલ.એ. .ખુરાસાન, ઇસ્ત .ખર તબરિસ્તાન, કિરમાન ઔર સહજીસ્તાન વ.ગયરા ફ.તહ હુવે સને ૩૦ હિ. મેં કુરઆન મજીદકી કુલ જીલ્દોંકો જમ્.અ કરકે દુબારા બહોત મસરૂફિયતકે સાથ તીસ પારે જુદે જુદે કરકે મ.એ મરાતિબ .કિરાઅત વ.ગયરા તરતીબ કીયા. ઔર બ.અદ નકલ મુતાબ.ક અસલ એક મુજલ્લદ કુરઆન કાયમ કરકે જો અવરાક મુન્તશાર બ.અદ નક.લ બતૌર રદ્દી રહે. ઉનકો બે મુસરરિફ ઔર બેકાર સમઝકર ઇસિ .ખયા-લસે જલા દીયા કે રદ્દીકી બે અદબી ન હો. ઔર આજ તક વહી .કુરઆન મુરવવિજ હય. .હ.જરત ઉસમાન (રદી.) પર મુ.હરરિકે કુરઆન હોનેકા ઇલ.જામ લગાના ના વાજીબ હય. ઇસી સાલ ફોજે ઇસલામ ફારિસસે આગે બ.ઢી મુક.ામત!આરગંજ વ.ગયરા ફ.તહ હોગયે ઔર ય.જેદજર્દ બાદશાહે ફારિસ મારા ગયા. સને ૩૧ હિ. મેં નીશા-પુર ઔર ઉસ્ત.ખર ઔર .ખુરાસાન ઔર હિરાત ઔર સીસતાન ઔર .કહસ્તાન ઔર મર્વ ઔર તાલી.કાન દુબારા ફ.તહ હુવે. સને ૩૬ હિ. મેં ઉન્હોંને મદીનેકે ગર્દા પેશકી .જમીન .ખરીદ કર મસ્જીદે નબવીકો ઔર .જયાદા વસી.અ કીયા. ઔર સબસે પહેલે પોલીસકે તૌર પર સિપાહી ઇન્હોંનેહી મુકરર કીયે. મુલ્કે સિંધ ઔર હિન્દ પરભી દુબારા ફોજ કશી કી, મુસમ્મા .હબ્લા સરીફકો ભેજા, મગર વોહ .ખુદા જાને કિસ રાસ્તેસસે આયા, ઔર કિન કિન

મુલ્કોમેં ફિરા કે ઉસ્ને અપની .અ.ર્ઝ દાસ્તમેં મુલ્કકી વીરાની સર .જમીનકી .ખરાબી, ઔર ના પયદાવારી, ઔર એહલે હિન્દકી બે વફાઇ. ઔર .ગદ્દારી ઇસ તરહ પર લિખી કે ફિર હિન્દુસ્તાન પર ફૌજ કશીકા ઇરાદા બિલકુલ મૌકુફ હો ગયા. યહે ખલિફા બડે તિજાર સાહ.બે ઇ.લ્મ દૌલત મન્દ દોસ્ત નવાજ. અક.રબા પરવરીમેં બડે. ફૈયાજ. થે. મગર નર્મદિલ ઔર ખા.યફ મિજા.જભી ઇસ્ક.દરથે કે હર કામમેં ડરતે રહેતેથે. ઇન્કે આખે.રી ઓ.હદમેં અકસર મુસલમાન શરઇ. હી.લે હ.વાલોંકી હુ.જ્જત પકડ. કર હુ.બ્બે જાહકી તહ.સીલમેં મુબતિલા હોતે ચલે જાતે થે. ઔર મદીનેકે ઉ.મુમન મુસલમાન ઇસ ક.દર દૌલત મન્દ હો ગએથે કે જો ઘોડા. શયખ.યનકી ખિ.લાફતમેં દો હાઇ સોરૂપ મ.ય મોલ પાતાથા વોહ ઇન્કે ઓહદમેં દો હાઇ હજા.રકો મિલતાથા. લૌડી .ગુલામ ચાંદીકે હમવજ.ન બિકને લગેથે. તર્ઝે. મઆશિરતમેં તકલ્લુફે અમીરાના પયદા હો ગયાથા. અકસર મુસલમાન ખ.દમાલે સુબાદારી વ આ.મિલી વગ.યરા માલી હુ.કુમતકો પસંદ કરને લગેથે. જીન નાજિ.મોંકો સરહ.દી હિ.ફાજ.ત ઔર મુખાલિફાને ઇસલામસે જંગ કરનેકા હુ.કમ દીયા જાતાથા. હી.લે બહાનોંસે ઇસ્કા ઇલ્તેવા ચાહતે, ઔર ખ.લીફા સાહ.બસે ગુસ્તાખા.ના પેશ આતે થે. જબ ઉસમાન (રદી.)ને યહે ફતુર દેખા, દિલમેં યહે મસલેહ.ત ઠહેરાઇ કે અબ ક.રાબાતિયોંકે જરગેકો બઢા.યા ચાહિયે ઇસ ઉમ્મીદ પર કે વોહ બાલહા.જે રિશ્તાદારી ફરમાં બરદારી હ.સ્બે દિલખ.વાહ કરેંગે. ક.રાબતિયોંકો અકસર સુબાદાર કરદિયા, ઔર અપને વજી.રકો જ્યાદા તર અખતેયાર દે દિયા. મગર જુ.હુર ઇસ હિ.કમત અ.મલીકા ખિ.લાફે ઉમ્મીદ હુવા કે ક.રાબતિયોંને તમઅ.મેં આકર બે ખૌફી ઔર ખુ.દસરી અખ્.તેયારકી ઇન્તેજા.મે બાદેશાહી ખ.રાબ કરને લગે. ઔર એક ગ.દરકી સુરત બરપા કરદી. હ.જ.રત અ.લી (રદી.) ને હ.જ.રત ઉ.સમાન (રદી.) કો કઇ મરતબા યહે સલાહ. દી કે ક.રાબતિયોંકો હ.દસે જ.યાદા અખ્.તેયાર દેના બાદશાહતકે હ.કમેં મુજી.ર હોતા હય. મગર હ.જ.રત ઉ.સમાન (રદી.)ને ન માના ઔર યહી જવાબ દીયા કે યા અલી. મુરતુજા. જો મેરે ક.રાબતિ હય કયા વોહ આપકે કરાબતિ નહીં. હ.જ.રતઅલી (રદી.)નેં તસલીમ ફરમાયા કે બશક વોહ

હમારેભી ક.રાબતી હુંય. મગર ઇસિ અખ.તેયારકા અન્જામ ખ.તરનાક મઅ.લુમ હોતા હય. હ.જ.રત અ.લી (રદી.) યહે કહેકર ઔર કશીદા ખા.તિર હોકર ઘરમેં બયઠ રહે. અન્જામ કાર યહે જુ.હુરમેં આયા કે ગિરોહ મુલ્કી રિઆ.યાકા બસરા ઔર મિસ્રસે નાજિ.મોં કે જુ.લ્મો ત.અદ્દીકા ફરિયાદી આયા. ઔર સર ગિરોહ ઉનકે મ.હમ્મદ બીન્ને સિદ્દી.ક બન ગએ. બ.અદ વફાતે .ખલીફા અવલ .હ.જરત અ.લી (રદી.) ને મુ.હમ્મદ બિન્ને સિદ્દી.કકી વા.લિદાસે નિકા.હ કર લીયા થા, જીસ સબબસે મુ.હમ્મદ બિન્ને સિદ્દી.ક .હ.જરત .અલીકા ફર.જન્દે પિછલગ સમઝા જાતાથા. અવલ ઇસ ગિરોહકે મો.અ.જ.જ અશ.ખાસ .હ.જરત .અલી (રદી.) સે મિલે ઔર .હ.જરત.અલી (રદી.) ફિર .હજ-રત .ઉસમાન (રદી.) કે પાસ ગએ. ઔર સમઝાયાકે અકરબા પરવ-રીકા નતીજા .જાહિર હો ગયા. ના.જિમાંને મિસ્ર વ બસરાકો મ.અ.જુલ કરના ચાહિયે, તાકે યહે બલવા ફરો હો. .હ.જરત .ઉસમાન (રદી) ને યહે સલા.હ મન.જુરકી. મરવાનકો .હુકમ દીયાકે .અબદુલ્લાહ બીન્ને સ.અદ ના.જિમે મિસ્રકે નામ મ.અ.જુલી નામા લિખા જાવે, ઔર બ-જાએ ઉસ્કે મ.હમ્મદ બિન્ને સિદ્દી.કકો સુબાદારી મિસ્રકી સનદ દી-જાએ. .હ.જરત .ઉસમાન બ્યાસી બરસ કે બુઢે સીધે સાદે બહિશ્તી ઇન્સાનથે ઇસ ઉઠાને બિઠાનેકી કારરવાઇ વ.જીરકી મ.અરિફત હુઇ. મરવાનને ઇસ મ.આમિલેમેં યહે જ.અલસા.જી કી કે મ.હમ્મદકો તો મિ-સ્રકી સુબાદારીકા ફરમાન લિખ દીયા. વોહ ઉસી વ.ક્ત મિસ્રકો મ.એ ના.જિમે મિસ્ર શુતર સવારકી મ.અરેફત રવાના કીયા. તીસરી મન.જી-લમેં નાક.ા સવાર બલવાઇયોંકે પાસસે હોકર ગુ.જરા ઉન્કો શક હુવાકે યહે જલ્દીસે કયું દૌડા.યા ગયા. શુતર સવારસે પુછાકે તેરે પાસ કોઇ નામા વ.જીર યા .ખલીફેકા હય. ઉસ્ને ઇન્કાર કીયા. મુ.હમ્મદ બિન્ને સિદ્દી.કને જો ઉસ્કો ગિરફતાર કરકે તલાશીલી વહી.ખત બરામદ હુવા જીસ્મે .ખલીફાકી તરફસે યહે લિખા હુવાથા. “ હમને તુઝકો મ-.અજુલ નહીં કીયા. જીસ વ.કત મ.હમ્મદ મિસ્રમેં પહોંચે ફુલાને ફુલાને શખ.સકો .કયદ કરલો ઔર ફુલાનેકો કત્લ કરદો ” મગર તફસીલ આદમીયોંકી કિસી કિતાબમેં નહીં મીલી. વોહ ગિરોહ ફિર જોશે .ગ-.જબમેં આકર મદીનેકો લૌટા ઔર નામા બરકો .હ.જરત .અલીકે સા-

મને પેશ કર દીયા.આપ ઉસ્કો હમરાહ લેકર .હ.જરત ઉસમાન(રદી.) કે પાસ ગએ. દરિયાફ્ત કીયાકે યહે શુતર ઔર .ગુલામ કિસ્કા હય. .હ.જરત ઉસ્માનને જવાબ દીયા કે .ગુલામ હમારા હય. ઔર જબ ખ.ત દિ.ખલાયા .હ.જરત ઉસ્માન (રદી.) ઉસ્કો પ.ઢકર બોલે હાશા વ કલ્લા યહે.ખત હમારા લિખા હુવા નહીં. ત.હ.કીક.ાત ઔર રસ્મે .ખતસે મ-.અલુમ હોગયા. યહે જ.અલ સા.જી મરવાનકી હય. .હ.જરત .અલી (રદી.) ને ભી તસલીમ કીયા કે બેશક યહે ફ.એલ .ઉસમાન સા.હિબુલ હયાએ વલ ઇમાનકા નહીં. મગર યહેભી ફરમાયાકે અબ ઉસમાનકી અ.ક.લ કિબર સિન્નીકે સબબ ઠિકાને નહીં રહી,મરવાનને ઉન્કો ખોયા ઔર ડિબોયા. યહે કહેકર અપને ઘરકો ચલે આય. ઔર બલવાઇયોંને જીસ્મે કઇ હ.જાર આદમીથે .હ.જરત .ઉસમાન (રદી.) કે ઘરકા મહા-સિરા કરકે દાના પાની બન્દ કર દીયા. ઔર .હ.જરત ઉસમાન (રદી.) કો ધમકાયાકે ફૌરન .ખિલાફિતસે દસ્ત બરદાર હોજીએ. અગર યહે મન.જુર ન હોતો અપને વ.જીર મરવાન મુફસિદકો હમારે .હવાલે કર દીજીયે, તાકે હમ ઉસસે ઇસ જ.અલસા.જીકા બદલા લેં. મરવાનને ઇસ જ-.અલી .ખતકી ત.હરીરમેં યહે .ઉ.જ્ર કીયા કે મંયને મુ.હમ્મદકી નિસ-બત લફ.જે (અ.કબલ) લીખા હય. જીસ્કે યહે મ.અની હંય, કે મ.હ-મ્મદકા ઇસ્તે.ક બાલ કરો. ઔર મ.હમ્મદને ઇસ લફ.જકો (અ.કતલ) બના લીયા હય જીસ્કે યહે મ.અની હંય કે મ.હમ્મદકો ક.ત્લ કરો મગર .હ.જરત .ઉસમાનકે હરદો સવાલ કે પ.જીરાઇમેં .ખિલાફતકી કસરેશાન જાનકર એક બાતકોભી મન.જુર ન ફરમાયા. .હ.જરત .અલી (રદી.) ઔર દીગર સ.હાબએ કરામમેંસે કીસીને ઇસ બલવેકે ફરો કરનેમેં કોશીશ ઔર ઇમદાદ ઔર તુન્દહી નહીંકી. મગર .હ.જરત .ઉસમાનકે ગુલામોંને ઇલ્તેજાકી કે ઇજા.જત હોતો ઇસ ગિરોહ બલવાઇયોંકો .કત્લ કરેં. .હ.જરત ઉસમાનને ફરમાયા કે મુસલમાનોંકે .કત્લકી ઇ-જા.જત નહીં દે સક્તા, જો ખુ.દાકો મન.જુર હય વોહ હોગા. કઇ રો.જ તક મ.હાસિરા રહા. આ.ખરી વ.ક.તમેં .હ.જરત અ.લી (રદી.) ને .હુ-સનયન (રદી.) કો .હ.જરત .ઉસમાન (રદી.) કી હવેલીકે દરવા.જે પર ત.ઇનાત કરકે ફહેમાયશકી કે .ઉસમાન (રદી.) કી જાન બચાનેમેં કોશેશ કરેં. ઔર એક મશક પાનીકીભી ભિજવાઇ મગર મ.અલુમ

નહીં કે વહાં તક પહોંચીયા નહીં.

યહે વોહ હ.જરત ઉસ્માન (રદી.) હંય, જીન્હોંને પયંતીસ હ.જાર દીનારકો યહુદીયોંસે મીઠે પાનીકા કુંવા ખરીદ કર મુસલમાનોંકો વ.કફ કર દીયાથા. ઔર અબ મ.હાસિરેમેં આકર પાનીકો તરસ રહે હંય. મુ.કામે દુનિયા કિસીકે લીયે જાયે અસાએશ નહીં બલ્કે જાએ આ.જમાએશ હય.

અલકિસ્સા હ.જરત ઉસ્માન (રદી.)કે મકાનકા દરવા.જા તો બન્દહી રહા. મગર બલવાઇયોંને હમસાયોંકે કોઠોંસે કુદકર હ.મ્લા કીયા મકાનકે અન્દર ઘુસ ગએ. મુ.હમ્મદ બિન્ને સીદ્દી.કને .કુરઆન ખ.વાનીકી હ.ાલતમેં હ.જરત ઉસમાનકી દાઢી જા પક.ડી હ.જરત ઉસમાન (રદી.) ને રોકર ફરમાયા અય મુ.હમ્મદ યહે વોહ દાઢી હય જીસ્કા અદબ તેરા બાપ કીયા કરતાથા. મુ.હમ્મદ બીન્ને સિદ્દી.કને કુછ શરમિન્દા હોકર દાઢી છો.ડદી. ઔર બલવાઇયોંને ખ.લીફેકો કત્લ કર ડાલા. ગુલામોને ખ.લીફએ મક.તુલકી હિમાયતકી. દેરતક તલવાર ચલતી રહી આખિર વોહ પસ્પા હુવે ઔર બલવાઇ ગિરોહ ફત.હયાબ હો ગયા. હ.જરત ઉસ્માનકી બીવી ભી સખ.ત જખ.મી હુઇ ચાર દિનતક હ.જરત ઉસમાન (રદી.) કી ન.અશએ ગોરોકફન ઉસી જગેહ પડી રહી. પાંચવેં દીન જો સબ મુસલમાનોને જમ.અ હોકર હ.જરત અલી (રદી) કો ખિલાફતકી મસ્નદ પર બિઠલાયા. તબ હજરત અલી (રદી.) ને બલવાઇયોંકી ઇજા.જતસે હ.જરત ઉસ્માન (રદી.) કી ન.અશકો જન્નતુલ બકિયાકી તરફ ભિજવાયા. મગર બલવાઇયોંને જના.જેકો બકી.યામેં ઘુસને ન દીયા. બાહિર દફન કર દીએ ગએ. ઔર અમીર મ.આવિયાને ફત.હયાબ હોકર ઉસ .કબ્રકો જન્નતુલ બકિ-યામેં દાખિલ કરકે હ.જરત ઉસમાન (રદી.) કા એક બ.ડા આ.લીશાન મ.કબિરા બનવાયા. હ.જરત ઉસમાન (રદી.) ને બારા બરસ બાઇસ-દિન ખિલાફતકી. બ્યાસી બરસકી ઉમર પાકર અઠારવી જી.લ્હજ સને ૩૫ હિ. મેં શહીદ હુવે. અબ મુસલમાનોંકી આપસમેં અલા-નિયા ફુટ પડી. હ.જરત ઉસમાન (રદી.) કે ખ.વેશો અક.રબા બની ઉમ્મીયા જામહાએ ઉસ્માન ઔર .કુરઆન .ખુન આલુદા અપને હમ-રાહ લેકર દમીશક. પહોંચે ઔર અમીર મ.આવિયાકે સામને જા

રખે, ઔર ફરિયાદી હુવે, કે .ઉસ્માન (રદી.) બે ગુનાહ .અલી મુરતુ.જાકે મશવિરેસે .કત્લ હુવે, હમ ઉસ્કે .ખુનકે દાદ ખ.વાહ હંય. અમીર મ.આવિયા .હ.જરત ઉસ્માન (રદી.) કે દિલીં દોસ્તથે. ઔર ઇસ મુફસિદોસે પહેલે .હ.જરત .ઉસમાનકો ફ.હમાયશ કર ચુકે થે, કે મદીનેમેં આપ તનહા હંય. ઔર દુશમન આપકી ઘાતમેં લગે હુવે હંય. બહેતર હય કે આપ તશરીફ લે ચલેં. ઔર શામકે મુલ્કકો દારૂલ .ખિલાફત મુ.કર્રર ફરમાવેં. મગર .હ.જરત .ઉસમાનને યહી જવાબ દીયા કે જીતેજી રૌ.જએ રસુલુલ્લાહકી જયારતકો નહીં છો.ડ સક્તા, અમીર મ.આવિયા કે દિલ પર કત.લે .ઉસ્માનકા સખ.ત સદમા પહોંચા. મગર આદમી બ.ડે .જીરક ઔર મુદબ્બીર ઔર મુન્ત.જીમથે. સિવાય અસ.હાબે પન્જુમ હોનેકે આં .હ.જરત કે રિશ્તેમેં સાલે થે. .હ.જરત .ઉસ્માન (રદી.) કે .કરાબતીયોંસે કહાકે સબ્ર કરો જો કુછ .ખુદાકો મન.જુર થા હુવા. ઔર .ખુદ દિલમેં મુન્ત.જીર ઇસ બાતકે હુવે કે અબ દેખના ચાહિયે .અલી મુરતુ.જા (રદી.) ઇન્કે સાથ કિસ તર.હ પેશ આતે હંય.

.જીક્ર .હ.જરત .અલી કરમલ્લાહ વજહોકી .ખિલાફતકા.

.હ.જરત .અલી (રદી.) ને .ખિલાફતકી બાગ હાથમેં લેતેહી અવ્વલ યહે .હુકમ દીયા કે હમને આજકી તારી.ખસે મ.આવિયાકો મ.અજુલ ઔર બજાએ ઉસ્કે સુહયલકો ના.જીમે મુલ્કે શામ મુ.કર્રર કીયા. .હ.જરત .જુબયર ઔર તુલ.હા ઔર .અબદુર્ર.હેમાન .વગયરા સ.હાબી જો દરબારમેં .હા.જીરથે સબને એક .જબાન હોકર .અ.ર્જકી "યા અમીરૂલ મોઅમિનીન યહે વ.ક્ત અમીર મઆવિયાકી મા.જુલીકા નહીં. કયું કે અભી કત.લ .ઉસમાનકા ચર્ચા તા.જા હય. બની ઉમ્મીયાકે દિલોંકા જોશ કમ નહીં હુવા ઔર .અમીર મ.આવિયાને અભી તક આપકી બય.અતસે ભી ઇન્કાર નહીં કીયા ઔર વોહ અમીર સા.હબે તદબીર હય. મસલે.હત વક.ત યહે હય કે યહે .હુકમ મુલતવી કીયા જાય. ઔર આપ મુલ્કી ઇન્તે.જામકી તરફ મુતવજ્જહ હોં.

ખિલાફતકી તા.કતકો બ.ઢાએં." મગર .હ.જરત .અલી (રદી.) ને ઇસ સલાહકો નામન્.જુર કીયા. હા.જેરીને દરબાર નાચાર હોકર .ખામોશ હો રહે. .હ.જરત .જુબયર (રદી.) જો આં .હ.જરત (સલ.) કે ફુફી .જાદ ભાઇ બ.ડે દિલાવર સિપાહીથે, અપની સલાહકી નામંજુરીસે દિલમેં કશીદા .ખાતિર હુવે. ઔર અપની ઇલાહેદગીકા ફિક્ર કીયા મગર અ-વ્વલ તુલ.હાકો અપને હમ સલા.હ કરકે યહે દર.ખાસ્તકી કે અમીરૂલ મોઅમિનીન હમકો મિસ્ર ઔર કુફેકી સુબાદારી .ઇનાયત ફરમાવેં, તો હમ વહાં જાકર ઉસ મુલ્કકા ઇન્તે.જામ કરેં. .હ.જરત .અલી (રદી.)ને જવાબ દીયા કે તુમ દોનો હમારી મુશીરીમેં .હાજિર રહો. ઇસ જવા-બસે યહે દોનોં ઔર ભી જ.યાદા ના.ખુશ હુવે. ઔર બાહમ દિગર યહે કહેને લગે, .અલીએ મુરતુ.જા હમારા મશવિરાતો માનતે નહીં, ઔર મુશીરીમેં રખના ચાહતે હંય, અંજામ ઇસ્કા અચ્છા નહીં મ.અલુમ હોતા. આખિર .હજ્જે બયતુલ્લાહકે .હીલેસે રૂ.ખસ્ત લેકર દોનોં ક-.અબા શરીફ જા પહોંચે. ઔર ઉન ઐયામમેં અ.ાયશા સિદ્દીક.ા ઉમ્મુલ મોઅમિનીન જવ.જએ રસુલુલ્લાહ (સલ.) ક.અબતુલ્લાહમેં મુક.ીમથીં, ઉનકી ખિદમતમેં .હા.જીર હુવે. ઔર બયાન કીયાકે .ઉસમાન બે ગુ-નાહ ક.ત્લ હુવે.ઔર .જવજા ઉનકી સખ્.ત મજરૂ.હ .કરીબુલ મર્ગ હય. બલવાઇયોંકો .હ.જરત .અલી (રદી.) ને અપની રિફા.કતમેં રખલીયા હય. આપ ઉમ્મુલ મોઅમિનીન હંય, અગર મુસલમાનોંકે ગિરોહકી સર પરસ્તી ફરમાવેં તો બલવાઇયોંસે.ઉસમાનકે ક.ત્લકા બદલા લીયા જાવે. હરચન્દ સિદ્દીક.ાને ઇન્કાર કીયા. ઔર ઉન્કો સમઝાયાકે સબ્ર કરો મુજકો ઇસ .ઉ.જ્રમેં શામિલ ન કરો. મગર એહલે મક્કાને મુક.રર સેહ કરર યહી .અ.ર્જકી કે લડ.ાઇ કુછ .હ.જરત .અલીસે નહીં, બલ્કે ઇસ .હીલેસે ક.ાતિલાને .ઉસમાન ગિરફ્તાર હોજાએંગે. તો ફિર સબ .હ.જ-રત અલી કે સાથ શામિલ હોકર અમીર મ.આવિયાસે જંગ કરેંગે. આખિર શબોરો.જકી અ.ગવાસે સીદ્દીક.ાને ઉન્કી દર.ખાસ્ત .કુબુલ કરલી. પચ્ચીસ હ.જાર મુસલમાન હથીયાર બંધ જમ્.અ હો ગએ.

ઇધર અમીર મ.આવિયા કો ઉસ્કી મ.અ.જુલીકી ઇતેલા.અ ઔર મજમ.એ ક.અબતુલ્લાકી .ખબર પહોંચ ગઇ, વોહ ભી બ.ગાવત પર કમર બસ્તા હોગય. ઔર .ઉસમાની .ઓહદકે જીસ.કદર .આમિલ .હ-

.જરત .અલી (રદી.) કે .હુકમસે મ.અ.જુલ હુવે, વોહ સબ આ.જમુદા કારથે. વોહ ભી અમીર મ.આવિયાકે પાસ જા પહોંચે. બ.ગાવતકે સામાનકો તર.ક્કી હો ગઇ. સુહયલકી નિસબત જો ના.જીમ હો કર ગયા થા. અમીર મ.આવિયાને .હુકમ દે દીયા કે ઇસ્કો દરબારમેં બારયાબીસે પેશતર .કત્લ કર દીયા જાય. સુ.હયલ યહે .હાલ સુનકર ઇસ્નાએ રા.હસે લૌટા. ઔર .હ.જરત .અલી (રદી.) કી ખિદમતમેં .હા.જીર હોકર જો કુછ .હાલ બગ.ાવતકા સુનાથા. .અ.ર્જ કર દીયા. .હ.જરત .અલી (રદી.) ને .હા.જેરીને દરબારસે ફિર મશવિરા કીયા. કે અબ કયા કરના ચાહિયે. સબને યહી .અ.ર્જકી કે અમીર મ.આવિયા એક કા.બુ યાફતા ના.જીમ થા ઉસ્કી મ.અ.જુલીમેં તવ.કકુફ લા.જીમથા. મગર વોહ વ.કત હાથસે નિકલ ગયા. અબ સિવાય જંગકે કોઇ ચારા નહીં. .હ.જરત .અલીને ફરમાયા કે અબકી દફ.આ હમ ઔર ઇસ્કો લીખતે હંય. અગર ઉસ્ને ત.અમીલ ન કી તો ફિર હમ ઉસસે દિલ ખોલકર લ.ડેંગે. ચુનાંચે અમીર મ.આવિયાકો ફિર નામા લિખા ગયા, કે સરકશી ઔર બગ.ાવતસે બા.જ રહે, તો બહેતર હય. વર્ના નતીજા ઇસ્કા ઉસ્કે .હ.કમેં બહેતર ન હોગા. ઔર જીસ .હાલતમેં કે હમ અમીરૂલ મોઅમિનિન હંય બલવેકી ત.હ.કી.કાત ઔર ઇન્કેસાલે મુ.કદ્દમાત કે હમ .ખુદ .જીમ્માવાર હંય. તુમકો દ.ખલ દેનેસે કયા સરોકાર હય. અમીર મ.આવિયાને જવાબ લિખા કે મુઝે આપકી ખિલાફતકી .કુબુલિયત ઔર બય.અત મેં તો કુછ .ઉજ્ર ઇન્કાર ન થા. ન અબ હય. મગર આપને બાદશાહત કે લેનેમેં બમુ.કત.જાએ તમ.અજલીકી કે .ઉસમાન (રદી.) બે ગુનાહકો .કત્લ કરા દીયા, ફિર .ખલીફા હોકર અબ તક બલવાઇયોંસે ઇન્તેકા.મ ન લીયા. બલ્કે ઉનકો અપની રિફા.કતમેં રખ લીયા. આપકી નિસબત .ખુનકા દ.અવા હય. લડા.ઇ કીસી વ.કત .જુરૂર હોગી. જબ યહે જવાબ ના સવાબ પહોંચાયા. ઇશ્તે.આલે તબ.આ અસદુલ્લાહકા બા.ઇસ હુવા. બાવુજુદીકે અભીતક ફરાહમી સામાને જંગકાભી કુછ બંદોબસ્ત .ખાતીર .ખવાહ ન હુવા થા, કે .હ.જરત .અલી (રદી.) ને .જુલફેકા.રે .હયદરીકી સફદરીકો કાફી જાનકર ફ.કત અપને .આમિલાને નવ મુલ્કાજિમકો એક .હુકમે ગશતી લિખ દીયા કે અપને અપને .ઇલા.કેકે મુસલમાનોંકો જમ.અ કરકે બિલા

તવ.કકુફ બસરેકી તરફ રવાના હોં. ઔર .ખુદ બદૌલતને બલવાઇયોંકે ગિરોહ ઔર ને.જ થો.ડીસી ઔર જમી.અતે મૌજુદાકો હમરાહ લેકર બસરેકી તરફ કુચ કર દીયા.

ઉધર ક.અબ તુલ્લાહસે .હ.જરત .જુબયર ઔર તુલ.હા, .હ.જરત .આયશા સિદ્દીક.ાકો અપને હમરાહ લેકર એક ચશ્મે પર પહોંચે, જો બસરેસે .કરીબથા. બસરેકા .આમિલ .હ.જરત .અલીકા માત.હત ઉન્કે મુ.કાબિલેકો આયા. કુછ દેરતક લ.ડતા રહા મગર શકિસ્ત ખા-કર પસ્પા હુવા. સિદ્દીક.ાકે ગિરોહને બસરે પર કબ્.જા કર લીયા. દુસરે દીન .હ.જરત .અલી મ.એ લશકર આ પહોંચે. હિને.ાજ જંગો જદાલ બરપા ન હુવા થા. કે સિદ્દીક.ાકી તરફસે .હ.જરત .જુબયર બતૌર એલચી કે .હ.જરત .અલીકી .ખિદમતમેં .હા.જીર હુવે ઔર યહે પયામ સુલ.હકા કીયા, કે અગર આપ ઇસ બલવાઇ ગિરોહકો જીસ્ને .હ.જરત .ઉસમાનકો .કત્લ કીયા હય અપની રિફા.કત ઔર રિકા.બતસે જુદા કર દેં, તો યહે તમામ ગિરોહ જો ક.અબેસે આયા હય બ.ખુશી આપકે હાથ પર બય.અત ઔર અમીર મઆવિયાસે જંગ કરનેકો તૈયાર હય. .હ.જરત .અલીકો યહે પયામ દિલમેં પસંદ આયા. બ.અદ .ખામોશીકે ઇતના ફરમાયા કે કલ જવાબ મિલેગા. બ.જાહિર એક સુરત નીમ ર.જામન્દીકી પાઇ ગઇ. .હ.જરત .અલી (રદી.) ઇસ સોચ ઔર તજવી.જમેં હુવે કે કોઇ મ.અકુ.લ તદબીર અયસી પયદા હો કે યહે ગિરોહ મુલ.જીમ હમારી રિકાબસે જુદા હો જાએ. મગર હિને.ાજ કોઇ તજવી.જ ન સુઝીથી કે ઉસ બલવાઇ ગિરોહકો ભી યહે .અલુમ હો ગયા કે .હ.જરત .અલી ઉન્કી .ઇલાહદગી પર નીમ ર.જા-મન્દ હો ગએ હંય ઉસ ગિરોહને અપને આપસમેં મશવિરા કીયા ઔર યહી નતીજા સુલ.હકા નિકાલા કે અગર યહે ગિરોહ .હ.જરત .અલીકી રિકાબસે જુદા હો ગયા તો જીસ્તરફ જાયગા .ઉસમાની ગિરોહકે હાથસે હલાક ઔર તબાહ હો જાએગા. યહે સુલ.હ ઉનકે .હ.કમેં .જહર આમે.જ હય જહાં તક હોસકે સુલ.હકો રોકના ચાહિયે. ઇસ લીયે ઇસ ગિરોહને યહે કાર સા.જીક.ી કે બ.ગયર ઇત્તેલા.અ .હ.જરત અલીકે પહેરરાત રહેસે .ખુફિયા તૌરપર કમર બસ્તા હોકર સિદ્દીક.ાકે લશકર પર તીર બરસાને શુરૂ.અ કર દીયે. વોહ લોગ સુલ.હકી ઉમ્મીદ પર બે .ખબર સોતેથે.

જબ યેહ હ્મ્લા શબ.ખુન કે તરી.ક પર દેખા. ઘભરા ઉઠે ઔર ચિ-લ્લાએકે હ.જરત અલીકી તરફસે દ.ગા હુઇ. ફૌરન મુસલ.હ હોકર જંગ શુરૂ.અ.કી તબ યેહ ગિરોહ મુફસિદ જો ઉન્કો છે.ડને ગયા થા દબે પાંઉ પીછે હઠા ઔર .ગુલ મચા દીયા કે સિદ્દીક.ાકા ગિરોહ શબ.ખુન કરનેકો ચ.ઢ આયા .ખબરદાર હો જાવ. યેહ.ગુલ સુનકર હ.જરત .અલી (રદી.) મુત.અજ.જીબ હુવે. ઔર ફરમાયાકે અફસોસ હય ઇન લોગોંકે .અમલે નાકિસ પર, કે સુલ.હકા પયગામ દેકર દ.ગા કી. ઝટપટ લશ-કર તૈયાર કર હ્મ્લા મુ.ખાલિફાનકો રોકા, જંગ શુરૂ.અ હો ગઈ. મગર .હ.જરત .અલીને ઇસ લડ.ાઇકો મુફસિદ્દા ઔર મુકાબિલા ઉમ્મુલ મો-અમિનીન સમઝકર.જરહ નહીં પહેની ફક.ત જુલફિક.ાર .હમાયલ કરકે, અમીરૂલ .હરબકી તર.હ એહતેમામ જંગકા કીયા. દો પહર તક ગિરોહે ફરી.કયન તીરો કમાનસે લ.ડતા રહા. જબ તુરફયનકા જોશે .ગ.જબ ગાલિબ હુવા. તલવાર ચલને લગી. ચુંકે ઇસ લડ.ાઇમેં .જુબયર ઔર તુલ્હા. અસ.હાબે રસુલુલ્લાહ શામિલથે. .હ.જરત.અલીને ઉન્કે સુનાને કો બલન્દ અવા.જસે યેહ ફરમાયા અય .ગદ્દાર લોગો અફસોસ હય તુમ્હારી કારરવાઇ પરકે તુમ અપની અ.જવાજકો પરદેમેં બિઠલા આય ઔર .જવજએ રસુલુલ્લાહ કો અ.ગવા કરકે મેરે મુક.ાબિલે પર લે આય, તુમકો શર્મ નહીં આતી. યેહ કહેકર .હ.જરત .અલીને અપને ગિ-રોહકો અયસી શાયસ્તગીસે લ.ડાયાકે આપકે તરફકે આદમીયોંકા નિ-હાયત કમ નુક.સાન હુવા. ઇસ હંગામેમેં જબ તુરફયન કે મુસલમા-નોંકા જોશ કમ ન હુવા, ઉસવ.કત .હ.જરત .અલી (રદી.) ને અપને ગિ-રોહસે મુ.ખાતિબ હોકર યેહ .હુકમ દીયા કે જબ તક સિદ્દીક.ાકી સવા-રીકા શુતર મયદાનમેં ખડ.ા રહેગા, મુ.ખાલિફોંકા જોશ કમ ન હોગા. મસલે.હતે વ.કત યેહ હય કે થો.ડેસે દિલાવર .કલ્બે જંગ ગાહકી તરફ બ.ઢેં ઔર સિદ્દીક.ાકે શુતરકી કોંચેં કાટેં, તાકે તુરફયનકે મુસલમા-નોંકો .કત્લસે અમાન .હાસિલહો. ચુનાંચે:ઇસ હુકમકી ત.અમીલકો ચન્દ દિલાવર સફ્ફે એઅ.દાકો ચીર કર આગે બ.ઢેં ઔર .કલ્બગાહમેં પહોંચ-કર ઉંટકે પાઉં જા કાટે. જબ મ.હાફા જ.મીનપર ગિરને લગા. મ-.હમ્મદ બીન્ને.ઉમરને ઉચક કર કજાવેકો સંભાલા જ.મીન પર ગિરને નહીં દીયા. ઔર સીદ્દીક.ાકો કજાવેસે નિકાલકર .હ.જરત અ.લીકે .ખય-

મેમેં બહિફાઝત પહોંચા દીયા, ફૌરન લડાઇ બન્દ હોગઇ. હઝરત ઝુબયરકા સર શબ ખ્વાબીકી હાલતમેં હઝરત અલી કે લશકરકા એક સિપાહી ઉમર નામી કાટ લાયા થા. જબ હઝરત અલીસે ઇન્આમકા તલબગાર હુવા. આપને ફરમાયા કે ઝુબયરકા કાતિલ જહન્નમી હોગા, બકૌલે રસુલુલ્લાહ. વોહ શખ્સ ગઝબનાક હોકર બોલા યા અલી અપને દુશમનોંસે હમકો લડાતે હો, ફિર જહન્નમી બતલાતે હો, મંયને ઉસ્કો બડા શુજાઅ જાનકર કત્લ કોયા થા. ઇસી ગુસ્સેમેં અપને પેટમેં છુરી મારકર મર ગયા. ઔર ઇસ લડાઇમેં સોલા હઝાર એહલે મક્કા કત્લ હુવે બકીયતુસ્સયફ ફરાર હુવે સુબ્હ હોતેહી ચન્દ આદમીયોંકી હિફાજતમેં આયશા સિદ્દીકાકો મદીને મુનવ્વરાકો રવાના કર દીયા. મુફસિદોકા ખાતિમા હો ગયા.

હઝરત અલી ઇસ ખાના જંગીસે ફતેહયાબ ઔર ફારિગ હોકર અસલ મોહમકી તરફ મુતવજ્જહ હુવે, ઔર બસરેસે કુચ કરકે કુફા પહોંચે. ઔર વહાં પહોંચતેહી નવ્વે હઝાર આદમીયોંકા લશકર હમરિકાબ હો ગયા. ફુરાતકા પુલ બાંધ કર મએ લશકર ઉબુર કીયા. ઔર આગે બઢકર દેખાકે દરિયાકી નહર અમીર મઆવિયાકી ફૌજકે કબ્જેમેં હય. જીસ વકત હઝરત અલી (રદી.) કા લશકર પહોંચા તર્ફે સાનીકી ફૌજને પાની બન્દ કર દીયા. સુબ્હ હોતેહી હઝરત અલીને શરહ હાની ઔર ઝયાદ ઇબ્ને નઝીર દુકસ સરદારોંકો થોડી ફૌજ દેકર બઢાયા. ઔર કુછ સવાર માલીકે ઉશતરકે માતહત કરકે ઉન્કી કુમકપર કાયમ કીયા, ઔર હુકમ દીયા કે જંગ શુરૂઅ કરો. અમીર મઆવિયાકા સરદાર અબુલ કાસિમ નામી કુછ ફૌજ લેકર મુકાબિલે પર આયા. થોડી દેરતક હંગામએ જીદાલો કિતાલ ગર્મ રહા. આખિર કાર વોહ શકિસ્ત ખાકર હઠ ગયા. ઔર હઝરત અલીકી ફૌજને ફતહયાબ હોકર નહેરકે ઘાટોંપર કબ્જા કર લીયા. બઅદ ઇસકે અમીર મઆવિયા મએ સરદારાને બની ઉમ્મીયા દેઢ લાખ આદમીયોંકી જમીઅતસે બરસરે મુકાબિલા આય, મગર અમીર મઆવિયાકા ગિરોહ પાની બન્દ હોનેકે સબબ બિલબિલા ઉઠા. એલચીકો ભેજા ઔર ઇલ્તેજાકીકે અમીરૂલ મોઅમિનીન એક ઘાટ પાની પીનેકો દે દેં ઔર સુલ્હે કર લેં. હઝરત અલીને અપને સરદારોંકી

મસલે.હતકે .ખિલાફ્ એ .હુકમ દીયા કે જયસે ઉન્હોંને તુમપર પાની બંદ કર દીયા થા, તુમ અયસા મત કરો ઔર ફરમાયાઃ—" ભાઇ હંય બ.ગાવતકી હય હમ પર ન વોહ કાફિર હંય ન ફાસિ.ક." એક ઘાટ પાની પીનેકો દિલા દીયા. મુ.ખાલિફ્કા લશકર સયરાબ હો ગયા. મુવર્રે.ખીનકા બયાન હય કે કઇ મહીને તક તુરફયનસે એલચી આતે જાતે રહે, મગર સુલ્.હે જુ.હુરમેં ન આઇ. અમીર મ.આવિયાકી તરફ સામાને રસદ જ.યાદાથા ઔર દસ્તર ખ્.વાન કુશાદા. તુરફયનકે મુસલમાન બહોત દીનોં તક બેકાર પ.ડે પ.ડે તંગ ઔર મુસ્ત.ઇદે જંગથે. અન્જામ કાર લડ.ાઇ .કરારં પાઇ. સુબ્.હકી નમા.જકે બ.અદ તુરફયનસે જંગકા એ.અલાન ઔર સફ આરાઇ હોકર એક લખ્.ત દોનોં તરફસે અલ્લાહો અકબરકી સદાકા જોશ ઔર લાઇલાહા ઇલલ્લાહ કે ન.અરોંકા .ખરોશ બલન્દ હુવા. હર દો ગિરોહ બે હિ.જનો અંદોહ એક દુસરેકી તરફ શેર ગરસ્નાહકી તર.હ ઝપટે ઔર તલવાર ચલની શુરૂ.અ હો ગઇ. ઇધર .હ.જરત .અલી બ.ડે જૈયદ અમીરૂલ .હરબ સિપેહ સાલારથે. ઉધર અમીર મ.આવિયાભી ફનેકાર .જારમેં બહોત કાર ગુ.જારથે. તુરફયનકી ફૌજકે મુસલમાન જંગ આ.જમુદા મર્દે મયદાનથે. અપને અપને નંગ ઔર નામ જાગીર ઔર ઇન્.આમ પાનેકી તમ.અમે આકર અયસી સાબિત .કદમીસે લ.ડે કે જંગે સફ્યનકા .ખુશ્ક બયાબાન મુસલમાનોંકે .ખુનસે બ.હેરે રવાન હોગયા. મગર શામ હોતે તક કીસીને જંગસે મુંહ નહીં મોડ.ા જબ દિન આ.ખિર હો ગયા. અપને અપને .ખયમા ગાહમેં વાપસ આએ. ઇસ જંગે દોમમેં સિત્તર હ.જાર મુસલમાન .હ.જરત .અલીકા ગ.ાસીય બરદાર એક લાખ બીસ હ.જાર કલમાગો એહલે કિબ્લા અમીર મ.આવિયાકે તરફદાર ક.ત્લ હુવે. અમીર મ.આવિયાકા ગિરોહતો ઇસ .કયામત આશોબ જંગમેં .જુલફિક.ારે .હયદરીકા લોહા માન ગયા. જો.ડ બંદ ઢીલે ઔર ફ.ત્હસે માયુસ હોગએ. કયું કે તલવારકી લ.ડાઇ અયસીહી .ગ.જબનાક હોતી હય. કે એક દિનમેં લાખોં આદમીયોંકો .ખાક ઔર .ખુનમેં મિલા દેતી હય. મગર સફ્દરી જોશ બદસ્તુર ક.ાયમ રહા. .હ.જાર હા મુસલમાનોંકી આમદ તુરફયનકે ગિરોહમેં જા રહીથી. ઇસલીયે ફરી.કયનકા લશકર ક.ાયમ રહા. દુસરે દિન અમીર મ.આવિયાને ફિર એલચી દૌડ.ાએ

સુલ્.હકે પયામ ભિજવાય. મગર .હ.જરત .અલીને નામં.જુર ફરમાકર ઇરશાદ ફીયા. " કહદો ઉસ ગિરોહ .ગદ્દારસે કે ફૌરન જંગકો તૈયાર હો. અબ થો.ડી દેરમેં ફયસલા .કત.ઇ હો જાય ગા." ફિર અમીર મ.આવિયાકી તરફસે ઇલ્તેવાએ જંગકી દરખા.સ્ત હુઇ, વોહભી ના મં.જુર હુઇ. ઔર તીસરી બાર ફિર જંગ હુઈ. જીસ્મે તુરફયનકા છત્તીસ હ.જાર આદમી કત્.લ હોકર લડ.ાઇ બંદ હુઇ. ચોથી બાર જો .હ.જરત .અલી (રદી). કે તરફસે જંગકા એ.અ.લાન હુવા, અમીર મ.આવિયા મ.એ સરદારને બની ઉમ્મીયા .જીન્દગીસે ના ઉમ્મીદ ફત્.હસે માયુસ ઔર આ.ખરી વ.કત સમઝ કર ધુટને પક.ડ કર ઉઠે, ઔર મુસલ.હ હુવે. મગર મુકા.બિલા હોનેસે પહેલે એહે કારરવાઇકી કે .કુરઆન મજીદકો પનાહ પક.ડ કર નય.જોં પરલટકા લીયા. ઔર .હ.જરત .અલીકે લશકર કે સામને આકર બલંદ આવા.જસે એહે કહા કે હમ જંગ નહીં ચાહતે કલામ અલ્લાહકો પેશ કર કે સુલ્.હકી ઇલ્તેજા કરતે હય. અશ.અસ નામી શી.આ એરાકી જો બડ.ા વફાદાર .હ.જરત .અલી (રદી.) કે લશકર કા હર અવલ સરદાર થા, વોહ એહે બાત સુનકર .હ.જરત .અલીકી .ખિદમતમેં .હા.જીર હુવા. ઔર .અ.ર્જ ફીયા યા .અલી મુરતુ.જા મ.અ.ાવિયા નય.જોંસે કુરઆન આવે.જાં કરકે મયદાને દિ.ગામેં આયા હય. .હ.જરત .અલી (રદી.) ને તબસ્સુમકે સાથ એહે જવાબ દીયા કે અય સરદાર એહે લોગ .ગદ્દાર મક્કાર હંય જંગસે આજી.જ હોકર એહે મક્ર પેશ લાય હંય. ઔર મંય .કુરઆને નાતિ.ક હું ઇસ ગિરોહમેંસે એકકો ભી .જીન્દા ન છોડુંગા સરદારે મ.જકુર .કુરઆને નાતિક.કા લફ.જ સુનતેહી .હ.જરત .અલી (રદી.) સેં બરગશ્તા હો ગયા. ઔર .ગુસ્સેમેં આન કર કહેને લગા. યા .અલી તુમ કયસે મુસલમાન હોકે અપને આપકો. કુરઆને નાતિ.ક બતલાતે હો. કયા કલામલ્લાહ આપકી નિગાહોંમેં કુછ નહીં આતા. મ.અલુમ હુવા કે આપ કજી પર હંય ઔર મ.આવિયા રાસ્તી પર ઉસી વક.ત ફરમાં બરદાદારીસે બાહિર હો ગયા. તીસ હ.જાર લશકર .એરાકી જો ઉસ્કે તાબે જંગ કરનેકો કમર બસ્તા ખડ.ાથા ઉસ્કો અપને સાથ લે ફૌરન .એરા.કકો રવાના હોગયા. વહી લશકર બા.કીથા જો રૂગરદાન હોકર ચલદીયા. .હ.જરત .અલી દેખતે રહે ગય કે કયા થા કયા હો ગયા. ઇસ સરદારકી

મુન.હરફીમેં ઇ.ખ્તેલાફભી હય. બ.અ.જે મોરેખોંને લિખા હયકે અમીર મ.આવિયાસે રૂશવત લે કર મુન.હરિફ હો ગયા. ઔર અકસરકા એહે કૌ.લ હય, કે નહીં વહી લફ.જ સુનકર બરગશ્તા હુવા.

.હ.જરત .અલી(રદી.)ને અપને આપકો .કુરઆને નાતિ.ક .આલિમાના તૌર પર કહાથા. ઔર વોહ સરદાર જાહિલથા. તાવીલકો ન સમઝા. વર્ને એહે લફ.જ .અ.જમતે .કુરઆનકે ખિલાફ નથા. કયુંકે .કુરઆને નાતિ.કસે સાફ એહે મુરાદથી કે મંય બોલતા હુવા .કુરઆન ય.અની .કુરઆન.ખ.વાન ઔરતફસીર દાનહું. એહે ફરોગુ.જાશ્ત ત.કદીરે ઇલાહીસે .જુહુરમેં આઇ. કયું કે ખિલાફત અમીર મ.આવિયાકી .કીસમતમેંથી. ઇસી .હીલેસે .અયન કામિયાબીકે વ.કત નાકામી .જુહુરમેં આઇ. ઔર અમીર મ.આવિયાકી નાઉમ્મેદીસે ઉમ્મીદ .જાહેર હો ગઇ.

ગો ઉસવ.ક્તભી હિમ્મતે .હયદરીમેં કમી ન આઇથી, મગર આપકે લશકરકે મુસલમાનોંમેં એક બેદિલી ઔર અફસુર્દગી ઔર સુસ્તી ઔર નાઉમ્મેદી બેવફાઇ પયદા હો ગઇ, સિવાય ઇસકે ચંદ અકાબિર મુસલમાનોંમેંસે જમ્.અ હોકર .હ.જરત .અલીકે પાસ આય .ખુદા ઔર રસુલકો દરમિયાનમેં લાય, ઔર સમઝાયા, કે યા અમીરૂલ મોઅમિનીન ઇસ વ.ક્ત તક તીન લાખ મુસલમાન મુલ્કે.અરબ ઔર .અજમકે શેર .ગુરરાં તુરફયનકે ક.ત્લ હો ચુકે હંય. દીને ઇસલામ ન.જ.અકી .હાલતમેં હય. અગર યહી .ખુનરે.જી જારી રહી તો એહલે ઇસલામકા નામ સફ.હએ જહાનસે મિટ જાએગા. અમીર મ.આવિયા અબ તકભી સુલ.હકે મુલ્તજી હંય. મુનાસિબ હય કે .ખુદાકી ત.કદીરપર સબ્ર કરકે આપસમેં સુલ.હ કર લેં. આખિરકાર .હ.જરત .અલીને નાચાર હોકર મુસાઅશ.અરીકો અપના મુનસીફ .કરાર દીયા. ઔર અમીર મ.આવિયાને .ઉમરૂલ .આસકો. ઈ.કરારનામા સાલેસી લિખા ગયા. મ.જમુન યહી થા કે ખિલાફતકે તના.જ.એકા જો કુછ મુન્સીફ મ.કબુલા ફરી.કયન ફયસલા કરદેં બિલા.ઉ.જ્ મન.જુર હોગા. મુસલમાનોંકી ગવાહી સબત હોગઇ .ઉમરૂલ.ખામ ધોકાદહીકો કામમેં લાયા. મુસા બેચારે દુનિયાવી દાવ ઘાતસે બે.ખબર થે. ઇન્કો ફરેબ દેકર સમઝાયા કે ફરી.કયન ખિલાફતકે મુદ્દ.ઇ હંય ઇન દોનોંકે હાથસે એહલે ઇસલામકો બહોત નુ.કસાન પહોંચા હય. એહે દોનો મ.અજુલીકે લાય.ક હંય, કીસી

તીસરે શ.ખ્સકો .ખલીફા કીયા જાય, જીસ્કો સબ મુસલમાન પસંદ કરેં. મુસા ઇસ તજવી.જસે મુત્તફિ.ક હોગએ. ઔર મીંબરપર ચ.ઢકર સુના દિયા કે હરદો મુદ્.ઇ યાનકો મયને મ.અ.ઝુલ કીયા. ઇસકે બ.અદ .ઉમરૂલ .આસ મીંબરપર આયા, ઔર બયાન કીયા કે હરદો મુદ્.ઇયાનશી મ.અઝુલીપર મેરી રાએભી મુસાસે મુત્તફિ.ક હય. મગર મંયને અ.જસરે નવ અપની તજવી.જ ઔર સબ મુસલમાનોંકી કસરત રાયસે અમીર મ.આવિયાકો .ખલીફા કીયા, એહે સુનકર મુસા ચિલ્લાએ કે .ઉમરૂલ .આસને મુઝસે ધોકા કીયા. વ.અદા એહે થાકે ઇન દોનોંકે સિવાય કોઇ ઔર તીસરા શ.ખ્સ .ખલીફા કીયા જાયગા. ઇસમેં ફિર એક શોરો .ગુલ ઉઠા. ઔર .કરીબથાકે ફિર તલવાર ચલે, મુસા તો મારે .ખૌફકે ભાગ ગય. ઔર અકસર મુસલમાન અમીર મ.આવિયાકી તરફ રૂ.જુઅ હોગય. ઔર ઉસી વ.કત મયદાને જંગકો છો.ડકર દમિશ્કકી તરફ ચલ દીયે. ફયસલા .કત.ઇ ન હોનાથા ન હુવા. .હ.જરત .અલી (રદી.)ને ઉસી .જબકી .હાલતમેં જુ.જવી જમી.અતકે સાથ બે નીલ મ.કસૂદ કુફેકી જાનિબ મરાજે.અત ફરમાઇ. ઇસનાએ રાહમેં એહે .ખબર સુની કે નહેરવાનમેં ગિરોહે બાગિ.યાનને બહોત શોર ઔર ફસાદ બરપા કરરખા હય. .હ.જરત .અલી(રદી.)ને અપને મુસાહિ.બકો દરિયાફ્તે .હાલકે લીયે ભેજા. ઇન લોગોંને મુસાહિ.બકો મ.એ ઉસ્કે હમરાહિયોંકે ક.ત્લ કરદીયા. .હ.જરત .અલી(રદી.)ને ઉસ્કે ક.ત્લકા .ખબર સુનકર ઇસનાએ રાહસેહી નહેરવાનકી તરફ કુચ કીયા. ચાર હ.જાર બાગી જમ્.અ હોકર મુકા.બિલેકો આય. મગર અયસા મૌકા. આપડા. કે વોહ સબ .હ.જરત .અલીકી ફોજકે ન.રગેમેં આગય. ચાર હ.જાર આદમીમેંસે કુલ નવ આદમી .જીન્દા .બચે જો મકકે મો.અ.જ.જમાકી તરફ ભાગ ગય. બાકી. સબ તહે તે.ગ બે દરે.ગ હુવે. ઇસ મ.અરેકેકે બ.અદ .હ.જરત .અલીને ફિર બીસ હ.જાર મુસલમાન જમ્.આ કરકે અમીર મ.આવિયા પર .હમ્લા કરનેકા ઇરાદા કીયા. ચુંકે અકસર ઉનમેંસે કુફી થે. જબ દમિશ્.કકા નામ આયા.કુછ તો ઇસ હીલેસે .હકતેકી રૂ.ખ.સત લેકર ચલે ગય. કે સા.જ વિરા.ક જંગ દુરસ્ત કરકે .હા.જીર હો જાએંગે મગર ઉનમેંસે કોઈ વાપસ ન આયા. ઔર જો બાકી. રહે ઉન્હોંને વ.કતે બે વ.કત ભાગના શુરૂ.અ કીયા. યહાં તકકે ચન્દ રૂફકા.હી હમરેક્ષબ રહે

ગય. ઔર સબ ચલે ગય. જબ જ.માના નામુવાફિ.કને બિલકુલ જવાબ દેદિયા. નાચાર મ.એ ચન્દ રૂફ.કા કુફેમેં દા.ખિલ હુવે. એહલો અયાલ ઔર .હુસનયન જો કુફામેં મુ.કીમ થે ઉનસે મિલે. .જમાના અયસા બરગશ્તા હો ગયા કે ફિર ઇતનીભી ફુરસત ન મિલી કે મદીને મુનવ્વરા તક પહોંચ સકે. ઇસ લીયે કુફેકોહી દારૂલ .ખિલાફત .કરાર દેકર ઇન્તે.જામે મુલ્કદારી કરતે રહે. ઇન્હી દીનોમેં યહે .ખબર પહોંચી કે ઇબ્ને સ.અદ નાઝિમે મિસ્ત્ર અમીર મઆ.વિયાસે સાઝિશ રખતા હય. .હ.જરત .અલીને ઉસ્કો મ.અ.ઝુલી નામા લિખકર મ.અ.ઝુલ કીયા ઔર બજાએ ઉસ્કે મુ.હમ્મદ બિન્ને.સીદ્દી.કકો મુલ્કે મિસ્ત્રકી .હુકુમત પર ભેજ દીયા. .ઉસમાની ગિરોહકે લોગ જો મિસ્ત્રમેં થે ઉનકો યહે ત.કરરૂરી સખ્.ત નાગવાર હુઇ, કયુંકે વોહ ઇન્કો ઉસમાનકે કા.તિલોંકા સરદાર સમઝતે થે, મહંમદકી સલતનતમેં .ખલલ અન્દા.જ હોને લગે. મુહ.મ્મદને મિસ્ત્રસે લિખા કે ઇમદાદકી .જુરૂરત હય. .હ.જરત .અલી (રદી.) ને માલિક અશતરકો કે બડ.ા જંગ આ.જમુદા સરદાર વફાદાર થા, બતૌરે કુમકકે મિસ્ત્રકો રવાના કીયા. યહે સરદાર મિસ્ત્રકે .કરીબ પહોંચકર એક રઇસકે ઘર શબ બાશ હુવા. જો .હ.જરત .ઉસમાન ઔર અમીર મ.આવિયાકા દોસ્ત થા. ઉસ્ને માલક અશતરકો .જહર દેકર માર દીયા. ઔર અમીર મ.આવિયાકો ઉસ્કે .કત્લસે મતલ.અ કર દીયા. અમીરને ફૌરન છે હ.જાર આદમીકા લશકર મિસ્ત્રકો રવાના કર દીયા. લશકરને મિસ્ત્રકા મહ.ાસિરા કીયા. મહ.મદ અપની ફૌજકો હમરાહ લેકર શાહેરસે બાહિર નિકલા, ઔર જંગ શુરૂ.અકી. હ.જારહા મુસલમાન તુરફયનકે ક.ત્લ હુવે. ઔર મુ.હમ્મદ .કરીબ ફ.ત્હકે પહોંચ ગયા થા કે નાગાહ ઉસ્કે ગિરોહકા પાંઉ હિલા. મુ.હમ્મદકો તનહા છોડ ભાગ નિકલે. મગર મહ.મદને જંગસે મુંહ નહીં મોડ.ા અકેલા ઘોડ.ા ચમકાકર અમીર મ.આવિયાકે લશકરમેં ઘુસ ગયા. ઔર .ખુબ લડ.ા. .હ.જરત .અલીકી રિફા.કત ઔર ફર.જન્દીકા પુરા હ.ક અદા કરકે મારા ગયા.

દેખો જંગ જુઇ ઔર ઇન્તેક.ામ તલબી .કુરયશ વલી અલ્લાહકી કે .ઉસમાન (રદી.) કે દુશમનકો બે .કત્લ કીયે ન છોડા.

અમીર મઆ.વિયાકા લશકર ફ.ત્હયાબ હોકર મુલ્કે મિસ્ત્ર પર

ક.બ્ઝિ.જ હો ગયા. .હ.જરત .અલી ઇસ .હાદેસએ જાનકાહકી ખબર સુનકર .ગમગીન હુવે ઔર ફિર અયસીહી .ખબરેં મુતવ.હિશ મુતવાતિર પહોંચતી રહી, કે આજ અમીર મ.આવિયાકે લશકરને મુલ્કે યસરબ લેલીયા, આજ .ખાસ મદીને શરીફકો ફ્ત.હ કર લીયા. આજ બસરેકો માર લીયા, આજ બયતુલ્લાહ શરીફકો ફ્ત.હ કીયા. .હ.જરત .અલી અપને .આમિલાનકે શકિસ્ત ખાને ઔર મારે જાનેકી .ખબરેં સુનકર અફસોસ કરતે ઔર સબ્રકો કામ ફરમાતે થે. એક અર્સે તક ઋસી રંજ ઔર અલમમેં મુબતિલા રહે. એક દિન એક શ.ખ્સને પુછા યા .અલી (રદી.) .ખિલાફતકી મસનદ પર બયઠતેહી અયસે મયાસબ પેશ આય. ઇસ્કા કયા સબબ હય. ફરમાયા શય.ખયનકી .ખિલાફતમેં મેં મુશીરે તદબીર રહા તર.ક.કીકા જીુહુર હુવા. હમારી .ખિલાફતમેં તુમ જયસે મુશીર હુવે જો ના.જીમ લાય.ક થે બા.ગી હો ગએ. .એરા.કકે શી.ઓને .અયન ફ્ત.હયાબીકે વ.ક્ત દ.ગાકી ઇન્તે.જામ બિગ.ડ ગયા ઔર ફરમાયા પહેચાના અપને રબકો ટુટજાને ઇરાદોંસે .હ.જરત .અક.ીલ ઉન્કે ભાઇભી નારા.જ હોકર અમીર મ.આવિયાકે પાસ ચલે ગય. ઔર ઉસને ઉનકો મો.અ.જ.જ મુસાહિબ બનાકર રખ લીયા. .હ.જરત .અલીકી બેચેની બે આરામી કમ .ગિ.જાઇકી યહાં તક નોબત પહોંચીથી કે બાવુજુદ રો.જાદાર હોનેકે આઠ પહેરમેં કુલ તીન લુ.કમેં ત.આમ તનાવલ ફરમાતે. ઔર ઇબાદતે ઇલાહીમેં મશગુલ રહેતે ઔર અકસર યહી ફરમાતે કે વક.ત .કરીબ આ પહોંચા હય.

વા.જે.અ હોકે .હ.જરત .અલી (રદી.) ઔર અમીર મ.આવિયા કે જંગમેં જયસા કે ત.કદીરી મ.આમિલા પેશ આયા થા. શહાદતકા મ.આમિલાભી અયસાહી ત.અજજીુબ.ખે.જ .હયરત અંગે.જ .જીુહુરમેં આયા કે નહરવાન કે ચાર હ.જારમેંસે જો નવ આદમી ભાગ કર બચે ઔર ક.અબતુલ્લાહમેં પહોંચેથે ઉન્હોંને વહાં જાકર યહે મશવિરા કીયા કે, .અલી મુરતુ.જા ઔર મ.આવિયા .ખિલાફતકે મુદ્દ.ઈ હોકર આપસમેં લડે. ઇસ વક.ત તક સા.ઢે તીન લાખ મુસલમાન ક્ત.લ હોચુકે હંય. ઔર જબ તક યહે દોનો .જીન્દા રહેંગે મુસલમાનોંકો અમાન મયસ્સર ન હોગી. ઔર હમારી અયસી જીલાવતનીકી .ખરાબ .જીન્દગી કિસ કામકી હય. ઇસ જીનેસેતો મરના બહેતર હય. અબ જીસ્તર.હ

હોસકે ખ઼િલાફ઼તકે હર દો મુદ્દઇયાનકો કત્લ કીયા જાય. ઇનમેંસે એક શખ્સ બોલા કે ઇબ્નુલ આસ જો મઆવિયાકા મુસાહિબ હય. વોહભી બડા ફ઼સાદી હય. ઔર આજકલ મિસ્રકા સુબા બન કર ગયા હય. ઇસકોભી ઇન દોનોંકે સાથ હી કત્લ કીયા જાય. આખ઼િરકાર યેહે સલાહ મુસમમ કરાર પાઇ કે તા. ૨૭ રમઝાન સના ૪૦ હિજરી કો ફ઼જરકી નમાઝકે વક઼્ત ઇન તીનોંકે સરપર તલવાર કે વાર કીયે જાએં. દરદાન ઔર શીસ કુફ઼ેકો ચલે ઔર ઇબ્ને મુલજીમસે મામિલે. જીરક ઇબ્ને અબદુલ્લા દમિશ્કકો ઔર ઉમર ઇબ્નિલ બકર મિસ્ર કો આપસમેં કૈલોકસમ કર કે કુઅેસે રવાના હુવે. ઔર તારીખ઼ે મોઐયેનાસે કુછ દિનોં પહેલે હર સેહ દયારમેં જા પહોંચે. જીસરોજ ૧૭ તારીખ઼ રમઝાનકી હુઇ. યેહે તીનો શખ્સ ઉસી તારીખ઼ ઔર વક઼્તે મોઐયેના પર પહોચે.

યહાં તકતો ઇરાદા બશરીથા અબ ઇરાદતે અલ્લાહ ગાલિબકી તરફ઼ દેખના ચાહિયે કે ઉસ્કો કયા મંજુર થા.

૧૭ તારીખ રમઝાનકી રાતકો ઇબ્નુલ આસ ઇત્તેફ઼ાકિયા બીમાર હોગયા. મસ્જીદમેં ઇમામત કરાને ન જાસકા ઔર કીસીકો અપને તરફ઼સે ઇમામ મુકરર કર કે ભેજ દીયા. જુંહી ઉસને ફ઼જરકી નમાઝકી નિયત બાંધી ઇબ્નેલ બકરને તલવાર ચલાઇ. ઇમામકા સર કલમ હોગયા. ઔર યેહે કાતિલ ભી ફ઼ૌરન નમાઝીયોંકે હાથસે હલાક હુવા. ઔર જીસ્કો મારને ગયાથા યઅની ઇબ્નુલ આસ વોહ સાફ઼ બચ ગયા.

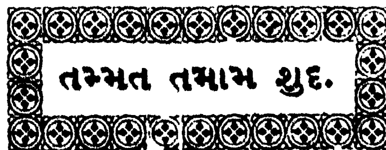
જીરકનેભી ઇસી દિન સુબ્હકી નમાઝમેં ઇમામત કે વક઼્ત અમીર મઆવિયા કે સરપર હાથ છોડા મગર અવ્વલ તલવાર મસ્જીદકી મહરાબ પર પડી કુવત ઝર્બકી સુલબ હોગઇ. કુછ ખ઼ફ઼ીફ઼સા ઝખ્મ અમીર મઆવિયાકે સર પર લગા. નમાઝીયોંને જીરકકોભી ફ઼ૌરન કત્લ કર ડાલા. અમીર મઆવિયા ચન્દ રોઝમેં સહત યાબ હોગય. દરદાલ ઔર શીસ ઇબ્ને મુલજીમકો હમરાહ લેકર વક઼્તે મુકરરા પર મસ્જીદે કુફ઼ામેં પહોંચે. ઔર સુતુનકી આડમેં હોકર અયન ઇમામતે સુબ્હકે વક઼્ત હઝરત અલી (રદી). કે સર પર ઝર્બે શમશીરકી, ઝખ્મ કારી લગા. કાસએ સર મુબારક કટ ગયા. મુસ-

મ્મા દરદાનકો ફીરનહી નમા.જીયોંને ક.ત્લ કર દીયા. શીસ ભાગ ગયા. ઇબ્ને મુલજીમ .કાતિલ પકડા ગયા. ઔર .હુકમન .કયદ કીયા ગયા. .હ.જરત .અલીને ઉસી મજરૂ.હીકી .હાલતમેં .હ.જરત ઇમામે .હસનકો બહોતસી વસીઅતોં ઔર નસી.હતોં કે બ.અદ .ખિલાફતકી મસ્નદ પર બિઠલાયા. મુન્જમિલા વસીયતોં કે એક યેહભી વસીયતથી કે હમારે જના.જેકો કુફેકે મયદાને રેગિસ્તાનમેં રાતકે વક.ત પોશીદા તૌર પર દફન કરકે .જમીનકો હમવાર કર દેના કે મ.જારકા નશાન નમુદાર ન રહે. કયું કે ઇન તમામ મ.અરિકોંમેં દસ હ.જાર .અદ્દાર ખાસ હમારી .જુલ્ફે.કારસે ક.ત્લ હુવે હંય. ઔર યેહ તમામ મુલ્ક હમારે જાન માલકા દુશમન બન ગયા હય. યેહ લોગ હમારી મ.જારસેભી બદલા લેનેમેં દર ગુ.જર ન કરેંગે.

ઇસ મસઅલેમેં મૌરે.ખોંકે બાહમી ઇખ.તેલાફ હંય. લિહા.જા મુઝે અપને મ.અલુમાત પર સ.હતકા દ.અવા નહીં. મગર તારી.ખસે સાબિત હોતા હય, કે જબ હારૂન રશીદ .ખલીફા ઇસ મયદાનમેં શીકાર ખેલને આયા, કુતે ઔર બા.જ જો શીકાર પર છો.ડે ગય વોહ શીકાર પર ન ચલે. ઉસ વક.ત હારૂન રશીદને બુ.ઢે આદમી જમ.આ કરકે ત.હ.કી-ક.ાત કી તો ઉન્હોંને બતલાયા કે ઇસ રેગસ્તાનમેં .અલી મુરતુ.જાકી બેનશાન:કબ્ર હય. તબ વહાં હારૂન રશીદને તલાશકે બ.અદ એક મકાન આ.લીશાન બનવાયા. ઔર ન.જફ અશરફસે મૌસુમ કીયા.

.હ.જરત .અલી (રદી.) તીસરે દિન ઉસી .જ.ખ્મકે સદમેસે તા. ૨૦ રમ.જાન સને ૪૦ હિજરીકો ત્રેસઠ બરસકી .ઉમર પાકર શહીદ હુવે.

ચાર સાલ વચન્દમાહ બરાએ નામ .ખિલાફતકી .જમાના ના મુ-વાફિ.કને એક દિનભી ચયનસે નહીં રહેને દીયા. તમામ મુલ્કે .અરબ આપકા દુશમન હો ગયા. હાં ઇસમેં કુછ શક નહીં કે યેહ .હ.જરત દરિયાએ તૌ.હીદો મ.અરેફતે ઇલાહીકે નહંગ થે. મોલાના શરફુદ્દીન બુ.અલી .કલન્દર ઔર ખ.વાજા મઇ.નુદ્દીન ચીશતી (રહ.) વ.ગયરા બુ.જુર્ગોંકો ઇન્કે ફય.જે રૂ.હીસે તસફિયે.કલ્બ ઔર ત.કર્રૂબ ઇલલ્લાહ .હાંસિલ હુવા બતલાતે હંય.

૭૮૬

તમામ દુનિયાંનું લક્ષબિંદુ થઈ પડેલ,

જંગે બાલકન.

અથવા

ટર્કી વિરૂદ્ધ બાલકન લડાઇ.

ખોટા રિપોર્ટોથી ઈસલામી આલમનું દિલ ડોલાવનાર મતલબી અને ખોટા ખબરપત્રીઓનું ખુલ્લું થયેલું ભોપાળું. જેમાં ટર્કોની સ્વદેશ પ્રેમી શુરવીરતા અને ઈસલામ પ્રત્યેની સાચી લાગણીનો આબેહુબ ચિતાર રજુ કરવામાં આવ્યો છે. એ ઉપરાંત એજ ઇતિહાસિક નોવેલ યુરોપી લાલચુઓની લુચ્ચાઈનાં પરિણામો ખોલે છે. વળી એમાં મરહુ **નાઝીમ** પાશા અને શુરવિર લડાયક યોદ્ધા **અબદુલ્લા** પાશાનાં ઇલેકટ્રો ફોટો તેમનાં જીવન વૃતાંતો સાથે ઉંચા આર્ટપેપર ઉપર આપવામાં આવેલ છે, ગ્લેઝ કાગળ પાકી સુંદર સોનેરી બાઈન્ડીંગ ૨૨૫ પાનાનું પુસ્તક છતાં કિંમત માત્ર રૂા. ૧—૦—૦ પોસ્ટેજ જુદું પ્રદેશવાળાઓ તરફથી રૂા. ૧—૬—૦ નો પોસ્ટલ ઓર્ડર મળવો જોઇએ.

નાટકો ઉર્દુ જબાન ઔર ગુજરાતી હારફોમે.

અલાઉદ્દીન નાટક ... ... ૦—૫—૦	ખુને નાહક નાટક ... ... ૦—૫—૦
અલીબાબા ચાલીસચોર નાટક ... ૦—૪—૦	ખ્વાબે હસ્તી નાટક ... ... ૦—૫—૦
અમૃત નાટક ... ... ૦—૫—૦	જહરિ સાંપ નાટક ... ... ૦—૫—૦
અસીરે હિર્સ નાટક ... ... ૦—૫—૦	બજમે ફાની નાટક ... ... ૦—૫—૦
ઈંદ્ર સભા નાટક ... ... ૦—૨—૦	મીઠા જહર નાટક ... ... ૦—૫—૦
અંજામે સખાવત બાદશાહ ખુદાદૌરત નાટક ... ... ૦—૩—૦	સબદે હવસ નાટક ... ... ૦—૫—૦
કતલેનઝીર નાટક ... ... ૦—૫—૦	સુફેદ ખુન નાટક ... ... ૦—૫—૦
ખાનદાને હામાન નાટક ... ૦—૫—૦	સુનેહરિ ફેરબ નાટક ... ... ૦—૫—૦
ખુબસુરતબલા નાટક (તસબીર વાલી) ૦—૪—૦	સુનેહરી ખંજર નાટક ... ૦—૫—૦
,, (બીનાતસબીરકી) ... ૦—૫—૦	શહીદે નાજ નાટક ... ... ૦—૫—૦

જાહેર ખબર.

સ્ત્રી પુરૂષોને હમેશા ઉપયોગી.

શાક, પાક, પકવાન શાસ્ત્ર.

મનુષ્ય જીંદગી નિભાવવાને માટે ખોરાક એ મૂખ્ય ચીજ છે. પરંતુ જો તે રીતસર તૈયાર કરવામાં ન આવે તો દેહનું પોષણ કરવાને બદલે ચુંક, શૂળ, ઉલટી, આફરો, ઝાડો, મરડો, અજીર્ણ વિગેરે અનેક દરદો ઉત્પન્ન કરે છે, અને તેથી ખોરાક કેવી રીતે તૈયાર કરવો એનું જ્ઞાન દરેક મનુષ્યને સર્વે વિષયો પહેલાં હોવું એ અતિ અગત્યનું છે. પરંતુ આ દેશમાં ખાવાના પદાર્થો એટલી બધી જુદી જુદી જાતના બનાવવામાં આવે છે કે તે સર્વે બનાવવાનું જ્ઞાન દરેક મનુષ્યને ભાગ્યેજ હોય છે, અને તેથી સર્વેના ઉપયોગને માટે આ પુસ્તક લખવામાં આવ્યું છે, જેમાં દરેક જાતનાં અથાણાં, ચટણીઓ, મુરબ્બા, શાક ભાજીઓ, દાળો, કઢીઓ, મસાલાઓ, ભાતો, ખીચડીઓ, પાકો, પકવાનો, શરબતો વિગેરે બનાવવાની સર્વમાન્ય પ્રખ્યાત રીતો આપવામાં આવી છે.

આ દેશમાં રાંધવાનું કામ ઘણા ભાગે કુટુંબની સ્ત્રીઓજ કરે છે, એ વાત લક્ષમાં રાખી તેઓને તત્કાળ સમજાય એવી સરળ ભાષા રાખવામાં આવી છે, એટલુંજ નહિ, પરંતુ ગુજરાતમાં ચાલતી રીતો ઉપરાંત દક્ષિણી, પારસી, હિન્દુસ્તાની, મદ્રાસી, બંગાળી, પંજાબી તથા ઇંગ્રેજ લોકોમાં કેટલીએક જાતની ચટણીઓ, અથાણાં, પકવાનો, શાકભાજીઓ વિગેરે બનાવવામાં જે જુદી જુદી રીતો ચાલે છે તે પણ આપવામાં આવી છે, વળી વલ્લભકુળના ગોસાઇઓના પ્રખ્યાત રસોઈઆઓ કે જેઓ માત્ર એકજ અનાજમાંથી છપ્પનભોગના સર્વે પદાર્થો તૈયાર કરી શકવાને કુશળ હોય છે, તેમની પાસેથી પણ કેટલીએક રીતો સમજી દાખલ કરવામાં આવી છે. ટુંકામાં પુસ્તકને લોકોપયોગી બનાવવામાં કોઈ પણ જાતની કચાશ રાખવામાં ન આવતાં બનતો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે, ઉત્તમ ગ્લેજ કાગળ, સોનેરી બાઈડીંગ કિંમત રૂ. ૧-૦-૦ રફ કાગળ સોનેરી બાઈડીંગ કિંમત ૦-૧૨-૦.